

D N A S K U P Š T I N A F N R J

**ČETVRTO
REDOVNO ZASEDANJE
SAVEZNOG VEĆA I VEĆA NARODA
(DRUGI SAZIV)**

28—29 septembra 1951

STENOGRAFSKE BELEŠKE

1951
BEOGRAD

N A R O D N A S K U P Š T I N A F N R J

**ČETVRTO
REDOVNO ZASEDANJE
SAVEZNOG VEĆA I VEĆA NARODA
(DRUGI SAZIV)**

28—29 septembra 1951

STENOGRAFSKE BELEŠKE

1951
BEOGRAD

637

D 14. XI. 1953 / 129

IZDANJE
PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Osma sednica

(28 septembra 1951)

Početak u 11,15 časova.

Pretsedavao predsednik **Vladimir Simić** (Izborni srez Beograd III, NR Srbija).

Pretsednik: Otvaram osmu sednicu Saveznog veća IV redovnog zasedanja Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije (drugog saziva). Zapisnik ove sednice vodiće sekretar Veća drug Momčilo Marković.

Izvolite saslušati Ukaz Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ o sazivu Narodne skupštine FNRJ u IV redovno zasedanje (čita):

Na osnovu čl. 74 tač. 1 Ustava FNRJ Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije donosi

U K A Z

O SAZIVU NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE U IV REDOVNO ZASEDANJE

Narodna skupština Federativne Narodne Republike Jugoslavije saziva se u IV redovno zasedanje (drugog saziva) na dan 28 septembra 1951 godine.

U. br. 1600

21 septembra 1951 god.

Beograd

**Prezidijum Narodne skupštine
Federativne Narodne Republike Jugoslavije**

Sekretar

M. Peruničić, s. r.

Potpredsednik

M. Pijade, s. r.

(Čitanje ukaza narodni poslanici su saslušali stojeći.)

Izvolite saslušati ostala saopštenja.

Vlada FNRJ, u smislu člana 63 Ustava, podnela je Saveznom veću na rešavanje, i to:

1) Predlog zakona o ovlašćenju narodnih republika za odstupanja od saveznih opštih zakona;

2) Predlog zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera;

3) Predlog zakona o izmenama i dopunama Osnovnog zakona o prekršajima;

4) Predlog zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima;

5) Predlog zakona o ovlašćenju Vlade FNRJ za uvođenje novog platnog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansiskog sistema;

6) Predlog zakona o izmenama Carinskog zakona;

7) Predlog zakona o izmeni Osnovnog zakona o braku;

8) Predlog zakona o ukidanju Zakona o šumskoj narodnoj miliciji.

Svi ovi zakonski predlozi bili su upućeni Zakonodavnom odboru i Zakonodavni odbor je o svim ovim zakonskim predlozima podneo svoje izveštaje, koji su štampani i razdeljeni narodnim poslanicima, a biće stavljeni na dnevni red onda kad o tome Savezno veće donese odluku.

Vlada FNRJ podnela je Saveznom veću na odobrenje uredbe done-sene u vremenu između III i IV redovnog zasedanja na osnovu Zakona o ovlašćenju Vladi FNRJ za donošenje uredaba po pitanjima iz narodne privrede. Potvrda ovih uredaba staviće se na dnevni red kad Savezno veće donese o tome odluku.

Prezidijum Narodne skupštine FNRJ dostavio je na potvrdu Narodnoj skupštini FNRJ ukaze koje je izdao u vremenu između III i IV redovnog zasedanja Narodne skupštine FNRJ (drugog saziva). I potvrda ovih ukaza staviće se na dnevni red kad to odluči Savezno veće.

Zbog bolesti i hitnih službenih poslova tražili su odsustvo sa IV redovnog zasedanja narodni poslanici: Franjo Gaži, Simo Komlenić, Mirko Pavleković, Blagoja Taleski, Ljube Treneski, Petar Klausberger, Vlado Šegrt, Rade Jakšić, Ivan Granda, Ranko Krstić, Dušan Kveder, Mihailo Apostolski. Predlažem Saveznom veću da se narodnim poslanicima koji su to tražili, odobri po dva dana odsustva sa IV redovnog zasedanja.

Da li Veće prima ovaj predlog? (Prima). Objavljujem da su tražena odsustva u trajanju od dva dana odobrena.

Prelazimo na dnevni red današnje sednice. Na dnevnom redu je utvrđivanje dnevnog reda.

Pretsedništvo predlaže Saveznom veću sledeći dnevni red:

1) pretres Predloga zakona o ovlašćenju narodnih republika za otpustanje od saveznih opštih zakona;

2) pretres Predloga zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera;

3) pretres Predloga zakona o izmenama i dopunama Osnovnog zakona o prekršajima;

4) pretres Predloga zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima;

5) pretres Predloga zakona o ovlašćenju Vlade FNRJ za uvođenje novog platnog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansiskog sistema;

6) pretres Predloga zakona o izmenama Carinskog zakona;

7) pretres Predloga zakona o izmeni Osnovnog zakona o braku;

8) pretres Predloga zakona o ukidanju Zakona o šumskoj narodnoj miliciji;

9) pretres Predloga odluke o potvrdi uređaba Vlade FNRJ donesenih u vremenu između III i IV redovnog zasedanja Narodne skupštine FNRJ.

Da li Veće prima predloženi dnevni red? (Prima).

Ima li kakvih drugih predloga u pogledu dnevnog reda? (Nema).

Objavljujem da je predloženi dnevni red, onako kako je pročitao, Savezno veće u celosti prihvatilo.

Ovu sednicu zaključujem, a narednu zakazujem za danas u 18 časova.

(Sednica je zaključena u 11,35 časova).

ВЕЋЕ НАРОДА

Осма седница

(28 септембра 1951)

Почетак у 11,10 часова.

Претседавао председник **Јосип Видмар** (НР Словенија).

Претседник: Отварам осму седницу Већа народа Народне скупштине ФНРЈ (другог сазива).

Записник данашње седнице водиће секретар Скендер Куленовић.

Изволите саслушати Указ Президијума Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије о сазиву Народне скупштине ФНРЈ у IV редовно заседање (чита):

На основу члана 74 тач. 1 Устава ФНРЈ Президијум Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије доноси

У К А З

О САЗИВУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ
ЈУГОСЛАВИЈЕ У IV РЕДОВНО ЗАСЕДАЊЕ

Народна скупштина Федеративне Народне Републике Југославије сазива се у IV редовно заседање (другог сазива) на дан 28 септембра 1951 године.

У. бр. 1600

21 септембра 1951 год.

Београд

**Президијум Народне скупштине
Федеративне Народне Републике Југославије**

Секретар

М. Перуничкић, с. р.

Потпретседник

Моша Пијаде, с. р.

(Читање указа народни посланици су саслушали стојећи.)

Изволите чути саопштења.

Влада Федеративне Народне Републике Југославије поднела је Већу народа, у смислу чл. 63 Устава, на решавање:

1) Предлог закона о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона;

2) Предлог закона о извршењу казни, мера безбедности и васпитно-поправних мера;

3) Предлог закона о изменама и допунама Основног закона о прекршајима;

4) Предлог закона о саглашавању посебних прописа о прекршајима у савезним законима са одредбама Основног закона о прекршајима;

5) Предлог закона о овлашћењу Владе Федеративне Народне Републике Југославије за увођење новог платног система и других привредних мера у циљу припремања новог планског и финансиског система;

6) Предлог закона о изменама Царинског закона;

7) Предлог закона о укидању Закона о шумској народној милицији;

8) Предлог закона о измени Основног закона о браку.

Сви ови законски предлози били су упућени Законодавном одбору. Одбор је о свим овим предлозима поднео своје извештаје, који су штампани и раздељени народним посланицима а ставиће се на дневни ред кад Веће о томе донесе одлуку.

Претседништво Президијума Народне скупштине ФНРЈ доставило је на потврду указе и одлуке донесене у времену између III и IV редовног заседања Народне скупштине ФНРЈ (другог сазива). Потврда ових указа ставиће се на дневни ред заједничке седнице.

Влада Федеративне Народне Републике Југославије поднела је Већу народа на одобрење уредбе донесене у времену од 28 фебруара до закључно 15 августа ове године на основу Закона о овлашћењу Влади ФНРЈ за доношење уредаба по питањима из народне привреде.

Потврда ових уредаба ставиће се на дневни ред кад Веће народа о томе донесе одлуку.

Отсуства народних посланика. Због болести и хитних службених послова тражили су отсуство са IV редовног заседања народни посланици: др Фран Тућан, Ђамил Шарки, Радмила Манојловић, Ацо Шопов, Сава Косановић, Васил Павловски, Димитар Влахов, Сретен Вукосављевић, Грга Јанкез, Јован Поповић и Игор Тавчар.

Предлажем да се свима именованим народним посланицима одобри по два дана отсуства. Прима ли Веће овај предлог? (Прима).

Објављујем да су одобрена отсуства именованих.

Прелазимо на дневни ред. Дневни ред данашње седнице је утврђивање дневног реда.

Предлажем Већу за дневни ред следеће:

- 1) претрес Предлога закона о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона;
- 2) претрес Предлога закона о извршењу казни, мера безбедности и васпитно-поправних мера;
- 3) претрес Предлога закона о изменама и допунама Основног закона о прекршајима;
- 4) претрес Предлога закона о саглашавању посебних прописа о прекршајима у савезним законима са одредбама Основног закона о прекршајима;
- 5) претрес Предлога закона о овлашћењу Владе ФНРЈ за увођење новог платног система и других привредних мера у циљу припремања новог планског и финансиског система;
- 6) претрес Предлога закона о изменама Царинског закона;
- 7) претрес Предлога закона о укидању Закона о шумској народној милицији;
- 8) претрес Предлога закона о измени Основног закона о браку; и
- 9) претрес Предлога одлуке о потврди уредаба Владе ФНРЈ донесених у времену од 28 фебруара до закључно 15 августа ове године.

Прима ли Веће предложени дневни ред? (Прима). Објављујем да је дневни ред усвојен.

Тиме је дневни ред данашње седнице исцрпен.

Закључујем ову седницу, а идућу заказујем за данас после подне у 18 часова.

(Седница је закључена у 11,25 часова).

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Девета седница

(28 септембра 1951)

Почетак у 18,10 часова.

Претседавао претседник **Владимир Симић**.

Приликом уласка у дворану, чланове Владе на челу са Претседником Владе Маршалом Југославије Јосипом Брозом Титом народни посланици поздрављају бурним и дуготрајним аплаузом.

Претседник: Отварам девету седницу Савезног већа Народне скупштине IV редовног заседања.

Записник данашње седнице водиће другарица Вида Томшич, секретар Савезног већа. Изволите саслушати записник VIII редовне седнице.

Секретар Вида Томшич (*Изборни срез Ново Место, НР Словенија*) чита записник прошле седнице.

Претседник: Има ли ко од народних посланика да стави какву примедбу на прочитани записник? (Нема). Пошто примедаба нема, објављујем да је записник оверен.

Пре преласка на дневни ред извештавам Веће да је Административни дбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ поднео извештај о прегледу целокупног рачунско-буџетског пословања Савезног већа за период јануар—март 1951 године. Молим известиоца Административног одбора народног посланика Живорада Љубичића да поднесе извештај.

Извештач Живорад Љубичић (Изборни срез подгорски, НР Србија) (чита):

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Административни одбор

Бр. 2

28 септембра 1951 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

На основу чл. 101, став 2 Пословника Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ, а у вези чл. 3 Уредбе о извршењу буџета, подносимо

ИЗВЕШТАЈ

О РЕДОВНОМ ПРЕГЛЕДУ КАСЕ И ЦЕЛОКУПНОГ РАЧУНСКО-БЛАГАЈНИЧКОГ ПОСЛОВАЊА ПО БУЏЕТУ САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ ЗА ПЕРИОД ЈАНУАР—МАРТ 1951 ГОДИНЕ

На основу детаљног прегледа свих уплатних и исплатних докумената као и извештаја Народне банке, установљено је да је пословање Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ у наведеном периоду вршено правилно и да су сви документи снабдевени наредбом и налогом за исплату и потписани од стране надлежног наредбодаваца и рачунопологача па зато предлажемо да се одговорни наредбодавац и рачунопологач за пословање у одређеном времену разреше одговорности.

Претседник

Административног одбора

Станка Веселинов, с. р.

Претседник: Саслушали сте извештај Административног одбора. Да ли ко тражи реч по овом извештају? (Не јавља се нико). Пошто нико не тражи реч, питам Скупштину да ли прима овај извештај. Ко прима, нека дигне руку. (Сви дижу руку). Има ли ко *против*? (Нема). Објављујем да је извештај Административног одбора о прегледу целокупног рачунско-буџетског пословања Савезног већа за период јануар—март 1951 прихваћен у Савезном већу у целини.

Саопштавам Већу да је народни посланик Риста Михаиловић преко мене упутио следеће питање Министру иностраних послова:

„Пошто је претседник италијанске владе и после разговора које је водио у Вашингтону остао при своме схватању да базу за преговоре с Југославијом о питању Слободне Територије Трста може претстављати само позната декларација трију сила, молим Министра иностраних послова да објасни какав став заузима наша Влада о том питању.“

Пошто сам о овом питању благовремено обавестио друга Министра иностраних послова, он је изјавио да ће на ово питање одговорити сутра на заједничкој седници.

Прелазимо на дневни ред. Ма да је одлуком Савезног већа као прва тачка дневног реда стављен претрес Предлога закона о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона, дужан сам да скренем Већу пажњу на специјалну процедуру која, по предлогу Законодавног одбора, има да се примени у Савезном већу приликом приступања решавању овог законског предлога. Долази у обзир примена члана 72 Устава ФНРЈ. Наиме, потребна је претходна одлука Већа о томе да ли жели или не жели да приступи претресу овог законског предлога који је поднела Влада ФНРЈ. Поред тога, ова процедура карактерише се и тиме што се за ову претходну одлуку тражи већина гласова, а за гласање о самом законском предлогу тражи такозвана квалификована већина која ће, у случају да Савезно веће донесе ову претходну одлуку, бити стечена у доцнијем поступку. Зато постављам питање Савезном већу да ли жели да узме у претрес и решавање Предлог закона о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона и да ли ко жели реч о овом питању. (Не јавља се нико). Ко је за то да се узме у претрес и решавање овај предлог закона поднет од стране Владе, нека дигне руку. (Сви дижу руку). Има ли ко *против*? (Нема). Објављујем да је Савезно веће, у складу с чланом 72 Устава, по Предлогу закона о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона једногласно донело претходну одлуку о томе да се приступи претресу и решавању о овом законском предлогу.

Молим известиоца законодавног одбора народног посланика друга Милана Поповића да прочита одборски извештај.

Известилац Милан Поповић (Изборни срез белопаланачки, НР Србија) чита извештај Законодавног одбора о Предлогу закона о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона. (Видети прилог на крају књиге).

Претседник: Пошто смо саслушали извештај Законодавног одбора, приступамо претресу законског предлога. Ко тражи реч? (Не јавља се нико). Онда приступамо гласању. Гласа се и у начелу и у појединостима дизањем руке. Ко је за Предлог закона о овлашћењу народних

република за отступања од савезних општих закона, нека дигне руку. (Сви дижу руку). Има ли ко *против*? (Нема). Објављујем да је Предлог закона о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона у Савезном већу прихваћен једногласно. По праву које ми даје пословник, као претседник Већа утврђујем да је укупан број народних посланика присутан на овој седници већи од једне половине укупног броја народних посланика Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ и на тај начин је установљена квалификована већина, која је потребна за прихватање овог закона.

Прелазимо на другу тачку дневног реда: претрес Предлога закона о извршењу казни, мера безбедности и васпитно-поправних мера. Молим информацију Законодавног одбора, народног посланика Бошка Шиљеговића, да саопшти Већу одборски извештај.

Извештач Бошко Шиљеговић (*Изборни срез Бос. Дубица, НР Босна и Херцеговина*) чита извештај Законодавног одбора о Предлогу закона о извршењу казни, мера безбедности и васпитно-поправних мера. (Видети прилог на крају књиге).

Претседник: Пошто смо саслушали извештај Законодавног одбора, приступамо претресу овог законског предлога. За реч се пријавио народни посланик др Јерко Радмиловић. Има реч народни посланик др Јерко Радмиловић.

Др Јерко Радмиловић (*Изборни срез Брач—Хвар—Вис, НР Хрватска*): Приједлог закона о извршењу казни, мјера сигурности и одгојно-поправних мјера који се сада налази на разматрању пред Народном скупштином ФНРЈ предвиђа разраду оних начела о извршењу кривичних санкција, које смо утврдили на прошлом засједању Народне скупштине ФНРЈ у Кривичном законнику.

Доношење овог закона намеће у првом реду околност што смо Кривичним закоником измијенили систем кривичних санкција, па је потребно да одредбе о њиховом извршењу прилагодимо том новом правном стању. Зато приједлог закона обрађује извршење свих кривичних санкција. Тако он у свом другом дијелу обрађује питање извршења казни: смртне казне, строгог затвора, затвора, ограничења грађанских права, забране бављења одређеним занимањем, конфискацију имовине и новчану казну. У трећем дијелу обрађује питање извршења мјера сигурности: упућивање у затвор ради чувања и лијечења, одузимање предмета и протјеривање из земље. У дијелу четвртм — у складу са систематиком Кривичног законика — обрађује извршење казни: одгојно-поправних мјера и мјера сигурности према малољетницима.

Ова систематска обрада извршења свих кривичних санкција представља значајну предност у поређењу са досадашњом. Овима — након

Закон о кривичном поступку и Кривичног законика (са Уводним законом за Кривични законик) — добивамо са Предлогом закона о извршењу казни, мјера сигурности и одгојно-поправних мјера трећу кодификацију за кривично-правну област и тако довршавамо њену законодавну изградњу.

Приједлог закона утемељен је, прво, на поставци да се према особама осуђеним за учињена кривична дјела извршују само оне казне, мјере сигурности и одгојно-поправне мјере које су прописане у закону и изречене судском одлуком, односно на поставци да се извршењем кривичних санкција осуђеној особи одузимају или ограничавају само она права која су обухваћена одређеном кривичном санкцијом — казном, мјером сигурности и одгојно-поправном мјером — а на начин и под увјетима утврђеним у судској одлуци и Закону о извршењу казни.

Значи, читав систем извршења кривичних санкција темељи се на начелу законитости, као што се на том начелу темељи и сам Кривични законик.

Друга основна карактеристика која даје свој печат читавом систему извршења кривичних санкција је високо хумани став према осуђеним особама и опће тенденције да се према осуђеним примјењују оне мјере које ће највише допринијети да се осуђени врате друштву и да постану корисни чланови наше друштвене заједнице.

Ова карактеристика очитује се у приједлогу закона у два правца.

Прво, очитује се у правцу да се извршењем казне, мјере сигурности или одгојно-поправне мјере осуђеној особи одузму или ограниче само права обухваћена казном, односно мјером, а на начин и под увјетима одређеним у судској одлуци и у Закону о извршењу казни те да сврха и начин извршења казни, односно мјера не смије бити наношење физичких патњи или повреда људског достојанства осуђене особе (члан 2 приједлога закона).

Друго, очитује се у признавању и ангажирању читавог низа права и погодности за осуђене особе.

Овом приликом желио бих да укажем на неке одредбе које говоре о тим посебним правима и погодностима, а у погледу само оних осуђених особа које се налазе на издржавању казне затвора и строгог затвора, јер је то најзначајнија област за оцјену оваковог приједлога закона.

Тако приједлог закона у погледу осуђених породиља односно малолетника предвиђа издржавање казне затвора или строгог затвора у посебним установама, то јест, у заштитном дому за осуђене породиље односно у казнено-поправним домовима за малолетнике. Заштитним домом за осуђене породиље предвиђа се да им се за вријеме трудноће (то јест, три мјесеца прије порођаја), порођаја и после порођаја (то

јест, до навршене једне године живота дјетета) може пружити њега која одговара њиховом стању, а новорођеној дјечи њега за њихово правилно развијање. Наша држава већ има такав један дом. За његову оцјену довољно је рећи, да у првој години његовог постојања ниједна осуђена жена није умрла услјед порођаја нити је које дијете умрло.

У погледу трудних жена, приједлог закона предвиђа и одлагање извршења казне за вријеме од три мјесеца прије порођаја до навршетка осам мјесеци живота дјетета, а уколико доји своје дијете и до 12 мјесеци живота дјетета.

Свима осуђеним особама признаје се право на накнаду за рад којим постигну прописани радни учинак, а за радни учинак преко одређеног као и за прековремени рад признаје се право на награду према опћим прописима о плаћама.

У вези с питањем зараде осуђених особа, приједлог закона одређује и начин располагања зарадом, и то тако да једну трећину зараде осуђених има право да троши за подмирење личних потреба, другу трећину, као и дио који не утроши за личне потребе, осуђени има право да шаље породици, док остатак од најмање једне трећине зараде чува управа казнено-поправне установе као уштеђевину која се предаје осуђеној особи приликом пуштања на слободу.

Надаље, осуђени има право на бесплатну здравствену заштиту и на социјално осигурање у случају несреће на послу.

Осуђеном се признаје право још и на примање аката и упућивање претставки државним органима, право дописивања са породицом и право примања пакета, право да прима посјете чланова породице, право да се жали на повреду својих права управнику односно повјеренику унутрашњих послова, као и службеној особи која врши инспекцију у казнено-поправној установи и то без присуства службеника казнено-поправне установе. Посебно, што се тиче малољетника, приједлог закона предвиђа могућност давања допушта у трајању до 14 дана ради посјете породице. Овај допуст може се одобрити и више пута годишње, а вријеме проведено на допусту урачунава се у рок издржавања казне.

Као основно средство за преодгајање сматра се рад, с тим да радно вријеме траје осам сати дневно и да осуђени има право на један дан одмора недељно. Међутим, радно вријеме за осуђене малољетнике краће је него радно вријеме за одрасле. Њима се у радно вријеме урачунава и вријеме проведено у школи. Ако се малољетник налази на издржавању казне у затвору, онда радно вријеме траје највише шест сати дневно.

Уз рад, као мјере за преодгајање, предвиђа се још и изучавање заната, похађање културно-просвјетних, одгојних и физкултурних курсева. У казнено-поправном дому за малољетнике предвиђају се стручне

занатске и пољопривредне школе с тиме, да се по потреби организира и допунска настава за опће образовање. Уколико пак у казнено-поправном дому за малољетнике не би постојале поједине врсте школа за стручно образовање, предвиђа се могућност да осуђени малољетници похађају школу ван дома под надзором одгојитеља.

У склопу ових права односно погодности осуђених особа које се налазе на издржавању строгог затвора и затвора, треба истакнути, да је тражење увјетног отпуста, тј. тражење увјетног отпуштаја са издржавања казне постављено у приједлогу закона као особно право осуђеног у оним случајевима када је осуђени издржао половицу казне строгог затвора односно затвора. У овим случајевима руководство казнено-поправног дома дужно је да крајем сваког трећег мјесеца размотри поднесене молбе за пуштање на увјетни отпуст и да свој приједлог поднесе надлежном министру унутрашњих послова који је опет дужан донијети рјешење о захтјеву након тога што приложи мишљење комисије за увјетни отпуст коју сачињавају помоћник министра, начелник управе за извршење казни, јавни тужилац народне републике или његов замјеник односно Јавни тужилац ФНРЈ или његов замјеник и један судца врховног суда народне републике односно Врховног суда ФНРЈ.

Коначно, приједлог закона предвиђа оснивање одбора грађана за пружање помоћи особама које су отпуштене из казнено-поправних установа по издржаној казни или на увјетном отпусту. Ови би се одбори грађана имали оснивати при сваком котарском односно градском народном одбору са задатком да сваком отпуштеном из казнено-поправне установе указују помоћ за коју им се обрати, а нарочито да помажу у проналажењу запослења ако сами отпуштени одговарајуће запослење не могу да нађу и да их материјално помогну у случају обољења прије запослења. Уједно, приједлог закона ставља овом одбору у задатак да води посебну бригу о животу и раду отпуштених малољетника за вријеме док се то старање покаже потребним.

Све ово и још много тога не значи да би се све то имало увести у живот тек овим законом. Највећим дијелом споменуте установе већ су спроведене, а овај приједлог закона треба да их правно учврсти и створи претпоставке за њихов успјешнији развој.

Као што се види из овог кратког приказа, све су одредбе о издржавању казне строгог затвора и затвора управљене највећим својим дијелом на преодгајање осуђених особа и на настојање да осуђене особе постану корисни чланови наше друштвене заједнице.

Могло би се приговорити овом кратком излагању, да је оно једноставно, да је само с једне тачке гледишта узело у оцјену Приједлог закона о извршењу казни, мјера сигурности и одгојно-поправних мјера,

то јест, да је подвукло само његову хуману страну а да се ипак ради о осуђеним особама — о учиниоцима кривичних дјела — и о поступку према њима за вријеме издржавања кривичних санкција, посебно строго затвора и затвора.

Такав приговор не бих усвојио, јер у хуманости овог приједлога закона видим његову основну карактеристику. Ако нетко друкчије мисли нека приговори док је вријеме за измјену овог приједлога закона, јер када га Народна скупштина усвоји, тада се његове одредбе морају поштивати и проводити од свих органа, по слову и по духу, и баш како пише у закону, а не по страху од чврстине му.

Што се мене тиче, могу да кажем, да баш овакав приједлог закона чини част његовом предлагачу Министру унутрашњих послова ФНРЈ другу Александру Ранковићу односно Савезној влади, а служиће на част и Народној скупштини ФНРЈ ако га усвоји.

Зато је сасвим разумљиво да ћу гласати баш за овај и овакав Приједлог закона о извршењу казни, мјера сигурности и одгојно-поправних мјера и молим све другове народне посланике да то исто учине. (Аплауз).

Претседник: Има реч народни посланик друг Светислав Стефановић.

Светислав Стефановић (*Изборни срез звишки, НР Србија*): Другови и другарице народни посланици, разматрајући у овом дому Предлог закона о извршењу казни, мера безбедности и васпитно-поправних мера желео бих да подвучем, са неколико речи, особености нашег система извршења казни. Он је резултат правилне примене начела нашег кривичног законодавства о овом питању, а нарочито начела:

1. Према осуђеним за учињено кривично дело извршују се само оне казне, мере безбедности и васпитно-поправне мере, које су прописане законом и судском одлуком изречене.

2. Да се извршењем казне остварује сврха кажњавања, која се састоји у спречавању друштвено опасне делатности, спречавању учиниоца да поново не учини кривична дела и да се поправи.

3. Да васпитно утиче на друге и да утиче уопште на развијање друштвеног морала и друштвене дисциплине грађана, и

4. Да се извршењем казни осуђеницима не смеју наносити физичке патње, понижавати их нити вређати њихово достојанство.

Разрађен на овим принципима социјалистичког хуманизма и оваквог гледања на починиоца кривичног дела, и тежње за пружање помоћи оваквим лицима, предлог закона садржи такве норме којима се, с једне стране, тражи од сваког осуђеног лица да се за време издржавања казне придржава обавеза и дужности које из тих прописа проистичу, а с друге стране, одређена су и његова права која из таквог односа, а у циљу

постизавања истакнуте сврхе, произлазе. Предлог закона је стога детаљније разradio прописе о организацији казнено-поправних установа и установа за примену васпитно-поправних мера и мера безбедности, затим, прописе о правима и дужностима осуђених, о мерама за преваспитавање, условном отпусту, бризи за осуђено лице после отпуштања из ових установа, а особито прописе о издржавању казне осуђеница породиља и малолетника. Из ових прописа јасно се оцртава да су казнено-поправне установе и установе васпитно-поправних мера у првом реду казнено-васпитне и васпитне установе у којима је основни циљ постићи сврху одређену нашим кривичним законодавством, а не првенствено одмазда за почињено дело, или средство експлоатације осуђеника, како је то још данас у многим буржоаским државама, или средство за истребљивање појединих група или народа, како је то у Русији и сателитским земљама информбироовског блока.

Да би конкретније размотрили сам систем извршења казне у нашој земљи, изнећу податке о томе која су права и дужности осуђених лица према прописима законског предлога, како се остварује извршење ових права, а то је уједно и главни садржај начина извршења казне и преваспитавања ових лица.

Једна од основних дужности сваког осуђеника, који је за то способан, јесте рад. При томе се прави разлика да ли се ради о лицу осуђеном на казну затвора или строгог затвора. У случају да треба распоредити на рад лице осуђено на казну затвора, има се у виду његова стручна спрема и способност, а уколико се оваква лица одреде да раде физичке послове, који нису његово редовно занимање на слободи, тада му се одређује рад лакше природе. Уколико се пак распоређују на рад лица осуђена на казну строгог затвора, тада се овима одређују, по правилу, физички радови. Ако пак овакво лице није способно за физичке радове, тада се упућује на послове за које је способно. У овом начину одређивања на рад види се уједно и разлика која се прави у издржавању казне затвора као лакше и строгог затвора као теже врсте казне.

Пошто сам рад није основни циљ и садржај извршења казне, већ средство којим се осуђени привикавају на заједнички посао, неквалификовани радници оспособљавају за квалификоване, а мање способни квалификовани усавршавају своја стручна знања, то се прописима закона уједно обезбеђују и извесна права која из таквих односа произлазе, као што су, на пример, право на награду за редован рад, прековремени рад, осмочасовно радно време, социјално осигурање за случај несреће на послу и сл. У овоме је битна разлика између нашег система и оних у другим земљама, у којима су принципи награђивања, радног времена, прековременог рада и сл. на сасвим другим основама,

а многе земље које сматрају своје системе напредним, о праву на социјално осигурање за случај несреће на послу уопште у својим прописима и не говоре. У таквим земљама осуђеници се још увек као радна снага изнајмљују појединим приватним предузећима, којима је битно резултат рада, како би богаћење овом радном снагом било што веће. Или се пак осуђеници упућују на радове опасне по живот у мочварним или разним болестима изложеним крајевима, јер за такве појмове, сасвим јасно, осуђеник као човек не претставља ону вредност коју имају остали слободни грађани. Оваквом становишту одговара онда и сама организација посла, то јест, у првом реду врста рада а затим и услови, нарочито хигијенски, под којима ова лица раде.

Код нас, напротив, у мерама за преваспитавање регулисано је да се преваспитавање осуђених постиже радом у индустриским предузећима, занатским радионицама и на економијама, као и изучавањем заната, похађањем културно-просветних и васпитних курсева и ради тога се код нас у свакој казнено-поправној установи и дому организују оваква предузећа, радионице и економије, затим стручне занатске и пољопривредне школе и курсеви, те, курсеви за опште образовање и аналфабетски течајеви, као и културно-просветна, васпитна и физкултурна настава.

Према томе, ови прописи о обавези осуђеног да ради, заједно са прописима о његовим правима која произлазе из таквог односа, као и формама организације рада, сачињавају једну целину, којој је крајњи циљ постизавање поменуте сврхе — преваспитавање осуђеника.

Дозволите да сада изнесем неколико података како се то код нас конкретно примењује.

Осуђена лица раде у првом реду у предузећима домова, а затим и изван домова, и то углавном у овим гранама производње: у металској, дрвној, текстилној, у предузећима електричне енергије, ћилимарства, коже и кожне гајантерије, у штампаријама и књиговезницама. Производи ових предузећа сачињавају озбиљан чинилац у снабдевању наших грађана и већ многа трговинска предузећа и установе склапају уговоре и тако се снабдевају добрим квалитетима од покућанства, ципела, бицикала до производа прецизне механике, електромотора и др. Ћилими својим одличним квалитетом могу да се упућују и на најбоља светска тржишта ове врсте. Вредност производње у 1950 години у овим предузећима износила је укупно 1.076.530.951 динар. За овај рад осуђеници су добро награђени и своју зараду распоређују тако како би имали користи они и њихове породице. Тако, законски предлог одређује да једну трећину награде осуђеник има право да утроши за подмирење својих личних потреба, другу трећину оставља на обавезну штедњу која му се предаје приликом отпуштања из установе, а трећу трећину,

као и износ који не утроши за личне потребе, осуђени има право да шаље својој породици или другом лицу које је по закону дужан да издржава, а уколико нема породице може одредити да му се чува као уштеђевина. На тај начин, осуђени својом наградом има могућност да побољша услове живота и да се уједно брине за оне којима је учинио огромну штету што их је штеточинским радом лишио своје бриге за њихово издржавање. Трећина која се оставља на обавезну штедњу треба да му помогне када се после пуштања на слободу нађе код своје куће, како би могао подмирити нужне потребе и своје и своје породице док се не укључи у нормалан живот. Прилично су велики износи новца који се исплаћује осуђеним лицима као награда за рад, као што су прилично велике и своте које ова лица достављају својим кућама. Тако је од 29 јуна 1949 године до 1 априла о. г. осуђеним лицима исплаћено на име награде за рад укупно 189,357.180 динара. Од тог новца упућено је кућама укупно 30,669.181 динар, а потрошено за личне потребе 97,678.205 динара, што значи да је у истом временском размаку остављено на обавезну штедњу укупно 61,009.794 динара. Само приликом упућивања кућама лица која су указом Президијума ФНРЈ помилована 31 децембра 1950 године из казнено-поправног дома у Пожаревцу исплаћено је осуђеницима од ове обавезне штедње око 7,000.000 динара. Ове бројке нам најбоље говоре о начину и извршењу законских прописа у овом погледу.

На име ренте од социјалног осигурања за несрећне случајеве на послу данас се исплаћује појединим корисницима укупно 61.510 динара. Ова нам бројка уједно доказује да се заштитним мерама на раду у предузећима и радилиштима у којима раде ова лица поклања нарочита брига.

Да би се појединци, особито они који немају одређеног занимања, оспособили и оквалификовали и тиме им се дала могућност да се после издржања казне као квалификовани радници укључе у рад на изградњи наше социјалистичке заједнице, особита се пажња посветила школама и курсевима. Основане су не само стручне, занатске и пољопривредне школе и курсеви, већ и курсеви за опште образовање и аналфabetски течајеви. Разне стручне школе и курсеви у 1950 години завршило је укупно 2.257 осуђеника, од којих је неколико положило и мајсторске испите. Школу ученика у привреди завршило је око 100 осуђеника, а описмењено је 1.070 осуђеника. За рационализаторе је проглашено 14, а за новаторе 2 осуђеника. Иако ове две последње бројке нису велике, оне нам ипак говоре о томе како у нашој социјалистичкој земљи осуђеници имају материјалне, техничке и остале могућности да своје радне способности развију до максимума.

Поред рада и стручног оспособљавања, веома важну улогу као средство за преваспитавање има добро организован културно-просветни и физкултурни рад. Ради тога у нашим казним установама постоји 89 библиотека са 67.361 књигом, којима се служило у току 1950 године 62,27% осуђених лица. У току исте године одржано је 2.976 предавања, 593 читалачке групе, 36 оркестарских, 61 хорска и 81 приредба дилетантских група. Приказан је 641 позоришни комад и 644 биоскопске претставе. На дневну штампу било је претплаћено преко 8.000 осуђеника, а усмених новина одржано је 965. Данас сви казнено-поправни домови у ФНРЈ имају сале за културно-просветни рад и кино-апаратуре. Шах гарнитура има 541 и велики број осуђеника своје слободно време проводи у игрању шаха. С обзиром да је овај културно-просветни рад од особите важности, то је у предлогу закона особито истакнут положај и рад васпитача, јер од њиховог правилног рада у суштини зависи у коме ће се степену преваспитати осуђена лица која су им поверена.

Сваки осуђеник, уколико није дисциплински кажњен, има право дописивања са својим брачним другом, децом, родитељима, браћом и сестрама, а са другим лицима по одобрењу управе казнено-поправне установе. Исто тако има право на примање пакета са храном, рубљем и другим предметима за личну употребу, као и новац. При овој разлици да ли је лице осуђено на казну затвора или строгог затвора и у томе је један од елемената разлике ових двеју врста казни. Ближи прописи о остварењу ових права доносе се правилницима о кућном реду.

Да би осуђеници правилно извршавали изложену дужност, а уједно и уживали права која сам раније истакао, од битног је значаја каква је организација казнено-поправног дома, каква права има управник и остало особље установе; да ли се врши и како контрола стања и рада у овим установама и сл. Уколико у неком закону о извршењу казне то није регулисано, онда је јасно да се тим празнинама жели оставити могућност злоупотреба, наравно, увек на штету осуђених лица. Због тога је предлог закона темељито разрадио ова питања. Тако се у сваком казнено-поправном дому оснива саветодавни одбор који сачињавају управник, његови помоћници, шеф групе васпитача, лекар и заповедник чувара. Овај саветодавни одбор расправља о свим важнијим питањима управљања казнено-поправним домом као и о појединцима уколико треба донети важне одлуке, као што је, на пр., учинити предлог за условни отпуст. Исто тако, у циљу оспособљавања стручног особља за чуварску службу предлог закона предвиђа оснивање посебне чуварске службе, која ће се посветити искључиво вршењу овог посла у казнено-поправним домовима. Са сталним и потпуно стручним особљем откльо-

ниће се многе грешке и недостаци, који се јављају кад ову службу врше привремено други државни органи. Надзор над казнено-поправним установама врши министар унутрашњих послова народне републике, као и Министар унутрашњих послова ФНРЈ. Овај надзор остварују обавезним инспекцијама и то у сваком казнено-поправном дому најмање 3 пута годишње. Поред ових инспекција, закон даје право Президијуму Народне скупштине ФНРЈ и президијумима народних скупштина народних република да врше инспекцију казнено-поправних установа и то преко лица која президијуми овласте. Да би ове инспекције добиле свој пуни садржај и да би Президијум Народне скупштине ФНРЈ и президијуми народних скупштина народних република, као и савезни и републички министри унутрашњих послова добили увид о стварном стању ових установа, закон даје право инспекторима да саслушавају лица која се жале на повреду својих права и без присуства службеника казнено-поправне установе. Тиме је овај институт инспекције добио свој прави и истински садржај, да осуђено лице не губи сва права и да се не препушта самовољи државног органа који извршује казну.

У нашем систему извршења казне особита се пажња посвећује деци која се ради грешака својих мајки не могу родити код својих кућа, јер се мајке налазе за почињена тежа кривична дела на издржавању казне. Уколико је осуђеница на слободи у часу извршења правоснажне пресуде и бременита је, то јој се по законском предлогу одлаже извршење казне, и то за време од три месеца пре порођаја, до навршетка 8 месеци живота детета. Али има случајева када се бременита осуђеница за почињена тешка кривична дела налази у истражном затвору и кад њено пуштање на слободу није целисходно у интересу резултата истраге и, према томе, у часу правомоћности пресуде није је могућно пустити на слободу због високе казне на коју је за почињено кривично дело осуђена. У таквим случајевима у нашој земљи постоји заштитни дом осуђеница породиља у који ове долазе 3 месеца пре порођаја и остају до навршетка године дана живота детета. За то време мајка и дете су под сталним надзором лекара, води се рачуна о исхрани породиље и новорођенчади и тиме ова казнено-поправна установа има у суштини карактер једне васпитно-санитетске установе са циљем пружања заштите у првом реду детету, а затим и мајци-породиљи. Због тога ова установа и носи назив Заштитни дом за осуђене породиље. До краја 1950 године извршено је у овом дому 250 порођаја без иједног случаја смрти осуђенице мајке, а узраст и напредовање деце су потпуно нормални.

Да би се породиља осећала нормалније и да средина у којој живи не би имала негативних последица по дете које носи и доји, прилагођен је и кућни ред ове установе. Осуђенице су ослобођене свих тежих

послова у времену шест недеља пре и шест недеља после порођаја, као и дисциплинских казни које се односе на повисивање радног времена и непримање пакета. Собе су велике и зрачне, без решетака, стално отворене. Обезбеђење дома није као што је то уобичајено у казнено-поправним установама, већ ненаоружане милиционарке врше пожарну службу унутар установе.

Када мајка напушта дом, јер је дете навршило годину дана живота, онда се дете предаје према жељи мајке другом родитељу или ближој родбини, а уколико ових нема дете се упућује у један од дечјих домова оне народне републике из које потиче мајка. Дете предаје у дом сама осуђеница, којој се омогућава да и касније понекад посети своје дете. Овим мерама не само што се пружа заштита детету и породици, већ се уједно осуђеница преваспитава, јер кад постане мајка и кад осети бригу коју друштвена заједница посвећује њеном детету, иако се тешко огрешила о саму друштвену заједницу, увиђа и признаје своју грешку. Можемо слободно рећи да, пратећи статистику повратника, до данас немамо скоро ниједан случај да би повратнице биле мајке које су своју казну или део казне издржале у овом дому.

На исти начин се поступа и са малолетницима који се због почињених кривичних дела упућују на извршење казне строгог затвора и затвора у казнено-поправне домове за малолетнике, или на извршење васпитно-поправних мера у васпитно-поправним домовима, или васпитним установама за малолетнике. Ове су установе строго издвојене и у свакој влада такав кућни ред који ће најбоље допринети коначној сврси ових мера, тј. преваспитавању малолетних осуђеника. Међу малолетницима на издржавању казне налазе се лица која су починила веома различита кривична дела, а највише кривична дела против приватне и друштвене имовине. Ради тога, са сваким појединцем треба скоро посебно радити и посветити му пажњу како би се у тим веома критичним годинама његовог узраста деловало у правцу његовог правилног васпитања.

Тежиште рада са малолетницима је у њиховом школовању кроз стручно-занатске и пољопривредне школе, а они који имају неколико разреда ниже гимназије упућују се да заврше малу матуру.

Једна од особитих мера, које предлог закона уводи као новину у наш систем, јесте одобравање отсуства малолетницима до 14 дана ради посете родитеља односно других блиских сродника.

Досадашња искуства и резултати које органи извршења казне имају у настојању да поправе малолетнике доказују да се сталним радом са овим лицима могу постићи видни резултати и да им се тиме помаже да постану добри грађани наше друштвене заједнице.

Уколико осуђени покаже својим радом и залагањем да се толико поправио и да се може очекивати да убудуће неће вршити кривична дела, може се, уколико је издржао половину казне строгог затвора или затвора, а изузетно и пре тога рока, условно отпустити. Да ли ће се неко лице пустити на условни отпуст решава министар унутрашњих послова, али не као досада по предлогу управника казнено-поправног дома или повереника унутрашњих послова, већ по претходно добивеном мишљењу комисије коју сачињавају помоћник министра, начелник Управе за извршење казни Министарства унутрашњих послова, јавни тужилац или заменик јавног тужиоца народне републике, односно Јавни тужилац ФНРЈ и један судија врховног суда народне републике односно Врховног суда ФНРЈ. Садашње одлуке о условном отпусту после прибављања мишљења комисије оваквог састава пружају пуну гаранцију за правилно и темељито разматрање сваког конкретног случаја. Захваљујући резултатима који се постижу у преваспитавању осуђених лица, мера условног отпуста код нас се доста примењује и то, по правилу, после издржане барем половине досуђене казне. Тако је од 1945 године до краја марта о. г. пуштено на условни отпуст преко 18.000 осуђених лица. Када се узме у обзир да је од ослобођења до данас кроз казнене завезде прошло 717 повратника, онда нам је то јасан доказ колико је правилна оцена о степену преваспитаности оних који су пуштени на условни отпуст.

Многим лицима по отпуштању са издржавања казне појединци прилазе с неповерењем, иако то у огромној већини случајева није оправдано. Ови појединци досада су се обраћали локалним органима народне власти тражећи помоћ да им се омогући запослење. Повереништва унутрашњих послова народних одбора увек су интервенисала како би се овим лицима пружила могућност запослења у појединим предузећима или установама. Међутим, да би се ова помоћ могла пружити још шире, тј. не само у проналажењу посла већ и давањем извесне материјалне помоћи онда, када услед болести појединац не може да ради, а нема средстава за издржавање своје и своје деце, а нарочито пружања помоћи малолетним лицима онда када немају родитеља или ако им родитељи не могу обезбедити даље васпитавање, законски предлог одређује да се при сваком среском односно градском и рејонском народном одбору оснује одбор грађана за пружање помоћи лицима која су отпуштена из казнено-поправних и васпитно-поправних установа. Поред претставника народне власти у овај одбор улазе и по један претставник оних друштвених организација које могу заиста помоћи грађанину, а то су претставници Народног фронта, АФЖ-а, Црвеног крста, Народне омладине и Синдиката. Правилним радом ових одбора пружиле се велика помоћ онима којима је она заиста потребна онда када се после извесног

дужег или краћег времена опет враћају својој породици, предузећу, установи да као марљиви грађани наставе рад на добро заједнице.

Насупрот нашем систему извршења казне, погледајмо како је у Совјетском Савезу и земљама његових сателита: Бугарској, Румунији, Мађарској, Албанији. Управо о систему извршења казни у Совјетском Савезу не може се ни говорити већ о систему уништавања људи, да би се заштитиле и очувале привилегије и власт бирократске деспотске касте.

Позната је ствар да је бивша, царска Русија била тамница народа по обесправљености народа, броју хапшених, мучењу и уништавању оних који су се борили за слободу народа и праведније друштвено уређење. Али, данас је стање много горе и језивије но што је било за време царизма. Од Архангелска до Кавказа, од Украјине до Авганистана, Бајкала, Сахалина и Камчатке совјетска земља „искићена“ је хиљадама затвора и концентрационих логора у којима се налазе милиони совјетских грађана. Сви су они осуђени углавном од органа МВД или НКВД на високе казне робије (каторге), углавном сви због тога што нису хтели без ропота да подносе ропски систем кастинске владавине совјетских властодржаца.

Највећи логори са највише кажњеника налазе се у крајевима тешких климатских прилика и тешких животних услова. То су крајеви сурових прашума севера — тајги, то су рудокопи у леденим пољима Сибира и северног поларног круга, Беринговог, Охотског и Јапанског Мора, то су пешчане и ужарене пустиње и тундре у Казахстану. По свим овим и многим другим логорима и затворима под ропским условима живота, изгладнели и намучени људи, жене и деца живе, раде и умиру од изнемоглости, разних заразних болести и глади. То су у пуном смислу речи логори смрти. Разлика између стаљинског и хитлеровског уништавања кажњеника и логораша је у томе што је Хитлер уништавао индустријским путем и усавршеним техничким средствима, као што су крематоријуми и плинске коморе, а стаљински начин уништавања је у мочварама, прашумама, пешчаним пустињама, поларним глечерима, заразним болестима, ропским радом и глађу. Под таквим условима рада и живота мали је број кажњеника који могу издржати казну до краја, а ако неки и издрже, они се не враћају својој породици у свој родни завичај, већ постају становници сибирске тајге и тундре, или казахстанске пустиње, то јест, присилно се колонизирају у истом рејону где су издржавали и казну.

Обогаћени великим совјетским искуством у затварању и уништавању људи као и праксом монтираних процеса, после којих се хиљаде људи осуђују на више година робије а многи и животе губе — и спо-

менутити совјетски сателити нису много одмакли од својих „великих“ учитеља.

Навешћу неколико података о принципима „хуманизма“, управо варваризма, који се код њих спроводе.

У Бугарској има, на пример, преко 30.000 осуђених који издржавају казну у 27 затвора, од којих су главни у Софији, Сливену, Видину, Варни, Вратцу, Ђустендилу, Плевну, Пловдиву, Румену и другим местима. У тим затворима политички кривци издржавају казну заједно са криминалцима. У софиском затвору, где поред криминалаца има око 2.500 затвореника — нових политичких противника, као систем „преваспитања“ влада бич и гвоздена палица, а такав систем „преваспитања“ спроводи се у свим затворима. По свирепости и премлаћивању добро је познат бугарском народу затвор у Видину. Осуђени издржавају казну у самицама у којима, стално затворени, психички обљевају и завршавају као тешки болесници. Највећи број високих и војних функционера и других политичких осуђеника, уколико није већ ликвидиран, издржава казну у строго одвојеним ћелијама.

Други вид затвора у Бугарској су логори у којима има данас преко 60.000 људи. Већи број логора је формиран после смрти Димитрова. Само од априла 1951 године, отерано је у логоре око 20.000 људи. Највећи број логора је у области Добруџе, у близини градова Тутракана, Добрича, Балчика, Силистрије и у другим областима. У свим логорима, нарочито на острву Пирину у Црном Мору, услед слабе исхране и заразних болести затворени умиру сваког дана.

Стање затвора у Румунији је као у Бугарској. Ја нећу да се понављам, али хтео бих да кажем нешто о томе како се извршују казне и како се поступа са онима који су осуђени на смрт гладовањем, само зато што се не одричу ни пред каквом силом као мањина југословенске припадности. После познатог вам, преко дневне штампе, притиска и малтретирања, који је вршен над нашим и другим националним мањинама настављен је терор хапшења и принудног исељавања. Само за неколико дана у јуну ове године исељено је око 14.000 лица из пограничних места (Рудна, Иванда, Скела, Кладово, Банлок, Острво Маре, Турн Северин, Оршава и друга места) и одведена нејака деца, жене, старци са својих огњишта на најбруталнији начин без игде ичега. Они издржавају казну по систему информбироовског схватања правде, морала и човечности на отвореним пољима Барагана, ограђени жидом, без крова над главом. Гладни и изнурени копају земунице по метар у земљу да се склоне од временских непогода. Такве земунице покривају грањем и лепе блатом. Известан број физички још способних иде на рад да би са мизерном наградом која се даје за рад одржао живот, док су неспособни за рад и изнемогли осуђени на смрт од глади, лишени основ-

них средстава за живот, без обуће, одеће и простирке. Приликом принудног исељења разграбљена је и опљачкана сва њихова имовина. Око 80 вагона рогате стоке која је само за један дан стигла у Букурешт, „братски“ је подељено, јер је од заклане стоке, опљачкане од депортираних, све говеђе месо отпремљено за Москву, а овче месо је остало за Букурешт.

У Мађарској десетине хиљада издржавају казну присилног рада на разним радилиштима. И у овој земљи постоји нови тип затвора — логори.

Принудно исељени из пограничног појаса према Југославији издржавају казну у лустарама североисточно од Дебрецина. У јуну ове године формиран су још затвори у виду логора у Тисаваркан, Мишколцу, Солноку и другим местима, где издржавају казну осуђена лица због покушаја бекства преко границе испред терора који влада у земљи. Животни услови затвореника и начин поступка према њима су тешки и неиздржљиви. За храну добивају ујутро „кафу“ од јечма без шећера, за ручак и вечеру чорбу и хлеба помешаног са мекињама свега 200 до 300 грама. Радно време на радовима који исцрпљују до изнемоглости траје од раног јутра до 22 часа. Због неиздржљивости таквих услова живота, терора који се спроводи и тешких физичких радова чести су покушаји бекства и велики број убиства оних који се излажу опасности да бекством скрате муке, јер се сваки покушај бекства завршава убиством од огромног броја наоружане чуварске страже.

Албанија је прекривена мрежом затвора и концентрационих логора у градовима и селима. Мање земље по простору и броју становника, а веће по броју затвора не постоји данас у свету. После монтираног процеса и срамне ликвидације Кочи Дзодзе-а, хероја албанског народа, повећан је терор, хапшења и број затвора и логора. Уместо само једног логора који је дотада био, од резолуције Информбироа наовамо основано је 11 логора у којима су смештени најбољи синови албанског народа.

На полуострву Порто Палерми, у тврђави „Ишул“, која је грађена још у римско време и дограђивана у време турске империје многи осуђени, које је Енверова клика послала на издржавање казне, ослепели су услед мемле, сталног мрака у подрумима без прозора и страшних услова живота.

По страхотама и мучењима познат је затвор — тзв. логор у Тепелену, ограђен високим бодљикавим жицама, у коме су изграђене ћелије од бетона, где се муче људи. Са породицама одметника и оних који су одбегли са окупатором смештене су заједно и породице лица пребеглих у Југославију. У логору људи свакодневно умиру од систематске глади, маларије, туберкулозе и других заразних болести. Под таквим

истим условима мучења живе осуђени у затворима — логорима Круја, Валијас, Химара, Корча, Бедени-Каваја и др. Те људе, изнемогле и од глади и рада, физички исцрпене, корбачима терају на рад док не попадају. За рад на исушавању подводног терена употребљавају и тешко оболеле на плућима у тзв. „бригаде туберкулозе“ од 80 људи, који свакодневно остављају своје кости у каналима које копају.

Затвори — мучилишта и логори смрти у Совјетском Савезу, као и другим информбироовским земљама, то је посебна срамна страница историје XX века и цивилизованог човечанства.

Укратко изнети, ови подаци приказују само донекле систем извршења казни у затворима Совјетског Савеза и информбироовских земаља, који је одраз кастинског друштвеног уређења и степена политичких супротности које постоје унутар тих држава.

Руководиоци Совјетског Савеза и њему потчињених информбироовских земаља свакодневно измишљају најгнусније гадости и лажи како се по нашим затворима и казнено-поправним установама муче и убијају хапшеници и осуђеници и називају нас злочинцима. На те њихове оптужбе и клевете друг Тито им је одговорио: „Ја у том њиховом оптуживању да смо ми злочинци не видим ништа друго него жељу да се сакрију њихови злочини. Они убијају по Албанији, Бугарској, Мађарској, Румунији, Пољској и Чехословачкој, а о Русији да и не говорим. И разумије се, кад је тако онда треба оптужити нас да убијамо, да би се на тај начин некако њихова дјела сакрила.“

Другови и другарице, на путу даљег развијања тековина Народне револуције и социјалистичке изградње, наша народна држава смело корача новим путем друштвено-политичког, правног и моралног преображаја, на основу учења Маркса, Енгелса и Лењина.

Једно од битних обележја тога пута је рад на сталном уношењу у живот истинских слобода, заштите личности и права грађана, демократизације живота наше земље и учвршћења социјалистичке законитости.

У борби за изградњу новог човека, наша народна заједница слободних и равноправних народа није испустила бригу ни за она лица која су лишена слободе у циљу заштите од учиниоца друштвено опасних дела, у интересу народне државе, у интересу учвршћења тековина Народне револуције, правног поретка, социјалистичке изградње, личности и права грађана. Пример за то су одредбе предложеног закона.

Само једна социјалистичка земља као што је наша може имати овакав закон у коме поред осталог најснажније долази до изражаја истински социјалистички хуманизам и човечност, лишен сваке лажно-

сти и лицемерја према осуђенима, што органски извире из социјалистичког карактера нашег друштвеног и државног уређења.

Због свега овог горе реченог изјављујем да ћу гласати за овај законски предлог. (Аплауз).

Претседник: Нема више пријављених говорника. Жели ли још ко реч по овом законском предлогу? (Не јавља се нико).

Стављам на гласање Предлог закона о извршењу казни, мера безбедности и васпитно-поправних мера. Ко је за овај законски предлог, нека дигне руку. (Сви дижу руку). Има ли ко *против*? (Нико).

Објављујем да је Предлог закона о извршењу казни, мера безбедности и васпитно-поправних мера у Савезном већу једногласно прихваћен.

Прелазимо на трећу тачку дневног реда: претрес Предлога закона о изменама и допунама Основног закона о прекршајима. Молим известиоца Законодавног одбора да саопшти Већу одборски извештај. Извештилац је народни посланик Вељко Зековић.

Извештилац Вељко Зековић (*Изборни срез никшићки, НР Црна Гора*) чита извештај Законодавног одбора о Предлогу закона о изменама и допунама Основног закона о прекршајима. (Видети прилог на крају књиге).

Претседник: Извештавам Веће да на овај законски предлог постоји један амандман. Потпретседник Савезне владе и Министар унутрашњих послова друг Александар Ранковић упутио је благовремено и сагласно пословнику, преко Претседника Савезног већа, амандман. Ја ћу упознати Савезно веће и са амандманом и са образложењем амандмана, а после, сагласно пословнику, тражићу од известиоца да се о том амандману изјасни. Амандман гласи (*чита*):

„После члана 160 додаје се нови члан 161 који гласи:

„До доношења посебних законских прописа о надлежности за вођење административно-казненог поступка по прекршајима у области поморског, речног и ваздушног саобраћаја, за поступак по тим прекршајима биће надлежни:

а) за прекршаје који су учињени пловним објектом или ваздухопловом, или од стране наручиоца, власника или заповедника пловног објекта или вође ваздухоплова, или од стране другог особља које учествује у пловидби односно летењу или навигационим и техничким припремама за њих, органи одређени Уредбом о надлежности за вођење поступка у поморским прекршајима („Службени лист ФНРЈ“, бр. 42/49), Уредбом о прекршајима пловидбених прописа и прописа безбедности унутрашње пловидбе („Службени лист ФНРЈ“, бр. 67/49) и Уредбом о ваздушној пловидби („Службени лист ФНРЈ“, бр. 47/49);

б) за остале прекршаје органи одређени овим законом (члан 51 и 55).

Садашњи чланови 161—163 постају чланови 162—164“.

Овај амандман уручен је заједно са следећим образложењем (чита):

„У члану 51 ст. 4 Предлога закона о изменама и допунама Основног закона о прекршајима предвиђа се да се, изузетно од опште надлежности судије за прекршаје, посебним законом може прописати на, длежност других органа управе за вођење административно-казненог поступка по одређеним прекршајима.

Прописима постојећих уредаба о надлежности за вођење поступка у поморским прекршајима, о прекршајима пловидбених прописа и прописа безбедности унутрашње пловидбе и о ваздушној пловидби, за вођење административно-казненог поступка по прекршајима из тих уредаба одређена је надлежност поморских органа, органа унутрашње пловидбе, односно органа ваздушног саобраћаја. С обзиром на то указује се потреба да се, до доношења законских прописа којима ће бити регулисано питање надлежности у поменутим врстама прекршаја, утврди који ће од тих прекршаја остати у надлежности ресорних органа управе, а који ће од њих доћи у надлежност судије за прекршаје, као општенадлежног органа за вођење административно-казненог поступка. При решавању овог питања треба поћи од тога да засада треба оставити у надлежности посебних органа управе све прекршаје из помених области који због своје специфичне природе и у интересу правилног и брзог вођења административно-казненог поступка треба да буду у њиховој надлежности. Доследно томе, амандманом се предлаже да по поморским прекршајима, прекршајима у области унутрашње пловидбе и у области ваздушног саобраћаја буду и даље надлежни досадашњи органи управе у свим оним случајевима када је прекршај учињен пловним објектом или ваздухопловом или од стране заповедника пловног објекта и другог службеног особља, док би за прекршаје које чине остали грађани били надлежни редовни органи, тј. судија за прекршаје надлежног среског, односно градског (рејонског) народног одбора.“

Молим известиоца Законодавног одбора да се изјасни да ли прима овај амандман, јер ако га прима он постаје саставни део предлога Владе.

Известилац Вељко Зековић: Ја се потпуно слажем с предлогом и мислим да амандман треба примити онако како је прочитан.

Претседник: Објављујем да је овај амандман, који је у име Владе поднео Министар унутрашњих послова друг Александар Ранковић, постао саставни део законског предлога о коме расправљамо. Приступамо претресу овог законског предлога. Ко жели да узме реч у дискусији? (*Борис Крајгер:* Молим за реч.) Реч има друг Борис Крајгер.

Борис Крајгер (*Изборни срез Горица, НР Словенија*): Другови и другарице, Предлог закона о изменама и допунама Основног закона о прекршајима значи врло значајан корак напред на линији коју је на основу реферата друга Ранковића означио IV пленум ЦК КПЈ. Ово без сумње претставља врло значајан допринос даљем јачању правосуђа и законитости, даљем учвршћивању социјалистичког демократизма и хуманизма.

Хтео бих упозорити на неке битне промене од досадашње праксе које предвиђа овај предлог и које не би смеле остати незапажене у нашој јавности, јер баш оне означавају тај напредак у нашем правосуђу. То је питање одређивања органа за вођење административно-казнених поступака и изрицање административних казни. Ово је принципијелно питање које не би смели узети само као неку малу промену више формалног значаја, јер означава битну одлику у развоју наше народне власти.

По садашњем закону, административно-казнени поступак, по праву, воде у првом степену извршни одбори среских и градских, односно рејонских народних одбора, заправо њихове комисије за прекршаје састављене од три члана, од којих је један повереник унутрашњих послова, а други надлежни повереник. Тиме је практички о административној казни одлучивао надлежни повереник или заправо неки службеник надлежног повереништва, односно повереништва у чији делокруг спада посао на који се односи прекршај. У другом степену решавају комисије обласног народног одбора или у републикама у којима нема обласних народних одбора — надлежни министар. На тај начин, у целини, у првој и другој инстанци, кажњавање прекршаја практички се решавало у одговарајућем ресору. По прописима, све извиђаје води повереништво извршног одбора у чији делокруг спада прекршај, одлучује комисија у којој се налази повереник који је водио извиђај и у другој инстанци решава опет одговарајући ресорни министар или у обласним народним одборима одговарајући ресорни члан обласног народног одбора.

Основни принцип по досадашњем закону је, дакле, да се политика административног кажњавања води по ресорној линији.

Према статистичким подацима, на поједине ресоре отпадају прекршаји у 1950 г. у процентима овако:

прекршаји из области поретка	29%
прекршаји из области откупа	18%
прекршаји из области шума	17%
прекршаји из области радних односа	14%
прекршаји из области промета робе	2%
прекршаји из области предвојничке обуке	2%
прекршаји из области финансија	1%
прекршаји из области здравствених прописа	1%
прекршаји из области осталих републ. и сав. прописа	14%
прекршаји које доносе народни одбори	2%
	100%

Према томе, о прекршајима су практички решавала врло различита надлештва. Зато је било врло тешко остварити неку јединствену и принципијелну линију кажњавања прекршаја. Но, оваква пракса и овакви прописи били су нужни с обзиром на тадашњи степен развоја народне власти и нарочито с обзиром на то да су сви наши напори били усмерени на извршавање хитних задатака у борби за испуњење обавеза које је налагао Петогодишњи план. Пошто су поједина повереништва непосредно оперативно морала извршавати читави низ конкретних, хитних и тешких задатака, морала су имати могућност да се и што непосредније послужују могућношћу административног кажњавања. Иако је таква пракса била нужна, она је довела до низа грешака и слабости:

1) Због тога није била могућна јединствена линија у административно-казненом поступку.

2) Давала се могућност да се административне казне употребљавају кампањски за поједине акције, па су кажњаване само одређене врсте прекршаја, а на остале се заборављало. Имамо случај у једној области где је од 405 изречених казни 315 отпадало на откуп житарица, а свега 90 на све остале прекршаје.

3) Комисије су биле неекспедитивне и радиле су у многим случајевима површно, узгред, без потребне озбиљности. У децембру 1950 године било је преко 50.000 нерешених предмета, што указује на неекспедитивност и неозбиљност поступка.

4) Практички је решавао у многим случајевима апарат појединих повереништава па тиме нису могла бити довољно заштићена права грађана.

5) Поступак је због тога био неквалитетан и изречене казне много пута незаконите — изречене су казне преко 5.000 динара за прекршаје за које закони и прописи предвиђају највећу казну до 5.000 динара и слично.

Због свега овога је разумљиво што је у 1950 години 65% пре- суда, које су донеле комисије за прекршаје, у другој инстанци преина- чено или поништено.

Предложени закон о изменама и допунама Основног закона о пре- кршајима предвиђа посебне судије за прекршаје у среским и градским народним одборима и већа за прекршаје министарства унутрашњих по- слова. Ово није само питање неке организационе природе, неке цели- сходности или експедитивности, него се тиме иде на квалитетно ново постављање читавог проблема политике кажњавања прекршаја.

Тиме се:

1) Сасвим одваја суђење по прекршајима од органа који пропи- сују прекршаје.

2) Утврђује независност судија за прекршаје, који не зависе од конкретних тактичких потреба одређеног подручја државне управе. Тиме се омогућава јединствена политика у одмеравању казни за прекр- шаје и спречава могућност искоришћавања односно кажњавања за неке кампање појединих управних органа.

3) Независност судија загарантована је у прописима којима се народном одбору ограничава право да судију разреши, ако за то не постоје законом одређени услови.

Овакви прописи за суђење прекршаја нужни су данас, јер ми и по овој линији онемогућавамо непосредно уплитање народних одбора у оперативне послове, нарочито са подручја појединих привредних грана.

На овај начин нови законски пројекат предвиђа формирање нових судија, у правом и пуном смислу те речи. Судије су заиста независне, самосталне, „самостално доносе одлуке“ само на „основу закона и дру- гих правних прописа“. Свако друго означавање ових судија — рецимо референти за прекршаје, какви су били неки предлози — било би неправилно, јер би суштину, основно, оно што је битно у том про- блему, погрешно тумачило.

Кад се овако постављају ствари треба напоменути и могућност, зашто не би судије за прекршаје били бирани просто у оквиру редов- них среских или окружних судова. И овакво решење било би погрешно из принципијелних разлога. Прекршаји претстављају пре свега админи- стративно-принудну меру која се примењује у циљу остварења поједи- них делатности државне управе. Поред тога, у многим случајевима они претстављају и повреду правних норми које су донесене у циљу пре- вентирања тежих повреда правног поретка. Због тога је вођење адми- нистративно-казненог поступка тесно везано са државном управом и оно је туђе основним принципима редовних судова. За одговорност за

прекршаје не тражи се умишљај као код кривичних дела, већ је за то довољан, по правилу, нехат.

Кад бисмо суђење по прекршајима дали редовним судијама ми бисмо тиме државну управу лишили битне принудне мере у борби за остварење појединих њезиних делатности. Или, тиме бисмо променили карактер редовних судова и претворили их у помоћни апарат државне управе, чиме бисмо битно крњили ауторитет редовних судова и њихову независност.

Све оно што би редовни судови у суђењу за прекршаје могли значити за осигурање права грађана — гарантује предложени закон предвиђеним начином избора и смењивања судија за прекршаје, одредбама о дисциплинској одговорности судија те прописима о административно-казненом поступку чиме се дају довољне гаранције, да ће судије и веће за прекршаје доносити одлуке о прекршајима самостално и само на основу закона и других правних прописа.

Све су остале измене и допуне предвиђене, пре свега, у циљу побољшања квалитета суђења по прекршајима и даљег осигурања основних грађанских права. Због тога се упрошћава систем административне казне тиме што се у принципу прописују само две врсте казне — новчана до 10.000 дин. и казна затвора, док се казна укора може изрицати учиниоцу прекршаја само уместо прописане новчане казне или казне затвора у специјалним случајевима. Тиме се олакшава судији поступак при одмеравању казне и спречава свако претеривање у административном кажњавању, што је досадашња пракса много пута допуштала.

Поред ових казни, закон предвиђа још заштитне мере, као одузимање предмета и друге које прописује закон или уредба. Циљ ових заштитних мера је да заштите друштво од могућности да појединац понавља прекршај.

Изричито на линији појачавања заштите права грађана су нови прописи, којима се ублажава режим извршења казне затвора, скраћују рокови застарелости и осигурава накнада штете проузроковане прекршајем.

С обзиром на све ово, пројект закона значи одлучан корак напред на путу учвршћивања законитости, на путу осигуравања права грађана. Поставља се питање да ли ми тиме не идемо предалеко с обзиром на чињеницу да још имамо, и да ћемо још имати посла са непријатељима социјалистичког уређења код нас, да ћемо се још борити са неразумеванјем наше потребе да се напрегну све снаге за даљи напредак наше економије и нашег социјалистичког уређења. Када наши народи са толико напора извршавају тешке задатке на путу изградње социјализма ми имамо пуно право да се и принудним мерама осигурамо да нам непријатељи или разни несвесни елементи не би рушили радни

елан и радну дисциплину. Уз остале наше законе и прописе нови закон о прекршајима даје данас довољне гаранције да ћемо моћи извршити задатке. Прелаз на нове методе у нашем привредном систему тражи да ми и по линији кажњавања прекршаја прелазимо на нове форме рада. Ми, дакле, то не измишљамо ради неке пропаганде, ради неког враћања на старо — него ми овим променама идемо напред у корак са општим развојем наше народне власти, у корак са општим напорима за даље развијање социјалистичког демократизма, хуманизма и законитости.

Предлог закона који је пред нама у пуној мери осигурава тај напредак у садашњој ситуацији и зато изјављујем да ћу гласати за овај предлог и позивам вас да и ви за њега гласате. (Аплауз).

Претседник: Нико се више није јавио за реч. Стављам на гласање Предлог закона о изменама и допунама Основног закона о прекршајима. Ко је за, нека дигне руку. (Сви дижу руку). Има ли кога *против*? (Нема). Објављујем да је Предлог закона о изменама и допунама Основног закона о прекршајима у Савезном већу прихваћен једногласно.

Молим да наставимо рад због саобраћавања наших текстова са текстовима усвојеним у Већу народа.

Прелазимо на четврту тачку дневног реда: претрес Предлога закона о саглашавању посебних прописа о прекршајима у савезним законима са одредбама Основног закона о прекршајима. Известилац Законодавног одбора о овом законском предлогу је др Милорад Влајковић.

Известилац др Милорад Влајковић (*Изборни срез липовички, НР Србија*) чита извештај Законодавног одбора о Предлогу закона о саглашавању посебних прописа о прекршајима у савезним законима са одредбама Основног закона о прекршајима. (Видети прилог на крају књиге).

Претседник: Чули сте извештај известиоца Законодавног одбора. Прелазимо на претрес овог предлога закона. Да ли ко жели да узме реч у претресу? (Не јавља се нико). Стављам Предлог закона о саглашавању посебних прописа о прекршајима у савезним законима са одредбама Основног закона о прекршајима на гласање. Ко је за, нека дигне руку? (Сви дижу руку). Има ли ко *против*? (Нема). Објављујем да је Предлог закона о саглашавању посебних прописа о прекршајима у савезним законима са одредбама Основног закона о прекршајима у Савезном већу једногласно прихваћен.

Прелазимо на пету тачку дневног реда: претрес Предлога закона о овлашћењу Владе ФНРЈ за увођење новог платног система и других привредних мера у циљу припремања новог планског и финансиског

система. Известилац о овом законском предлогу је народни посланик Милан Поповић. Молим известиоца да прочита одборски извештај.

Известилац Милан Поповић чита извештај Законодавног одбора о Предлогу закона о овлашћењу Владе ФНРЈ за увођење новог платног система и других привредних мера у циљу припремања новог планског и финансиског система. (Видети прилог на крају књиге).

Претседник: Да ли ко од народних посланика тражи реч поводом овог законског предлога? Реч има друг Борис Кидрич.

Претседник Привредног савета Борис Кидрич (Изборни срез град Љубљана I, НР Словенија): Другови народни посланици, као што вам је познато, ми у процесу изградње социјализма у нашој земљи већ дуже времена прелазимо од старог, уствари административног начина привређивања, на виши степен наше социјалистичке привреде и друштвених односа, наиме, на начин привређивања чији су темељи управљање нашим социјалистичким предузећима, привредним организацијама и привредним удружењима од стране радничких савета као и државно планско усмеравање наше привреде путем општих планских пропорција.

Суштина старог начина привређивања била је у томе да је привредом, скоро до појединости, управљао државни апарат. Суштина новог привредног система, као вишег степена у нашој социјалистичкој изградњи, јесте у томе да социјалистичка заједница непосредно управља општенародном имовином а тиме и све одговарајуће привредне операције препушта, и налаже, на демократски социјалистички начин, самим непосредним произвођачима у виду њихових радничких савета и радничких управних одбора а да се држава радног народа као претставник целе социјалистичке заједнице, ограничава на утврђивање и обезбеђивање општих планских пропорција у стварању и расподели националног дохотка. Очигледно је да између првог и другог система постоје тако дубоке и битне разлике у погледу метода планирања, финансирања, привређивања уопште, па и у погледу самих друштвених односа, да је немогућно прећи преконоћ једним јединим и свеобухватним актом из старог система у нови систем. Један овакав скок, наравно, не би значео прелаз на виши степен социјалистичког привређивања већ би проузроковао хаос у нашем економском збивању, које је и иначе, само по себи, у данашње доба још увек окарактерисано врло тешким привредним напорима наших трудбеника за подизање нашег заосталог економског потенцијала. Према томе, пре него што нови привредни систем почне у целини да функционише и да ликвидира застареле остатке ранијег система, требало је спроводити низ припремних и прелазних мера. Ми их спроводимо већ више од годину дана. На овом месту спомињем само неке од најважнијих међу

њима: стварање и учвршћивање радничких савета и радничких управних одбора, постепени прелаз на слободну продају свих расположивих производа широке потрошње, постепена ликвидација тачкица и њихово надокнађивање боновима, награђивање трудбеника у трговини према извршеном промету, постепено укидање обавезних откупа, завођење у платни систем наше индустрије првих елемената варијабилног дела плате, стварање услова да се од бонова потпуно пређе на новац, итд., итд. Могу изјавити да смо с припремним и прелазним мерама, односно с постепеним увођењем новог система, данас већ тако далеко да нови систем с идућом годином може почети потпуно да функционише онако како је замишљен у познатим пројектима нових економских закона, односно како ће га коначно прихватити наша Народна скупштина.

Међутим, у току ова три месеца који су пред нама морамо претходно спровести још прилично много економских и финансијских мера да би обезбедили нормално, тј. више или мање аутоматско функционисање новог система у наредној години. Те мере, међу које пре свега спада потпуно укидање бонова и прелаз на нови платни систем, није више могућно спроводити на темељу старих закона пошто они углавном одговарају бившем административном начину нашег привређивања. Да би још пре доношења нових економских закона легализовала све претходне мере које су потребне за припрему и функционисање новог привредног система, Влада ФНРЈ предлаже овај закон и моли Скупштину да га усвоји.

Дозволите ми, другови народни посланици, да се овом приликом с неколико речи осврнем и на нека питања која су данас предмет различитих дискусија у нашој јавности.

Понегде се појављује страх да ће укидање тачкица и бонова проузроковати поремећај на тржишту и недостатак робе. Овај је страх, другови народни посланици, потпуно неоснован. Ја, додуше, не искључујем да до појединих поремећаја неће више долазити. До таквих поремећаја долазило је и досада и они имају свој узрок у још увек постојећим организационим слабостима и у општим привредним тешкоћама наше земље која се налази у силном напону изградње своје економије и својих одбранбених снага. Ја ипак потпуно искључујем да би због укидања тачкица и бонова могло у озбиљној мери долазити до већих поремећаја него што су се појављивали у последње време, већ претпостављам да ће укидањем тачкица и бонова свих тих и таквих поремећаја бити све мање и мање. Ми, другови, већ годину дана постепено укидамо тачкице и бонове. Какав је био резултат тога нашег рада? Резултат је био да су се наше пијаве из месеца у месец све више пуниле и да су данас, може се без претеривања рећи, пуне најразноврснијих

прехранбених артикала. Резултат нашега рада је био тај да, како код дућана с индустријском робом тако и код радњи с прехранбеним артиклима, имамо све мање и мање „репова“ а да се снабдевање наших грађана све више и више сређује. Наравно, све то не иде без икаквих тешкоћа, без разноразних ситних и већих моменталних непријатности, па ни без гунђања. Међутим, резултати су ту и они су тако очигледни да их нико не може порицати па ни они који су „стручно“ прорицали да ће због поскупљења дувана дупло скочити цене прехранбених артикала.

Појављује се такође страх да пијачне цене, које су досада падале, неће поново порасти због потпуног преласка на новац. Другови народни посланици, ја вас нећу замарати с теоретским разматрањем већ се опет позивам на искуство које може да има опипљиво, пред очима сваки наш грађанин. Ми већ преко годину дана од тачкица прелазимо на бонове и од бонова на новац па ипак пијачне цене у другом полугодишту нису порасле већ су цене прехранбених артикала само у току месеца јула и августа пале за око 40%. Ако, наиме, индекс цена прехранбених производа јануара 1951 означимо са 100, онда се он у југословенском просеку кретао овако: фебруар — 101, март — 102, април — 103, мај — 107, јуни — 106, јули — 85, август — 67. Према томе, види се да је наша Влада све досада водила чврсту, трезвену и у њезиној степењосги врло консеквентну политику усмерену ка све већој стабилности наше економије, тржишта и ка општем снижењу нивоа цена. Наравно, ми не искључујемо, као што је то подвукао друг Тито у једном од својих недавних говора, да ће се наћи шпекуланти који ће мислити да могу у вези с увођењем новог платног система подизати пијачне цене. Међутим, они ће се преварити као што су се, опште узев, варали у току целе ове године. Можемо им казати да не само што ће њихове шпекулације доћи у ћорсокак тиме што неће моћи, односно неће бар за дуже време, да подижу пијачне цене, него ће њихова шпекулација доћи у ћорсокак и зато што ће морати и садашње цене у релативно брзом времену још снижавати.

Много се сада дискутује да ли ће нови платни систем донети опште побољшање стандарда или не. Неки се боје да ће он донети осетни пад животног стандарда. У чему је истина? Истина је у томе да наша Влада увођењем новог платног система, уопште узев, не мисли мењати постојећи глобални животни стандард. Она га самим увођењем новог платног система не може ни мењати. Глобални животни стандард, наиме, у социјалистичким друштвеним односима, у крајњој линији, не зависи толико од оваквог или онаквог метода расподеле, већ зависи, пре свега, од обима производње. Бољи систем расподеле може у социјалистичким друштвеним односима, уопште узев, само да у већој мери обезбеди

трудбенике од разних привредних поремећаја, моменталних неправедности у односу на поједине категорије радних људи итд. Међутим, општи обим расподеле он не може да мења пошто овај зависи од обима производње.

Шта ћемо, међутим, ипак постићи новим платним системом?

Прво, више ћемо се приближити стварном награђивању према раду. У досадашњем административном систему привређивања и одговарајућем платном систему било је врло много неправилности па, према томе, и неправедности. Дешавало се да су ленштине, „флукуирици“ и слични елементи аутоматски долазили до високих награда а да многи свесни социјалистички трудбеници који су савесно радили и улагали све своје напоре за добро социјалистичке заједнице, никако нису могли прећи преко извесних ниских граница своје зараде. Нови систем ће ово у прилично решавајућој мери спречавати. Да већих зарада ће долазити они радници који више улажу у корист социјалистичке заједнице. Њима не само што неће бити смањен садашњи животни стандард, већ смо ми сви убеђени у то, да ће се он доста брзо прилично и повећати, а ако се ленштинама, „флукуирицима“ и другим недовољно свесним трудбеницима нешто смањи животни стандард, не зато што бисмо хтели радним људима стандард смањивати, него зато што се не залажу толико колико се залаже просек трудбеника, онда можемо зато новом платном систему само да захвалимо. Захвалиће му у првом реду они трудбеници који свесно раде за благостање наше социјалистичке заједнице а тиме и за своје лично.

Друго, новим платним системом и мерама које уводимо заједно с новим платним системом, мењаће се до извесног степена структура потрошног фонда. Дозволите ми, другови народни посланици, да о структури потрошног фонда проговорим нешто подробније, јер у том погледу влада у нашој јавности прилична збрка. Шта подразумевамо под структуром потрошног фонда? Под структуром потрошног фонда подразумевамо удео с којим поједине врсте потрошње, на пример, исхрана, одећа, обућа, стан, огрев, осветљење, културни издаци, саобраћајни издаци итд. учествују у целокупној плати односно куповном фонду наших трудбеника. Ако ја, дакле, кажем: целокупна плата нашег трудбеника расподељује се тако да он даје, рецимо, до 30% за обућу и одећу, до 10% за стан, толико и толико процената за културне потребе, толико и толико процената за исхрану итд., онда је то структура његовог потрошног фонда.

Та структура потрошног фонда необично је важан економски чинилац. Она битно делује на праведност или неправедност расподеле потрошног фонда међу поједине врсте трудбеника. Узмимо конкретан пример. Рецимо да се плате трудбеника ништа не мењају, узмимо даље

да остају цене текстилу, обући и другим индустријским потрошним артиклима исте. Узмимо сада да су станарине, саобраћајне тарифе итд. врло ниске, као што је то случај код нас. Шта из тога следи? Из тога следи да због абнормално ниских станарина и саобраћајних тарифа остаје прилично расположивог новца за прехранбене артикле. Цене прехранбених артикала морају, дакле, бити високе. Ако се таква ситуација продужи на један дужи период, цене прехранбених артикала морају расти, пошто однос између количина и цена индустријске и прехранбене робе није нормалан, пошто он не одговара стварним производним снагама земље, пошто, дакле, настаје типичан економски поремећај.

Мерама које ће пратити нови платни систем наша Влада намерава да прилично промени структуру потрошног фонда, како би обезбедила већ постигнуте резултате у општем нивоу цена и дала подршку у његовом даљем падању. Ова промена структуре потрошног фонда, у целини узев, не значи поскупљивање него, напротив, она значи једну успешну борбу за пад општег нивоа цена, борбу која ће сигурно довести до жељених резултата.

Данас се много прича о томе да ће са новим платним системом поскупити станови. Уједно се нагађа колико ће они поскупити а неки локални листови већ су објавили пројекте одговарајућих уредаба републичких влада. Ја могу овде да кажем да ће до извесне мере стварно станови поскупити, а колико ће они поскупити још није коначно закључено пошто се неки моменти још израчунавају. Према томе, подаци о разним комбинацијама које су продрле у јавност још не одговарају стварности. Међутим, поскупљивање станова и разних саобраћајних и комуналних тарифа, праћено с повећањем плата које предвиђа нови платни систем, неће значити снижење глобалног животног стандарда већ само промену структуре потрошног фонда. Ми ћемо, наиме, једно-времено доста осетно спустити цене текстилу, који је сада, управо зато што су станови на фактору 0,5—0,7 према предратном, дошао путем закона понуде и тражње на просечни фактор 27, што је потпуно абнормално високо. Даље ће уследити знатно смањење цена масти, шећеру и намештају. Понављам да уколико ће се наредних месеци радити о неким променама у погледу станарина и разних саобраћајних и комуналних тарифа, да се овде не ради о снижавању глобалног стандарда него само о промени структуре потрошног фонда, а то управо зато да се не би већ постигнути резултати у снижавању општег нивоа цена, због неправилне структуре потрошног фонда, поново изгубили. Ја се овде опет позивам на стечено искуство да вас не бих замарао теоретским разматрањима. Упркос томе што смо у току године морали поскупити извесну индустријску робу у циљу усклађивања цена и тиме

месеца јуна подигли општи индекс малопродајних слободних цена индустриске и прехранбене робе на 112 у поређењу са 100 месеца јануара, већ је уследио месеца јула пад индекса на 103, а августа на 95. Када говоримо о животном стандарду у вези с разним економским мерама које у том прелазном периоду спроводи наша Влада, треба, дакле, имати пред очима мало дужи период, бар тромесечни, а не моментално стање.

Можда ће се неко запитати зашто 1945 године није створена оваква структура потрошног фонда и зашто онда нису подигнуте цене станова. Одговор на ово питање јесте да смо ми 1945 године били у потпуно другим економско-социјалним условима. Тада је буржоазија још држала у рукама основне економске позиције и снижавање станарине је значило изричиту заштиту наших трудбеника и спречавање високих рента кућевласника. У вези с тим треба такође нагласити да повећање станарине, ни тамо где се ради о државним кућама ни тамо где се ради о приватним кућевласницима, неће ићи у џеп кућевласника већ ће ићи у инвестициони фонд дотичне куће, пошто у наредним годинама морамо да отпочнемо с поправљањем станбеног фонда што смо због напрегнуте капиталне изградње досада прилично занемаривали.

Дозволите ми, другови народни посланици, да у вези са свим што сам досада говорио додирнем и питање стандарда нашег радног сељака. Друг Тито је пре кратког времена врло јасно и недвосмислено нагласио да се код нас уопште не може радити о питању ко ће живети на рачун другог: или радник на рачун радног сељака или радни сељак на рачун радника, пошто се код нас ради о јединственим интересима јединственог радног народа. Према томе, мере за снижавање неправедно високих цена пољопривредних артикала нису уперене против стандарда радног сељака него против шпекулације на штету трудбеника у нашим градовима и индустријским центрима. Ми ничим не тежимо да доведемо сељака у економски положај у каквом је био у старој Југославији. Управо због тога наша се Влада труди да упоредо с општим сређивањем економске ситуације и снижавањем нивоа цена пољопривредних производа постигне и појевтињавање индустријске производње. Као што сам рекао, одговарајуће мере ће ускоро уследити код цена текстила, обуће и намештаја а сам нови финансијски и плански систем даће радничкој класи огроман потстицај не само за обимнију него и за квалитетнију и, с обзиром на асортиман, богатију производњу, од чега ће имати велику корист управо радни сељак.

Битном ограничењу обавезних откупа које смо у корист радног сељака постигли ове године уследиће у догледном времену и овакви резултати од новог планског и финансијског система.

С обзиром на све ово, ја вас молим, другови народни посланици, да примите предложени закон и тиме дате уједно и поверење Влади ФНРЈ за њену економску политику. (Дуготрајан аплауз).

Претседник: Више нема пријављених говорника. Ставља се Предлог закона о овлашћењу Владе ФНРЈ за увођење новог платног система и других привредних мера у циљу припремања новог планског и финансиског система на гласање. Ко је за законски предлог, нека дигне руку. (Сви дижу руку). Има ли кога *против*? (Нема).

Објављујем да је овај законски предлог у Савезном већу једногласно прихваћен.

Прелазимо на шесту тачку дневног реда: претрес Предлога закона о изменама Царинског закона. Известилац Законодавног одбора је народни посланик Милан Поповић. Молим друга известиоца да саопшти извештај Законодавног одбора.

Известилац Милан Поповић чита извештај Законодавног одбора о Предлогу закона о изменама Царинског закона. (Видети прилог на крају књиге).

Претседник: Чули смо извештај Законодавног одбора. Тражи ли ко реч у претресу овог законског предлога? (Не јавља се нико).

Стављам на гласање Предлог закона о изменама Царинског закона. Ко је за, нека дигне руку. (Сви дижу руку). Има ли ко *против*? (Нема). Објављујем да је Предлог закона о изменама Царинског закона у Савезном већу једногласно примљен.

Седма тачка дневног реда је претрес Предлога закона о изменама Основног закона о браку. Известилац Законодавног одбора је народни посланик друг Милан Поповић.

Известилац Милан Поповић чита извештај Законодавног одбора о Предлогу закона о изменама Основног закона о браку. (Видети прилог на крају књиге).

Претседник: Саслушали смо извештај известиоца Законодавног одбора. Нико се није пријавио за реч у претресу овог законског предлога. Зато стављам на гласање Предлог закона о изменама Основног закона о браку. Ко је за, нека дигне руку. (Сви дижу руку). Има ли ко *против*? (Нема).

Објављујем да је Предлог закона о изменама Основног закона о браку једногласно прихваћен у Савезном већу.

Осма тачка дневног реда је претрес Предлога закона о укидању Закона о шумској народној милицији. И овде је известилац Законодавног одбора народни посланик Милан Поповић.

Извештац Милан Поповић чита извештај Законодавног одбора о Предлогу закона о укидању Закона о шумској народној милицији. (Видети прилог на крају књиге).

Претседник: Чули смо извештај извештоца Законодавног одбора о Предлогу закона о укидању Закона о шумској народној милицији. Пошто нема пријављених говорника, стављам овај законски предлог на гласање. Ко је за овај законски предлог, нека дигне руку. (Сви дижу руку). Има ли кога *против*? (Нема).

Објављујем да је Предлог закона о укидању Закона о шумској народној милицији у Савезном већу једногласно прихваћен.

Последња тачка дневног реда јесте претрес Предлога одлуке о потврди уредаба Владе ФНРЈ донесених у времену од 28 фебруара 1951 године до закључно 15 августа 1951 године.

Молим секретара, другарицу Виду Томшич, да прочита предлог одлуке.

Секретар Вида Томшич (чита):

О Д Л У К А

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПОТВРДИ УРЕДАБА ВЛАДЕ ФНРЈ
ДОНЕСЕНИХ У ВРЕМЕНУ ОД 28 ФЕБРУАРА ДО ЗАКЉУЧНО 15 АВГУСТА
1951 ГОДИНЕ

Савезно веће Народне скупштине ФНРЈ, на својој деветој седници, одржаној на IV редовном заседању (другог сазива) 28 септембра 1951 године и Веће, народа Народне скупштине ФНРЈ, на својој деветој седници одржаној на IV редовном заседању (другог сазива) 28 септембра 1951 године донели су истоветну одлуку која гласи:

Потврђују се уредбе које је Влада ФНРЈ донела у времену од 28 фебруара 1951 године до закључно 15 августа 1951 године на основу члана 1 Закона о овлашћењу Влади ФНРЈ за доношење уредаба по питањима из народне привреде од 4 фебруара 1946 године, и то: (Списак уредаба Владе ФНРЈ видети као прилог на крају књиге).

Претседник: Да ли ко тражи реч поводом овог предлога одлуке? (Не јавља се нико). Стављам Предлог одлуке о потврди уредаба Владе ФНРЈ донесених у времену од 28 фебруара 1951 године до закључно 15 августа 1951 године на гласање. Ко је за предлог одлуке, нека дигне руку. (Сви дижу руку). Има ли кога *против*? (Нема).

Објављујем да је Предлог одлуке о потврди уредаба Владе ФНРЈ у Савезном већу једногласно прихваћен.

На овај начин исцрпен је дневни ред. Молим чланове Савезног већа да неколико тренутака остану у дворани, пошто је претседнику потребан кратак састанак с Претседником Већа народа. Прима ли се овај предлог? (Прима).

(После одмора)

Претседник: Настављамо седницу. Према извештају Претседника Већа народа Народне скупштине ФНРЈ, и Веће народа прихватило је у целости текстове законских предлога који је усвојило и Савезно веће, и то: Предлог закона о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона; Предлог закона о извршењу казни, мера безбедности и васпитно-поправних мера; Предлог закона о изменама и допунама Основног закона о прекршајима; Предлог закона о саглашавању посебних прописа о прекршајима у савезним законима са одредбама Основног закона о прекршајима; Предлог закона о овлашћењу Владе ФНРЈ за увођење новог платног система и других привредних мера у циљу припремања новог планског и финансијског система; Предлог закона о изменама Царинског закона; Предлог закона о измени Основног закона о браку; и Предлог закона о укидању Закона о шумској народној милицији.

Према томе, објављујем да ће сви ови закони, изузев Закона о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона, за који, као што је већ одлучено, постоји специјална процедура по чл. 72 Устава, бити послати Президијуму Народне скупштине на проглашење, док ће Закон о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона бити поднесен на заједничкој седници ради проглашења.

Данашњу седницу закључујем с тим да ако буде потребно да се одржи још једна кратка седница Савезног већа због извесних техничких послова, да ће она бити заказана писменим путем, а у споразуму с Претседником Већа народа одређујем заједничку седницу за сутра у 9 часова, када ће се утврдити дневни ред заједничке седнице. Као што је Савезно веће обавештено, једна од тачака дневног реда биће одговор Министра иностраних послова друга Кардеља на постављено му питање од стране народног посланика Ристе Михаиловића.

(Седница је закључена у 20,45 часова).

VEĆE NARODA

Deveta sednica

(28 septembra 1951)

Početak u 18,10 časova.

Pretsedavao predsednik **Josip Vidmar**.

Pretsednik: Otvaram devetu sednicu Veća naroda Narodne skupštine FNRJ (drugog saziva). Zapisnik današnje sednice vodiće sekretar **Skender Kulenović**.

Izvolite saslušati zapisnik prošle sednice.

Sekretar Skender Kulenović (NR Bosna i Hercegovina) čita zapisnik osme sednice Veća naroda Narodne skupštine FNRJ od 28 septembra.

Pretsednik: Ima li ko da učini kakvu primedbu na pročitani zapisnik? (Nema). Pošto primedaba nema, zapisnik se overava.

Izveštaji Odbora. Izvolite saslušati izveštaj Administrativnog odbora o pregledu celokupnog računsko-blagajničkog poslovanja u Veću naroda. Molim izvestioca narodnog poslanika **Milana Smiljanića** da podnese izveštaj.

Izvestilac Milan Smiljanić (NR Srbija) (čita):

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

VEĆE NARODA

Administrativni odbor

Br. 8

28 septembra 1951 god.

Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Na osnovu čl. 101 stav 2 Poslovnika Veća naroda Narodne skupštine FNRJ a u vezi čl. 3 Uredbe o izvršenju budžeta podnosimo

IZVEŠTAJ

O REDOVNOM PREGLEDU KASE I CELOKUPNOG RAČUNSKO-BLAGAJNIČKOG POSLOVANJA PO BUDŽETU VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ ZA PERIOD JANUAR—MART 1951 GODINE

Na osnovu detaljnog pregleda svih uplatnih i isplatnih dokumenata kao i izveštaja Narodne banke ustanovljeno je da je poslovanje Veća naroda Narodne skupštine FNRJ u navedenom periodu vršeno pravilno i da su svi dokumenti snabdeveni naredbom i nalogom za isplatu, i potpisani od strane nadležnog naredbodavca i računopolagača pa zato predlažemo da se odgovorni naredbodavac i računopolagač za poslovanje u određenom vremenu razreše odgovornosti.

28 septembra 1951 godine
u Beogradu

Pretsednik
Administrativnog odbora
Veća naroda,
Milan D. Smiljanić, s. r.

Pretsednik: Čuli ste izveštaj Administrativnog odbora. Želi li ko da govori? (Niko). Prima li Veće ovaj izveštaj? (Prima). Objavljujem da je izveštaj Administrativnog odbora primljen.

Izvolite saslušati izveštaj Mandatno-imunitetskog odbora. Molim izvestioca narodnog poslanika Radivoja Davidovića da podnese izveštaj.

Izvestilac Radivoje Davidović (čita):

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ
VEĆE NARODA

Mandatno-imunitetski odbor
Br. 1

26 septembra 1951 god.
Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Mandatno-imunitetski odbor Veća naroda primio je preko Predsednika Veća naroda molbu Nikole Petrovića, narodnog poslanika Veća naroda, kojom traži da mu se uvaži ostavka na poslanički mandat.

Po razmatranju njegove pretstavke i izbornih akata i kandidatskih lista, Odbor je utvrdio da je Nikola Petrović bio izabran na izborima od 26 marta 1950 godine na kandidatskoj listi APV za izbor narodnih poslanika Veća naroda Narodne skupštine FNRJ i da je njegov zamenik Zakić Milana Svetozar, radnik iz Novog Sada.

Na osnovu izloženog i čl. 35 i 44 Poslovnika Veća naroda Narodne skupštine FNRJ, Mandatno-imunitetski odbor predlaže Veću naroda da se uvaži ostavka na poslanički mandat Nikoli Petroviću i da se pozove za narodnog poslanika Veća naroda Zakić Svetozar radnik iz Novog Sada.

Podnoseći ovaj svoj izveštaj Odbor moli Veće da ga izvoli usvojiti. Za izvestioca određen je Radivoje Davidović.

Sekretar

Vuko Radović, s. r.

Pretsednik

Mandatno-imunitetskog odbora

Aleksa Tomić, s. r.

Članovi:

Ibrahim Šator, s. r., Nikola Martinoski, s. r., Rad. Davidović, s. r.

Pretsednik: Prima li Veće ovaj izveštaj? (Prima).

Objavljujem da je uvažena ostavka na poslanički mandat narodnom poslaniku Veća naroda Nikole Petrovića i da će na njegovo mesto za narodnog poslanika Veća naroda biti pozvan Zakić Svetozar, radnik iz Novog Sada.

Imam da izvestim Veće da je narodni poslanik Josip Jeras uputio pismeno pitanje ministru inostranih poslova, koje glasi:

»Pošto je predsednik italijanske vlade i posle razgovora, koje je vodio u Vašingtonu, ostao pri svome shvatanju da baza za pregovore sa Jugoslavijom o pitanju Slobodne Teritorije Trsta može predstavljati samo poznata deklaracija triju sila, molim Ministra inostranih poslova da objasni kakav stav zauzima naša Vlada u tom pitanju.«

Ovo pitanje je bilo predato Ministru spoljnih poslova i on će na ovo pitanje odgovoriti sutra na zajedničkoj sednici.

Time prelazimo na dnevni red. Prva tačka dnevnoga reda: pretres Predloga zakona o ovlašćenju narodnih republika za otstupanja od saveznih opštih zakona.

Pošto se prilikom pretresa ovog zakonskog predloga mora postupiti po čl. 72 Ustava, predlažem Veću da glasanjem odluči da li će se pristupiti pretrešu.

Ko glasa da se pristupi, neka digne ruku? (Svi dižu ruku). Ima li ko protiv? (Nema).

Objavljujem da je odlučeno da se pristupi rešavanju Predloga zakona o ovlašćenju narodnih republika za otstupanja od saveznih opštih zakona.

Molim izvestioca Zakonodavnog odbora Mošu Pijade da podnese izveštaj.

Izvestilac Moša Pijade (NR Srbija) čita izveštaj Zakonodavnog odbora o Predlogu zakona o ovlašćenju narodnih republika za otstupanja od saveznih opštih zakona. (Videti prilog na kraju knjige).

Pretsednik: Čuli ste izveštaj Zakonodavnog odbora. Traži li ko reč o ovom zakonskom predlogu? (Ne traži niko). Prelazimo na glasanje. Ko glasa za ovaj zakonski predlog, neka digne ruku. (Svi dižu ruku). Ima li ko *protiv*? (Nema). Objavljujem da je Predlog zakona o ovlašćenju narodnih republika za otstupanja od saveznih opštih zakona primljen u Veću naroda apsolutnom većinom, a to znači većinom većom od apsolutnog broja u Veću naroda. Proglašenje ovoga zakona izvršiće se na zajedničkoj sednici oba doma Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Prelazimo na drugu tačku dnevnog reda: pretres Predloga zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera. Izvolite saslušati izveštaj izvestioca Zakonodavnog odbora druga Miloša Carevića.

Izvestilac Miloš Carević (NR Srbija) čita izveštaj Zakonodavnog odbora o Predlogu zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera. (Videti prilog na kraju knjige).

Pretsednik: Čuli ste izveštaj Zakonodavnog odbora. Traži li ko reč u diskusiji o ovom zakonskom predlogu? (Ne traži niko). Onda prelazimo na glasanje. Ko je za ovaj zakonski predlog, neka digne ruku. (Svi dižu ruku). Ima li koga *protiv*? (Nema). Objavljujem da je predlog prihvaćen.

Treća tačka dnevnog reda je pretres Predloga zakona o izmenama i dopunama Osnovnog zakona o prekršajima. Ovde nam je Potpredsednik Vlade i Ministar unutrašnjih poslova Aleksandar Ranković predložio amandman i molim druga sekretara da ga pročita zajedno sa obrazloženjem.

Sekretar Skender Kulenović (čita):

AMANDMAN U PREDLOGU ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA
OSNOVNOG ZAKONA O PREKRŠAJIMA

Posle člana 160 dodaje se nov član 161 koji glasi:

»Do donošenja posebnih zakonskih propisa o nadležnosti za vođenje administrativno-kaznenog postupka po prekršajima u oblasti pomorskog, rečnog i vazdušnog saobraćaja, za postupak po tim prekršajima biće nadležni:

a) za prekršaje koji su učinjeni plovnom objektom ili vazduhoplovom, ili od strane naručioca, vlasnika ili zapovednika plovnog objekta

ili vode vazduhoplova, ili od strane drugog osoblja koje učestvuje u plovidbi odnosno letenju ili navigacionim i tehničkim pripremama za njih, organi određeni Uredbom o nadležnosti za vođenje postupka u pomorskim prekršajima («Službeni list FNRJ» br. 42/49), Uredbom o prekršajima plovidbenih propisa i propisa bezbednosti unutrašnje plovidbe («Službeni list FNRJ», br. 67/49) i Uredbom o vazdušnoj plovidbi («Službeni list FNRJ», br. 47/49);

b) za ostale prekršaje organi određeni ovim zakonom (član 51 i 55).

Sadašnji članovi 161—163 postaju članovi 162—164.

Potpredsednik Vlade FNRJ
i Ministar unutrašnjih poslova
A. Ranković, s. r.

Molim da sada saslušate obrazloženje (čita):

OBRASLOŽENJE

U članu 51 st. 4 Predloga zakona o izmenama i dopunama Osnovnog zakona o prekršajima predviđa se, da se izuzetno od opšte nadležnosti sudije za prekršaje, posebnim zakonom može propisati nadležnost drugih organa uprave za vođenje administrativno-kaznenog postupka po određenim prekršajima.

Propisima postojećih uređaba o nadležnosti za vođenje postupka u pomorskim prekršajima, o prekršajima plovidbenih propisa i propisa bezbednosti unutrašnje plovidbe i o vazdušnoj plovidbi, za vođenje administrativno-kaznenog postupka po prekršajima iz tih uređaba određena je nadležnost pomorskih organa, organa unutrašnje plovidbe, odnosno organa vazdušnog saobraćaja. S obzirom na to ukazuje se potreba, da se do donošenja zakonskih propisa kojim će biti regulisano pitanje nadležnosti u pomenutim vrstama prekršaja, utvrdi koji će od tih prekršaja ostati u nadležnosti resornih organa uprave, a koji će od njih doći u nadležnost sudije za prekršaje kao opšte nadležnog organa za vođenje administrativno-kaznenog postupka. Pri rešavanju ovoga pitanja treba poći od toga da za sada treba ostaviti u nadležnosti posebnih organa uprave sve prekršaje iz pomenutih oblasti koji zbog svoje specifične prirode i u interesu pravilnog i brzog vođenja administrativno-kaznenog postupka treba da budu u njihovoj nadležnosti. Dosledno tome, amandmanom se predlaže da po pomorskim prekršajima, prekršajima u oblasti unutrašnje plovidbe i u oblasti vazdušnog saobraćaja budu i dalje nadležni dosadašnji organi uprave u svim onim slučajevima kada je prekršaj učinjen plovnom objektom ili vazduhoplo-

vom ili od strane zapovednika plovnog objekta i drugog službenog osoblja, dok bi za prekršaje koje čine ostali građani bili nadležni redovni organi, tj. sudija za prekršaje nadležnog sreskog odnosno gradskog (rejonskog) narodnog odbora.

Pretsednik: Molim izvestioca Zakonodavnog odbora Bogdana Oreščanina da podnese izveštaj Zakonodavnog odbora i da se istovremeno izjasni u ime Odbora da li prima predloženi amandman.

Izvestilac Bogdan Oreščanin (NR Hrvatska): U ime Zakonodavnog odbora izjavljujem da prihvatam predloženi amandman Ministra unutrašnjih poslova koji je ovde malopre pročitao. Molim da sada saslušate izveštaj Zakonodavnog odbora. (Čita izveštaj Zakonodavnog odbora o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Osnovnog zakona o prekršajima. — Videti prilog na kraju knjige).

Pretsednik: Čuli ste izveštaj Zakonodavnog odbora. Traži li ko reč? (Niko). Prelazimo na glasaje. Ko je za, neka digne ruku. (Svi dižu ruku). Ko je protiv? (Niko).

Objavljujem da je Predlog zakona o izmenama i dopunama Osnovnog zakona o prekršajima u Veću naroda primljen.

Prelazimo na 4 tačku dnevnog reda: pretres Predloga zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima.

Izvolite čuti izveštaj izvestioca Zakonodavnog odbora druga Gojka Garčevića.

Izvestilac Gojko Garčević (NR Crna Gora) čita izveštaj Zakonodavnog odbora o Predlogu zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima. (Videti prilog na kraju knjige).

Pretsednik: Čuli ste izveštaj Zakonodavnog odbora. Traži li ko reč o ovom zakonskom predlogu? (Ne traži niko). Prelazimo na glasanje. Ko je za Predlog zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima, neka digne ruku? (Svi dižu ruku). Ima li ko protiv? (Nema).

Objavljujem da je Predlog zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima jednoglasno primljen u Veću naroda.

Prelazimo na petu tačku dnevnog reda: pretres Predloga zakona o ovlašćenju Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije za uvođenje novog platnog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansiskog sistema.

Izvolite čuti izveštaj izvestioca Zakonodavnog odbora drugarice Ide Sabo.

Izvestilac Ida Sabo (*AP Vojvodina, — NR Srbija*) čita izveštaj Zakonodavnog odbora o Predlogu zakona o ovlašćenju Vlade FNRJ za uvođenje novog platnog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansijskog sistema. (Videti prilog na kraju knjige).

Pretsednik: Čuli ste izveštaj Zakonodavnog odbora. Traži li ko reč o ovom zakonskom predlogu? (Ne traži niko). Prelazimo na glasanje. Ko je za Predlog zakona o ovlašćenju Vlade FNRJ za uvođenje novog platnog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansijskog sistema, neka dignu ruku? (Svi dižu ruku). Ima li ko protiv? (Nema).

Objavljujem da je Predlog zakona o ovlašćenju Vlade FNRJ za uvođenje novog platnog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansijskog sistema jednoglasno primljen u Veću naroda.

Prelazimo na šestu tačku dnevnog reda: pretres Predloga zakona o izmenama Carinskog zakona.

Izvolite čuti izveštaj izvestioca Zakonodavnog odbora Ninka Petrovića.

Izvestilac Ninko Petrović (*NR Srbija*) čita izveštaj Zakonodavnog odbora o Predlogu zakona o izmenama Carinskog zakona. (Videti prilog na kraju knjige).

Pretsednik: Čuli ste izveštaj Zakonodavnog odbora. Traži li ko reč o ovom zakonskom predlogu? (Ne traži niko). Prelazimo na glasanje. Ko je za Predlog zakona o izmenama Carinskog zakona, neka dignu ruku? (Svi dižu ruku). Ima li ko protiv? (Nema).

Objavljujem da je Predlog zakona o izmenama Carinskog zakona jednoglasno primljen u Veću naroda.

Pretsednik: Prelazimo na sedmu tačku dnevnog reda: pretres Predloga zakona o ukidanju Zakona o šumskoj narodnoj miliciji. Izvolite čuti izveštaj izvestioca Zakonodavnog odbora druga Ninka Petrovića.

Izvestilac Ninko Petrović čita izveštaj Zakonodavnog odbora o Predlogu zakona o ukidanju Zakona o šumskoj narodnoj miliciji. (Videti prilog na kraju knjige).

Pretsednik: Čuli ste izveštaj Zakonodavnog odbora. Traži li ko reč o ovom zakonskom predlogu? (Niko). Pošto se niko ne javlja za

reč, prelazimo na glasanje. Ko je za neka digne ruku? (Svi dižu ruku). Ima li ko *protiv*? (Niko).

Objavljujem da je Predlog zakona o ukidanju Zakona o šumskoj narodnoj miliciji u Veću naroda izglasan.

Prelazimo na osmu tačku dnevnog reda: pretres Predloga zakona o izmeni Osnovnog zakona o braku. Izvolite čuti izveštaj izvestioca Zakonodavnog odbora druga Ninka Petrovića.

Izvestilac Ninko Petrović čita izveštaj Zakonodavnog odbora o Predlogu zakona o izmeni Osnovnog zakona o braku. (Videti prilog na kraju knjige.

Pretsednik: Čuli ste izveštaj Zakonodavnog odbora. Traži li ko reč o ovom zakonskom predlogu? (Niko). Pošto se niko ne javlja za reč, prelazimo na glasanje. Ko je za, neka digne ruku. (Svi dižu ruku). Ima li ko *protiv*? (Niko).

Objavljujem da je Predlog zakona o izmeni Osnovnog zakona o braku u Veću naroda izglasan.

Prelazimo na devetu tačku dnevnog reda: pretres Predloga odluke o potvrdi uredaba Vlade FNRJ donesenih u vremenu od 28 februara do zaključno 15 avgusta 1951 godine čiji je spisak oštampiran i razdeljen narodnim poslanicima. Molim druga sekretara da pročita predlog odluke.

Sekretar Skender Kulenović: Predlog odluke glasi (*čita*):

O D L U K A

NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O POTVRDI UREDABA VLADE FNRJ
DONESENIH U VREMENU OD 28 FEBRUARA DO ZAKLJUČNO 15 AVGUSTA
1951 GODINE

Veće naroda Narodne skupštine FNRJ, na svojoj devetoj sednici, održanoj na IV redovnom zasedanju (drugog saziva) 28 septembra 1951 godine i Savezno veće Narodne skupštine FNRJ na svojoj devetoj sednici održanoj na IV redovnom zasedanju (drugog saziva) 28 septembra 1951 godine doneli su istovetnu odluku koja glasi:

Potvrđuju se uredbe koje je Vlada FNRJ donela u vremenu od 28 februara 1951 godine do zaključno 15 avgusta 1951 godine na osnovu člana 1 Zakona o ovlašćenju Vladi FNRJ za donošenje uredaba po pitanjima iz narodne privrede od 4 februara 1946 godine, i to: (Spisak uredaba Vlade FNRJ videti kao prilog na kraju knjige).

Pretsednik: Prima li Veće predlog ove odluke? (Prima). Objavljujem da je ova odluka usvojena.

Predlažem Veću naroda odmor od 15 minuta.

(Posle odmora)

Pretsednik: Nastavljamo rad. Obaveštavam Veće naroda da je Savezno veće izglasalo iste predloge zakona koje smo i mi usvojili i da su njihovi tekstovi potpuno identični, što znači da je Narodna skupština usvojila sledeće zakone:

- 1) Zakon o ovlašćenju narodnih republika za otstupanja od saveznih opštih zakona;
- 2) Zakon o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera;
- 3) Zakon o izmenama i dopunama Osnovnog zakona o prekršajima;
- 4) Zakon o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima s odredbama Osnovnog zakona o prekršajima;
- 5) Zakon o ovlašćenju Vlade FNRJ za uvođenje novog platnog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansiskog sistema;
- 6) Zakon o izmeni Carinskog zakona;
- 7) Zakon o ukidanju Zakona o šumskoj narodnoj miliciji, i
- 8) Zakon o izmeni Osnovnog zakona o braku.

Svi ovi zakoni, izuzev Zakona o ovlašćenju narodnih republika za otstupanja od saveznih opštih zakona, biće dostavljeni Prezidijumu Narodne skupštine na proglašenje.

Ovim je dnevni red iscrpen.

Zaključujem ovu sednicu i objavljujem da je, u saglasnosti sa Pretsednikom Saveznog veća, zakazana zajedička sednica oba veća za sutra u 9 sati.

(Sednica je zaključena u 20,45 časova).

ЗАЈЕДНИЧКА СЕДНИЦА САВЕЗНОГ ВЕЋА И ВЕЋА НАРОДА

Једанаеста седница

(29 септембра 1951)

Почетак у 9,30 часова.

Претседавао. Претседник Већа народа Јосип Видмар.

Претседавајући: Отварам XI заједничку седницу Савезног већа и Већа народа Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије (другог сазива). Записник данашње седнице водиће секретар Већа народа Јоже Хорват. Из саопштења која су дата како на седници Савезног већа тако и на седници Већа народа познато је да су народни посланици Михаиловић и Јерас упутили питања Министру иностраних послова. Та питања су такође позната. Претседништво Народне скупштине је обавештено од стране Министра иностраних послова да је спреман да на постављена питања данас одговори.

Из тога разлога предлажем Народној скупштини да за данашњу седницу утврди следећи дневни ред:

- 1) одговор Министра иностраних послова на посланичка питања,
- 2) претрес Предлога одлуке о проглашењу Закона о овлашћењу народних република заступања од савезних општих закона;
- 3) претрес Предлога одлуке о потврди указа и одлука Президијума Народне скупштине ФНРЈ донесених између III и IV редовног васедања Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије (другог сазива).

Да ли Народна скупштина прима предложени дневни ред? (Прима). Има ли какав други предлог? (Нема). Пошто другог предлога нема и пошто је Народна скупштина прихватила предложени дневни ред, објављујем да је дневни ред утврђен. Прелазимо на прву тачку дневног реда: одговор Министра иностраних послова на посланичка питања.

Има реч Министар иностраних послова друг Едвард Кардељ. (Аплауз).

Потпредседник Владе ФНРЈ и Министар иностраних послова Едвард Кардељ (НР Словенија): Другови народни посланици, оба питања која су ми овде постављена односе се уствари на исти проблем, па ми зато дозволите да истовремено одговорим и на једно и на друго питање.

О садржини трипартитне декларације, која се односи на ревизију одређених клаузула Уговора о миру са Италијом, Влада ФНРЈ била је обавештена од стране Влада САД, Велике Британије и Француске истог дана када је декларација била објављена. Предвиђена ревизија не односи се ни на клаузуле о отступљеним бившим италијанским територијама, ни на клаузуле о репарацијама. И поред тога питање ревизије Уговора о миру са Италијом за нашу земљу је од изванредне важности, и оно заслужује да буде добро проучено пре него што Влада одреди свој став. С обзиром на то, ја вам данас не могу дати објашњење коначног става Владе, јер се — као што сам рекао — читаво питање налази у изучавању.

Али, никакве сумње не може бити у то да ће се при одређивању свог става Влада руководити специфичким интересима које Југославија има у том питању. Очигледно, Југославија је у том питању више заинтересована него иједна земља потписница Уговора о миру са Италијом. Тај специфички интерес не објашњава се само тиме што је Италија суседна земља Југославији, него и читавом историјом развика италијанско-југословенских односа у току последње три деценије.

Што се тиче Владе ФНРЈ, она се у читавој својој политици према Италији руководила жељом да се што брже и у што већој мери отстрани негативне политичке, моралне и материјалне последице агресије Мусолинијеве Италије против Југославије, како би се у будуће наши односи са Италијом заиста развијали у правцу обезбеђења мира и пријатељске сарадње између два суседна народа. Та је жеља нарочито била потенцирана пред лицем агресивних претњи, којима су данас изложени народи уопште, а Југославија још напосе. Поготову је у таквој ситуацији дуг мирољубивих снага да учине све што је могућно како би отстранили све оне елементе заоштравања у међународним односима који би ма у ком погледу могли бити од користи за агресора.

На жалост, наши се односи са Италијом нису увек одвијали у духу ових наших жеља. Никако не желим да поричем да су постигнути у том правцу веома позитивни резултати, који су знатно допринели међусобној сарадњи. Али остало је низ негативних појава и низ важних нерешених питања, која веома тешко оптерећују наше данашње односе са Италијом. Ту има, пре свега, неколико проблема, који директно проиилазе из Уговора о миру и који још нису решени. При томе мислим, пре свега, на репарације, реституције, утврђивање граничне линије између Италије и Југославије итд. Ту је, даље, болно питање положаја

југословенске националне мањине у Италији. И коначно, ту је нарочито заострено питање СТТ, којег непријатељи мира истрајно користе, како би поткопали све напоре на развијању мирољубиве сарадње између Југославије и Италије.

Томе треба додати и антијугословенске кампање, које се повремено организују у Италији, а које у длаку потсећају на сличне појаве у прошлости. Одговорни и неодговорни људи, приликом таквих кампања дају изјаве у којима се „полаже право“ на југословенске националне територије, при чему се не спомиње само СТТ него чак и Далмација.

Нама је тешко да идентификујемо такве акције са званичном политиком Италијанске владе, али их не можемо ни потцењивати, јер је дух који влада у тој антијугословенској кампањи и у коме се уједињују како фашистички тако и коминформистички елементи у Италији онај дух који је у своје време инспирисао италијанску анексију југословенских територија, а у Другом светском рату и италијанску агресију против Југославије, те поделу ове између немачких, италијанских, мађарских и бугарских освајача. Поготово не можемо потцењивати такве појаве и зато што одговорни људи у Италији веома често наглашавају да италијанска влада мора водити рачуна о такве врсте „јавном мишљењу“, то јест о таквом „јавном мишљењу“ које сматра југословенску националну територију „природним правцем“ италијанске експанзије.

Из свега тога произлазе тешкоће у нашим односима са Италијом, које, наравно, нипошто не могу да допринесу стварању оног узајамног поверења и међусобног разумевања, без кога се не може ни замислити нови курс у југословенско-италијанским односима, курс, који би био како у интересу јачања мира у Европи тако и у интересу народа Југославије и Италије.

У ову категорију питања спада и захтев да се тријанско питање решава на бази трипартитне декларације из 1948, то јест, захтев да се призна право Италије на Слободну Територију Трста. Ви знате да југословенска влада никада није пристала на такав захтев и чини ми се непотребним уверавати вас да она неће то учинити ни у будуће. Што се самога права на ту територију тиче, то је дакако питање за себе. Етнички, привредни, историски и други разлози говоре о томе да је СТТ саставни део југословенске националне територије. Међутим, ја се нећу упуштати у дискусију те врсте, јер ми се чини да је у данашњим конкретним условима лишена сваке практичке вредности. Штавише, она може само да отежа практично решавање питања.

Ако би у том погледу имао шта да кажем, онда бих успут само желео да додирнем питање такозваног етничког принципа у решавању

тршћанског питања. Пошто се о том принципу данас и у Италији веома много говори, ја бих желео да скренем вашу пажњу на неколико чињеница.

Разграничење на бази етничког принципа обично је било схваћено — а тако смо га и ми схватили — као разграничење уздуж додирне линије двају компактних етничких територија, при чему се поједини градови са мешовитим националним саставом нису узимали као посебан елеменат, него као саставни део етничке територије на којој се налазе. Ви знате да свако дуготрајније страно господство над туђим територијама обично оставља трагове у облику националне мешавине баш у градовима. Међутим, то не значи да такве градове треба одвојити од природне околине само зато што је у њима страно господство оставило свог трага. Нисмо, на пример, чули ниједан предлог да би се обалска насеља у бившим италијанским колонијама која имају италијанску већину одвојила од своје позадине и прикључила се Италији. Свако зна да би такав предлог био апсурдан, јер градови припадају својој позадини и својој околини, која одређује етнички и национално карактер ове или оне територије. Међутим, у погледу СТТ чују се данас сасвим други гласови. Једино ту би — према тим гласовима — било могућно остварити нешто, што се иначе сматра немогућним свуда у свету.

На Конференцији мира у Паризу југословенска делегација је доследно заузимала становиште, да разграничење између Југославије и Италије треба да буде извршено на бази етничког принципа, то јест, на бази линије где се додирују компактна југословенска и италијанска етничка територија. Та је линија баш у том конкретном примеру изванредно јасно и оштро изражена. Међутим, Конференција је решила да разграничење не треба да се изврши на бази етничког принципа у поменутом смислу, него на бази такозваног „етничког баланса“, то јест тако да толико Југословена треба да остане у Италији колико ће Италијана остати у Југославији. При томе се мислило на Италијане који живе у градовима дубоко у унутрашњости југословенске етничке територије. Резултат је био тај да су, због одвојених италијанских колонија у неким градовима, знатни делови компактне југословенске етничке територије припали Италији и да је много више Југословена остало у Италији него што је Италијана остало у Југославији. Тако се решавало у Паризу.

Међутим, сада када се решава питање СТТ, исти људи наједанпут постављају питање обратно. Они кажу: тршћанско питање треба решити на бази етничког принципа, то јест тако да обалски појас са градовима, у којима је већина Италијана, треба да припадне Италији. О теорији „етничког баланса“, која је на Париској конференцији играла одлучујућу улогу, овде нема ни трага. Она је заборављена из простог разлога јер, на пример, укупни број свих Италијана у зони „Б“ претставља

далеко мању цифру него што је број Југословена само у граду Трсту. И тако долазимо до апсурдних покушаја да се у име „етничког принципа“ град одваја од своје природне околине и да околина остаје без центра. Разуме се да такве предлоге не могу диктирати никакви оправдани национални интереси.

Ја сам се нешто опширније зауставио на питању етничког принципа због тога, јер се у иностранству то питање тумачи са тенденцијом да би се криво претставило становиште југословенске владе. Међутим, то се питање може правилно поставити само кад се има у виду читав историјат разграничења између Југославије и Италије, и никако друкчије. Ако се тако постави то питање, онда је јасно да се не ради о италијанском него југословенском праву на СТТ.

Али, ви сви знате — као што сам већ рекао — да би данас било бесмислено започети дискусију са тих позиција. Ми стојимо данас пред свршеним фактом постојања двеју зона СТТ, који је резултат Другог светског рата и послератног развоја међународних односа. То се стање може изменити само споразумом између Италије и Југославије и то само у оном оквиру, у коме такав споразум може бити постигнут у данашње време. То постојеће стање треба узети у обзир као реалну чињеницу, која се речима не може изменити, а још мање решавати силом или притиском. Понављам: оно се може решити само споразумом. Према томе, обе владе треба да имају довољно реалистичког смисла шта је могућно а шта не. Нама се чини, да на италијанској страни о томе не воде довољно рачуна.

Ми имамо довољно смелости да признамо да у вези са Уговором о миру са Италијом и у ситуацији која је тиме створена, тршћанско питање није могућно решити на бази припајања читаве СТТ Југославији. Али, ми морамо истовремено рећи да је потпуно искључено да би се то питање могло решити на бази трипартитне декларације, то јест, на бази захтева да се СТТ прикључи Италији. Ја понављам што сам рекао недавно: треба наћи треће решење. А такво треће решење могућно је постићи само ако обе стране стварно хоће споразум, то јест, ако стварно хоће и желе да југословенско-италијански односи крену новим путем, на коме ће стварно бити могућно да се отстрани бар оно најтеже, што је у прошлости тровало односе између тих двеју земаља. Што се тиче југословенске владе она је чинила и учиниће и убудуће све потребне напоре у том правцу, али жртве које ми можемо да дамо за тај циљ имају своје границе преко којих ми ни у ком случају не можемо и нећемо ићи.

Све су то чињенице о којима ће Влада ФНРЈ, наравно, морати водити рачуна приликом одређивања свог става према питању ревизије Уговора о миру са Италијом.

Чинило ми се потребним да кажем неколико отворених речи, не само као одговор друговима посланицима који су ми питања поставили, него и зато да би поново нагласио следеће: уколико постоји жеља да се тршћанско питање стварно реши, онда решавању тог питања треба приступити без пропагандних кампања и извртања етничког принципа, али са много реализма и са стварном жељом да до споразума дође. (Буран и дуготрајан аплауз).

Претседавајући: Молим народне посланике Ристу Михаиловића и Јосипа Јераса да се изјасне да ли су задовољни са одговором Министра иностраних послова. (*Риста Михаиловић:* Потпуно сам задовољан. — *Јосип Јерас:* Примам одговор Министра иностраних послова друга Кардеља са задовољством и разумевањем).

Тиме је прва тачка дневног реда исцрпена.

Прелазимо на другу тачку — претрес Предлога одлуке о проглашењу Закона о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона. Молим друга секретара да прочита одлуку.

Секретар Јожа Хорват (НР Хрватска) (чита):

О Д Л У К А

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ОВЛАШЋЕЊУ НАРОДНИХ РЕПУБЛИКА ЗА ОТСТУПАЊА ОД САВЕЗНИХ ОПШТИХ ЗАКОНА

Савезно веће и Веће народа Народне скупштине ФНРЈ на својој XI заједничкој седници IV редовног заседања (другог сазива) одржаној 29 септембра 1951 године, установљава:

да је Предлог закона о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона поднела Народној скупштини ФНРЈ на претрес и решавање Влада ФНРЈ.

да су Савезно веће и Веће народа Народне скупштине ФНРЈ већином гласова у сваком већу одлучили да се приступи решавању по овом законском предлогу;

да су Савезно веће и Веће народа Народне скупштине ФНРЈ, после обављеног претреса, прихватили Предлог закона о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона апсолутном већином гласова од целокупног броја народних посланика у сваком већу.

На основу тога и сагласно чл. 72 Устава ФНРЈ, Народна скупштина ФНРЈ

О д л у ч у ј е :

проглашава се Закон о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона, који гласи:

ЗАКОН

О ОВЛАШЋЕЊУ НАРОДНИХ РЕПУБЛИКА ЗА ОТПУПАЊА ОД САВЕЗНИХ ОПШТИХ ЗАКОНА

Члан 1

У складу са савременим друштвено-економским развитком и променама извршеним у организацији државне власти и систему управљања привредом, а ради давања законске основе даљем развитку и променама у овим областима, народне републике могу својим законима отступати од одредаба постојећих савезних општих закона држећи се њихових основних начела, уколико она нису измењена доцнијим савезним законима.

Овлашћење из претходног става односи се и на Основни закон о земљорадничким задругама, чији се наслов мења тако да гласи „Општи закон о земљорадничким задругама“.

За отступање од одредаба и начела савезних општих закона, за која се у првом ставу овог члана даје овлашћење народним републикама, владе народних република, пре но што републичкој народној скупштини поднесу законске предлоге који садрже таква отступања, тражећи за та отступања сагласност од Президијума Народне скупштине ФНРЈ. Решавајући о давању своје сагласности, Президијум ће водити рачуна о томе да та отступања буду у складу с друштвено-економским политичким развитком, и да се одржи јединство правног поретка и законодавства у федерацији.

Члан 2

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

29 септембра 1951 године
Београд

Претседник
Већа народа

Претседник
Савезног већа

Претседавајући: Да ли неко од народних посланика тражи реч о предлогу ове одлуке? (Нико). Добро, онда стављам одлуку на гласање. Ко гласа за, нека дигне руку. (Сви дижу руку). Има ли кога *против*? (Нема).

Објављујем да је одлука изгласана и пошто је претседници оба већа потпишу биће и проглашен Закон о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона. (Аплауз).

Прелазимо на трећу тачку дневног реда: претрес Предлога одлуке Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије о потврди указа и одлука Президијума Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије донесених у времену између Трећег и Четвртог редовног заседања Народне скупштине Федеративне Народне Републике Југославије (другог сазива).

Молим друга секретара да прочита предлог одлуке.

Секретар Јожа Хорват (чита):

ОДЛУКА

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПОТВРДИ УКАЗА И ОДЛУКА ПРЕЗИДИЈУМА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ ДОНЕСЕНИХ У ВРЕМЕНУ ИЗМЕЂУ III И IV РЕДОВНОГ ЗАСЕДАЊА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ (II САЗИВА),
САГЛАСНО ЧЛ. 74 ТАЧ. 6, 12, 13 И 15 УСТАВА ФНРЈ

На основу чл. 74 тач. 6, 12, 13 и 15 Устава ФНРЈ и чл. 3 Пословника Народне скупштине ФНРЈ за заједничке седнице Савезног већа и Већа народа, Народна скупштина ФНРЈ на својој XI заједничкој седници одржаној на IV редовном заседању (другог сазива) 29 септембра 1951 године, донела је одлуку која гласи:

Потврђују се укази и одлуке које је Президијум Народне скупштине ФНРЈ донео на основу чл. 74 тач. 6, 12, 13 и 15 Устава ФНРЈ у времену између III и IV редовног заседања Народне скупштине ФНРЈ (другог сазива) и то:

1) Указ о реорганизацији Владе Федеративне Народне Републике Југославије; У. Бр. 509 од 6 априла 1951 године;

2) Указ о реконструкцији Владе ФНРЈ; У. Бр. 510 од 6 априла 1951 године;

3) Указ о укидању ратног стања са Немачком; У. Бр. 1164 од 21 јула 1951 године;

4) Указ о постављању заменика Министра-Претседника Савета за промет робом Владе ФНРЈ; У. Бр. 475 од 31 марта 1951 године;

5) Указ о постављању заменика министара-претседника савета; У. Бр. 520 од 9 априла 1951 године;

6) Указ о постављању заменика Министра народне одбране; У. Бр. 521 од 9 априла 1951 године;

7) Указ о постављању директора: Главне управе за план, Главне управе за туризам и угоститељство, Главне дирекције југословенских железница, Главне дирекције речног саобраћаја, Главне дирекције Југословенског аеро транспорта и Главне дирекције пошта; У. Бр. 522 од 9 априла 1951 године;

8) Указ о постављању заменика Министра иностраних послова; У. Бр. 647 од 4 маја 1951 године;

9) Одлука о разрешењу Јавног тужиоца ФНРЈ и његовог заменика и о именовању Јавног тужиоца ФНРЈ; Бр. 947 од 21 јуна 1951 године;

10) Одлука о разрешењу Претседника Врховног суда ФНРЈ и судија Врховног суда ФНРЈ и о именовању Претседника Врховног суда ФНРЈ и судија Врховног суда ФНРЈ; Бр. 948 од 21 јуна 1951 године.

Претседавајући: Тражи ли ко од народних посланика реч поводом ове одлуке? (Не јавља се нико). Стављам одлуку на гласање. Ко је за, нека дигне руку. (Сви дижу руку). Има ли кога *ПРОТИВ*? (Нема).

Објављујем да је Одлука о потврди указа и одлука Президијума Народне скупштине ФНРЈ донесених у времену између III и IV редовног заседања Народне скупштине ФНРЈ (другог сазива), сагласно чл. 74 тач. 6, 12, 13 и 15 Устава ФНРЈ, у Народној скупштини једногласно усвојена.

Тиме је дневни ред заједничке седнице исцрпен. Закључујем ову седницу и заседање, с тим да ће Савезно веће одмах после ове седнице одржати и једну кратку седницу која спада ван заседања. (*Моша Пијаде:* Не може да спада ван заседања.) Ако је заседање закључено, мора да спада ван заседања. (*Моша Пијаде:* Правилно је да завршимо заседање сада, али с тим да Савезно веће накнадно доврши свој посао који није завршило.) Слажем се.

Имам још једно обавештење. После заједничке седнице оба већа одржаће се заједничка седница Административног одбора Савезног већа и Административног одбора Већа народа Народне скупштине ФНРЈ, те се позивају чланови ових одбора да седници присуствују.

(Седница је закључена у 10 часова).

SAVEZNO VEĆE

Deseta sednica

(29 septembra 1951)

Početak u 10,05 časova.

Pretsedavao predsednik **Vladimir Simić**.

Pretsednik: Otvaram desetu sednicu Saveznog veća IV redovnog zasedanja. Zapisnik današnje sednice vodiće sekretar Naum Naumovski. Izvolite saslušati zapisnik prošle sednice.

Sekretar Naum Naumovski (NR Makedonija) čita zapisnik devete sednice od 28 septembra 1951 godine.

Pretsednik: Ima li primedaba na pročitani zapisnik? (Nema). Pošto primedaba nema, zapisnik se overava.

Predlažem da se na dnevni red stavi izveštaj Mandatno-imunitetskog odbora Saveznog veća povodom ostavke dva narodna poslanika, Nikole Lakića i Rodoljuba Stojanovića, i povodom smrti narodnog poslanika Gojka Rodića. Da li Veće prima ovaj dnevni red? (Prima). Objavljujem da je primljen predloženi dnevni red.

Molim izvestioca druga Božidara Tomića da pročita izveštaj Mandatno-imunitetskog odbora.

Izvestilac Božidar Tomić (Izborni srez Beograd XI, NR Srbija) (čita):

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Mandatno-imunitetski odbor

Br. 11

27-IX-1951 god.

Beograd

SAVEZNOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Mandatno-imunitetski odbor Saveznog veća primio je preko Predsednika Saveznog veća izveštaj da je narodni poslanik za Izborni srez Prnjavor Rodić Danila Gojko umro.

Po razmatranju izbornih akata i kandidatskih lista, Odbor je utvrdio da je Rodić Gojko bio izabran na izborima od 26 marta 1950 godine za Izborni srez Prnjavor i da je njegov zamenik Podgorac Luke Stojan, radnik iz Prnjavora.

Na osnovu gore izloženog i čl. 44 Poslovnika Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ, Mandatno-imunitetski odbor predlaže Saveznom veću da se umesto umrlog poslanika Rodić Gojka pozove za narodnog poslanika Saveznog veća Podgorac Luke Stojan, radnik iz Prnjavora.

Podnoseći ovaj svoj izveštaj Odbor moli Veće da ga izvoli usvojiti. Za izvestioca određen je Tomić Božidar.

Za sekretara

Radomir Medojević, s. r.

Predsednik

Mandatno-imunitetskog odbora

Petar Komadina, s. r.

Članovi:

Franc Simonić, s. r., Božidar Tomić, s. r.

Izvolite čuti drugi izveštaj (čita):

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Mandatno-imunitetski odbor

Br. 9

27-IX-1951 god.

Beograd

SAVEZONOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Mandatno-imunitetski odbor Saveznog veća primio je preko Predsednika Saveznog veća molbu Rodoljuba Stojanovića, narodnog poslanika za Izborni srez ključko-porečki, kojom traži da mu se iz zdravstvenih razloga uvaži ostavka na poslanički mandat.

Po razmatranju izbornih akata i kandidatskih lista, Odbor je utvrdio da je Rodoljub Stojanović izabran na izborima od 26 marta 1950 godine za Izborni srez ključko-porečki i da je njegov zamenik Jovan Marinović, predsednik Seljačke radne zadruge sela Kostola, Sreza ključkog.

Na osnovu izloženog i čl. 35 i 44 Poslovnika Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ, Mandatno-imunitetski odbor predlaže Saveznom veću da se uvaži ostavka na poslanički mandat Rodoljubu Stojano-

viću i da se pozove za narodnog poslanika Saveznog veća Jovan Mar-
nović, pretsednik Seljačke radne zadruge sela Kostola, Sreza ključkog.
Podnoseći ovaj svoj izveštaj Odbor moli Veće da ga izvoli usvojiti.
Za izvestioca određen je Tomić Božidar.

Za sekretara

Radomir Medojević, s. r.

Pretsednik

Mandatno-imunitetskog odbora

Petar Komadina, s. r.

Članovi:

Franc Simonić, s. r., Božidar Tomić, s. r.

Molim da saslušate i treći izveštaj (čita):

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Mandatno-imunitetski odbor

Br. 10

27-IX-1951 god.

Beograd

SAVEZNOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Mandatno-imunitetski odbor Saveznog veća primio je preko Pret-
sednika Saveznog veća molbu Lakić Nikole, narodnog poslanika za
Izborni srez pančevački, kojom traži da mu se uvaži ostavka na posla-
nički mandat.

Po razmatranju izbornih akata i kandidatskih lista, Odbor je utvr-
dio da je Lakić Nikola bio izabran na izborima od 26 marta 1950 go-
dine za Izborni srez pančevački i da je njegov zamenik Šakić Jovan,
iz Pančeva.

Na osnovu izloženog i čl. 35 Poslovnika Saveznog veća Narodne
skupštine FNRJ, Mandatno-imunitetski odbor predlaže Saveznom veću
da se uvaži ostavka na poslanički mandat Lakić Nikoli i da se pozove
za narodnog poslanika Saveznog veća Šakić Jovan, radnik iz Pančeva.

Podnoseći ovaj svoj izveštaj Odbor moli Veće da ga izvoli usvojiti.
Za izvestioca određen je Tomić Božidar.

Za sekretara

Radomir Medojević, s. r.

Pretsednik

Mandatno-imunitetskog odbora

Petar Komadina, s. r.

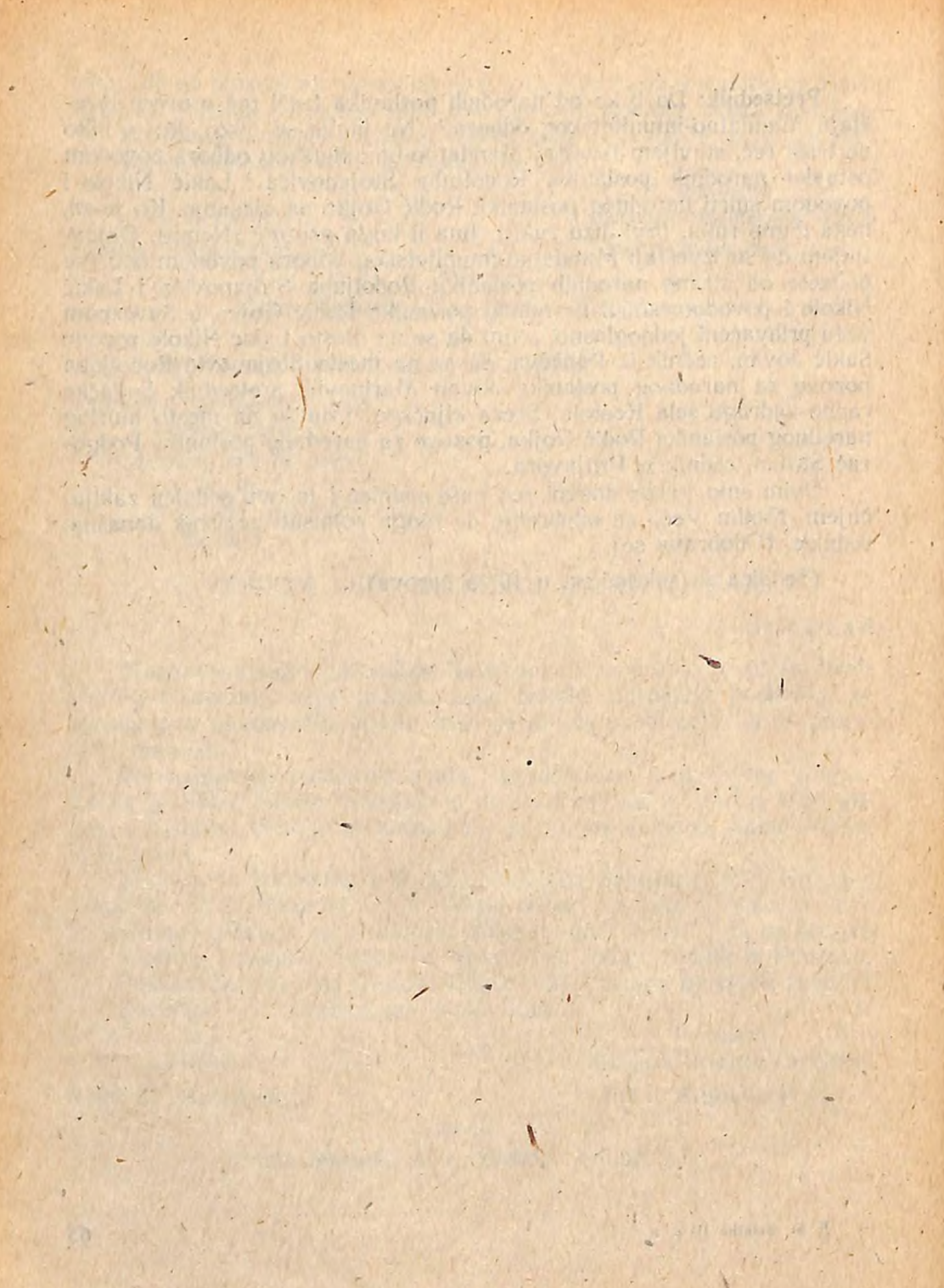
Članovi:

Franc Simonić, s. r., Božidar Tomić, s. r.

Pretsednik: Da li ko od narodnih poslanika traži reč o ovom izveštaju Mandatno-imunitetskog odbora? (Ne javlja se niko). Pošto niko ne traži reč, stavljam izveštaj Mandatno-imunitetskog odbora povodom ostavke narodnih poslanika Rodoljuba Stojanovića i Lakić Nikole i povodom smrti narodnog poslanika Rodić Gojka na glasanje. Ko je za, neka digne ruku. (Svi dižu ruku). Ima li koga *protiv*? (Nema). Objavljujem da su izveštaji Mandatno-imunitetskog odbora povodom ostavke podnete od strane narodnih poslanika Rodoljuba Stojanovića i Lakić Nikole i povodom smrti narodnog poslanika Rodić Gojka u Saveznom veću prihvaćeni jednoglasno, s tim da se na mesto Lakić Nikole pozove Šakić Jovan, radnik iz Pančeva, da se na mesto Stojanović Rodoljuba pozove za narodnog poslanika Jovan Marinović, predsednik Seljačke radne zadruge sela Kostola, Sreza ključkog, i da se na mesto umrlog narodnog poslanika Rodić Gojka, pozove za narodnog poslanika Podgorac Stojan, radnik iz Prnjavora.

Ovim smo iscrpli dnevni red naše sednice i ja ovu sednicu zaključujem. Molim Veće za odobrenje da mogu potpisati zapisnik današnje sednice. (Odobrava se).

(Sednica je zaključena u 10,25 časova).

ПРИЛОЗИ

THE NORTH

САВЕТ ЗА ЗАКОНОДАВСТВО И ИЗГРАДЊУ
НАРОДНЕ ВЛАСТИ ВЛАДЕ ФНРЈ

Бр. 2421

14 септембра 1951 године

Београд

ПРЕТСЕДНИКУ САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

и

ПРЕТСЕДНИКУ ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Достављам Вам Предлог закона о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона који је Влада ФНРЈ прихватила на својој седници и молим Вас да овај предлог доставите Законодавном одбору свога Већа на даљи поступак.

Претседник Савета за законодавство
и изградњу народне власти Владе ФНРЈ

Едвард Кардељ, с. р.

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О ОВЛАШЋЕЊУ НАРОДНИХ РЕПУБЛИКА ЗА ОТСТУПАЊА ОД САВЕЗНИХ ОПШТИХ ЗАКОНА

Члан 1

У складу са савременим друштвено-економским разитком и променама извршеним у организацији државне власти и систему управљања привредом, а ради давања законске основе даљем разитку и променама у овим областима, народне републике могу својим законима отступати од одредаба савезних општих закона држећи се њихових основних начела, уколико она нису измењена доцнијим савезним законима.

Предлоге закона из претходног става народне републике ће доставити Президијуму Народне скупштине ФНРЈ, који може предложити народној скупштини републике одговарајуће измене ако се предлогом отступа од основних начела утврђених у савезним законима.

Члан 2

Основни закон о земљорадничким задругама постаје Општи закон о земљорадничким задругама, тако да његов наслов гласи „Општи закон о земљорадничким задругама“.

Члан 3

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ОВЛАШЋЕЊУ НАРОДНИХ РЕПУБЛИКА ЗА ОТСТУПАЊА ОД САВЕЗНИХ ОПШТИХ ЗАКОНА

Народна скупштина ФНРЈ на основу члана 44 став 1 тачка 24 Устава ФНРЈ донела је од 1946 године до данас низ општих за-

кона којима су постављена општа начела и смернице за законодавство и руководство народних република у појединим областима друштвено-економског живота. Већина ових општих закона регулише материју из области привреде (општи закони о лову, о шумама, о заштити шума од пожара, о занатству, о морском риболову), Општи закон о народним одборима прописује општа начела о организацији и раду народних одбора, а остали уређују питања у области културе и просвете (општи закони о седмогодишњем школовању, о заштити споменика културе и природних реткости, о државним архивама) и народног здравља (Општи закон о спречавању и сузбијању заразних болести).

У оквиру тих општих закона народне републике су углавном досада донеле своје републичке законе, сем појединих материја које још нису регулисане републичким законима или су регулисане само у појединим народним републикама.

После доношења општих закона о којима је напред реч извршене су у 1950 и 1951 години битне промене у државној управи и систему управљања привредом. Доношењем Основног закона о управљању државним привредним предузећима и вишим привредним удружењима од стране радних колектива од 27 јуна 1950 године („Службени лист ФНРЈ”, бр. 43/50) управљање свим државним привредним предузећима прешло је на радне колективе, док су државни органи задржали у односу на предузећа углавном планско-регулаторне и контролне функције. Нове, револуционарне поставке на којима је тај закон заснован уносе темељне промене у целокупан систем управљања привредом и у другим областима друштвеног живота. У складу с тиме указима Президијума Народне скупштине ФНРЈ и указима президијума народних скупштина република извршена је реорганизација Савезне и републичких влада и спроведена децентрализација која се карактерише преношењем знатног броја послова и установа као и планско-регулаторних функција у односу на предузећа — из надлежности савезних у надлежност републичких и локалних органа. Поред тога, у припреми је и реорганизација народних одбора у циљу даље њихове демократизације и усклађивања њихове организације са данашњим степеном развитка наше земље.

Због свега изложеног појављује се потреба да се савезни општи закони, као и републички закони донесени о истој материји доведу у склад са означеним променама. С обзиром на то, а у складу са савременим друштвено-економским развитком и ради давања законске основе даљем развитку и променама у

области регулисаним општим законима, предлогом овог закона овлашћују се народне републике да својим законима могу вршити отступања од одредаба општих закона. При томе — у циљу одржавања јединства нашег правног поретка и законитости — народне републике су дужне држати се основних начела општих закона, уколико ова начела нису измењена доцнијим савезним законима. То је, уосталом, и у складу са појмом савезних општих закона који треба да буду и остану само скуп општих и начелних одредаба. Оправданост давања оваквог овлашћења народним републикама произлази и отуда што су појединим општим законима, због тога што у извесним важним областима нисмо имали позитивних прописа, често доношене и одредбе које немају карактер општих начела, услед чега су народне републике биле у извесној мери спутаване у регулисању појединих материја у сагласности са брзим развојем и специфичним условима на својој територији.

Да би се, међутим, обезбедило јединство основних начела у законима народних република, предлог садржи одредбу да су народне републике дужне да своје предлоге закона доставе Президијуму Народне скупштине ФНРЈ, који може предложити народној скупштини републике одговарајуће измене ако сматра да се предлогом отступа од основних начела утврђених савезним законима.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ОВЛАШЋЕЊУ НАРОДНИХ РЕПУБЛИКА ЗА ОТСТУПАЊА ОД САВЕЗНИХ ОПШТИХ ЗАКОНА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 92

27 септембра 1951 год.

Београд -

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ, на својим седницама од 26 и 27 септембра 1951 године претресао је Предлог

закона о овлашћењу народних република за отступање од савезних општих закона, достављен му од Претседника Савезног већа, а који је на основу чл. 63 Устава Влада ФНРЈ поднела Народној скупштини ФНРЈ на решавање.

I

Разматрајући текст овог законског предлога и образложење Претседника Савета за законодавство и изградњу народне власти Владе ФНРЈ, Законодавни одбор га је усвојио у целини са предложеним изменама.

Услед досада извршених промена у државној управи и систему управљања привредом, намеће се потреба да се савезни општи закони, као и републички који третирају исту материју доведу у склад са извршеним променама. Та потреба намеће се и услед тога, што су у недостатку постојећих прописа из неких важнијих области живота народних република доношени савезни закони са одредбама које нису имале карактер општих законских начела. Из ових разлога Законодавни одбор стао је на гледиште да је, у циљу давања законске основе даљем развоју и променама регулисаним општим законима, потребно дати народним републикама овлашћења да својим законима могу вршити отступања од одредаба општих закона, руководећи се при томе њиховим основним начелима.

II

Сагласно истакнутом и на основу претреса сваког члана Предлога закона о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона, а по постигнутој сагласности редакционе комисије оба одбора, Законодавни одбор је слободан да Савезном већу предложи следеће измене и допуне у тексту наведеног законског предлога:

У члану 1, став 1, у петом реду, испред речи „савезних“ ставља се реч „постојећих“.

Други став мења се и гласи:

„Овлашћење из претходног става односи се и на Основни закон о земљорадничким задругама, чији се наслов мења тако да гласи „Општи закон о земљорадничким задругама“.

Додаје се нов трећи став који гласи:

„За отступање од одредаба и начела савезних Општих закона, за која се у првом ставу овог члана даје овлашћење народним републикама, владе народних република, пре но што републичкој Народној скупштини поднесу законске предлоге који садрже таква отступања, тражиће за та отступања сагласност од Президијума Народне скупштине ФНРЈ. Решавајући о давању своје сагласности, Президијум ће водити рачуна о томе да та отступања буду у складу с друштвено-

економским и политичким развѣтком, и да се одржи јединство правног поретка и законодавства у федерацији.“

Члан 2 брише се.

Члан 3 постаје члан 2.

III

Подносећи овај свој извештај, Законодавни одбор предлаже Савезном већу да га у целости усвоји.

Законодавни одбор одредио је за свог известиоца Милана Поповића.

Секретар

др Јерко Радмиловић, с. р.

Претседник

Законодавног одбора

др Јосип Хрнчевић, с. р.

Чланови:

др Метод Микуж, с. р., др Иво Сунарић, с. р., Владимир Симић, с. р., др Макс Шнудерл, с. р., Бошко Шиљеговић, с. р., Вељко Зековић, с. р., Мара Нацева, с. р., Милан Поповић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р., др Милорад Влајковић, с. р., Иса Јовановић, с. р., Едхем Чамо, с. р., Живорад Љубичић, с. р., Душан Кведер, с. р., Лајчо Јарамазовић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА
О ОВЛАШЋЕЊУ НАРОДНИХ РЕПУБЛИКА ЗА ОТПУПАЊА ОД
САВЕЗНИХ ОПШТИХ ЗАКОНА

НАРОДНА СКУПШТИНА

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Бр. 88

27 септембра 1951 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Већа народа претресао је на својим седницама од 25, 26 и 27 септембра 1951 године Предлог закона о овлашћењу народних република за отступање од савезних општих закона, који му је достављен од Претседника Већа, а који је на основу члана 63 Устава Влада ФНРЈ упутила на решавање Народној скупштини ФНРЈ.

Сагласно Пословнику Већа народа, а на основу претреса наведеног законског предлога, Законодавни одбор подноси Већу народа овај извештај.

I

Предлог закона о овлашћењу народних република за отступање од савезних општих закона садржавао је у редакцији коју је Влада предложила три члана, док у редакцији која је израђена у Законодавном одбору износи само два члана. Ипак је Законодавни одбор овог Већа посветио претресу овог малог законског предлога своје две седнице, а коначни текст предлога усвојен је на трећој седници после консултовања с Претседником Савета за законодавство и изградњу народне власти Владе ФНРЈ, другом Едвардом Кардељом, који је овај законски предлог поднео у име Владе. Сама ова чињеница показује важност овог законског предлога и озбиљност пажње коју му је Законодавни одбор поклонио.

Очигледно је да ће овај законски предлог, кад добије силу закона, одиграти значајну улогу у даљем развоју живота и законодавства наше државне заједнице. Овлашћење које ће тим законом имати народне републике да у својим законима отступају од одредаба савезних општих закона, па и од њихових начела уколико су она измењена доцније донетим савезним законима, израз је оних значајних промена које се у последње две године врше како у државној управи, тако и у систему управљања привредом. Он произлази из потреба које су те промене изазвале, а кад ступи на снагу он ће потстицати и олакшавати законодавни рад у народним републикама за даље развијање тих промена у правцу све савршеније изградње наше социјалистичке демократије.

Постојећи савезни општи закони регулисали су материје из различитих области живота. Понеки од тих закона, силом прилика у којима су били доношени, прелазили су оквире којих би се такви закони требало да држе. Неки су садржавали детаљне прописе у толикој мери да су у потпуности исцрпљивали своју материју, тако да је тиме републикама било отежано доношење својих закона о истој материји. Тако ни до данас још не постоје републички закони о народним одборима. Ситуација је, међутим, таква да ми те савезне опште законе сада не можемо мењати, док сам живот заповеднички тражи да те материје буду што пре регулисане републичким законима. А промене извршене досад у државној управи и у систему управљања привредом, као и различити услови у појединим републикама траже да републике чине отступања од одредаба, а у извесној мери и од неких основних начела постојећих савезних општих закона.

Са тих разлога Законодавни одбор је без нарочите дискусије прихватио први став првог члана Владиног предлога, уносећи у њега само једну малу допуну тиме што је испред речи „савезних општих закона“ ставио реч „постојећих“, да би било јасно да се овлашћење односи на оне савезне опште законе који су сада у важности.

Готово читава опсежна дискусија у Законодавном одбору односила се на други став истог члана Владиног предлога којим се хтела обезбедити савезна контрола над доношењем оних републичких закона у којима би се отступало од основних начела утврђених савезним законима. Одбор је сматрао да у закону који републикама даје таква широка овлашћења која прелазе уставна права република, савезна држава мора задржати право контроле како би се осигурало да примена тог овлашћења иде једним истим правцем и духом у свима републикама и да се осигура јединство правног поретка и законодавства у нашој федерацији. Одбор је, међутим, сматрао да начин на који је то требало да буде обезбеђено другим ставом члана првог Владиног предлога није згодан. Зато је Одбор потражио друго решење. Четири предлога који су у току дискусије настали у Одбору сведени су на два и они су од стране Претседника Одбора изложени Претседнику Савета за законодавство и изградњу народне власти Владе ФНРЈ, па је у споразуму с њим израђен текст који је од Одбора коначно усвојен и који се сада предлаже Већу на усвајање. Одбор очекује да ће се Веће у потпуности сложити са овом изменом. По овој измени владе народних република дужне су да пре него што својој народној скупштини поднесу законске предлоге који садрже отступања од одредаба и основних начела постојећих савезних општих закона затраже за та отступања сагласност Президијума Народне скупштине ФНРЈ, док ће Президијум, решавајући о давању своје сагласности, водити рачуна да отступања буду у складу с друштвено-економским и политичким развојем и да се одржи јединство правног поретка и законодавства у федерацији.

II

На основу тога Законодавни одбор предлаже Већу народа следеће измене у Предлогу закона о овлашћењу народних република за отступања од савезних општих закона:

У члану 1, став 1, у петом реду, испред речи „савезних“ ставља се реч „постојећих“.

Други став мења се и гласи:

„Овлашћење из претходног става односи се и на Основни закон о земљорадничким задругама, чији се наслов мења тако да гласи „Општи закон о земљорадничким задругама“.

Додаје се нов трећи став који гласи:

„За отступање од одредаба и начела савезних општих закона, за која се у првом ставу овог члана даје овлашћење народним републикама, владе народних република, пре но што републичкој народној скупштини поднесу законске предлоге који садрже таква отступања, тражиће за та отступања сагласност од Президијума Народне скупштине ФНРЈ. Решавајући о давању своје сагласности, Президијум ће водити рачуна о томе да та отступања буду у складу с друштвено-економским и политичким развитком и да се одржи јединство правног поретка и законодавства у федерацији.“

Члан 2 брише се.

Члан 3 постаје члан 2.

III

Подносећи овај извештај, Законодавни одбор предлаже Већу народа да га у целости усвоји.

С обзиром на природу овог законског предлога, сматрамо да за његово усвајање треба применити члан 72 Устава.

Законодавни одбор одредио је за свог известиоца народног посланика Мошу Пијаде.

Секретар

Богдан Орешчанин, с. р.

Претседник

Законодавног одбора

Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Нинко Петровић, с. р., Радован Мијушковић, с. р., Сүлејман Филиповић, с. р., Ида Сабо, с. р., Анте Вркљан, с. р., Тоде Ношпал, с. р., Гојко Гарчевић, с. р., Јоже Лампрет, с. р., Јосип Рус, с. р., Лео Матес, с. р., Милош Царевић, с. р., Ладислав Амброжич, с. р., Слободан Марјановић, с. р.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA FNRJ

Br. 27.765

13 septembra 1951 godine

Beograd

PRETSEDNIKU ~~SAVEZNOG~~ VEĆA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

i

PRETSEDNIKU VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Dostavljam Vam Predlog zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera koji je Vlada FNRJ prihvatila na svojoj sednici.

Ministar unutrašnjih poslova FNRJ

Aleksandar Ranković, s. r.

PREDLOG

ZAKONA O IZVRŠENJU KAZNI, MERA BEZBEDNOSTI I VASPITNO-POPRAVNIH MERA

GLAVA I

OPŠTE ODREDBE

Član 1

Prema licima osuđenim za učinjena krivična dela izvršuju se samo one kazne, mere bezbednosti i vaspitno-popravne mere koje su propisane u zakonu i izrečene u sudskoj odluci.

Sudska odluka se izvršuje samo kad je postala pravosnažna i kad za njeno izvršenje nema zakonskih smetnji.

Član 2

Izvršenjem kazne, mere bezbednosti ili vaspitno-popravne mere osuđenom licu oduzimaju se ili ograničavaju samo prava obuhvaćena određenom kaznom odnosno merom a na način i pod uslovima utvrđenim u presudi i u ovom zakonu.

Svrha i način izvršenja kazni odnosno mera ne može biti nanošenje fizičkih patnji ili povreda ljudskog dostojanstva osuđenog lica.

Član 3

Smrtnu kaznu, kaznu strogog zatvora i kaznu zatvora izvršuju organi unutrašnjih poslova.

Kaznu zatvora i strogog zatvora u trajanju koje ne prelazi jednu godinu nad vojnicima i ročnim podoficirima, kao i nad pitomecima, podoficirima, vojnim službenicima i oficirima koji nisu razrešeni aktivne službe u oružanim snagama, izvršuju organi Ministarstva narodne odbrane.

Kaznu ograničenja građanskih prava i kaznu zabrane bavljenja određenim zanimanjem izvršuje sreski (gradski, rejonski) odnosno mesni narodni odbor.

Član 4

Kaznu konfiskacije imovine i novčanu kaznu izvršuje sreski sud

Član 5

Mere bezbednosti izvršuju ustanove narodnog zdravlja, sud i organi unutrašnjih poslova.

Član 6

Vaspitno-popravne mere izvršuju ustanove socijalne politike, prosvete i unutrašnjih poslova.

Član 7

Sve kazne osim novčane kazne izvršuju se o trošku države (čl. 60 KZ).

Član 8

Nadležni državni organ dužan je da pristupi izvršenju kazne, mere bezbednosti ili vaspitno-popravne mere u roku od tri dana po prijemu pravosnažne sudske odluke, ukoliko zakon drukčije ne propisuje ili ako u sudskoj odluci nije određen drugi rok za izvršenje.

Član 9

Kazna strogog zatvora i zatvora izvršuje se u kazneno-popravnoj ustanovi.

Kazneno-popravne ustanove jesu kazneno-popravni domovi, zaštitni dom za osuđene porođilje i zatvori.

Član 10

Kaznu strogog zatvora i zatvora u trajanju preko šest meseci osuđeni izdržavaju u kazneno-popravnim domovima.

Kaznu zatvora čije trajanje ne prelazi šest meseci osuđeni izdržavaju u zatvorima. U zatvorima izdržavaju i kaznu strogog zatvora lica osuđena na ovu vrstu kazne ako ostatak kazne po uračunatom pritvoru ili istražnom zatvoru ne prelazi šest meseci.

Pojedini osuđeni mogu kaznu strogog zatvora ili zatvora izdržavati i u posebnom za to određenom domu.

Član 11

Bremenite žene u vremenu od tri meseca pre porođaja do navršene jedne godine života deteta izdržavaju kaznu strogog zatvora i zatvora u zaštitnom domu za osuđene porodilje.

Maloletnici osuđeni na kaznu strogog zatvora, kao i na kaznu zatvora u trajanju preko tri meseca izdržavaju kaznu u kazneno-popravnom domu za maloletnike.

Osuđeni koji boluju od teških hroničnih oboljenja izdržavaju kaznu strogog zatvora u zdravstvenom kazneno-popravnom domu.

Član 12

Kazneno-popravnim domom upravlja upravnik.

On rukovodi svim službama u ustanovi i dužan je da obezbedi izvršenje kazni i punu primenu zakona i drugih pravnih propisa u radu ustanove.

Upravnik je za svoj rad odgovoran ministru unutrašnjih poslova narodne republike odnosno Ministru unutrašnjih poslova FNRJ.

Član 13

Zatvorom neposredno upravlja poverenik unutrašnjih poslova sreskog odnosno gradskog narodnog odbora, a većim zatvorom preko upravnika zatvora.

Zatvori postoje za područja srezova i za područja gradova izdvojenih iz sastava sreza.

U gradu izdvojenom iz sastava sreza, čije je sedište u istom gradu, postoji jedan zatvor za područje grada i za područje sreza.

Član 14

U kazneno-popravnim ustanovama postoje čuvari.

Vršenjem čuvarske službe rukovodi zapovednik po naređenjima i pod kontrolom upravnika kazneno-popravnog doma odnosno poverenika unutrašnjih poslova sreskog (gradskog) narodnog odbora.

Bliže odredbe o organizaciji čuvarske službe i naoružanju čuvara, kao i o njihovim pravima i dužnostima, prnadležnostima, disciplinskoj odgovornosti i uniformi propisaće Ministar unutrašnjih poslova FNRJ.

Član 15

U kazneno-popravnim ustanovama postoji organizovana služba za zdravstvenu zaštitu osuđenih.

Ukoliko za lečenje pojedinih oboljenja u kazneno-popravnoj ustanovi ne postoje odgovarajući uslovi, osuđeni koji oboli od takve bolesti biće upućen na lečenje u ustanovu opšte zdravstvene službe.

Član 16

Rukovodioci pojedinih službi u kazneno-popravnoj ustanovi, vaspitači, čuvari i drugi službenici ustanove, vrše svoje dužnosti na način određen zakonom i drugim pravnim propisima a po uputstvima upravnika ustanove.

Za svoj rad svi službenici ustanove odgovorni su upravniku.

Član 17

U kazneno-popravnim ustanovama postoje pravila o kućnom redu.

Pravila o kućnom redu sadrže naročito odredbe o primanju osuđenih i njihovom rasporedu po grupama, o izvršenju radne obaveze osuđenih, o njihovom ponašanju za vreme izdržavanja kazne, o zdravstvenim merama, o ishrani osuđenih i njihovom odevanju, o prevaspitavanju, o dopisivanju i primanju paketa i poseta, o disciplini, kao i o otpuštanju osuđenih iz kazneno-popravne ustanove.

Pravilnik o kućnom redu propisuje Ministar unutrašnjih poslova FNRJ.

Član 18

U kazneno-popravnom domu postoji savetodavni odbor koji pored upravnika sačinjavaju njegovi pomoćnici, šef grupe vaspitača, lekar i zapovednik čuvara.

Upravnik kazneno-popravnog doma dužan je saslušati mišljenje savetodavnog odbora o svim važnijim pitanjima upravljanja kazneno-popravnim domom.

Član 19

Nadzor nad kazneno-popravnim ustanovama na teritoriji narodne republike i staranje o stanju u njima vrši ministar unutrašnjih poslova narodne republike, odnosno Ministar unutrašnjih poslova FNRJ u pogledu saveznih kazneno-popravnih ustanova.

Ministar unutrašnjih poslova FNRJ vrši opšti nadzor nad svim kazneno-popravnim ustanovama i stara se o pravilnom i jedinstvenom izvršenju kazni i sprovođenju vaspitno-popravnih mera.

Član 20

U cilju nadzora nad stanjem u kazneno-popravnim i vaspitno-popravnim ustanovama ministar unutrašnjih poslova vrši povremene inspekcije u njima preko određenih službenika. Opšti pregled kazneno-popravnih domova vršiće se najmanje triput godišnje.

Član 21

Lica koja ovlasti Prezidijum Narodne skupštine FNRJ imaju prava da vrše inspekciju svih kazneno-popravnih ustanova.

Lica koja ovlasti prezidijum narodne skupštine narodne republike imaju pravo da vrše inspekciju u kazneno-popravnim ustanovama narodne republike.

Druga lica mogu posetiti i pregledati kazneno-popravne ustanove samo po odobrenju nadležnog ministarstva unutrašnjih poslova.

DEO PRVI

IZVRŠENJE KAZNI

GLAVA II

IZVRŠENJE SMRTNE KAZNE

Član 22

Smrtna kazna izvršuje se na način određen u sudskoj presudi, odnosno u aktu pomilovanja.

Član 23

Smrtna kazna ne može se izvršiti pre nego što se prethodno utvrdi da nije ukinuta ili zamenjena aktom amnestije ili aktom pomilovanja.

Smrtna kazna ne može se izvršiti nad licem koje je teško telesno ili duševno bolesno dok ta bolest traje (čl. 52 KZ).

Član 24

Neposredno pre izvršenja smrtne kazne osuđenom će se saopštiti da pravosnažno izrečena kazna nije ukinuta niti zamenjena aktom amnestije ili pomilovanja.

Član 25

Za izvršenje smrtne kazne nadležno je povereništvo unutrašnjih poslova gradskog narodnog odbora na čijem se području nalazi sud koji je smrtnu kaznu izrekao u prvom stepenu.

Povereništvo određuje mesto i vreme izvršenja smrtne kazne.

Pre izvršenja smrtne kazne obavestiće se o vremenu i mestu njenog izvršenja nadležni javni tužilac koji ima pravo da prisustvuje izvršenju.

Član 26

Smrtna kazna izvršuje se u prisustvu komisije koju sačinjavaju jedan službenik nadležnog povereništva unutrašnjih poslova, lekar i zapisničar. Članove komisije određuje poverenik unutrašnjih poslova nadležnog gradskog narodnog odbora.

O izvršenju smrtne kazne sastavlja se zapisnik u koji se unose podaci o osuđenom, datum i broj sudske presude, dan i način izvršenja smrtne kazne i konstatacija da je smrt nastupila. Zapisnik potpisuju svi članovi komisije.

Izvršenju smrtne kazne po pravilu ne može prisustvovati građanstvo.

Organ koji je izvršio smrtnu kaznu dužan je da o tome izvesti nadležnog matičara radi upisa u knjigu umrlih. Isto tako dužan je da o izvršenju smrtne presude odmah obavesti najbliže srodnike pogubljenog i da im uruči njegove stvari.

Član 27

Ako su više lica istom presudom osuđena na smrtnu kaznu, smrtna kazna izvršuje se pojedinačno po redu utvrđenom u sudskoj presudi bez prisustva ostalih na smrt osuđenih.

GLAVA III

IZVRŠAVANJE KAZNE STROGOG ZATVORA I ZATVORA

1. Početak izvršenja kazne i upućivanje osuđenih u kazneno-popravne ustanove

Član 28

Izvršavanje kazne strogog zatvora i zatvora počinje teći sa danom kad se osuđeni javi kazneno-popravnoj ustanovi u koju je upućen na izdržavanje kazne.

Ako je osuđeni prinudno upućen na izdržavanje kazne, izvršavanje kazne počinje teći sa danom kad je osuđeni lišen slobode radi upućivanja u kazneno-popravnu ustanovu.

Član 29

Ministar unutrašnjih poslova narodne republike, odnosno Ministar unutrašnjih poslova FNRJ za savezne kazneno-popravne ustanove, određuje raspored o upućivanju osuđenih u pojedine kazneno-popravne ustanove.

Prema utvrđenom rasporedu upućivanje u kazneno-popravne ustanove vrši poverenik unutrašnjih poslova sreskog odnosno gradskog narodnog odbora na čijem području osuđeni ima prebivalište, a ako

nema prebivališta poverenik unutrašnjih poslova sreskog odnosno gradskog narodnog odbora na čijem području osuđeni boravi. Ako se osuđeni nalazi u istražnom zatvoru, upućivanje u kazneno-popravnu ustanovu vrši poverenik unutrašnjih poslova narodnog odbora na čijem se području zatvor nalazi.

Ako se osuđeni nalazi u bekstvu ili se krije, raspisaće se poternica.

Organ unutrašnjih poslova koji upućuje osuđenog u kazneno-popravnu ustanovu dužan je jednovremeno ovoj dostaviti overen prepis pravošnažne sudske presude za osuđenog.

Član 30

Početak izvršenja kazne, ukoliko se osuđeni ne nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru, može se na molbu osuđenog odložiti u slučaju teže bolesti dok ova traje. Isto tako, u slučaju smrti u porodici osuđenog ili radi dovršenja neodložnih poljskih ili drugih radova ako osuđeni nema druge radne snage početak izvršavanja kazne može se odložiti, ali najduže do 2 meseca. Ako je osuđeno lice trudna žena, početak izvršenja kazne odložiće se za vreme od tri meseca pre porođaja do navršetka osam meseci života deteta.

Rešenje po molbi za odlaganje izvršenja kazne donosi poverenik unutrašnjih poslova nadležan za upućivanje na izdržavanje kazne. Protiv ovog rešenja ima mesta žalbi ministarstvu unutrašnjih poslova narodne republike, odnosno povereništvu unutrašnjih poslova Autonomne Pokrajine Vojvodine odnosno Oblasnog narodnog odbora Autonomne Kosovsko-metohiske Oblasti u roku od osam dana od dana prijema rešenja.

Član 31

Licu osuđenom na kaznu zatvora u trajanju do šest meseci, ako je pre početka izvršenja kazne pozvano na vojnu dužnost, početak izvršenja kazne odložiće se do svršetka vojne dužnosti.

U drugim slučajevima osuđeni će se razrešiti vojne dužnosti i uputiti na izdržavanje kazne.

2. Način izdržavanja kazne

Član 32

Pri stupanju u kazneno-popravnu ustanovu utvrdiće se identitet osuđenog, izvršiće se nad njim lekarski pregled i oduzeće mu se predmeti koje prema propisima kućnog reda ne može imati kod sebe dok izdržava kaznu.

Član 33

Muška i ženska lica izdržavaju kaznu u odvojenim kazneno-popravnim ustanovama ili u istoj, ali odvojeni jedni od drugih.

Lica koja se nalaze u pritvoru ili istražnom zatvoru moraju biti potpuno odvojena od osuđenih koji izdržavaju kaznu u zatvorima.

Član 34

U kazneno-popravnim ustanovama osuđeni izdržavaju kaznu skupno, ali raspoređeni po grupama koje su međusobno odvojene. Raspoređivanje po grupama vrši se prema ličnim osobinama osuđenih, njihovom životu i vladanju pre osude i za vreme izdržavanja kazne, kao i prema merama za prevaspitavanje koje se mogu zajednički primeniti na više osuđenih.

Osuđeni koji su poznati kao alkoholičari smestiće se u posebno odeljenje radi lečenja.

Član 35

Licu osuđenom na kaznu strogog zatvora i zatvora može izuzetno biti određeno usamljenje ako lična svojstva osuđenog i njegovo ponašanje ukazuju da je opasan po sigurnost ili prevaspitavanje drugih osuđenih.

Usamljenje može biti određeno u početku ili u toku izdržavanja kazne i može se odrediti do jedne četvrtine kazne, ali ni u kom slučaju ne može trajati duže od tri godine.

Ne može biti određeno usamljenje licu čije telesno i duševno stanje, po mišljenju lekara doma, ne dozvoljava da ono bude odvojeno od ostalih osuđenih.

O usamljenju odlučuje nadležni ministar unutrašnjih poslova.

Član 36

Za vreme usamljenja osuđeni će biti odvojeni od ostalih i pri šetnji i pri nastavi.

Osuđenog za vreme usamljenja obavezno obilazi najmanje jedanput nedeljno upravnik doma, ili njegov pomoćnik, lekar i vaspitač.

3. Prava i dužnosti osuđenih

Član 37

Licima koja izdržavaju kaznu u kazneno-popravnim domovima obezbeđuje se bez naknade ishrana, odelo, obuća, rublje i posteljina. Licima koja izdržavaju kaznu u zatvorima obezbeđuje se bez naknade ishrana i posteljina, a po potrebi i odelo, rublje i obuća.

Osuđeni dobijaju ishranu po tablicama ishrane.

Tablice ishrane i bliže odredbe o odeći, obući, rublju i posteljini propisuje Ministar unutrašnjih poslova FNRJ.

Član 38

Osuđeni ima pravo na naknadu za rad kojim postiže propisani radni učinak za odnosnu vrstu rada.

Za prekovremeni rad koji se ne vrši po disciplinskoj kazni, kao i za učinak rada preko određenog, osuđenom pripada nagrada prema opštim propisima o platama za odnosnu vrstu rada.

Osuđenom koji se u radu istakne racionalizatorstvom ili novatorstvom ili pronalaskom mogu se dodeliti posebne nagrade.

Za osuđene koji se ističu u radu prebacivanjem određenog učinka, racionalizatorstvom i novatorstvom ili pronalaskom mogu se kućnim redom predvideti pogodnosti ukoliko su u skladu sa svrhom izvršenja kazne.

Član 39

Najmanje jednu trećinu nagrade koju osuđeni prima za svoj rad čuvaće uprava kazneno-popravne ustanove kao njegovu uštedevinu koja će mu se predati prilikom puštanja na slobodu.

Jednu trećinu nagrade za rad osuđeni ima pravo da troši za podmirenje ličnih potreba prema pravilima kućnog reda.

Ostatak nagrade kao i deo nagrade koji ne utroši za lične potrebe osuđeni ima pravo da šalje svojoj porodici ili drugom licu koje je po zakonu dužan da izdržava, ako nema porodice može odrediti da mu se čuva kao uštedevina.

Od nagrade koja osuđenom pripada za njegov rad odbija se do 10% u korist fonda za unapređenje kulturno-prosvetnog rada u kazneno-popravnim ustanovama i za pomoć licima otpuštenim iz ustanova. Bliže odredbe o ovom fondu i postotku koji se odbija od nagrade propisuje Ministar unutrašnjih poslova FNRJ u sporazumu sa Ministrom finansija FNRJ.

Član 40

Osuđeni za vreme izdržavanja kazne imaju pravo na besplatnu zdravstvenu zaštitu i na socijalno osiguranje u slučaju nesreće na poslu.

Bliže odredbe o socijalnom osiguranju osuđenih propisuje Savet za narodno zdravlje i socijalnu politiku FNRJ u saglasnosti sa Ministrom unutrašnjih poslova FNRJ i Ministrom finansija FNRJ.

Član 41

Osuđeni ima pravo da prima akta koja se odnose na njegova prava i zakonom zaštićene interese, kao i da upućuje pismene prethvatke pojedinim državnim organima u cilju zaštite svojih prava i zakonom zaštićenih interesa.

Pismeni akti koji se odnose na osuđenog dostavljaju se preko uprave kazneno-popravnih ustanova, a pismene pretstavke osuđeni upućuje preko uprave kazneno-popravnih ustanova.

Uprava kazneno-popravnih ustanova dužna je savetima ukazati pomoć osuđenom u pogledu preduzimanja pojedinih radnji za zaštitu njegovih prava.

Član 42

Osuđeni ima pravo da se dopisuje sa svojim bračnim drugom, decom, roditeljima, braćom i sestrama. Sa drugim licima osuđeni se može dopisivati samo po odobrenju uprave kazneno-popravnih ustanova.

Osuđeni ima pravo da prima pakete sa hranom, rubljem i drugim predmetima za ličnu upotrebu, kao i novac.

Lica osuđena na kaznu strogog zatvora mogu da primaju i da odašilju pisma kao i da primaju pakete jedanput mesečno, a osuđeni na kaznu zatvora dvaput mesečno.

Bliže odredbe o dopisivanju i primanju paketa propisace pravila o kućnom redu u kazneno-popravnoj ustanovi.

Član 43

Osuđeni ima pravo da prima posete članova uže porodice. Izuzetno, po odobrenju upravnika kazneno-popravnih ustanova, osuđenog mogu posetiti i druga lica.

Sastanak posetioca sa osuđenim obavlja se u posebnoj prostoriji u prisustvu službenika koga odredi upravnik.

Lica osuđena na kaznu strogog zatvora imaju pravo na jednu posetu mesečno a lica osuđena na kaznu zatvora na dve posete mesečno.

Bliže odredbe o posećivanju osuđenih propisace pravila o kućnom redu.

Član 44

Osuđeni imaju pravo da za novac kojim slobodno raspolažu nabavljaju u kazneno-popravnoj ustanovi novine, časopise, knjige, predmete ishrane i druge predmete za ličnu upotrebu, izuzev alkoholnih pića.

Član 45

Upravnik kazneno-popravnog doma odnosno poverenik unutrašnjih poslova koji upravlja zatvorom stara se da osuđenom ne budu uskraćena prava utvrđena zakonom.

Osuđeni ima pravo da se žali na povredu svojih prava upravniku kazneno-popravnog doma odnosno povereniku unutrašnjih poslova.

Žalbe osuđenih unose se u knjigu raporta u koju se upisuju i rešenja donesena povodom ovih žalbi.

Osuđeni ima pravo da se žali na povredu svojih prava i službenom licu koje vrši inspekciju u kazneno-popravnoj ustanovi i to bez prisustva službenika kazneno-popravne ustanove.

Član 46

Osuđeni su dužni da rade ako su sposobni za rad.

Radno vreme traje osam časova dnevno. Na prekovremeni rad osuđeni se mogu određivati prema opštim propisima o prekovremenom radu.

Osuđeni imaju pravo na jedan dan odmora nedeljno.

Osuđeni imaju pravo da svakog dana provedu izvesno vreme na čistom vazduhu, van prostorija u kojima redovno borave. Bliže odredbe o ovome sadrže pravila o kućnom redu.

Član 47

Lica osuđena na kaznu zatvora raspoređuju se po pravilu na poslove koji odgovaraju njihovoj stručnoj spremi i sposobnosti.

Ako se odredi da ova lica rade fizičke poslove, ti poslovi ukoliko ne odgovaraju ranijem zanimanju osuđenog lica moraju biti lakše prirode.

Član 48

Lica osuđena na kaznu strogog zatvora raspoređuju se po pravilu na fizičke radove.

Ako osuđeni nije sposoban za fizičke radove dužan je da radi poslove za koje je sposoban.

Član 49

Radnu obavezu osuđeni izvršuju po pravilu u radnoj grupi i pod kontrolom službenika kazneno-popravne ustanove u kojoj izdržavaju kaznu. Raspored osuđenih u radne grupe vrši uprava kazneno-popravne ustanove.

Član 50

Osuđeni su dužni pridržavati se propisa o kućnom redu, pravila radne discipline i naređenja službenih lica.

Član 51

Ako lice koje se nalazi na izdržavanju kazne strogog zatvora ili zatvora duševno oboli, uprava kazneno-popravne ustanove uputiće ga na lečenje u zavod za duševno bolesna lica.

Osuđeno lice koje bude izlečeno za vreme dok traje kazna, biće vraćeno u kazneno-popravnu ustanovu da izdrži ostatak kazne. Vreme provedeno u zavodu uračunaće se u vreme izdržavanja kazne. Ako je takvo lice bilo osuđeno na kaznu zatvora do dve godine uprava zavoda za duševno bolesna lica obavestiće o tome sud, koji će odrediti da li će se nastaviti izdržavanje kazne ili će se osuđeno lice pustiti na slobodu. Pri tome će sud uzeti u obzir težinu učinjenog dela, raniji život učinioca, kao i u kojoj je meri boravak u zavodu uticao na lečenje učinioca.

Član 52

U slučaju smrti osuđenog uprava kazneno-popravne ustanove dužna je o tome odmah obavestiti njegovu užu porodicu i nadležnog matičara.

Na molbu članova uže porodice ministar unutrašnjih poslova narodne republike može odobriti da se leš osuđenog preda porodici radi sahrane.

4. Mere za prevaspitavanje

Član 53

Mere za prevaspitavanje osuđenih jesu naročito rad u industrijskim preduzećima, zanatskim radionicama i na ekonomijama, izučavanje zanata, pohađanje kulturno-prosvetnih, vaspitnih i fiskulturnih kurseva.

Radi sprovođenja ovih mera u svakoj kazneno-popravnoj ustanovi organizuju se industrijska preduzeća, zanatske radionice i ekonomije za rad osuđenih, stručne zanatske i poljoprivredne škole i kursevi, kursevi za opšte obrazovanje i analfabetski tečajevi, kao i kulturno-prosvetna, vaspitna i fiskulturna nastava.

O izvršenju ovih mera stara se uprava kazneno-popravne ustanove.

Član 54

Za sprovođenje kulturno-prosvetne, vaspitne i fiskulturne nastave u kazneno-popravnim ustanovama postoji grupa vaspitača. Na čelu ove grupe stoji šef koji rukovodi njenim radom.

Član 55

Osuđeni će se po pravilu uposliti u industrijskom preduzeću, zanatskim radionicama ili na ekonomiji kazneno-popravne ustanove.

Izvan kazneno-popravne ustanove osuđeni mogu biti uposleni samo u državnim i drugim društvenim preduzećima i na javnim radovima i to pošto prethodno provedu u kazneno-popravnoj ustanovi naj-

manje tri meseca ako su osuđeni na kaznu zatvora, a šest meseci ako su osuđeni na kaznu štrougog zatvora.

Osuđeni se ne smeju upotrebljavati za rad kôd privatnih lica.

Član 56

U kazneno-popravnim ustanovama postoji biblioteka iz koje se osuđenima daju knjige na čitanje.

Pojedinim osuđenim može se dozvoliti da nabavljaju i da čitaju i druge knjige čija sadržina nije u suprotnosti sa prevaspitavanjem osuđenih.

Član 57

U cilju pravilnog praćenja života i rada osuđenog za vreme izdržavanja kazne, kao i radi praćenja dejstva vaspitno-popravnih mera, uprava kazneno-popravne ustanove dužna je voditi za svakog osuđenog lični list.

U lični list se upisuju lični podaci o osuđenom, njegovom životu i radu pre osude, o ranijim osudama, o radu, držanju i ponašanju za vreme izdržavanja kazne, kao i drugi podaci koji se odnose na karakterne osobine osuđenog.

Obrazac ličnog lista propisuje Ministar unutrašnjih poslova FNRJ.

5. Disciplinske mere

Član 58

Za povredu propisanih pravila kućnog reda, radne discipline i pravilnog odnosa prema službenim licima i drugim osuđenim, osuđeni mogu biti kažnjeni disciplinski.

Disciplinske kazne za osuđene jesu:

- 1) ukor,
- 2) dvočasovno produženje radnog vremena u trajanju od 3—30 dana,
- 3) određivanje na teži rad u trajanju do 14 dana,
- 4) lišenje prava dopisivanja i prijema poseta do 3 meseca,
- 5) lišenje prava prijema paketa do 2 meseca,
- 6) ograničenje prava raspolaganja novcem za lične potrebe do 14 dana,
- 7) usamljenje do dva meseca.

Osuđenom se može izreći jedna ili više kazni zajedno.

Disciplinske kazne iz tačke 2), 3), 5) i 6) ovog člana ne mogu se primeniti na bremenitu ženu i majku koja doji svoje dete zaključno do navršenih osam meseci života deteta. U slučaju ponovljene povrede pravila kućnog reda mogu se izreći i ove kazne.

Član 59

Disciplinske kazne izriče upravnik kazneno-popravnog doma, a u zatvoru poverenik unutrašnjih poslova ukoliko upravnik zatvora ne postoji.

Pre izricanja disciplinske kazne osuđeni mora biti saslušan. Disciplinske kazne upisuju se u lični list osuđenog.

GLAVA IV

ZAŠTITNI DOM ZA OSUĐENE PORODILJE

Član 60

U zaštitnom domu za osuđene porodilje izdržavaju kaznu bremenite žene osuđene na kaznu strogog zatvora ili zatvora u vremenu tri meseca pre porođaja do navršene jedne godine života deteta.

Član 61

Zaštitni dom za osuđene porodilje ureden je tako da se osuđenica za vreme trudnoće, porođaja i posle porođaja može pružiti nega koja odgovara njihovom stanju, a novorođenoj deci nega za njihovo pravilno razvijanje. Osuđenice i deca moraju biti pod nadzorom lekara za vreme dok se nalaze u domu.

Član 62

Osuđenice se u domu smeštaju u zajedničke prostorije. Trudne osuđenice moraju biti odvojene od onih koje imaju decu.

Deca moraju biti smeštena u posebnoj prostoriji uređenoj za higijensku negu dece.

Majkama se mora pružiti mogućnost da same neguju svoju decu.

Član 63

Hrana u domu za osuđene porodilje sprema se odvojeno za osuđenice a odvojeno za decu.

Za decu i bolesne osuđenice hranu propisuje lekar a odobrava upravnik doma.

Član 64

Osuđenice su dužne raditi u zanatskim radionicama i na ekonomiji doma kao i da obavljaju unutrašnje poslove u domu.

Osuđenice su oslobođene svih težih poslova u vremenu šest nedelja pre i šest nedelja posle porođaja.

Član 65

Po navršenoj jednoj godini života deteta osuđenica se upućuje na dalje izdržavanje kazne u onu kazneno-popravnu ustanovu iz koje je bila upućena u zaštitni dom za osuđene porodilje, odnosno onu kazneno-popravnu ustanovu u kojoj bi trebalo kaznu da izdržava da nije bila porodilja u početku izdržavanja kazne.

Dete se predaje, u sporazumu sa majkom, rodbini ili u dečji dom.

Osuđenica koja je rodila mrtvo dete ili joj ono kasnije umre ne može se uputiti u kazneno-popravni dom pre isteka šest nedelja od dana porođaja.

Član 66

Određbe o izdržavanju kazni i o merama za prevaspitavanje osuđenih u kazneno-popravnim domovima važe i za izdržavanje kazne u zaštitnom domu za osuđene porodilje, ukoliko u ovoj glavi zakona nije drukčije određeno.

Ministar unutrašnjih poslova FNRJ propisuje posebna pravila o kućnom redu u zaštitnom domu za osuđene porodilje.

GLAVA V

USLOVNI OTPUST

Član 67

Osuđeno lice koje je izdržalo polovinu kazne strogog zatvora ili zatvora i pokaže svojim radom i vladanjem da se toliko popravilo da se može očekivati da neće dalje vršiti krivična dela, može se uslovno otpustiti sa izdržavanja kazne.

Ako se osuđeno lice za vreme izdržavanja kazne naročito istakne svojim radom i vladanjem, može se uslovno otpustiti i pre nego što je izdržalo polovinu kazne strogog zatvora odnosno zatvora.

Pod uslovom iz stava 1 ovog člana lice osuđeno na kaznu strogog zatvora u doživotnom trajanju može se uslovno otpustiti ako je izdržalo petnaest godina strogog zatvora.

Uslovni otpust traje do isteka vremena za koje je izrečena kazna, a za lica kojima je smrtna kazna zamenjena strogim zatvorom u doživotnom trajanju deset godina od dana otpuštanja sa izdržavanja kazne (čl. 56 KZ).

Član 68

Osuđeni koji je izdržao polovinu kazne strogog zatvora ili zatvora ima pravo da upravi kazneno-popravnog doma, odnosno povereniku unutrašnjih poslova sreskog odnosno gradskog narodnog odbora podnese molbu da bude pušten na uslovni otpust.

Upravnik kazneno-popravnog doma zajedno sa savetodavnim odborom (čl. 18), odnosno poverenik unutrašnjih poslova sreskog (gradskog) narodnog odbora rasmotriće krajem svakog trećeg meseca podnete molbe za puštanje na uslovni otpust kao i druge slučajeve osuđenika koji ispunjavaju uslove da budu pušteni na uslovni otpust, i svoj predlog za puštanje na uslovni otpust pošilja nadležnom ministru unutrašnjih poslova.

O uslovnom otpustu rešava ministar unutrašnjih poslova pod čijim se nadzorom nalazi kazneno-popravna ustanova u kojoj osuđeni izdržava kaznu. Ministar prethodno pribavlja mišljenje komisije koju sačinjavaju pomoćnik ministra, načelnik uprave za izvršenje kazni ministarstva unutrašnjih poslova, javni tužilac narodne republike ili njegov zamenik, odnosno Javni tužilac FNRJ ili njegov zamenik, i jedan sudija vrhovnog suda narodne republike odnosno Vrhovnog suda FNRJ.

Član 69

U rešenju o uslovnom otpustu određuje se mesto u kome će osuđeni za vreme uslovnog otpusta prebivati. Osuđeni ima pravo da naznači jedno ili više mesta između kojih želi da mu se jedno odredi za prebivalište.

Osuđeni koji je pušten na uslovni otpust dužan je da se prijavi povereništvu unutrašnjih poslova sreskog odnosno gradskog (rejonskog) narodnog odbora, na čijem području se nalazi mesto koje mu je određeno za prebivalište.

Ministar unutrašnjih poslova može licu na uslovnom otpustu odrediti novo prebivalište ako za to postoje opravdani razlozi. Pri određivanju novog prebivališta uzima se u obzir i želja lica koje je na uslovnom otpustu.

Lice koje se nalazi na uslovnom otpustu može menjati određeno prebivalište samo po odobrenju ministra unutrašnjih poslova koji je doneo rešenje o uslovnom otpustu.

Član 70

Uslovni otpust opozvaće se ako uslovno otpušteni dok je na uslovnom otpustu učini novo krivično delo koje po svome značaju i težini ukazuje da razlozi za uslovni otpust više ne postoje (čl. 57, st. 1 KZ).

O opozivanju uslovnog otpusta rešava sud koji je nadležan za suđenje za novo krivično delo.

U slučaju opozivanja vreme provedeno na uslovnom otpustu ne uračunava se u kaznu (čl. 57, st. 2 KZ).

GLAVA VI

OTPUŠTANJE OSUĐENIH IZ KAZNENO-POPRAVNIH USTANOVA

Član 71

Osuđeni će se otpustiti iz kazneno-popravne ustanove u času kada ističe vreme trajanja kazne na koju je osuđen.

Ako se vreme trajanja kazne svršava između 18 i 7 časova, osuđeni će se pustiti na slobodu u 18 časova. Na njegovu molbu može mu se dopustiti da prenoći u kazneno-popravnoj ustanovi.

Ako kazna ističe između 12 i 18 časova osuđeni će biti pušten na slobodu pre 12 časova.

Član 72

Osuđenog će pre napuštanja kazneno-popravnog doma pregledati lekar. Nalaz o njegovom zdravlju zabeležiće se u lični list.

Ako je osuđeni u času kada mu kazna ističe tako bolestan da je nesposoban za putovanje, uprava kazneno-popravne ustanove predaće ga na lečenje najbližoj ustanovi opšte zdravstvene službe.

Član 73

Prilikom otpuštanja iz kazneno-popravne ustanove licu koje je izdržalo kaznu predaju se njegove lične stvari koje su bile na čuvanju u kazneno-popravnoj ustanovi i uštedovina od zarade.

Ako lice koje se otpušta iz kazneno-popravne ustanove nema svog odela, rublja ili obuće, niti sredstava da ih nabavi, uprava kazneno-popravne ustanove daće mu besplatno odeo, par rublja i par obuće.

Uprava kazneno-popravne ustanove nabaviće licu koje je izdržalo kaznu' voznu kartu do mesta koje je izabralo za svoje prebivalište, odnosno do stanice koja je tome mestu najbliža, ako ono nema za to svojih sredstava.

Nabavka stvari iz stava 2 ovog člana i vozne karte vrši se iz sredstava fonda predviđenog u čl. 39 ovog zakona.

GLAVA VII

ODBORI GRAĐANA ZA LICA OTPUŠTENA IZ KAZNENO-POPRAVNIH USTANOVA

Član 74

Pri svakom sreskom odnosno gradskom (rejonskom) narodnom odboru postoji odbor građana za pružanje pomoći licima koja su otpuštena iz kazneno-popravnih ustanova po izdržanoj kazni ili na uslovni otpust.

Odbor sačinjavaju po jedan predstavnik saveta za narodno zdravlje i socijalnu politiku narodnog odbora, Narodnog fronta, AFŽ, Crvenog krsta, sindikata i poverenik unutrašnjih poslova odnosno narodnog odbora kao pretsednik.

Kad odbor odlučuje o maloletnicima u njegov sastav ulazi i po jedan predstavnik narodne omladine i sindikata prosvetnih radnika.

Član 75

Odbor gradana će licima otpuštenim iz kazneno-popravne ustanove ukazivati pomoć za koju mu se obrate, a naročito pomoći im da nadu uposlenje koje odgovara njihovim sposobnostima ako oni sami takvo uposlenje ne mogu da nadu, a može im iz fonda predviđenog u članu 39 ovog zakona davati materijalna sredstva u slučaju njihovog oboljenja pre uposlenja.

Član 76

Ako maloletnik koji je pušten na slobodu nema roditelja ili ako roditelji ne mogu obezbediti njegovo dalje vaspitavanje, odbor će staviti predlog organu starateljstva da preduzme odgovarajuće mere.

Odbor će se starati o životu i radu otpuštenih maloletnika za vreme dok se to staranje pokaže potrebnim. Ako se maloletnik nalazi u sredini koja može štetno uticati na njegov razvoj, odbor će predložiti organu starateljstva da u okviru svoje nadležnosti preduzme mere da se iz te sredine izdvoji i smesti u drugu sredinu koja će na njega povoljnije uticati.

GLAVA VIII

IZVRŠENJE OSTALIH VRSTA KAZNI

1. Izvršenje kazne ograničenja građanskih prava

Član 77

Kazna ograničenja građanskih prava izvršuje se privremenim brisanjem osuđenog iz biračkog spiska, razrešenjem od izborne funkcije koju je vršio u društvenoj organizaciji ili udruženju, kao i zabranom javnog istupanja.

Član 78

Privremeno brisanje iz biračkog spiska sprovodi nadležni narodni odbor prema odredbama Zakona o biračkim spiskovima.

Član 79

Razrešenje osuđenog lica od izborne funkcije koju je vršilo u društvenoj organizaciji odnosno udruženju sprovodi društvena organizacija odnosno udruženje u kome je osuđeni izbornu funkciju vršio. Povereništvo unutrašnjih poslova sreskog odnosno gradskog narodnog odbora na čijem se području nalazi društvena organizacija odnosno udruženje u kome je osuđeni vršio izbornu funkciju obavestiće organ koji predstavlja društvenu organizaciju odnosno udruženje da preduzme odgovarajuće mere radi razrešenja osuđenog od izborne funkcije.

Član 80

Lice osuđeno na ograničenje građanskih prava ne može istupati pod svojim imenom javno preko štampe ili radija ili govorom na zborovima, sastancima udruženja i drugim javnim skupovima.

Ako osuđeni javno istupi pod svojim potpisom preko štampe, ili javno govori na zborovima ili drugim javnim sastancima, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom do 2000 dinara, a u ponovljenom slučaju kaznom zatvora do deset dana.

Član 81

Povereništvo unutrašnjih poslova sreskog odnosno gradskog narodnog odbora vodiće evidenciju lica osuđenih na kaznu ograničenja građanskih prava koja borave na njegovom području.

2. Izvršenje kazne, zabrane bavljenja određenim zanimanjem

Član 82

Kazna zabrane bavljenja određenim zanimanjem izvršuje se oduzimanjem osuđenom dozvole na osnovu koje je stekao pravo vršenja tog zanimanja.

Izvršenje ove kazne sprovodi sreski odnosno gradski narodni odbor na čijem području osuđeni ima prebivalište, a ako prebivalište nema gde mu je boravište.

Sreski odnosno gradski (rejonski) narodni odbor vodiće evidenciju lica osuđenih na ovu vrstu kazne koja borave na njegovom području.

3. Izvršenje kazne konfiskacije imovine

Član 83

Kazna konfiskacije imovine izvršuje se oduzimanjem imovine osuđenog lica. Koja imovina može biti predmet konfiskacije određuje ovaj zakon.

Osuđenom licu oduzima se samo ona imovina koju je imao u vreme pravosnažnosti presude kojom je izrečena kazna konfiskacije imovine.

Član 84

Licu osuđenom na kaznu konfiskacije imovine po pravilu se oduzima nepokretna imovina.

Ako je osuđeno lice zemljoradnik ne može mu se oduzeti kuća za stanovanje sa dvorištem i privredne zgrade uz kuću (na okućnici, u dvorištu) kao i poljoprivredno zemljište u veličini potrebnoj za izdržavanje osuđenog i njegove porodice.

Ako se porodica osuđenog zemljoradnika sastoji do tri člana računajući i osuđenog, osuđenom će se ostaviti jedan hektar obradive površine. Kad je zemljište slabe plodnosti osuđenom se može ostaviti i do dva hektara obradive površine.

Kad osuđeni ima više od tri člana porodice, onda će mu se za svakog daljeg člana porodice ostaviti još 25—40 ari obradivog zemljišta. Ovakvo će se postupiti samo u pogledu onih članova porodice koji nemaju sopstvene zemlje.

Osuđenom licu koje nije zemljoradnik, ne može se oduzeti kuća za stanovanje. Ako kuća ima dva ili više stanova, ili ako osuđeni ima više kuća, ostaviće mu se u svojinu jedan stan u jednoj od tih kuća. Na predlog stanbenih organa, a najdalje u roku od tri meseca posle izvršene konfiskacije, sud može narediti zamenu stana ili kuće koja je ostavljena osuđenom licu u svojinu za drugi odgovarajući stan ili kuću.

Član 85

Licu osuđenom na kaznu konfiskacije imovine mogu se od pokretnosti oduzeti samo ove stvari: gotov novac i potraživanja preko iznosa od 50.000 dinara, dragocenosti, skupoceni umetnički predmeti i kolekcije, velike biblioteke, motorna vozila i sprave, motorni čamci i brodovi, poljoprivredne mašine i sprave na pogon, inventar odnosno uređaji koji služe za obavljanje radnje ili zanimanja i stoka preko broja određenog u stavu 3 ovog člana.

Stvari koje osuđenom licu služe za vršenje zanata odnosno zanimanja mogu se oduzeti ako je izrečena kazna trajne zabrane bavljenja određenim zanimanjem, ili ako je osuđeno lice prestalo da se bavi određenim zanatom odnosno zanimanjem.

Osuđenom licu zemljoradniku ne mogu se oduzeti dva vola ili dva konja, jedna krava s teletom, dve krmače i jedan vepar, pet prasadi i pet ovaca ili koza.

Ako je osuđenom zemljoradniku glavno zanimanje stočarstvo, ostaviće mu se onoliki broj stoke koji je potreban za izdržavanje njegovo i njegove porodice.

Član 86

Ako je osuđeno lice član porodične zadruge ili je susopstvenik može mu se oduzeti samo deo imovine koji njemu pripada ili deo koji bi mu pripao u slučaju deobe.

Član 87

Konfiskovana imovina postaje opštenarodna imovina danom pravosnažnosti presude kojom je izrečena kazna konfiskacije imovine.

Član 88

Lice u čiju korist postoji pravo plodouživanja (zakonsko ili uknjiženo) ili pravo stanovanja na konfiskovanim nepokretnostima ne gubi ova prava konfiskacijom.

Svi ostali tereti na konfiskovanim nepokretnostima brišu se, izuzev kućnih i poljskih službenosti.

Član 89

Država odgovara samo za one obaveze osuđenog lica koje su obezbeđene založnim pravom na konfiskovanoj imovini i to do visine vrednosti stvari na kojoj postoji založno pravo.

Član 90

Ako osuđeno lice umre u međuvremenu od pravosnažnosti presude kojom je izrečena kazna konfiskacije imovine do izvršenja ove kazne, imovina, koja bi bila izuzeta od konfiskacije da je osuđeno lice bilo u životu za vreme izvršenja ove kazne, pripada njegovim naslednicima.

Član 91

Ako kazna konfiskacije imovine bude ukinuta, konfiskovana imovina vratiće se osuđenom licu odnosno njegovim naslednicima.

Ako vraćanje pojedinih delova konfiskovane imovine nije više stvarno ili pravno moguće, naknadiće se njihova vrednost u novcu bez štete za osuđenog.

Odluku o vraćanju konfiskovane imovine, kao i odluku o visini naknade, donosi sud koji je sproveo izvršenje kazne konfiskacije imovine.

Protiv odluke suda iz prethodnog stava mogu se žaliti osuđeno lice odnosno njegovi nasljednici i javni tužilac.

Žalba se podnosi u roku od 8 dana po prijemu prvostepene odluke.

Član 92

Kaznu konfiskacije imovine izvršuje sreski sud na čijem se području nalazi konfiskovana imovina osuđenog lica.

Kad se konfiskovana imovina nalazi na području više sreskih sudova, kaznu konfiskacije imovine izvršuje sreski sud na čijem se području nalazi po vrednosti najveći deo konfiskovanih nepokretnosti, odnosno po vrednosti najveći deo pokretne imovine ako nema nepokretnosti.

Izvršenje kazne konfiskacije imovine sprovodi sudija pojedinac.

Postupak po predmetima izvršenja kazne konfiskacije imovine je hitan.

Član 93

Sud koji je izrekao kaznu konfiskacije imovine dostaviće radi izvršenja pravosnažnu presudu sreskom sudu nadležnom za izvršenje kazne konfiskacije imovine.

Kad sreski sud nadležan za izvršenje kazne konfiskacije imovine primi presudu kojom je protiv nekog lica izrečena kazna konfiskacije imovine, pribaviće po službenoj dužnosti podatke o nepokretnoj imovini osuđenog lica.

Član 94

Ako osuđeno lice nema imovinu koja bi se po ovom zakonu mogla oduzeti, ili ako je imovina koja se može oduzeti po vrednosti neznatna, sud će doneti rešenje o obustavi postupka izvršenja kazne konfiskacije imovine. Ovo rešenje dostaviće se javnom tužiocu koji protiv istog ima pravo žalbe.

Ako se po obustavi postupka utvrdi da je u vreme pravosnažnosti presude kojom je izrečena kazna konfiskacije imovine postojala imovina koja se po ovom zakonu može konfiskovati, sud će naknadno sprovesti postupak za izvršenje kazne konfiskacije imovine.

Član 95

Popis i procenu konfiskovanih pokretnosti i nepokretnosti vrši sudija sa zapisničarom. Procena konfiskovanih stvari vrši se samo u slučaju ako na njima postoji založno pravo.

Konfiskovana imovina procenjuje se prema stvarnoj vrednosti na dan popisa. Procenu vrši sam sudija ili preko veštaka-procenitelja.

Ako se pojedini delovi konfiskovane imovine ne nalaze na području suda koji sprovodi izvršenje kazne konfiskacije imovine, popis,

procena i druge radnje obaviće se preko suda na čijem se području nalazi odnosna imovina.

Popisuje se i procenjuje samo ona imovina osuđenog lica koja se po ovom zakonu može oduzeti.

Svi državni organi kao i pojedinci dužni su da sudu pruže sva obaveštenja u pogledu imovine osuđenog lica.

Član 96

U zapisniku o popisu i proceni navešće se da li je bilo prigovora u pogledu procene ili svojine popisanih stvari kao i druge okolnosti važne za odluku suda.

Sud je dužan da preduzme mere koje su potrebne da se popisana imovina sačuva od razvlačenja, propadanja ili uništenja.

Član 97

Po izvršenom popisu i proceni, pošto ispita osnovanost prigovora u pogledu procene i svojine popisanih stvari, sud će rešenjem utvrditi koja se imovina osuđenom licu oduzima na osnovu sudske presude kojom je izrečena kazna konfiskacije imovine.

Protiv rešenja iz prethodnog stava osuđeni, javni tužilac i druga zainteresovana lica imaju pravo žalbe u roku od 8 dana.

Pravosnažno rešenje iz stava 1 objaviće se na shodan način.

Član 98

• Osuđeno lice i druga lica koja na konfiskovanoj imovini ili na kojem delu ove imovine imaju prava koja isključuju izvršenje kazne konfiskacije imovine mogu svoja prava, bez obzira da li su ih isticali u postupku izvršenja kazne konfiskacije imovine, ostvarivati samo tužbom u redovnom postupku u roku od godine dana od dana objavljivanja oglasa iz prethodnog člana.

Tužbom mogu biti zajednički tuženi država i osuđeno lice. Tužba se mora dostaviti javnom tužiocu.

Član 99

Po pravosnažnosti rešenja iz člana 96 ovog zakona sud će konfiskovanu imovinu, izuzev nepokretnosti na kojima postoji pravo plodouživanja (zakonsko ili uknjiženo) ili pravo stanovanja, predati mesnom (gradskom, rejonskom) narodnom odboru na čijem se području nalazi imovina, ukoliko posebnim propisima nije drukčije određeno. Dragocenosti, zlato i izradevine iz zlata, kao i strana sredstva plaćanja predaće se Narodnoj banci.

U pogledu konfiskovanih nepokretnosti sud će narediti da se u zemljišnim knjigama izvrše potrebni upisi o prenosu i brišu svi tereti osim onih iz člana 88 ovog zakona.

Član 100

Kad na konfiskovanim nepokretnostima odnosno pokretnostima postoji založno pravo, sud će, ukoliko postoje tražbine založnih poverilaca, rešenjem utvrditi koji se založni poverioci i u kom iznosu imaju namiriti iz vrednosti založene stvari.

Založni poverioci izmiruju se po redu prvenstva stečenog založnim pravom.

Protiv rešenja iz stava 1 mogu založni poverioci i javni tužilac podneti žalbu u roku od 8 dana.

Član 101

Kad rešenje iz prethodnog člana postane pravosnažno sud će otpравak snabdeven klauzulom izvršnosti dostaviti radi isplate državnoj banci.

Obaveze konfiskovane imovine isplaćuju se u gotovom novcu.

Član 102

Troškove izvršenja kazne konfiskacije imovine snosi država.

Član 103

Ako je protiv nekog lica pokrenut krivični postupak zbog krivičnog dela za koje se može izreći kazna konfiskacije imovine, sud kod koga se vodi krivični postupak može na predlog javnog tužioca narediti da se pokretne stvari koje bi došle pod udar konfiskacije u slučaju da ta kazna bude izrečena popišu i zabrani njihovo otuđenje i opterećenje, a u pogledu nepokretnosti zabeleži u zemljišnim knjigama zabrana otuđenja i opterećenja.

Za sprovođenje mera obezbeđenja iz prethodnog stava nadležan je sreski sud na čijem se području nalazi odnosna imovina.

Član 104

Ukoliko ovim zakonom nije što drugo propisano, u postupku izvršenja kazne konfiskacije imovine primenjivaće se shodno odredbe izvršnog postupka.

Član 105

Ovlašćuje se Ministar pravosuda FNRJ da u saglasnosti s Ministrom finansija FNRJ po potrebi donosi bliže propise za sprovođenje odredaba o izvršenju kazne konfiskacije imovine.

4. Izvršenje novčane kazne

Član 106

Lice osuđeno na novčanu kaznu sud će u roku od tri dana po pravosnažnosti presude pozvati da u roku određenom u presudi plati novčanu kaznu i upozoriće ga da će se po isteku toga roka naplata izvršiti prinudno.

Član 107

Ako osuđeno lice kome je sud presudom ili naknadnim rešenjem dozvolio da novčanu kaznu isplaćuje u otplatama neuredno izvršuje svoju obavezu, sud će opozvati odluku i narediti da se naplata prinudno izvrši.

Na molbu osuđenog lica, s obzirom na njegove imovinske prilike, sud može odložiti plaćanje novčane kazne najduže za godinu dana računajući od dana pravosnažnosti presude.

Protiv ovih rešenja suda nije dozvoljena žalba.

Član 108

Prinudna naplata novčane kazne do iznosa od 10.000 dinara može se vršiti samo iz pokretne imovine osuđenog lica. Ako je izrečena kazna u iznosu preko 10.000 dinara, prinudna naplata vršiće se prvenstveno iz pokretne imovine.

Za postupak prinudne naplate novčane kazne važe propisi izvršnog postupka.

Član 109

Neće se pristupiti prinudnoj naplati novčane kazne ako je očigledno da se sprovođenjem izvršenja novčana kazna ne bi mogla naplatiti.

Član 110

Ako se novčana kazna nije mogla prinudno naplatiti, sud koji je doneo presudu pristupiće izvršenju kazne zatvora u smislu odredbe člana 59 Krivičnog zakonika.

Član 111

Ovlašćuje se Ministar pravosuđa FNRJ da po potrebi donosi bliže propise za sprovođenje odredaba o izvršenju novčane kazne.

DEO DRUGI

IZVRŠENJE MERA BEZBEDNOSTI

GLAVA IX

UPUĆIVANJE U ZAVOD RADI ČUVANJA I LEČENJA

Član 112

Mera bezbednosti upućivanja u zavod za duševno bolesna lica ili drugi zavod za čuvanje i lečenje izvršuje se u odgovarajućem zavodu opšte zdravstvene službe.

U koje će se zavode ova lica upućivati na čuvanje i lečenje određuje savet za narodno zdravlje i socijalnu politiku narodne republike u sporazumu sa ministrom unutrašnjih poslova narodne republike.

Ako u jednoj narodnoj republici ne postoje zavodi u koje bi mogla biti smeštena lica prema kojima treba primeniti ovu meru, ona mogu biti upućena u takve zavode u drugoj narodnoj republici prema rasporedu koji će propisati Savet za narodno zdravlje i socijalnu politiku FNRJ u sporazumu sa Ministrom unutrašnjih poslova FNRJ.

Član 113

Meru bezbednosti upućivanja u zavod za duševno bolesna lica ili drugi zavod za čuvanje i lečenje sprovodi poverenik unutrašnjih poslova sreskog odnosno gradskog narodnog odbora na čijem području boravi lice prema kome je ova mera određena.

Član 114

Lica prema kojima je izrečena mera bezbednosti upućivanja u zavod za duševno bolesna lica ili drugi zavod za čuvanje i lečenje biće po pravilu izdvojena od ostalih bolesnika u zavodu.

O stanju zdravlja lica koje je upućeno na čuvanje i lečenje uprava zavoda će obavestavati krajem svakog trećeg meseca sud koji je odredio ovu meru.

Član 115

Ako sud utvrdi da je osuđeno lice sa smanjenom uračunljivošću izlečeno i odluči da ostatak kazne strogog zatvora ili zatvora ima da izdrži, osuđeni će biti upućen da ostatak ove kazne izdrži u kazneno-popravnoj ustanovi.

GLAVA X

ODUZIMANJE PREDMETA

Član 116

Oduzimanje predmeta koji su upotrebljeni ili bili namenjeni za izvršenje krivičnog dela, koji su nastali izvršenjem krivičnog dela ili koji su dobijeni kao nagrada za izvršenje krivičnog dela, vrši sud koji je izrekao prvostepenu presudu.

Prema prirodi predmeta a na osnovu posebnih propisa sud će odrediti da li će se oduzeti predmet prodati, uništiti, ili će se čuvati u sudu ili ustupiti drugom državnom organu.

GLAVA XI

PROTERIVANJE IZ ZEMLJE

Član 117

Strancu protiv koga je izrečeno proterivanje sa teritorije Federativne Narodne Republike Jugoslavije odrediće poverenik unutrašnjih poslova sreskog odnosno gradskog narodnog odbora na čijem području boravi rok u kome će biti dužan da napusti teritoriju Federativne Narodne Republike Jugoslavije. Ovaj rok ne može biti kraći od tri dana računajući od dana saopštenja rešenja.

Ako stranac u određenom roku ne napusti teritoriju Federativne Narodne Republike Jugoslavije, poverenik unutrašnjih poslova odrediće mesto u kome će boraviti sve dok ne napusti teritoriju Federativne Narodne Republike Jugoslavije. Ovo mesto stranac ne sme napustiti bez odobrenja poverenika unutrašnjih poslova na čijem se području nalazi, osim u slučaju kad napušta teritoriju Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Stranac koji bez odobrenja napusti mesto boravka određeno po prethodnom stavu kazniće se za prekršaj novčanom kaznom do 5.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana i uputiti prinudno na boravak u određeno mesto.

Član 118

Dok traje mera proterivanja strancu je zabranjen dolazak na teritoriji Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Stranac koji prekrši ovu zabranu kazniće se novčanom kaznom do 5.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana, a po izdržanoj kazni biće prinudno udaljen sa teritorije Federativne Narodne Republike

Jugoslavije ako je državljanin susedne države. Ako stranac nije državljanin susedne države postupiće se po prethodnom članu.

Član 119

Meru bezbednosti proterivanja iz zemlje izvršuje poverenik unutrašnjih poslova sreskog odnosno gradskog narodnog odbora na čijem području stranac boravi.

Ako je proterivanje iz zemlje izrečeno uz kaznu strogog zatvora ili zatvora, proterivanje izvršuje poverenik unutrašnjih poslova sreskog odnosno gradskog narodnog odbora na čijem području se nalazi kazneno-popravna ustanova iz koje je osuđeni stranac pušten na slobodu.

DEO TREĆI

IZVRŠENJE KAZNI, VASPITNO-POPRAVNIH MERA I MERA BEZBEDNOSTI PREMA MALOLETNICIMA

GLAVA XII

IZVRŠENJE KAZNE STROGOG ZATVORA I ZATVORA

Član 120

Maloletnici osuđeni na kaznu strogog zatvora ili zatvora u trajanju preko tri meseca izdržavaju kaznu u kazneno-popravnim domovima za maloletnike.

Lice koje izdržava kaznu može biti zadržano u kazneno-popravnom domu za maloletnike i posle navršene osamnaeste godine života ako kazna još traje sve dok ne završi započeto izučavanje zanata ili drugu stručnu obuku.

Član 121

U kazneno-popravnom domu za maloletnike osuđeni se raspoređuju i smeštaju po grupama. Raspored u grupe vrši upravnik doma u sporazumu sa lekarom i vaspitačima prema uzrastu maloletnika, njihovim ličnim osobinama i vrsti učinjenog krivičnog dela.

Član 122

U kazneno-popravnom domu za maloletnike organizuju se industrijske i zanatske radionice, poljoprivredna ekonomija, kao i stručna obuka, kulturno-prosvetna, vaspitna i fiskulturna nastava.

O izvršenju ovih mera stara se upravnik kazneno-popravnog doma.

Za sprovođenje kulturno-prosvetne, vaspitne i fiskulturne nastave postoji grupa vaspitača.

Član 123

U kazneno-popravnom domu za maloletnike postoje stručne zanatske i poljoprivredne škole, a po potrebi organizuje se dopunska nastava za opšte obrazovanje.

Ako u kazneno-popravnom domu za maloletnike ne postoje pojedine vrste škola za stručno obrazovanje, osuđeni maloletnici mogu ih pohađati van doma pod nadzorom vaspitača.

Član 124

Izbor posla za osuđene maloletnike vrši se prema njihovim fizičkim sposobnostima; ličnim osobinama i naklonostima za određenu vrstu posla.

Radno vreme za osuđene maloletnike kraće je nego radno vreme za odrasle osuđene. U radno vreme uračunava se i vreme provedeno u školi.

Nadzor nad životom i radom maloletnika vrše vaspitači.

Član 125

Maloletnicima može upravnik doma odobriti odsustvo radi posete roditelja odnosno drugih bliskih srodnika. Odsustvo ne može biti duže od 14 dana.

Vreme provedeno na odsustvu uračunava se u rok izdržavanja kazne.

Član 126

Kaznu zatvora do tri meseca kao i ostatak kazne zatvora ili strogog zatvora koji po uračunatom pritvoru ili istražnom zatvoru ne prelazi tri meseca maloletnici izdržavaju u zatvoru.

U zatvoru i na radu maloletnici moraju biti odvojeni od odraslih osuđenih.

Maloletnici mogu biti uposleni samo na radu koji odgovara njihovom uzrastu i fizičkim sposobnostima. Radno vreme traje najviše šest časova.

Član 127

Odredbe ovog zakona o izdržavanju kazni strogog zatvora i zatvora i o upravljanju, staranju i nadzoru nad kazneno-popravnim domovima za odrasle primenjuju se i u kazneno-popravnim domovima za maloletnike ukoliko u ovoj glavi zakona nije drukčije propisano.

Disciplinska kazna predviđena u članu 58, stav 2, tačka. 2) i 3) ovog zakona ne može se primenjivati prema maloletnicima.

Bliže odredbe o kućnom redu u kazneno-popravnim domovima za maloletnike propisuje Ministar unutrašnjih poslova FNRJ.

IZVRŠENJE VASBITNO-POPRAVNIH MERA

1. Vaspitno-popravni domovi

Član 128

Za izvršenje vaspitno-popravne mere upućivanja u vaspitno-popravni dom postoje vaspitno-popravni domovi za maloletnike.

Muška i ženska lica smeštaju se u posebne vaspitno-popravne domove ili u jedan dom ali odvojeni jedni od drugih.

Član 129

Maloletnik prema kome je izrečena vaspitno-popravna mera upućivanja u vaspitno-popravni dom predaje se povereništvu unutrašnjih poslova sreskog odnosno gradskog narodnog odbora na čijem se području nalazi sud koji je ovu meru izrekao da ga uputi u vaspitno-popravni dom.

Maloletnici se upućuju u vaspitno-popravne domove prema rasporedu koji odredi ministar unutrašnjih poslova narodne republike, odnosno Ministar unutrašnjih poslova FNRJ.

Član 130

Vaspitno-popravnim domom upravlja upravnik koji se stara o životu, radu i prevaspitavanju maloletnika.

U vaspitno-popravnim domovima postoji savetodavni odbor koji pored upravnika doma sačinjavaju šef grupe vaspitača i lekar doma.

Upravnik doma dužan je u svim važnijim pitanjima upravljanja domom i prevaspitavanja maloletnika saslušati mišljenje savetodavnog odbora.

Nadzor nad vaspitno-popravnim domovima za maloletnike i staranje o stanju u njima vrši ministar unutrašnjih poslova narodne republike.

Član 131

Prevaspitavanjem maloletnika rukovode vaspitači.

Maloletnici su podeljeni u grupe. Svakom grupom rukovodi jedan vaspitač.

Član 132

U vaspitno-popravnim domovima maloletnicima se omogućuje izučavanje zanata, stručno i osnovno obrazovanje radi čega se organizuju industrijske i zanatske radionice, stručne zanatske škole i škole za osnovno obrazovanje.

Ako ovakve škole ne postoje u vaspitno-popravnim domovima, maloletnici ih mogu pohađati i van doma pod nadzorom vaspitača.

Član 133

Osnova za prevaspitavanje maloletnika u vaspitno-popravnem domu jeste učenje i rad. Radno vreme može trajati najviše šest časova dnevno. U radno vreme uračunava se i vreme provedeno na učenju u školi.

Član 134

Maloletnici se mogu kretati van vaspitno-popravnog doma samo u pratnji vaspitača.

Roditelji mogu posećivati maloletnike najviše četiri puta godišnje, a druga lica samo po odobrenju upravnika doma.

Maloletnici se mogu dopisivati sa roditeljima, braćom i sestrama, a sa drugim licima ako dobiju odobrenje upravnika doma.

Maloletnicima može upravnik doma odobriti odsustvo do 14 dana radi posete roditelja odnosno drugih bliskih srodnika. Vreme provedeno na odsustvu uračunava se u boravak u vaspitno-popravnom domu.

Bliže odredbe o unutrašnjem uređenju vaspitno-popravnog doma propisane se pravilnikom o kućnom redu koji donosi Ministar unutrašnjih poslova FNRJ.

Član 135

Maloletnici su dužni pridržavati se pravila o kućnom redu vaspitno-popravnog doma.

Za povredu pravila kućnog reda mogu se izreći sledeće disciplinske kazne:

- 1) opomena,
- 2) ukor,
- 3) lišenje prava dopisivanja do tri meseca,
- 4) zabrana izlaska iz doma do 4 dana i
- 5) zatvor u posebnoj prostoriji do 2 časa dnevno, najduže 3 dana uzastopce.

Disciplinske kazne izriče upravnik doma.

Član 136

Ako maloletnik svojim radom i vladanjem pokaže da se popravio tako da bi mu se mogao skratiti boravak u vaspitno-popravnom domu ili bi se mogao iz doma uopšte otpustiti, upravnik doma, po saslušanju savetodavnog odbora, dostaviće o tome obrazloženi predlog nadležnom sudu.

Maloletnik će se otpustiti iz vaspitno-popravnog doma kad istekne vreme na koje je u dom upućen, odnosno kad sud odredi da se maloletnik otpusti iz doma i pre isteka tog vremena.

2. Vaspitne ustanove za maloletnike

Član 137

Vaspitno-popravna mera upućivanja u vaspitnu ustanovu izvršuje se smeštajem maloletnika u vaspitnu ustanovu koja je za tu svrhu određena.

Za izvršenje vaspitno-popravne mere upućivanja u vaspitnu ustanovu mogu se osnivati posebne vaspitne ustanove ili upotrebiti postojeće vaspitne ustanove.

U vaspitnim ustanovama muška i ženska lica moraju biti odvojena jedni od drugih.

U koje će se vaspitne ustanove upućivati maloletnici prema kojima je ova mera određena i uređenje ovih ustanova propisuje vlada narodne republike na predlog saveta za narodno zdravlje i socijalnu politiku i saveta za prosvetu, nauku i kulturu narodne republike.

Član 138

Kad sud izreče meru upućivanja u vaspitnu ustanovu, izvestiće o tome organ starateljstva na svom području. Organ starateljstva upućuje maloletnika u određenu vaspitnu ustanovu.

Član 139

Odredbe člana 136 ovog zakona primenjuju se i prema maloletnicima koji su upućeni u vaspitnu ustanovu.

GLAVA XIV

IZVRŠENJE MERA BEZBEDNOSTI

Član 140

Odredbe čl. 112—115 ovog zakona primenjuju se i prema maloletnicima.

GLAVA XV

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 141

Propisi doneti na osnovu Zakona o izvršenju kazni od 12 oktobra 1948 godine i radi njegove primene ostaju na snazi dok se ne donesu novi saglasno odredbama ovog zakona.

Član 142

Neizvršene kazne konfiskacije imovine po presudama koje su postale pravosnažne pre stupanja na snagu ovog zakona, izvršiće se po propisima ovog zakona.

Likvidacija obaveza i potraživanja konfiskovane imovine fizičkih i pravnih lica po kojima je konfiskacija sprovedena posle 19 marta 1949 godine izvršiće se po propisima Uredbe o likvidaciji odnosa nastalih konfiskacijom imovine (»Službeni list FNRJ« broj 23/49), s tim da rokovi iz člana 7 ove Uredbe teku od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 143

Ministar narodne odbrane može osnivati vojne zatvore za izdržavanje kazni vojnih lica koje prema članu 3 ovog zakona izvršuju organi Ministarstva narodne odbrane i u skladu sa odredbama ovog zakona propisati što je potrebno u vezi sa izdržavanjem tih kazni.

Ovlašćenja data ovim zakonom Ministru unutrašnjih poslova FNRJ ima u pogledu zatvora i lica iz prednjeg stava Ministar narodne odbrane.

Član 144

Ovlašćuje se Ministar unutrašnjih poslova FNRJ da po potrebi donosi bliže propise za sprovođenje odredaba ovog zakona, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 145

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju važiti Zakon o izvršenju kazni od 12 oktobra 1948 godine i Zakon o konfiskaciji imovine i o izvršenju konfiskacije od 27 jula 1946 godine.

Član 146

Ovaj zakon stupa na snagu tridesetog dana po objavljivanju u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

OBRAZLOŽENJE

PREDLOGA ZAKONA O IZVRŠENJU KAZNI, MERA BEZBEDNOSTI I VASPIITNO-POPRAVNIH MERA

Krivični zakonik koji je donela Narodna skupština FNRJ 27 februara ove godine sadrži novi sistem kaznenih mera i osnovna načela o njihovom izvršenju. Predlog zakona koji se sada podnosi Narodnoj skupštini FNRJ u skladu je sa načelima usvojenim u novom Krivičnom

zakoniku i upotpunjava naš krivično-pravni sistem, jer on pretstavlja razradu osnova i principa po kojima će se izvršavati pravosnažno izrečene kaznene mere.

Naš sistem izvršenja kazni usvojen odmah posle oslobođenja i dalje nazrađen u postojećem Zakonu o izvršenju kazni od 1948 godine pokazao je u praksi da u osnovi odgovara bitnim postavkama o cilju kazne koje predviđa naš Krivični zakonik. Stoga se glavni principi ovog zakonskog predloga u osnovi ne nazlikuju od onih na kojima je već izgrađen naš sistem izvršenja kazni. Ali, pošto naš novi Krivični zakonik ukida neke vrste kazni koje su ranije postojale u našem kazneno-popravnom sistemu, a uvodi i neke nove kaznene mere, potrebno je sa tim uskladiti i naš sistem izvršenja tih mera. Predlogom Zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera izvršeno je usklađivanje našeg sistema izvršenja kaznenih mera sa sistemom usvojenim u novom Krivičnom zakoniku i bliže je određen način izvršenja ovih mera.

Jedna od glavnih odlika predloženog zakona sastoji se u tome što se njime bliže razrađuje izvršenje pojedinih vrsta kaznenih mera, pri čemu se detaljnije nego u dosadašnjem zakonu reguliše položaj osuđenih lica za vreme izvršenja tih mera. Na ovaj način se učvršćuju zakonske garancije za pravilno i zakonito izvršenje kaznenih mera.

Pored toga u ovom zakonskom predlogu obrađene su u posebnim odeljcima izvesne kazneno-popravne ustanove (na primer, zaštitni dom za osuđene porodilje) i bliže regulisan režim u tim ustanovama. Time su ozakonjene već postojeće napredne i humanitarne ustanove našeg sistema izvršenja kazni.

U predloženom zakonu nalaze se i odredbe o izvršenju kazni konfiskacije imovine i novčane kazne, dok izvršenje tih kazni nije bilo normirano u postojećem Zakonu o izvršenju kazni. Na taj način su sve odredbe o izvršenju kazni objedinjene u jednom zakonu.

Važnije karakteristike ovog zakonskog predloga su sledeće:

1) Predloženi zakon o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera iznađen je na principu da osuđeno lice ne gubi sva prava i da se ne prepušta samovolji državnog organa koji izvršuje kaznu. Prema osuđenom licu za učinjeno krivično delo mogu se izvršavati samo one kazne, mere bezbednosti i vaspitno-popravne mere koje su propisane u zakonu i koje su izrečene u sudskoj odluci.

Porod toga kazne, mera bezbednosti i vaspitno-popravne mere smeju izvršavati samo na način propisan zakonom, a pri tome prava osuđenog lica mogu se ograničavati samo ukoliko su mu ona oduzeta izrečenom kaznenom merom. Prava koja osuđenom primenom kaznene mere nisu oduzeta priznaju mu se i za vreme izdržavanja kazne i moraju biti respektovana.

iv. Kazne strogog zatvora i zatvora izdržavaju se u kazneno-popravnim ustanovama s tim da pojedini osuđeni ove kazne mogu izdržavati i u posebnom za to određenom domu. Bremenite žene u vremenu od tri meseca pre porođaja do jedne godine starosti deteta izdržavaju kaznu u zaštitnom domu za osuđene porođilje. Za osuđene koji boluju od teških hroničnih oboljenja postoji zdravstveni kazneno-popravni dom. Maloletnici kaznu strogog zatvora i zatvora izdržavaju u posebnim kazneno-popravnim domovima.

Kazneno-popravnim domom upravlja upravnik koji rukovodi svim službama u ustanovi i stara se o izvršenju kazni, kao i primeni zakona i drugih propisa pri radu ustanove. U svakom domu postoji organizovana služba za prevaspitavanje osuđenih, kao i služba za zdravstvenu zaštitu osuđenih. Pored toga u svakom domu postoji savetodavni odbor kao obavezni konsultativni organ upravnika po svim važnijim pitanjima upravljanja ustanovom. Kazneno-popravne ustanove, po pravilu, su republičke ustanove, ali Ministar unutrašnjih poslova FNRJ može osnivati i savezne kazneno-popravne ustanove.

Nadzor nad kazneno-popravnim ustanovama vrši ministar unutrašnjih poslova narodne republike. U tom cilju on je dužan određivati povremene inspekcije kazneno-popravnih ustanova. Ministar unutrašnjih poslova FNRJ vrši opšti nadzor nad svim kazneno-popravnim ustanovama u zemlji i stara se o pravilnom i jedinstvenom izvršavanju kazni u njima. Osim toga, inspekciju u kazneno-popravnim ustanovama mogu vršiti lica koja za to ovlaste prezidijumi narodnih skupština. Osuđenima je dato pravo da se mogu žaliti službeniku koji vrši inspekciju bez prisustva službenika kazneno-popravne ustanove.

Dosadašnje iskustvo pokazalo je da u kazneno-popravnim ustanovama treba da postoji posebno čuvarsko osoblje, koje je obučeno za pravilan odnos prema osuđenima. Radi toga zakonski predlog predviđa postojanje čuvara u kazneno-popravnim ustanovama za vršenje čuvarske službe, kao i ovlašćenje za Ministra unutrašnjih poslova FNRJ da donese bliže propise o organizovanju ove službe.

2) Sistem izvršenja kazni u jednoj zemlji karakteriše se prema sistemu koji se primenjuje u pogledu izvršenja kazni lišenja slobode. Stoga je kao centralno pitanje u ovom predlogu obrađena materija izvršenja kazni strogog zatvora i zatvora.

Osnovni principi o izvršavanju kazni strogog zatvora i zatvora koje sadrži ovaj predlog ne razlikuju se bitno od onih koji su prihvaćeni u danas postojećem Zakonu o izvršenju kazni, ali je u predlogu bliže regulisan položaj osuđenih za vreme izdržavanja kazni.

Ministar unutrašnjih poslova narodne republike, odnosno Ministar unutrašnjih poslova FNRJ za savezne kazneno-popravne ustanove, određuje raspored o upućivanju osuđenih u pojedine kazneno-popravne

ustanove. Upućivanje na izdržavanje kazne mora se po pravilu izvršiti u roku od tri dana po prijemu pravosnažne presude. Odlaganje izvršenja kazne može se dopustiti samo licima koja nisu u pritvoru ili istražnom zatvoru i to u slučaju bolesti dok ona traje, kao i u slučaju smrti u porodici ili radi dovršenja neodložnih radova ali najduže za dva meseca. Trudnim ženama početak izdržavanja kazne odlaže se za vreme od tri meseca pre porođaja do navršetka osam meseci života deteta.

Iskustvo u pogledu izdržavanja kazne u samicama, kakav je sistem primenjen u blažem ili strožijem obliku u raznim zemljama, pokazalo je negativne rezultate. Usamljenje osuđenika za kraći ili duži vremenski period po pravilu izaziva kod njega duševni poremećaj, a kod onih koji ne pretrpe duševni stom nastaje slabljenje volje i otežava se znatno vraćanje društvu. Imajući na umu ove štetne posledice čeliskog sistema i prevaspitavanja koje treba da se kod osuđenih postigne za vreme izdržavanja kazne, kod nas je odmah posle oslobođenja zemlje zaveden sistem zajedničkog izdržavanja kazne, koji je zadržan i razrađen i u ovom predlogu. Osuđeni se izdvajaju u grupe prema njihovim ličnim osobinama, vladanju i životu pre osude i za vreme izdržavanja kazne, kao i prema merama za prevaspitavanje koje se mogu zajednički primeniti na celu grupu. Pojedine grupe osuđenih odeljene su jedna od drugih da bi se izbegao štetni uticaj na one koji se za kraće vreme mogu popraviti. Samo izuzetno, ako lična svojstva osuđenog i njegovo ponašanje ukazuju da je opasan po sigurnost ili prevaspitavanje drugih osuđenih, može se odrediti usamljenje čije je trajanje ograničeno.

U Krivičnom zakoniku postavljena su osnovna načela o pravima i dužnostima osuđenih za vreme izdržavanja kazne lišenja slobode. Ovim zakonskim predlogom te osnovne postavke bliže su razrađene. Određeno je na koji način osuđeni izvršavaju svoju radnu obavezu i normirano je da se osuđeni mogu određivati na prekovremeni rad samo po opštim propisima koji važe za ovakav rad. Osuđenima je zagaranтовано i pravo na nagradu za rad kao i zdravstvena zaštita i osiguranje u slučaju nesreće na poslu. Određeno je da osuđeni mogu pismeno opštiti sa svima državnim organima u cilju zaštite svojih prava i da je uprava kazneno-popravne ustanove dužna da ih u tome pomogne. Bliže je određeno pravo osuđenih na dopisivanje, primanje poseta i primanje paketa. Istovremeno je postavljeno da je upravnik kazneno-popravne ustanove dužan da se stara da prava priznata osuđenima ne budu uskraćena, čime se doprinosi osiguravanju ostvarivanja prava osuđenih.

Posebna pažnja poklonjena je pitanju prevaspitavanja osuđenih za vreme izdržavanja kazne. Za prevaspitavanje osuđenih u svakoj kazneno-popravnoj ustanovi organizuju se industrijska preduzeća, zanatske radionice i ekonomije za rad osuđenih, kao i stručne zanatske škole i kursevi, kursevi za opšte obrazovanje i analfabetski tečajevi. Osim toga u kazneno-popravnim ustanovama postoji biblioteka iz koje se osuđenima daju knjige na čitanje, a pojedini osuđeni mogu dobiti dozvolu da nabavljaju i čitaju i druge knjige čija sadržina nije u suprotnosti sa prevaspitavanjem osuđenih. Za sprovođenje mera prevaspitavanja postoji u kazneno-popravnoj ustanovi grupa vaspitača.

Osuđeni se po pravilu moraju uposliti u preduzeću, zanatskim radionicama ili na ekonomiji kazneno-popravne ustanove. Izvan kazneno-popravne ustanove osuđeni mogu biti uposleni tek pošto provedu određeno vreme u kazneno-popravnoj ustanovi.

Lica osuđena na kaznu strogog zatvora raspoređuju se po pravilu na fizičke radove, dok se lica osuđena na kaznu zatvora raspoređuju na poslove koji odgovaraju njihovoj stručnoj spremi i sposobnostima, a ako se odrede na fizičke poslove koji ne odgovaraju njihovom ranijem zanimanju, oni moraju biti lakše prirode. Dalja razlika u pogledu načina izdržavanja kazne strogog zatvora i kazne zatvora postoji i u pogledu dopisivanja, prijema posete i prijema paketa, pri čemu je blaži režim predviđen za lica osuđena na kaznu zatvora.

Cilj prevaspitavanja u kazneno-popravnim ustanovama jeste popravljanje osuđenog da bi on bio vraćen društvu kao njegov koristan i disciplinovan član. Iskustvo je pokazalo da neki od osuđenih i pored pozitivnog dejstva kazne na njih nisu po otpuštanju na slobodu mogli odmah da se uposle. Zato su u cilju pružanja pomoći licima otpuštenim iz kazneno-popravnih ustanova organizovani posebni odbori građana pri sreskim i gradskim narodnim odborima. Predlog zakona predviđa da ovi odbori ukazuju pomoć licima otpuštenim iz kazneno-popravnih ustanova ako ona to traže, pa će za pružanje materijalne pomoći ovi odbori imati na raspoloženju novčana sredstva iz posebnog fonda.

3) Pored osnovnog pitanja — načina izvršenja kazni strogog zatvora i zatvora — u predlogu zakona razrađuje se i način izvršenja ostalih vrsta kazni. Način izvršenja nekih od ovih kazni određuje sama njihova priroda, kao na primer kazne ograničenja građanskih prava u odnosu na brisanje osuđenog lica iz biračkog spiska ili razrešenje od izborne funkcije koju je vršilo u udruženju ili društvenoj organizaciji. To isto važi i u pogledu izvršenja kazne zabrane bavljenja određenim zanimanjem. U tome pogledu zakonski predlog ne razlikuje se bitno od postojećeg Zakona o izvršenju kazni. Međutim, u ovom zakonskom predlogu razrađena je materija izvršenja kazne konfiskacije imovine

i novčane kazne, koje kazne postojećim Zakonom o izvršenju kazni nisu bile obuhvaćene. Kod odredaba o konfiskaciji imovine karakteristično je da se tačno određuje koja se imovina mora ostaviti osuđenom licu odnosno njegovoj porodici za život i izdržavanje. Pri tome treba istaći da se konfiskacija provodi u načelu samo na nepokretnoj imovini, dok pokretne stvari dolaze u obzir samo izuzetno i to one koje su u zakonu izrično pobrojane stvari. Zakon predviđa da se zemljoradniku i njegovoj porodici ostavlja zemljište za obradu određene veličine, koja se povećava sa brojem članova porodice; zemljoradniku se takođe ne može oduzeti kuća za stanovanje sa dvorištem i privrednim zgradama uz kuću. Ako osuđeno lice nije zemljoradnik ima mu se ostaviti u svojini jedan stan. Sam postupak konfiskacije donekle je uprošćen i u isto vreme date su veće garancije za pravilno sprovođenje konfiskacije (popis i procenu konfiskovanih predmeta vrši sudija sa zapisničarem; ako dođe do ukidanja kazne konfiskacije osuđenom licu ili njegovim naslednicima vraća se imovina koja je oduzeta, a samo izuzetno daje se umesto te imovine njena vrednost u novcu). U pogledu izvršenja novčane kazne osnovne odredbe sadržane su već u Krivičnom zakoniku, tako da predlog Zakona reguliše još samo način prinudne naplate i pitanje davanja mogućnosti osuđenom licu da odloži plaćanje novčane kazne. U pogledu prinudne naplate novčane kazne predlog zakona postavlja pravilo da se naplata novčane kazne do iznosa od deset hiljada dinara vrši samo iz pokretne imovine, a tek preko ovog iznosa i iz nepokretne ali i tada prvenstveno iz pokretne. Ovo je u skladu sa karakterom novčane kazne i time se hoće sprečiti da ona pređe u kaznu konfiskacije imovine. U pogledu odlaganja plaćanja novčane kazne predlog predviđa ovlašćenje za sud da ovo odlaganje može odobriti.

4) Zakonski predlog dalje razrađuje način izvršenja mera bezbednosti.

Mera bezbednosti upućivanja u zavod za duševno bolesna lica ili drugi zavod za čuvanje i lečenje izvršuje se u zavodima opšte zdravstvene službe, a prema opštem rasporedu koji određuje savet za narodno zdravlje i socijalnu politiku narodne republike. Lica prema kojima je izrečena ova mera po pravilu su odvojena od drugih bolesnika u zavodu. Uprava zavoda dužna je na kraju svakog trećeg meseca obavestiti sud koji je ovu meru odredio o stanju zdravlja ovih lica, kako bi sud mogao doneti odluku o upućivanju osuđenog na izdržavanje kazne, odnosno o puštanju na slobodu.

Meru bezbednosti oduzimanja predmeta izvršuje sud koji je izrekao prvostepenu presudu. On odlučuje da li će se oduzeti predmet prodati, uništiti ili eventualno čuvati.

Meru bezbednosti proterivanje iz zemlje izvršuju organi unutrašnjih poslova. Ukoliko se proterivanje ne bi moglo izvršiti, stranom državljaninu može biti određeno prinudno boravište sve dok ne napusti teritoriju naše zemlje.

5) Zbog stava našeg krivičnog zakonodavstva prema maloletnicima, a prema principima usvojenim u Krivičnom zakoniku, u predlogu ovog zakona odredbe o izvršenju kazni i drugih mera prema maloletnicima izdvojene su u posebni deo.

Kaznu strogo zatvora i zatvora maloletnici izdržavaju u kazneno-popravnim domovima za maloletnike koji su posebno uređeni za njihovo prevaspitavanje. U njima se maloletnici smeštaju po grupama prema vrsti krivičnih dela, uzrastu i ličnim osobinama, ali dodir između pojedinih grupa nije zabranjen. Raspored u grupe vrši upravnik doma u saradnji s lekarom doma i vaspitačima. Za prevaspitavanje maloletnika u domu postoje industrijske i zanatske radionice, poljoprivredne ekonomije a organizovana je stručna obuka kao i kulturno-prosvetna, vaspitna i fiskulturna nastava. Maloletnicima se dodeljuju poslovi prema njihovim fizičkim sposobnostima, ličnim osobinama i naklonostima za određenu vrstu posla. Radno vreme za maloletnike je kraće nego za odrasle, i u njega se uračunava i vreme provedeno u školi. Postavljena je pravna osnova da se osuđeni maloletnici mogu povremeno puštati na odsustvo radi posete najbliže rodbine, ako to zaslužuju svojim vladanjem. Dosadašnje iskustvo pokazalo je da ova mera vrlo povoljno utiče na prevaspitavanje maloletnika i da su se maloletnici po isteku odsustva redovno vraćali u dom. U ostalom principi o izvršenju kazne lišenja slobode prema odraslima važe i za osuđene maloletnike s tim da se prema njima ne mogu izricati disciplinske kazne produženja radnog vremena i određivanja na teži rad.

Vaspitno-popravne mere izrečene prema maloletnicima izvršavaju se u vaspitno-popravnim domovima. Ovi domovi stoje pod nadzorom ministra unutrašnjih poslova narodne republike.

Za razliku od kazneno-popravnih domova za maloletnike vaspitno-popravni domovi uređeni su po principu školskog internata. Maloletnici su podeljeni u grupe, a svakom grupom rukovodi jedan vaspitač koji se stara o prevaspitavanju članova grupe. U vaspitno-popravnim domovima postoje stručne zanatske škole i škole za osnovno obrazovanje, kao i radionice za izučavanje pojedinih zanata. Maloletnicima je omogućeno da pod nadzorom vaspitača posećuju škole i van doma. Isto tako oni se mogu pod nadzorom vaspitača kretati van doma. Disciplinske kazne za ove maloletnike blaže su nego za maloletnike u kazneno-popravnim domovima.

Vaspitno-popravna mera upućivanja u vaspitnu ustanovu izvršuje se smeštajem maloletnika u posebnu vaspitnu ustanovu čije uređenje propisuje vlada narodne republike na predlog saveta za narodno zdravlje i socijalnu politiku i saveta za prosvetu, nauku i kulturu.

Donošenjem Zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera upotpuniće se naš krivično pravni sistem i još više učvrstiti zakonitost u izvršavanju kaznenih mera. Novi zakon doprineće nesumnjivo znatno pravilnosti i poboljšanju rada svih državnih organa u čiju nadležnost spada izvršenje izrečenih kaznenih mera.

IZVEŠTAJ

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA O PREDLOGU ZAKONA O IZVRŠENJU KAZNI, MERA BEZBEDNOSTI I VASPITNO- POPRAVNIH MERA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ
SAVEZNO VEĆE

Zakonodavni odbor

Br. 103

25 septembra 1951 god.

Beograd

SAVEZNOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ, na svojim sednicama od 17 do 20 septembra 1951 godine, pretresao je Predlog zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera dostavljen mu od Predsednika Saveznog veća, a koji je na osnovu člana 63 Ustava Vlada FNRJ uputila Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Saglasno Poslovniku Saveznog veća, a na osnovu pretresa Predloga zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera, Zakonodavni odbor podnosi Saveznom veću ovaj izveštaj:

I

Predlog zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera u skladu je sa načelima usvojenim u našem novom Krivičnom zakoniku, donesenom 27 februara ove godine, te prema tome, ovaj zakon predstavlja dalje upotpunjavanje našeg krivičnog pravnog sistema.

U predloženom zakonu detaljnije i preciznije negoli dosada razrađeno je izvršenje kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera, a samim tim još više se učvršćuju garancije za njihovo pravilno i zakonito izvršenje. Sa te strane ovaj zakon predstavlja značajan doprinos za još veće poboljšanje rada svih onih državnih organa u čiju nadležnost spada izvršenje kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera.

Zakon o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera sadrži i odredbe o izvršenju kazni konfiskacije imovine i novčane kazne, čime se sve odredbe o izvršenju kazni objedinjuju u jednom zakonu, što nije bilo u postojećem Zakonu o izvršenju kazni.

U predloženom zakonu naročita pažnja poklonjena je prevaspitavanju osuđenika, a posebno vaspitanju i prevaspitavanju maloletnika. Humanost i progresivnost načela na kojima se vrši proces prevaspitavanja izražena je, između ostalog, i sledećim članovima:

»Osnova za prevaspitavanje maloletnika u vaspitno-popravnom domu jeste učenje i rad.« (Član 133)

»Maloletnicima može upravnik doma odobriti odsustvo od 14 dana, radi posete roditelja odnosno drugih bliskih srodnika.« (Član 134)

Ovi propisi kao i drugi slični njima nisu nešto novo što danas hoćemo da uvedemo. Ustvari, ovi propisi predstavljaju već ustaljenu i vrlo uspešnu praksu u radu naših državnih organa na poslu izvršenja kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera. Prema tome, u novom zakonu postojeća praksa jasnije i preciznije je određena, data joj je ponegde nova forma i punija pravna osnova.

Zakon o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera izrađen je po načelu da osuđeno lice gubi samo ona prava koja su izrečena u sudskoj odluci. Sva druga prava osuđenika, na primer, sklapanje ugovora, pravljenje oporuke itd. itd. priznaju se i moraju biti poštovana, tj. ne prepuštaju se eventualnoj birokratskoj samovolji pojedinih organa. I sa te strane predloženi zakon znači ozbiljan doprinos jačanju socijalističke zakonitosti i predstavlja znatnu pomoć svim trudbenicima naše zemlje u borbi za jačanje socijalističke demokratije.

II

Saglasno istaknutim načelima i na osnovu pretresa svakog člana Predloga zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera, a po postignutoj saglasnosti Redakcione komisije oba veća, Zakonodavni odbor predlaže Saveznom veću sledeće izmene i dopune u tekstu navedenog zakonskog predloga:

U naslovu umesto »GLAVA I« staviti »DEO PRVI«.

Čl. 2. U prvom stavu, treći red, posle reči »kaznom« i »merom« staviti zapete, a u četvrtom redu, mesto »presudi« staviti »sudskoj odluci«.

Čl. 3. U stavu drugom, prvi red, umesto »u trajanju koje ne prelazi jednu godinu nad« staviti »izrečenu«; u drugom redu »brisati« »nad« a u četvrtom redu, mesto »izvršuju« staviti »mogu izvršivati« i na kraju stava brisati tačku a staviti zapetu i dodati »ako kazna ne prelazi godinu dana.«

Čl. 13. U poslednjem stavu, prvi red, posle »sreza« brisati zapetu, u drugom redu brisati reči »jedan zatvor«, a na kraju rečenice brisati tačku i dodati »jedan zatvor.«

Čl. 14. U prvom stavu, mesto »čuvari« staviti »stražari«. U drugom stavu, prvi red, mesto »čuvarske« staviti »stražarske«. U trećem stavu, prvi red, mesto »čuvarske« staviti »stražarske« a mesto »čuvara« staviti »stražara«.

Čl. 15. U prvom stavu, brisati reč »organizovana«.

Čl. 16. U prvom stavu, drugi red, mesto »čuvari« staviti »stražari«.

Čl. 17. U drugom stavu, drugi red, mesto »izvršenju« staviti »izvršavanju«.

Čl. 18. U prvom stavu, treći red, mesto »čuvara« staviti »straže«.

Posle čl. 21 mesto »DEO PRVI« staviti »DEO DRUGI« a, mesto »GLAVA II« staviti »GLAVA I«.

Čl. 25. U prvom stavu, drugi red, posle reči »gradskog« staviti »odnosno sreskog«.

Čl. 26. U prvom stavu, četvrti red, brisati reč »gradskog«.

Mesto »GLAVA III« staviti »GLAVA II«.

Čl. 29. U drugom stavu, četvrti red, posle reči »prebivališta« dodati »upućivanje vrši«.

Čl. 30. U stavu prvom, četvrti red, posle reči »radova« dodati zapetu a u petom redu, posle reči »snage« dodati zapetu; u šestom redu, posle reči »odložiti« brisati zapetu i »ali« a mesto »2« cifrom napisati slovima »dva« a posle reči »meseca« mesto tačke staviti zapetu i dodati »računajući od dana za koji je pozvan da započne izdržavanje kazne.« U istom redu, mesto »trudna« staviti »bremenita« a na kraju stava dodati u produženju: »Ukoliko osuđena žena doji svoje dete, može joj se na osnovu lekarskog mišljenja izvršenje kazne odložiti i do navršanja dvanaest meseci života deteta.« Dodaje se nov stav treći: »Do donošenja rešenja po molbi, odlaže se izvršenje kazne.«

Čl. 31. U prvom stavu, drugi red, mesto »dužnost« staviti »službu«. U trećem redu mesto »odložiće« staviti »odlaže« a mesto »dužnosti« staviti »službe«. U drugom stavu, brisati reči »razrešiti vojne dužnosti i«.

Čl. 35. U prvom stavu, prvi red, mesto »i« staviti »ili«, a u drugom stavu, drugi red, brisati »ni u kom slučaju«.

Čl. 39. U prvom stavu, prvi red, mesto »nagrade« staviti »zarade«. U drugom stavu, prvi red, i u trećem stavu, prvi red, i u četvrtom stavu, prvi i četvrti red, mesto »nagrade« staviti svuda »zarade«. U trećem stavu, posle »izdržava« staviti »a«. U nastavku trećeg stava dodati rečenicu: »Iz ovog dela zarade mogu lica koja je osuđeni po zakonu dužan da izdržava ostvarivati zahtev za alimentaciju«. U četvrtom stavu, prvi red, mesto »koja osuđenom pripada za njegov« staviti »koju osuđeni prima za svoj«.

Čl. 41. U drugom stavu, drugi red, posle »ustanove« staviti zapetu.

Čl. 42. U četvrtom stavu, prvi red, mesto »pravila« staviti »pravilnik« a u drugom redu, posle »redu« staviti tačku i brisati tekst do kraja stava.

Čl. 43. U poslednjem stavu, mesto »pravila« staviti »pravilnik«.

Čl. 51. Drugi stav, četvrti red, posle reči »godine« staviti zapetu.

Čl. 52. U drugom stavu, brisati reči »narodne republike«.

Čl. 55. U drugom stavu, četvrti red, mesto »a« staviti »odnosno«.

Čl. 57. U drugom redu brisati »vaspitno-popravnih«, a iza reči »mera« brisati zapetu pa dodati »za prevaspitavanje«.

Čl. 58. U drugom stavu, u tač. 2) cifru »3—30« pisati slovima »tri do trideset«. U tač. 3) mesto »14« pisati »četnaest«. U tač. 4) mesto »3« staviti »tri«. U tač. 5) mesto »2« staviti »dva«. U tač. 6) mesto »14« staviti »četnaest«. U tač. 7) mesto »dva meseca« staviti »četnaest dana«. U trećem stavu, drugi red, posle reči »dete« staviti tačku a brisati ostatak rečenice. U četvrtom redu, posle »se« dodati »bremenitoj ženi i majci«.

Umesto »GLAVA IV« staviti »GLAVA III«.

Čl. 62. U prvom stavu, prvi red, mesto »Trudne« staviti »Bremenite«.

Umesto »GLAVA V« staviti »GLAVA IV«.

Čl. 68. U prvom stavu, treći red, brisati »odnosno gradskog« a staviti »(gradskog)«.

Mesto »GLAVA VI« staviti »GLAVA V«.

Čl. 72. U drugom stavu, drugi red, mesto »predaće« staviti »uputiće«.

Mesto »GLAVA VII« staviti »GLAVA VI«.

Čl. 74. U prvom stavu, prvi red, brisati »(rejonskom)«.

U drugom stavu, drugi red, mesto »AFŽ« staviti »Antifašistički front žena«. U trećem redu mesto »odnosno« staviti »odnosnog«.

Mesto »GLAVA VIII« staviti »GLAVA VII«.

Čl. 79. U petom redu, posle »odбора« brisati zapetu i dodati »na-
dležno za izvršenje kazne« a brisati reči »na čijem se području nalazi
društvena organizacija odnosno udruženje u kome je osuđeni vršio
izbornu funkciju,« a u sedmom redu, posle reči »udruženje« dodati
»u kome je osuđeni vršio izbornu funkciju,«.

Čl. 82. U drugom stavu, prvi red, posle »gradskih« dodati »(rejon-
ski)« a u drugom redu, mesto »prebivalište nema gde mu je boravište«
staviti »nema prebivalište onda sreski odnosno gradski (rejonski) na-
rodni odbor na čijem području osuđeni ima boravište.«

Čl. 84. U drugom stavu, prvi red, posle »zemljoradnik« staviti za-
petu. U petom stavu, poslednja rečenica se briše. Mesto nje staviti
»Najdalje u roku od tri meseca posle izvršene konfiskacije, na predlog
stanbenih organa a po pristanku organa upravljanja, sud može narediti
zamenu stana ili kuće koja je ostavljena osuđenom licu u svojinu za
drugi odgovarajući stan ili kuću u istom mestu.«

Čl. 86. Posle reči »porodične zadruge« staviti zapetu i dodati
»kućne zadruge ili kućne zajednice,« a posle reči »susopstvenik« sta-
viti zapetu.

Čl. 88. Prvi stav menja se i glasi: »Lice u čiju korist postoji zakon-
sko ili uknjiženo pravo plodouživanja ili uknjiženo pravo stanovanja
na konfiskovanim nepokretnostima ne gubi ova prava konfiskacije.«

Čl. 89. U drugom redu, posle reči »pravom« dodati »stečenim« a
posle reči »imovini« dodati »do pokretanja krivičnog postupka«.

Čl. 93. U drugom stavu, treći red, brisati »nepokretnoj«.

Čl. 94. U prvom stavu, četvrti red, mesto »istog« staviti »toga
rešenja«.

Čl. 95. U poslednjem stavu, prvi red, mesto »pojedinci« staviti
»pojedina lica koja nešto znaju o imovini osuđenog lica« a u drugom
redu, iza »pogledu« dodati »te« a posle »imovine« staviti tačku i bri-
sati »osuđenog lica«.

Čl. 96. U prvom stavu, drugi red, posle »stvari« dodati zapetu.

Čl. 97. U drugom stavu cifru »8« napisati »osam«, a u trećem
stavu, posle cifre »1« dodati »ovog člana« a mesto »na shodan način«
staviti »na sudskoj tabli i na uobičajeni način.«

Čl. 98. U prvom stavu, poslednji red, mesto »oglasa iz prethodnog
člana« staviti »rešenja na sudskoj tabli«.

Čl. 99. U prvom stavu, prvi red, mesto »96« staviti »97«, a u
drugom redu, posle reči »postoji« dodati »zakonsko ili uknjiženo« a u
trećem redu brisati »zakonsko ili uknjiženo ili« a dodati »ili uknjiženo«.
U šestom redu, mesto »iz« staviti »od«.

Čl. 100. U poslednjem stavu, posle »1« dodati »ovog člana« a
mesto »8« staviti »osam«.

Čl. 101. Prvi stav menja se i glasi: »Obaveze koje je država primila prema trećim licima na konfiskovanoj imovini izvršuje ovlašćena državna banka.«

Čl. 102 briše se.

Čl. 103 postaje čl. 102. U prvom stavu, drugi red, brisati »kod koga se vodi« i staviti »koji je nadležan za«.

Čl. 104 postaje čl. 103. Čl. 105 postaje čl. 104. Čl. 106 postaje čl. 105. Čl. 107 postaje čl. 106. Čl. 108 postaje čl. 107. Čl. 109 postaje čl. 108. Čl. 110 postaje čl. 109. Čl. 111 postaje čl. 110.

Naslov mesto »DEO DRUGI« staviti »DEO TREĆI«. Mesto »GLAVA IX« staviti »GLAVA VIII«.

Čl. 112 postaje čl. 111. Čl. 113 postaje čl. 112. Član 114 postaje čl. 113. Čl. 115 postaje čl. 114.

Mesto »GLAVA X« staviti »GLAVA IX«.

Čl. 116 postaje čl. 115. U prvom stavu, drugi red, ispred »ili« dodati »zpetu a, u drugom stavu, treći red, posle »sudu« staviti »zpetu. Mesto »GLAVA XI« staviti »GLAVA X«.

Čl. 117 postaje čl. 116. U prvom stavu, drugi red, mesto »povernik« staviti »ministar« a u trećem redu, posle »poslova« staviti »narodne republike« a bristi »sreskog odnosno gradskog narodnog odbora«. U drugom stavu, drugi red, mesto »poverenik« staviti »ministar« a posle »poslova« dodati »narodne republike«; u petom redu, brisati »poverenika« a staviti »ministra« a posle »poslova« dodati »narodne republike«. U trećem stavu, drugi red, mesto »5.000« staviti »10.000« a u trećem redu, mesto »30« staviti »trideset«.

Čl. 118 postaje čl. 117. Mesto »teritoriji« u prvom stavu, staviti »teritoriju«. U drugom stavu, drugi red, mesto »5.000« staviti »10.000« a mesto »30« staviti »trideset«.

Čl. 119 postaje čl. 118.

Naslov mesto »DEO TREĆI« staviti »DEO ČETVRTI« a mesto »GLAVA XII« staviti »GLAVA XI«.

Čl. 120 postaje čl. 119. Čl. 121 postaje čl. 120. Član 122 postaje čl. 121. Čl. 123 postaje čl. 122. Čl. 124 postaje čl. 123. Čl. 125 postaje čl. 124. U prvom stavu, treći red, mesto »14« staviti »četnaest«.

Čl. 126 postaje čl. 125: U prvom i trećem redu, prvog stava posle reči »meseca« dodati po »zpetu«.

Čl. 127 postaje čl. 126. U drugom stavu na kraju, mesto tačke staviti »zpetu i dodati: »a kazna iz istog člana stav 2 tačka 7 može se primeniti najviše do sedam dana.«

Naslov »GLAVA XIII« menja se u GLAVA XII«.

Čl. 128 postaje čl. 127. Čl. 129 postaje čl. 128. U prvom stavu, četvrti red, posle »izrekao« staviti »zpetu«.

Čl. 130 postaje čl. 129. Čl. 131 postaje čl. 130. Čl. 132 postaje čl. 131. U prvom stavu, drugi red, posle »obrazovanje« staviti zapeću.

Čl. 133 postaje čl. 132. Čl. 134 postaje čl. 133. U trećem stavu, drugi red, posle »licima« dodati »samo« a u četvrtom stavu, prvi red, mesto »14« staviti »četnaest«.

Čl. 135 postaje čl. 134. U stavu drugom, tač. 4) mesto »4« staviti »četiri« a u tač. 5) mesto »3« staviti »tri«.

Čl. 136 postaje čl. 135. Čl. 137 postaje čl. 136. U trećem stavu, drugi red, mesto »jedni« staviti »jedna«.

Čl. 138 postaje čl. 137. U prvom redu, mesto »izreče« staviti »izrekne«.

Čl. 139 postaje čl. 138. Mesto »136« u prvom redu, staviti »135«.

U naslovu mesto »GLAVA XIV« staviti »GLAVA XIII«.

Čl. 140 postaje čl. 139. U prvom redu, mesto »112—115« staviti »111—114«.

U naslovu mesto »GLAVA XV« staviti »GLAVA XIV«.

Čl. 141 postaje čl. 140. U drugom redu, iza reči »snazi« staviti zapeću i dodati »ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom,« a posle reči »donesu« brisati »novi-saglasno odredbama ovog zakona« a mesto toga staviti »novi propisi«.

Čl. 142 postaje čl. 141. U drugom stavu, prvi red, posle »potraživanja« dodati »iz« a u petom redu, posle cifre »7« brisati »ove Uredbe« i staviti »uredbe«.

Čl. 143 postaje čl. 142. Čl. 144 postaje čl. 143. Čl. 145 postaje čl. 144. Čl. 146 postaje čl. 145. U prvom redu, mesto »tridesetog« staviti »trideset«.

III

Podnoseći ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor predlaže Saveznom veću da ga u celosti primi. Zakonodavni odbor odredio je za svog izvešioća Boška Šiljegovića.

Sekretar

dr Jerko Radmilović, s. r.

Predsednik

Zakonodavnog odbora

dr Josip Hrnčević, s. r.

Članovi:

dr Metod Mikuž, s. r., dr Ivo Sunarić, s. r., Vladimir Simić, s. r., dr Maks Šnuderl, s. r., Boško Šiljegović, s. r., Veljko Zeković, s. r., Mara Naceva, s. r., Milan Popović, s. r., Mehmed Hođža, s. r., dr Milorad Vlajković, s. r., Isa Jovanović, s. r., Edhem Čamo, s. r., Živorad Ljubičić, s. r., Dušan Kveder, s. r.

IZVEŠTAJ

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA O PREDLOGU ZAKONA O IZVRŠENJU KAZNI, MERA BEZBEDNOSTI I VASPITNO-POPRAVNIH MERA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 981

26 septembra 1951 god.

Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda Narodne skupštine FNRJ, na svojim sednicama od 17. i 18. septembra 1951. godine, pretresao je Predlog zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera, dostavljen mu od Predsednika Veća naroda, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava Vlada FNRJ uputila Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Saglasno Poslovniku Veća naroda, a na osnovu pretresa Predloga zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera, Zakonodavni odbor podnosi Veću naroda ovaj izveštaj:

I

Predlog zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera koji se sada podnosi Narodnoj skupštini FNRJ izazvala je potreba da se u skladu sa načelima usvojenim u novom Krivičnom zakoniku upotpuni naš krivično-pravni sistem. Pošto Krivični zakonik sadrži u svojim odredbama novi sistem kaznenih mera i osnovna načela o njihovom izvršenju, ovim zakonom se taj sistem i ta načela razrađuju i usklađuju. U svojoj osnovi ovaj se zakon ne razlikuje od ranijih zakona na kojima je već izraden naš sistem izvršenja kazni, ali se taj sistem usklađuje sa sistemom usvojenim u novom Krivičnom zakoniku.

Na prvom mestu treba istaći da se ovim zakonom detaljno reguliše položaj osuđenih lica za vreme izvršenja kaznenih mera i reguliše režim u kazneno-popravnim ustanovama. Naročito je od interesa podvući da se u predloženom zakonu nalaze detaljne odredbe o izvršenju kazni konfiskacije imovine i novčane kazne kojih u ranijim zakonima nije bilo. Kod odredaba o konfiskaciji imovine tačno se

određuje postupak izvršenja ovih kazni i određuje tačno koja se imovina mora ostaviti osuđenom licu odnosno njegovoj porodici za život i izdržavanje. Ističe se da se po odredbama predloženog zakona konfiskacija provodi u načelu samo na nepokretnoj imovini a izuzetno na onoj pokretnoj imovini koja je izrično pobrojana u zakonu i to gotov novac i potraživanja preko iznosa od 50.000 dinara, dragocenosti, skupoceni umetnički predmeti i kolekcije, velike biblioteke, motorna vozila i sprave, motorni čamci i brodovi, poljoprivredne mašine i sprave na pogon i sl. Predlog zakona izrično predviđa da se zemljoradniku i njegovoj porodici mora ostaviti zemljište za obradu određene veličine koja se povećava sa brojem članova porodice. Izrično zakon predviđa da se ne može zemljoradniku oduzeti kuća za stanovanje sa dvorištem i privrednim zgradama uz kuću, zatim dva vola ili dva konja, jedna krava s teletom, dve krmače i jedan vepar, pet prasadi i pet ovaca ili koza, a ako je osuđenom zemljoradniku glavno zanimanje stočarstvo ostaviće mu se onoliki broj stoke koji je potreban za izdržavanje njegovo i njegove porodice. Licu koje nije zemljoradnik ostavlja se u svojinu kuća za stanovanje odnosno stan.

U pogledu prinudne naplate novčane kazne predlog zakona postavlja kao pravilo da se naplata novčane kazne do iznosa od 10.000 dinara vrši samo iz pokretne imovine a tek preko ovog iznosa i iz nepokretne ali i tada prvenstveno iz pokretne.

U pogledu izvršenja ostalih kazni i mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera zakon takode traži da se one izvršavaju samo na način propisan zakonom i u tom cilju razrađuje prava i dužnosti upravnika koji rukovodi kazneno-popravnim domom a stavlja u dužnost ministru unutrašnjih poslova nadzor nad kazneno-popravnim ustanovama koji on vrši putem povremenih inspekcija. Posebno predlog zakona propisuje da ovu inspekciju mogu vršiti i lica koja za to ovlaste prezidijumi narodnih skupština. U cilju pravilnog izvršenja mera zakon određuje da treba da postoji posebno čuvarsko osoblje koje je obučeno za pravilan odnos prema osuđenima.

Izvršavanje kazni strogog zatvora i zatvora detaljno je propisano i regulisan je u svemu položaj osuđenih za vreme izdržavanja ovih kazni. Posebno je obraćena pažnja pitanju prevaspitanja osuđenih za vreme izdržavanja kazne. Za prevaspitanje osuđenih zakon predviđa da se u svakoj kazneno-popravnoj ustanovi organizuju industrijska preduzeća, zanatske radionice i ekonomije, kao i stručne zanatske škole i kursevi, kursevi za opšte obrazovanje i analfabetiski tečajevi. Za sprovođenje ovih mera prevaspitanja zakon predviđa ustanovu grupe vaspitača pri svakom kazneno-popravnim domu.

Naročita pažnja poklonjena je pitanju izvršavanja kazni prema maloletnicima i za njih su donete posebne odredbe o načinu izdrža-

vanja kazni naročito kazne strogo zatvora i zatvora, za njihovo prevašpitanje i osposobljavanje za budući život.

U ukupnosti svojoj ovaj zakon nesumnjivo, će još više učvrstiti zakonitost u izvršavanju kaznenih mera i doprineće nesumnjivo pravilnosti i poboljšanju rada svih državnih organa u čiju nadležnost spada izvršenje izrečenih kaznenih mera.

Sa svih ovih razloga i posebno sa razloga iznetih u obrazloženju koje je Ministar unutrašnjih poslova FNRJ drug Aleksandar Ranković izneo uz ovaj zakonski predlog Zakonodavni odbor smatra da donošenje ovoga zakona predstavlja krupan korak u izgradnji našeg zakonodavstva.

II

Na osnovu pretresa svakog člana Predloga zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera, a po postignutoj saglasnosti redakcione komisije oba odbora, Zakonodavni odbor predlaže Veću naroda sledeće izmene i dopune u tekstu navedenog zakonskog predloga:

(Dalji tekst izveštaja Zakonodavnog odbora Veća naroda identičan je sa tekstom izveštaja Zakonodavnog odbora Saveznog veća na str. 119).

III

Podnoseći ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor predlaže Veću naroda da ga u celosti usvoji.

Za izvestioca određen je Miloš Carević.

Sekretar

Bogdan Oreščanin, s. r.

Predsednik
Zakonodavnog odbora

Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Ninko Petrović, s. r., Radovan Mijušković, s. r., Sulejman Filipović, s. r.,
Ida Sabo, s. r., Ante Vrkljan, s. r., Tode Nošpal, s. r., Gojko Garčević, s. r.,
Jože Lampret, s. r., Josip Rus, s. r., Leo Mates, s. r., Miloš Carević, s. r.,
Ladislav Ambrožić, s. r., Slobodan Marjanović, s. r.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ФНРЈ

Бр. 27.764

13 септембра 1951 године

Београд

ПРЕТСЕДНИКУ САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

и

ПРЕТСЕДНИКУ ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Достављам Вам Предлог закона о изменама и допунама Основног закона о прекршајима који је Влада ФНРЈ прихватила на својој седници.

Министар унутрашњих послова ФНРЈ

Александар Ранковић, с. р.

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ПРЕКРШАЈИМА

Основни закон о прекршајима од 4 децембра 1947 са изменама и допунама („Службени лист ФНРЈ“ бр. 107/47, 87/48 и 11/50) мења се и допуњује тако да његов пречишћен текст гласи:

ОСНОВНИ ЗАКОН О ПРЕКРШАЈИМА

ПРВИ ДЕО

МАТЕРИЈАЛНОПРАВНЕ ОДРЕДБЕ

ГЛАВА I

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

(1) Прекршаји су повреде правних прописа за које се законом или другим прописима прописују административне казне и заштитне мере.

(2) Административне казне и заштитне мере изричу државни органи одређени овим законом.

Члан 2

(1) За прекршај може се казнити само ако је, пре него што је учињен, био прописом предвиђен и за њега била прописана казна.

(2) Ако је после учињеног прекршаја измењен пропис о прекршају, примениће се блажи пропис.

Члан 3

(1) Прекршаји се могу прописивати законом.

(2) Прекршаје могу прописивати и:

а) Влада ФНРЈ и владе народних република уредбама и наредбама;

б) Претседник Владе ФНРЈ и претседници влада народних република, савети Владе ФНРЈ и савети влада народних република и министри који стоје на челу министарстава Владе ФНРЈ и влада народних република — правилницима и наредбама; претседници савета Владе ФНРЈ и претседници савета влада народних република правилницима и наредбама а на основу посебног овлашћења датог законом или уредбом;

в) народна скупштина аутономне покрајине одредбама, народни одбор аутономне области одлукама и главни извршни одбор народне скупштине аутономне покрајине наредбама;

г) народни одбори (месни, народни одбори насеља, градски, срески и обласни) одлукама.

Члан 4

(1) Државни органи из претходног члана могу прописивати административне казне и заштитне мере само за повреду прописа које они доносе у оквиру своје надлежности утврђене уставом, законима и другим општим прописима.

(2) Државни орган који је овлашћен да прописује административне казне и заштитне мере не може ово право пренети на ниже државне органе.

(3) Народни одбори не могу ово право пренети на своје органе.

Члан 5

(1) Прописи о прекршајима које доносе народни одбори престају важити по истеку две године од дана њиховог ступања на снагу, уколико народни одбор пре истека тога рока својом одлуком не продужи њихову важност.

(2) Одредба претходног става сходно се примењује и на прописе о прекршајима којима је по томе ставу продужена важност.

Члан 6

Прописи о прекршајима важе на подручју државног органа који их је донео.

Члан 7

(1) За прекршај ће се казнити само ако је учињен на територији ФНРЈ, уколико законом или уредбом није друкчије прописано.

(2) Прекршај је учињен на територији ФНРЈ кад је учинилац ту радио или био дужан да ради или кад је последица наступила на територији ФНРЈ.

(3) Прописи о прекршајима који важе на целој територији ФНРЈ примењују се на сваког ко ван територије ФНРЈ учини прекршај на домаћем броду или ваздухоплову.

Члан 8

(1) За прекршаје могу се прописивати новчана казна и казна затвора до тридесет дана.

(2) За један прекршај може се прописати и новчана казна и казна затвора, али само алтернативно.

(3) У случајевима предвиђеним овим законом (члан 37) може се учиниоцу прекршаја место прописане новчане казне или казне затвора изрећи казна укора.

Члан 9

(1) Новчана казна може се прописивати највише до 10.000 динара.

(2) Законом и уредбом може се за девизне, царинске, пореске и друге прекршаје учињене из материјалне заинтересованости прописивати новчана казна и преко 10.000 динара или у сразмерном или сличном односу према одређеној основи.

(3) За прекршаје које учине правна лица може се законом и уредбом прописивати новчана казна и преко 10.000 динара.

Члан 10

(1) Новчану казну могу прописивати, и то:

а) месни народни одбори и народни одбори насеља до 1.000 динара;

б) народни одбори градова у саставу среза до 2.000 динара;

в) срески народни одбори и народни одбори градова ван састава среза до 3.000 динара;

г) обласни народни одбор аутономне области, обласни народни одбори, народни одбори главних градова народних република и главни извршни одбор народне скупштине аутономне покрајине до 5.000 динара.

(2) Остали државни органи из члана 3 могу прописивати новчану казну у границама одређеним у члану 9 овог закона.

Члан 11

(1) Износи наплаћених новчаних казни за прекршаје иду у корист фонда за социјалне установе, који се оснива у свакој народној републици.

(2) Прописе о овом фонду и располагању средствима фонда доноси влада народне републике.

(3) Посебним савезним законом може се прописати да износи наплаћених новчаних казни за одређене врсте прекршаја иду у корист савезног буџета.

Члан 12

Казна затвора може се прописати само законом или уредбом.

Члан 13

(1) Законом и уредбом може се уз казну затвора или новчану казну прописивати заштитна мера одузимања предмета који су употребљени за извршење прекршаја, прибављени прекршајем или који су настали извршењем прекршаја.

(2) Законом и уредбом могу се прописивати и друге заштитне мере.

Члан 14

(1) Прекршај може бити извршен чињењем или нечињењем.

(2) Прекршај је извршен нечињењем кад је учинилац пропустио радњу коју је био дужан да изврши.

Члан 15

Прекршај је извршен у време кад је учинилац радио или био дужан да ради, без обзира кад је последица наступила.

Члан 16

Прекршај је извршен у месту где је учинилац радио или био дужан да ради, уколико овим законом (члан 7 став 2) или прописом о прекршају није друкчије одређено.

ГЛАВА II

ОДГОВОРНОСТ И КАЖЊАВАЊЕ ЗА ПРЕКРШАЈ

Члан 17

(1) Није одговоран ко учини прекршај у стању трајног или привременог душевног обољења или привремене душевне поремећености или заосталог душевног развоја уколико услед ових стања учинилац није могао бити свестан значаја своје радње или пропуштања или није могао управљати својим поступцима.

(2) Околност да је прекршај учињен у пијанству не искључује одговорност учиниоца.

Члан 18

(1) За прекршај није одговорно лице које у време извршења прекршаја није навршило четрнаест година.

(2) Ако такво лице учини прекршај, на то ће се упозорити његови родитељи односно старалац ради примене васпитних мера.

Члан 19

(1) С обзиром на природу прекршаја и личне особине малолетника који је навршио четрнаест година, орган надлежан за поступак може

обуставити поступак против њега и само га опоменути да убудуће не чини прекршаје. У таквом случају надлежни орган ће на то упозорити родитеље малолетника односно стараоца и школску установу у којој се малолетник школује, ради примене васпитних и дисциплинских мера.

(2) Казном затвора овакав малолетник може се казнити само изузетно, ако се утврди да је с обзиром на природу прекршаја и личне особине малолетника потребно применити ову казну.

Члан 20

Прописом о прекршају може се одредити да ће се родитељ односно старац малолетника који учини такав прекршај казнити новчаном казном, ако је пропустио дужност старања о малолетнику.

Члан 21

За одговорност довољан је нехат учиниоца, уколико прописом о прекршају није одређено да ће се казнити само за умишљај.

Члан 22

(1) Правно лице (државно предузеће, установа, задружна или друштвена организација и сл.) ће се казнити за прекршај кад је то прописом о прекршају одређено.

(2) Правно лице може се казнити за прекршај само ако је прекршај учинио његов службеник или претставник вршећи радњу у име правног лица или ако је пропуштена радња коју је правно лице било дужно да изврши.

(3) Против правног лица може се изрећи као административна казна само новчана казна, као и прописане заштитне мере које се на правно лице могу применити.

(4) Поред правног лица казниће се прописаном административном казном и претставник односно службеник правног лица који је учинио прекршај вршећи радњу у име правног лица или пропуштајући извршење радње.

(5) Прописом о прекршају може се одредити да за новчану казну којом је кажњен претставник или службеник правног лица солидарно одговара правно лице, уколико се оно не кажњава за исти прекршај.

Члан 23

Важење овог закона и посебних прописа о прекршајима у погледу лица која уживају екстериторијалност одређује се по међународним уговорима и конвенцијама или дипломатским путем.

Члан 24

С обзиром на природу прекршаја надлежан државни орган може обуставити поступак против учиниоца ако је прекршај учињен у крајњој нужди или ако је у време извршења прекршаја учинилац био у стварној заблуди, погрешно узимајући да постоје околности према којима би, кад би оне стварно постојале, његова радња (пропуштање) била допуштена.

Члан 25

Непознавање прописа којима су предвиђени прекршаји не извињава.

Члан 26

(1) Ко с умишљајем другог потстрекне или му помогне да учини прекршај казниће се као да га је сам учинио.

(2) С обзиром на природу прекршаја, као и начин и околности под којима је извршено потстрекавање или помагање и степен одговорности потстрекача и помагача, може се обуставити поступак против њих.

(3) Потстрекач и помагач неће се казнити ако прекршај није ни учињен.

ГЛАВА III

АДМИНИСТРАТИВНЕ КАЗНЕ И ЗАШТИТНЕ МЕРЕ

1) Опште одредбе

Члан 27

Против учиниоца прекршаја изричу се само оне казне и заштитне мере које су за тај прекршај прописане.

Члан 28

За дело за које је учинилац у кривичном поступку проглашен кривим учинилац се не може казнити у административно-казненом поступку.

2) Примена и одмеравање казне

Члан 29

(1) Новчана казна не може бити мања од 20 динара.

(2) У решењу о прекршају одређује се и рок плаћања новчане казне, који не може бити краћи од три ни дужи од тридесет дана рачунајући од дана правоснажности решења о прекршају.

(3) У оправданим случајевима орган који је донео у првом степењу решење о прекршају може дозволити да се новчана казна исплати у отплатама. У том случају тај орган ће одредити начин исплаћивања и рок исплате. Овај рок не може бити дужи од шест месеци, уколико посебним законом није друкчије одређено.

Члан 30

(1) Ако кажњени у одређеном року не плати новчану казну, она ће се заменити казном затвора.

(2) Малолетнику испод шеснаест година не може се новчана казна заменити затвором.

(3) Новчана казна ће се наплатити принудним путем само ако је то посебним законом или уредбом предвиђено.

(4) Ако кажњено правно лице не плати у одређеном року новчану казну, она ће се наплатити принудним путем.

Члан 31

(1) При замењивању новчане казне затвором рачунају се сваке започете две стотине динара у један дан затвора, али казна затвора не може прећи тридесет дана.

(2) Изузетно од одредбе става 1, у случају кад је за прекршаје из чл. 9 ст. 2 овог закона изречена новчана казна преко 20.000 динара, казна затвора којом се замењује новчана казна може прећи тридесет дана али ни у ком случају не може бити дужа од три месеца.

(3) Кад је за прекршаје поред новчане казне алтернативно прописана и казна затвора чија је највећа мера мања од тридесет дана, казна затвора којом се замењује изречена новчана казна не сме прећи највишу меру казне затвора прописану за тај прекршај.

(4) Ако кажњени исплати само један део новчане казне, остатак ће се по претходним ставовима заменити казном затвора.

(5) Извршење казне затвора којом је замењена новчана казна прекинуће се ако кажњени исплати остатак новчане казне.

Члан 32

(1) Казна затвора не може бити краћа од шест часова ни дужа од тридесет дана.

(2) Кад се примењује у трајању дужем од једног дана, казна затвора се изриче на пуне дане.

Члан 33

Орган који доноси решење о прекршају одмериће учиниоцу казну у границама одређеним прописом којим је за тај прекршај прописана

административна казна. Притом ће узети у обзир све околности које утичу да казна буде већа или мања (отежавајуће и олакшавајуће околности) а нарочито: тежину учињеног прекршаја и његове последице, околности под којима је прекршај учињен, степен одговорности учиниоца, личне прилике и држање учиниоца после учињеног прекршаја.

Члан 34

При одмеравању новчане казне узете се у обзир и имовно стање учиниоца.

Члан 35

Кад је државном органу остављен избор између новчане казне и казне затвора, казна затвора ће се изрећи кад прекршај има теже последице или указује на већи степен одговорности учиниоца, што ће надлежни орган образложити у решењу о прекршају.

Члан 36

Орган надлежан за поступак може учиниоцу одмерити казну испод прописане најниже мере одређене врсте казне или место казне затвора изрећи новчану казну, ако нађе да учињеним прекршајем нису произведене теже последице а постоје такве олакшавајуће околности које указују на то да се и ублаженом казном може постићи сврха кажњавања.

Члан 37

Ако је учињени прекршај према околностима под којима је извршен незнатног значаја или ако њиме нису проузроковане никакве или само очигледно незнатне последице, или ако постоје друге околности које у знатној мери умањују одговорност учиниоца, тако да се може очекивати да ће се учинилац убудуће клонити вршења прекршаја и без изрицања казне, орган надлежан за поступак може учиниоцу место новчане казне или казне затвора изрећи казну укора.

Члан 38

У решењу којим се учиниоцу изриче казна или поред ове и заштитна мера може надлежни орган одредити да се изречена казна од-
носно и заштитна мера уже или шире објави, ако је то потребно ради спречавања вршења прекршаја.

Члан 39

Лицу кажњеном за прекршај не може се по истеку године дана од дана издржане или застареле казне или заштитне мере изречена

административна казна или заштитна мера узети у обзир као отежавајућа околност приликом одмеравања казне за прекршај који је после тога времена учинило, уколико прописом о прекршају није друкчије одређено.

Члан 40

Ако је учинилац једном радњом учинио више прекршаја, казна му се изриче по оном пропису који предвиђа строжу казну, а при неједнаким врстама казне тежу врсту казне.

Члан 41

(1) Ако је учинилац са више радњи учинио више прекршаја по којима није донесено решење, утврдиће се претходно казна за сваки прекршај, па ће се изрећи све тако утврђене казне, а ако су те казне исте врсте, изрећи ће се укупна казна која је једнака збиру појединих утврђених казни.

(2) Укупна казна затвора за све прекршаје по којима решење о прекршају доноси исти државни орган не може прећи два месеца затвора.

3) Заштитна мера одузимања предмета

Члан 42

(1) Заштитна мера одузимања предмета који су употребљени за извршење прекршаја, прибављени прекршајем или који су настали извршењем прекршаја може се изрећи само ако су ти предмети својина учиниоца.

(2) Предмети из претходног става могу се одузети и кад нису својина учиниоца, ако то захтевају интереси опште безбедности или разлози јавног морала. Овим се не дира у право трећих лица на накнаду штете од учиниоца.

(3) Орган који доноси решење о прекршају одредиће тим решењем, сагласно упутствима министра унутрашњих послова народне републике, да ли ће се одузети предмети уништити или продати, или предати музеју или сличној установи.

(4) Продаја одузетих предмета врши се по правилима која важе за административно извршење, уколико посебним прописима није друкчије одређено.

(5) Новац добивен продајом предмета који су својина учиниоца иде у корист фонда из члана 11 овог закона, а новац добивен продајом одузетих предмета који нису својина учиниоца предаје се власнику. Ако је власник непознат и не јави се ни за годину дана, добивени новац иде у корист фонда из члана 11 овог закона.

ГЛАВА IV ЗАСТАРЕЛОСТ

Члан 43

(1) Административно-казнени поступак не може се предузети кад протекне шест месеци од дана кад је прекршај учињен.

(2) Застарелост се прекида сваком радњом надлежног државног органа која је управљена на вођење поступка против учиниоца прекршаја. Са сваким прекидом почиње поново тећи застарелост, али се административно-казнени поступак ни у ком случају не може предузети по истеку године дана од дана кад је прекршај учињен.

(3) Посебним законом могу се за одређене прекршаје продужити рокови из претходних ставова.

Члан 44

(1) Изречена административна казна и заштитна мера не може се извршити кад протекне шест месеци од дана кад је решење о прекршају постало правоснажно.

(2) Застарелост се прекида сваком радњом надлежног државног органа управљеном на извршење казне или заштитне мере. Са сваким прекидом почиње поново тећи застарелост, али казна и заштитна мера не могу се ни у ком случају извршити по истеку године дана од дана кад је решење о прекршају постало правоснажно.

(3) Посебним законом могу се за одређене прекршаје продужити рокови из претходних ставова.

ДРУГИ ДЕО АДМИНИСТРАТИВНО-КАЗНЕНИ ПОСТУПАК

ГЛАВА V ОСНОВНА НАЧЕЛА ПОСТУПКА

Члан 45

Поступак предвиђен овим законом примењује се на све прекршаје, уколико посебним законом није за поједине прекршаје одређен другачији поступак.

Члан 46

Административно-казнени поступак води се по службеној дужности.

Члан 47

(1) Државни орган који води административно-казнени поступак дужан је да истинито и потпуно утврди чињенице које су од важности

за доношење решења. Он је дужан да једнаком брижљивошћу испита како околности које терете окривљеног тако и околности које му служе за одбрану.

(2) Државни орган који води административно-казнени поступак дужан је старати се да незнање или неукост странака не буде на штету њихових права.

Члан 48

(1) Пре доношења решења окривљени мора бити саслушан о предмету због кога се против њега води поступак.

(2) У случају да уредно позвани окривљени не дође на саслушање, орган надлежан за поступак може донети решење о прекршају и без саслушања окривљеног, ако нађе да његово саслушање није нужно за правилно утврђивање стања ствари.

(3) Решење о прекршају може се донети без саслушања окривљеног и у случају предвиђеном у члану 121 овог закона.

Члан 49

У административно-казненом поступку орган надлежан за поступак оцењује доказе по слободном уверењу.

Члан 50

(1) Окривљеноме који не зна језик на коме се води административно-казнени поступак мора се омогућити да се преко преводиоца упозна са целим материјалом и да прати поступак.

(2) Он има право да се у току поступка служи језиком којим говори.

Члан 51

У административно-казненом поступку окривљени не може бити стављен у притвор, а може бити задржан пре доношења решења о прекршају само у случајевима предвиђеним овим законом (чланови 98 и 99).

Члан 52

(1) Против првостепеног решења о прекршају има места жалби.

(2) Решење другостепеног органа је правоснажно.

Члан 53

Државни органи дужни су у административно-казненом поступку указивати једни другима правну помоћ.

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

1) Органи за вођење административно-казненог поступка

Члан 54

(1) Административно-казнени поступак води у првом степену судија за прекршаје среског односно градског (рејонског) народног одбора. Градски (рејонски) народни одбор може по потреби имати и два или више судија за прекршаје.

(2) Влада народне републике може одредити да за подручја појединих градова у саставу среза и развијенијих места, као и за подручја појединих лучких, пограничних и аеродромских повереништава, административно-казнени поступак води судија за прекршаје за односно подручје.

(3) По прекршајима које прописују месни народни одбори, народни одбори насеља и народни одбори градова у саставу среза, који немају судију за прекршаје, административно-казнени поступак води комисија за прекршаје народног одбора састављена од секретара народног одбора и два члана одбора које одреди народни одбор.

(4) Посебним законом може се прописати да административно-казнени поступак по одређеним прекршајима води у првом степену веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике или други орган управе.

Члан 55

(1) Судију за прекршаје и његовог заменика бира и разрешава народни одбор уз сагласност министра унутрашњих послова народне републике.

(2) Судија за прекршаје одговара за свој рад народном одбору који га је изабрао.

(3) Судија за прекршаје мора имати свршен правни факултет или вишу школу Министарства унутрашњих послова ФНРЈ.

(4) У случају изузећа или друге спречености судије за прекршаје замењује га његов заменик.

(5) Судија за прекршаје је службеник народног одбора.

Члан 56

(1) За повреде службене дужности судија за прекршаје одговара дисциплински по прописима који важе за државне службенике.

(2) Повреде дужности судије за прекршаје расправља посебна дисциплинска комисија коју именује народни одбор из реда својих чланова. Дисциплинска комисија се састоји од претседника и два члана.

(3) Дисциплински поступак се покреће по предлогу претседника народног одбора или министра унутрашњих послова народне републике.

(4) Против првостепеног решења дисциплинске комисије може се у року од петнаест дана изјавити жалба већу за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике, чија је одлука коначна. Право жалбе има судија за прекршаје против кога је покренут дисциплински поступак, као и орган на чији је предлог тај поступак покренут.

Члан 57

(1) Судија за прекршаје може бити разрешен ако то сам затражи.

(2) Судија за прекршаје ће се разрешити на предлог већа за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике у следећим случајевима:

а) ако буде осуђен за кривично дело на казну затвора или неку тежу казну;

б) ако се утврди да није способан или достојан за вршење дужности судије за прекршаје;

в) ако постоји који други разлог услед кога, по прописима који важе за државне службенике, престаје служба државном службенику по сили закона.

Члан 58

(1) По жалби против решења које у административно-казненом поступку доноси судија за прекршаје, решава у другом степену веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике.

(2) На предлог министра унутрашњих послова народне републике могу се, по потреби, решењем владе народне републике образovati за подручја одређених срезова и градова одељења већа за прекршаје, са посебним седиштем.

(3) По жалби против решења о прекршају које је у првом степену донело веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике, решава у другом степену веће за прекршаје при Министарству унутрашњих послова ФНРЈ.

(4) Ако је првостепено решење о прекршају донео други посебан орган управе (члан 54 ст. 4), решава у другом степену веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике, уколико посебним законом није другачије одређено.

(5) По жалби против решења о прекршају које доноси комисија за прекршаје месног народног одбора (народног одбора насеља или града у саставу среза), решава у другом степену судија за прекршаје надлежног среског (градског) народног одбора.

Члан 59

(1) Претседника и судије већа за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике, као и њихове заменике, поставља и разрешава министар унутрашњих послова народне републике, а претседника и судије већа за прекршаје при Министарству унутрашњих послова ФНРЈ, као и њихове заменике, поставља и разрешава Министар унутрашњих послова ФНРЈ.

(2) Веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике и веће за прекршаје при Министарству унутрашњих послова ФНРЈ решавају у већима од три судије. Кад веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике решава по одређеним прекршајима у првом степену, у веће улази бар један судија постављен за односну врсту прекршаја.

(3) Претседник и судије већа за прекршаје морају имати свршен правни факултет или вишу школу Министарства унутрашњих послова ФНРЈ.

(4) Претседник и судије већа за прекршаје могу бити разрешени кад то сами затраже, а разрешиће се у случајевима предвиђеним у члану 57 ст. 2 овог закона.

(5) Претседник и судије већа за прекршаје одговарају дисциплински пред већем за прекршаје при Министарству унутрашњих послова ФНРЈ а по прописима који важе за државне службенике.

Члан 60

(1) Веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике врши надзор над пословањем судија за прекршаје на територији народне републике. У том циљу ово веће пази да судије за прекршаје врше послове у административно-казненом поступку уредно и на време, указује им на неправилности и неуредности у њиховом раду и упућује их како да их отклоне, и даје им општа упутства за њихов рад.

(2) Веће за прекршаје при Министарству унутрашњих послова ФНРЈ стара се о једнообразности у примени одредаба овог закона и савезних посебних прописа о прекршајима и у том циљу даје општа упутства већима за прекршаје при министарствима унутрашњих послова народних република и води евиденцију о свим прекршајима.

Члан 61

(1) Судије за прекршаје и већа за прекршаје самостално доносе одлуке на основу закона и других правних прописа.

(2) Судије за прекршаје, претседници и судије већа за прекршаје, као и њихови заменици, при ступању на дужност полажу заклетву.

Члан 62

(1) По прекршајима које учине војна лица административно-казнени поступак воде у првом и другом степену по прописима овог закона војни органи које одреди Министар народне одбране ФНРЈ. Ти су органи надлежни и за вођење административно-казненог поступка за прекршаје које су ова лица учинила пре него што су постала војна лица.

(2) Пријава за прекршаје против војних лица подноси се војном органу надлежном за вођење поступка.

(3) Изузетно од одредаба става 1, административно-казнени поступак за девизне, царинске и пореске прекршаје, као и за прекршаје у области јавног саобраћаја које војна лица учине на месту које није под контролом војних органа, воде државни органи који су надлежни и за грађанска лица.

Члан 63

(1) Уколико појединим одредбама овог закона није друкчије прописано, његове одредбе у погледу административно-казненог поступка које важе за судију за прекршаје примењују се сходно и на друге државне органе кад су они у првом степену надлежни за вођење административно-казненог поступка.

(2) Кад је за вођење административно-казненог поступка надлежно веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике или други орган управе (чл. 54 ст. 4), веће за прекршаје може поверити једном свом члану вршење појединих процесних радњи до доношења решења о прекршају, а други надлежан орган може поверити вршење тих процесних радњи одређеном службенику.

2) Месна надлежност

Члан 64

(1) За вођење административно-казненог поступка надлежан је по правилу судија за прекршаје оног народног одбора на чијем је подручју прекршај учињен.

(2) Ако је прекршај учињен на домаћем броду или ваздухоплову, за вођење административно-казненог поступка надлежан је судија за прекршаје оног народног одбора на чијем се подручју налази домаћа лука или ваздухопловно пристаниште у коме се завршава путовање учиниоца прекршаја.

Члан 65

Ако се надлежност не може одредити према месту извршења прекршаја, она се одређује према пребивалишту односно боравишту учиниоца, уколико се важност прописа којим је прекршај одређен простире и на подручје на коме се налази његово пребивалиште односно бораиште.

Члан 66

Ако су по члановима 64 и 65 овог закона за поступак надлежни судије за прекршаје два или више народних одбора, поступак води судија за прекршаје који га је први започео.

Члан 67

(1) Судија за прекршаје који је надлежан за учиниоца прекршаја надлежан је и за саучеснике.

(2) По правилу се против свих лица води заједнички поступак. Али кад је то целисходно, надлежан судија за прекршаје може одвојити поступак против појединих саучесника.

(3) Кад за исти прекршај одговарају као саизвршиоци или саучесници грађанска и војна лица, поступак против грађанских лица води се одвојено од поступка против војних лица, осим ако су и за поступак против војних лица надлежни исти државни органи.

Члан 68

Судија за прекршаје који је надлежан за учиниоца прекршаја може предмет уступити судији за прекршаје оног народног одбора на чијем подручју учинилац пребива или борави, ако се тиме олакшава поступак и ако се важност прописа којим је прекршај одређен простире и на то подручје.

Члан 69

Судија за прекршаје дужан је по службеној дужности да пази на стварну и месну надлежност. Ако нађе да је за вођење административно-казненог поступка надлежан судија за прекршаје другог народног одбора или други државни орган, уступиће предмет без одлагања томе органу.

3) Сукоб надлежности

Члан 70

(1) О сукобу надлежности између судија за прекршаје два или више народних одбора решава веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике, а о сукобу надлежности између судија за прекршаје са територија разних народних република,

као и између већа за прекршаје при министарствима унутрашњих послова разних народних република или између наведених и других државних органа, решава веће за прекршаје при Министарству унутрашњих послова ФНРЈ.

(2) Ако веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике уступи или врати предмет судији за прекршаје, таква одлука је обавезна за судију за прекршаје.

4) Изузеће

Члан 71

(1) У административно-казненом поступку изузеће се судија за прекршаје и друго службено лице:

а) које је са окривљеним, оштећеним или његовим заступником у блиском сродству или у таквом односу да постоји сумња у његову непристрасност;

б) које је у истом предмету било сведок, вештак или заступник оштећеног;

в) кад постоје друге околности које изазивају сумњу у његову непристрасност.

(2) Изузета су од доношења решења у другом степену службена лица која су учествовала у доношењу првостепеног решења.

Члан 72

(1) Судија за прекршаје дужан је да се сам изузме чим сазна да постоје разлози за изузеће. Остала службена лица дужна су да сама траже изузеће чим сазнају да постоје разлози за изузеће.

(2) Захтев за изузеће може поднети и странка све до доношења решења о прекршају. Лице чије се изузеће тражи може до решења о захтеву за изузеће предузимати само оне радње које не трпе одлагања.

(3) О изузећу судије за прекршаје решава веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике.

(4) О изузећу претседника и судија већа за прекршаје решава односно веће. У решавању не може учествовати члан већа чије се изузеће тражи.

(5) О изузећу чланова комисије за прекршаје месног народног одбора решава надлежни судија за прекршаје.

(6) Пре доношења решења о изузећу узео се изјава од лица чије је изузеће у питању.

(7) Против решења којим се изузеће усваја није допуштена жалба, а решење којим се изузеће одбија може се побијати само жалбом против решења о прекршају.

5) Странке и њихово заступање

Члан 73

- (1) Странке у административно-казненом поступку су окривљени и оштећени.
- (2) Окривљени је лице против кога се води поступак.
- (3) Оштећени је онај чије је право повређено прекршајем.

Члан 74

Оштећени има право да сам или преко свог заступника подноси доказе, да ставља предлоге и да истиче грађанскоправни захтев за накнаду штете.

Члан 75

Окривљени има право да подноси доказе, да ставља предлоге и изјављује жалбу, као и да употребљава друга правна средства.

Члан 76

Странке, заступник оштећеног, као и законски заступници малолетних странака имају право да прегледају и преписују списе предмета, осим ако би се тиме ометало правилно вођење поступка. После доношења решења о прекршају то им се право не може ускратити.

6) Записник

Члан 77

- (1) О појединим службеним радњама које се предузимају у току поступка саставља се записник.
- (2) У записник се уноси:
 - а) назив државног органа који води поступак;
 - б) место, време и предмет службене радње;
 - в) имена лица која учествују у службеној радњи;
 - г) кратак садржај обављања службене радње.
- (3) У записник о саслушању уноси се битна садржина саслушања. Ако се саслушање врши преко преводиоца, означаје се на коме је језику саслушање извршено и ко је био преводилац.
- (4) Записник потписује службено лице које руководи службеном радњом и записничар, ако записник води записничар.
- (5) Записник о саслушању окривљеног потписује и окривљени.
- (6) Записник о саслушању сведока и вештака потписују и сведоци односно вештаци.

Члан 78

(1) Пре потписивања записник ће се прочитати саслушаним лицима, што ће се на крају текста означити.

(2) Ако записник садржи више листова, они ће се означити редним бројевима и сваки лист овериће својим потписом лице које руководи службеном радњом.

(3) Ако записник о саслушању садржи више листова, на сваком листу потписаће се и саслушано лице.

(4) Ако саслушано лице неће да потпише записник или се удаљи пре његовог закључења, лице које руководи службеном радњом забележиће ово у записник.

(5) Ако се службена радња не може цела обавити без прекида, саставиће се посебан записник о сваком посебном делу службене радње.

Члан 79

(1) У већ потписаном записнику не сме се ништа додавати, преправати или мењати. Места која су прецртана још за време састављања записника морају остати читљива. Исправке и прецртана места овериће својим потписом лице које руководи службеном радњом. Допуне већ закљученог записника поново ће се потписати и оверити.

(2) Лице које учествује у поступку има право да у записник стави приговор на његову садржину.

7) Доношење и саопштавање одлука

Члан 80

Одлуке у административно-казненом поступку доносе се по правилу у облику решења, уколико прописима овог закона за поједине одлуке није предвиђено да се доносе у облику наредбе.

Члан 81

(1) Одлуке се саопштавају странкама усмено ако су присутне.

(2) Усмено саопштавање увек ће се назначити у записнику или на спису. Приликом усменог саопштавања одлуке странке ће се упозорити да могу затражити препис одлуке и поучиће се о праву жалбе и року за жалбу.

(3) На захтев учињен приликом усменог саопштења издаће се заинтересованоме препис саопштене одлуке. Кад странка затражи препис одлуке, рок за жалбу рачуна јој се од дана доставе преписа одлуке.

(4) Отсутнима одлуке се саопштавају достављањем њиховог овереног преписа. У овом случају рок за жалбу рачуна се од дана доставе.

Члан 82

(1) Одлуке и друга писмена достављају, се по правилу преко поште.

(2) Достављање се може вршити и на други начин, уколико је такав начин достављања подеснији.

(3) Начин достављања одређује државни орган који води поступак.

Члан 83

(1) Достављање се врши по правилу лично.

(2) Достављање се врши редовно у стану или пословној просторији лица коме се писмено доставља, али се оно може вршити и на другом месту.

(3) Достављање се редовно врши дању. Достављање ноћу може се вршити изузетно и само по нарочитом наређењу судије за прекршаје.

Члан 84

(1) Потврду о извршеној достави (доставницу) потписују достављач и лице коме се достава врши.

(2) На доставници се исписује словима датум и место достављања.

(3) Ако је прималац неписмен или није у стању да се потпише на доставници, достављач ће га потписати, назначити дан предаје и ставити напомену зашто је потписао примаоца.

(4) Ако прималац одбије да потпише доставницу, достављач ће то забележити на доставници. Сматра се да је тиме достава извршена.

Члан 85

(1) Кад се лице коме се врши достављање не затекне у стану или пословној просторији, достављање се може пуноважно извршити сваком пунолетном лицу које с њим живи у заједничком домаћинству, односно сваком његовом пунолетном члану породице или намештенику. Ако таквих лица нема, достављање се може пуноважно извршити закуподавцу или чувару куће ако они ту станују.

(2) Позив окривљеном ради саслушања и решење о прекршају морају му се лично доставити.

Члан 86

(1) Кад лице коме се врши достава одбије да прими писмено, достављач ће забележити на доставници дан, час и разлог одбијања пријема, а писмено ће према околностима случаја оставити у стану односно просторији где је дотично лице запослено. Сматра се да је тиме достава извршена.

(2) Ако лице коме се достава има лично извршити избегава достављање, писмено ће се предати месном народном одбору, а извештај

о томе прибити на врата стана или пословне просторије лица коме се достава има извршити, као и на таблу месног народног одбора. Достава се сматра да је извршена кад је извештај прибијен на врата стана или пословне просторије. Достављач ће у таквом случају на доставници назначити на који је начин извршена достава, као и дан и час кад је извештај прибијен на врата стана или пословне просторије.

Члан 87

Достављање које се има извршити надлештвима, установама, предузећима, друштвеним организацијама и уопште правним лицима врши се лицу које је за то овлашћено.

Члан 88

(1) Војним лицима достављање се врши преко њихове команде односно јединице, а припадницима Народне милиције преко надлежне управе милиције односно јединице.

(2) Саобраћајним службеницима сувоземног, речног, аутобуског и ваздухопловног саобраћаја достављање се врши преко њиховог непосредног старешине.

8) Позивање и привођење лица

Члан 89

(1) Лице које треба да лично учествује у поступку позива се, по правилу, писменим позивом. У позиву ће се означити назив државног органа који позива, време кад се позвани има јавити, предмет због кога се позива и у коме својству (као окривљени, сведок, вештак итд.).

(2) У позиву којим се позива окривљени означиће се зашто се окривљује и да ли окривљени мора лично приступити ради саслушања или може дати своју одбрану и писмено. Кад се позива да лично приступи, окривљени ће се у позиву упозорити да се у случају неодржавања позиву може наредити његово привођење, као и да ће се решење о прекршају донети и без његовог саслушања.

(3) У позиву сведоцима и вештацима ће се означити да је позвани дужан да се јави и да ће се у случају неоправданог неодржавања позиву наредити његово привођење. Ако се оштећени позива као сведок, то се у позиву мора означити.

(4) У изузетним случајевима позивање се може извршити и усменим путем, што ће се у списима забележити.

Члан 90

(1) Ако се уредно позвано лице не одазове позиву и свој изостанак не оправда, може се наредити његово привођење. Привођење се извршује о трошку приведеног лица.

(2) Привођење окривљеног може се наредити само ако је у позиву било означено да окривљени мора лично приступити.

(3) Привођење окривљеног може се наредити и без претходног позива ако не може да докаже свој идентитет или нема сталног бора-вишта.

(4) Привођење оштећеног може се наредити само ако је он по-зван и као сведок.

(5) Привођење се наређује писмено. У наредби мора бити озна-чено име лица које се има привести и узрок због кога се наређује привођење. Наредба мора бити снабдевена службеним печатом и пот-писом судије за прекршаје који је привођење наредио.

(6) Припадници Народне милиције и друга службена лица овла-шћена на привођење могу и без наређења судије за прекршаје непо-средно привести лице које је затечено у вршењу прекршаја, ако се не може да утврди његов идентитет или ако оно нема сталног бора-вишта, као и у случају када је привођење потребно да би се спречило настављање прекршаја. Привођење окривљеног у оваквим случајевима мора се извршити без одлагања.

(7) Ако је у случају из претходног става учинилац затечен у вршењу прекршаја ван редовног службеног времена судије за пре-кршаје, а постоје основи сумње да ће окривљени побећи или опасност да непосредно настави извршење прекршаја, службено лице овлашћено на привођење може задржати окривљенога под својим надзором док не буде у могућности да га приведе судији за прекршаје а најдоцније у року од 24 часа.

9) Рокови

Члан 91

(1) Рокови се рачунају на часове, дане, месеце и године.

(2) У један дан рачуна се 24 часа, а месеци и године рачунају се у календарском трајању.

(3) Рокови на часове рачунају се од наредног часа по ономе у који спада почетак рока. Тај ће се час означити на спису.

(4) У рок који се рачуна на дане не урачунава се дан у који пада почетак рока.

(5) Рокови одређени по месецима или годинама свршавају се про-теком оног дана последњег месеца или године који по своје датуму одговара дану када је рок почео.

(6) Ако последњи дан рока пада у који државни празник или недељу, рок истиче протеком првог наредног дана.

Члан 92

(1) Кад је изјава скопчана са роком, сматра се да је дата у року ако је пре него што рок истекне предата ономе ко је за њен пријем овлашћен.

(2) Изјава се може упутити и преко поште препоручено као и брзојавним путем. Дан предаје пошти сматра се као дан предаје ономе ко је овлашћен за пријем.

Члан 93

(1) Окривљеноме који пропусти рок за изјаву жалбе на решење о прекршају може се из оправданих разлога допустити повраћај у пређашње стање, ако у року од три дана по престанку узрока због кога је пропуштен рок поднесе молбу за повраћај у пређашње стање и ако једновременно са молбом преда жалбу.

(2) По протеку једног месеца од дана пропуштеног рока не може се тражити повраћај у пређашње стање.

(3) О повраћају у пређашње стање решава државни орган надлежан да решава у другом степену по жалби. Кад надлежни државни орган дозволи повраћај у пређашње стање, решиће истим решењем о жалби.

Члан 94

(1) Молба за повраћај у пређашње стање предаје се државном органу коме се предају жалбе.

(2) Против решења донетог о молби за повраћај у пређашње стање није допуштена жалба.

Члан 95

Молба за повраћај у пређашње стање не задржава извршење решења о прекршају, али државни орган коме је предата молба може према околностима наредити да се извршење казне одложи до решења молбе о повраћају.

ГЛАВА VII

ПОКРЕТАЊЕ И ТОК АДМИНИСТРАТИВНО-КАЗНЕНОГ ПОСТУПКА

1) Повод за покретање поступка

Члан 96

(1) Судија за прекршаје покреће поступак на основу пријаве државног органа, службеног лица, јавног тужиоца, оштећеног или другог

лица, на основу непосредног сазнања или сазнања на било који други начин о прекршају и учиниоцу прекршаја.

(2) Пријава се подноси писмено или усмено на записник.

(3) На основу пријаве судија за прекршаје одлучује да ли постоје услови за покретање поступка.

(4) Ако по пријави оштећеног судија за прекршаје нађе да нема услова за покретање поступка, обавестиће о томе оштећеног и упутити га да се са својим захтевом за накнаду штете, ако га има, може обратити суду.

Члан 97

(1) Административно-казнени поступак спроводи се брзо и кратко, али тако да се тиме не омета доношење правилног решења о прекршају.

(2) Доказивање ће се ограничити на чињенице које су битне за утврђивање материјалне истине.

2) Мере за обезбеђење присуства окривљеног

Члан 98

(1) Окривљени може бити задржан до доношења решења о прекршају, ако се не може утврдити његов идентитет или ако нема сталног боравишта а постоје основи сумње да је учинио прекршај и да ће побећи.

(2) О задржавању окривљенога мора се ставити забелешка на спису у којој ће се означити дан и час кад је наређено задржавање. Ову забелешку потписује судија за прекршаје, а испод ње окривљени потписује да му је наредба о задржавању саопштена.

(3) Задржавање може трајати најдуже 24 часа од часа када је окривљени задржан. У том року окривљени мора бити саслушан и мора се донети решење о прекршају или се окривљени има пустити на слободу.

(4) Време за које је окривљени задржан пре доношења решења о прекршају урачунава му се у изречену казну. При урачунавању задржавање које је трајало дуже од 12 часова рачуна се у један дан затвора, односно у 200 динара новчане казне.

Члан 99

(1) Судија за прекршај може наредити да се лице у пијаном стању које се затекне у вршењу прекршаја задржи док се не истрезни, ако постоји опасност да ће оно и даље вршити прекршај. Овакво задржавање не може трајати дуже од 12 часова од часа када је односно лице задржано.

(2) Ван редовног службеног времена задржавање лица у пијаном стању у случају из претходног става може наредити и овлашћени старешина Народне милиције. У местима ван седишта судије задржавање таквог лица може наредити и секретар месног народног одбора (народног одбора насеља или града у саставу среза).

(3) О задржавању мора се ставити забелешка на спису у којој ће се означити дан и час кад је наређено задржавање. Ову забелешку потписује службено лице које је наредило задржавање.

3) Саслушање окривљеног

Члан 100

(1) Окривљени се испитује усмено.

(2) У почетку првог испита од окривљеног ће се прво узети општи лични подаци овим редом: породично, очево и рођено име, занимање, дан, месец, година и место рођења, место становања, брачно стање и број деце, држављанство, писменост, имовно стање, да ли је, када и зашто судски и административно кажњаван, да ли се налази под истрагом, и ако је малолетан, ко му је законски заступник.

(3) После узимања личних података судија за прекршаје саопштиће окривљеном зашто се узима на одговорност и позваће га да каже све што је у вези са прекршајем због кога се саслушава.

Члан 101

Окривљени ће се суочити са сведоком или саучесником ако се њихови искази не слажу у важним тачкама и ако се та противречност не може на други начин отклонити.

Члан 102

Ако је окривљени глуп, поставиће му се питање писмено, а ако је нем, позваће се да писмено одговара. Ако се саслушање не може обавити на овај начин, позваће се ради тумачења такво лице које се са окривљеним може споразумети.

4) Саслушање сведока

Члан 103

(1) Ако је за утврђивање чињеница потребно, у административно-казненом поступку саслушаће се сведоци.

(2) Свако лице које је као сведок позвано дужно је на позив доћи и сведочити. Лица која због изнемоглости, болести или неспособности не могу доћи по позиву, испитаће се као сведоци у свом стану.

(3) Ослобођени су од дужности сведочења: брачни друг окривљеног, сродници окривљенога по крви у усходној или нисходној правој линији, а у побочној до другог степена закључно, усвојилац и усвојеник окривљеног, као и верски исповедник о ономе што му је окривљени исповедио.

(4) Пре испитивања ова лица ће се поучити да не морају сведочити и то ће се назначити у записнику, а њихове изјаве да не желе да сведоче унеће се у записник.

Члан 104

Као сведоци не могу се испитати службена и друга лица о чињеницама које су дужна чувати као службену тајну, док их од тога не ослободи надлежни орган.

Члан 105

Сведока испитује судија за прекршаје који води поступак, осим ако сведок живи ван његовог подручја, у ком случају саслушање може обавити судија за прекршаје на чијем подручју сведок борави.

Члан 106

(1) Сведоци се испитују појединачно.

(2) Сведок ће се пре испита опоменути да на сва питања каже праву истину, да ништа не прећути и упозориће се на последице које ће сносити ако лажно сведочи.

Члан 107

(1) Од сведока ће се прво узети општи лични подаци овим редом: породично, очево и рођено име, године живота, занимање, место рођења, место становања, да ли се налази под истрагом и у каквом је односу према окривљеном и према оштећеном.

(2) У току испитивања сведок ће се позвати да каже све што му је познато о предмету и по потреби поставиће му се посебна питања ради допуњења или разјашњења онога што је исказао. Сведок ће се увек питати откуда му је познато оно што сведочи.

(3) Ако је потребно утврдити да ли сведок познаје лице или предмете, тражиће се од њега да их прво опише и да наведе знакове разликовања, па ће му се потом показати лице или предмет ради познавања.

(4) Ако је сведок глув или нем, саслушаће се на начин предвиђен у члану 102 овог закона.

Члан 108

Сведоци се могу суочити ако се њихови искази не слажу у важним тачкама а противречност се не може на други начин отклонити.

5) Увиђај

Члан 109

(1) Ако је за утврђивање и разјашњење какве важне чињенице потребно лично опажање, извршиће се увиђај.

(2) Судија за прекршаје који је наредио увиђај одредиће која ће се лица позвати да присуствују увиђају.

6) Вештачење

Члан 110

(1) Кад је за утврђивање или оцјену чињеница потребна нарочита стручна спрема, одредиће се један или два вештака.

(2) За вештаке не може се узети лице које не може бити сведок.

Члан 111

(1) Налаз и мишљење вештака уноси се у записник одмах, а може се дати и у року које одреди судија за прекршаје.

(2) Несагласност или нејасност у мишљењу и надазу вештака отклониће се њиховим саслушањем или понављањем вештачења преко истих или других вештака.

7) Претресање стана и лица

Члан 112

Претресање стана и других просторија, као и претресање лица може се предузети само онда кад има довољно основа да ће се у просторијама, стварима или код појединих лица наћи предмети или трагови који би могли бити од важности за поступак или да ће се претресањем стана и других просторија окривљени ухватити.

Члан 113

(1) Претресање одређује писменом наредбом судија за прекршаје. Лично претресање жена врши жена службеник или друго женско лице коме се може доверити вршење претресања.

(2) Службено лице које има извршити претресање стана и просторија или претресање лица мора имати писмену наредбу која ће се пре претресања саопштити.

Члан 114

(1) Пре претресања позваће се онај код кога се претресање врши да сам изда лица или предмете који се траже. Ако се на овај начин не добије оно што се тражи, извршиће се претресање.

(2) Ако је одлагање везано са опасности или ако се претресање врши у јавним просторијама, претресању ће се приступити одмах и без позива да се издају лица или предмети.

Члан 115

Претресање стана врши се дању. Ако је у току претресања наступила ноћ, започето претресање неће се због тога прекинути. Претресању стана ће присуствовати два пунолетна грађанина.

Члан 116

(1) Држалац стана или просторија позваће се да присуствује претресању. Ако је овај отсутан, позваће се да претресању присуствује један од одраслих укућана, односно сусед.

(2) Врата на стану или другим просторијама и оставама отвориће се ако их власник или његов опуномоћеник сам не отвори на позив службеног лица или ако је он отсутан.

(3) Претресање у државним установама и друштвеним и задружним организацијама може се вршити само у присуству старешине те установе или његовог заменика, односно претставника организације.

(4) Претресање у војним установама и установама које уживају екстериторијалност није допуштено.

Члан 117

Претресањем нађени предмети који су употребљени за вршење прекршаја, прибављени прекршајем или који су настали извршењем прекршаја привремено ће се одузети.

Члан 118

(1) О сваком претресању сачиниће се записник у коме ће се поред других података означити наредба на основу које је претресање извршено и попис свих одузетих предмета.

(2) Записник потписује и лице код кога је претресање извршено, као и присутни грађани. Ако које од ових лица одбије да потпише записник, то ће се у записнику забележити.

(3) Лицу код кога је претресање извршено издаје се препис записника.

8) Привремено одузимање ствари

Члан 119

(1) Предмети који могу бити одузети по члану 42 ст. 1 и 2 овога закона могу се привремено одузети и пре доношења решења о прекршају.

(2) Привремено одузимање одређује својом наредбом судија за прекршаје. Препис наредбе мора се предати лицу од кога се врши одузимање ствари.

(3) Посебним прописима којима се одређује прекршај могу се овластити службеници инспекцијских органа и припадници Народне милиције да, када у службеној дужности сазнају за прекршај, могу сами привремено одузети предмете из члана 42 ст. 1 и 2 овог закона. Ти органи дужни су привремено одузете предмете одмах предати судији за прекршаје, а ако се не налазе у седишту судије за прекршаје, дужни су да га неодложно извести о извршеном привременом одузимању и побринути се за чување предмета до доношења наредбе од стране судије за прекршаје.

(4) Лицу од кога се одузимају предмети издаје се потврда с тачним означањем одузетих предмета.

(5) Ако је ствар подложна квару, или ако њено чување изискује несразмерне трошкове, судија за прекршаје ће одредити да се таква ствар прода.

(6) Судија за прекршаје, поводом приговора заинтересованог лица, и по службеној дужности може привремено одузете предмете вратити сопственику.

9) Усмена расправа

Члан 120

(1) Ако судија за прекршаје нађе да је ради бољег разјашњења ствари потребно одржати усмену расправу, може одредити усмену расправу и на њој саслушати окривљенога.

(2) На усмену расправу се позива окривљени, а по потреби и сведоци и вештаци.

(3) О дану усмене расправе обавештава се и оштећени, ако се тиме поступак не би одуговлачио.

10) Доношење решења о прекршају без саслушања окривљеног

Члан 121

(1) Кад је за одређени прекршај прописана само новчана казна а судија за прекршај нађе да се на основу пријаве припадника Народне милиције, службеника инспекцијских органа или другог службеног лица,

поднете на основу непосредног опажања, довољно утврђује да је окривљени учинио прекршај и да би се против њега имала изрећи новчана казна до 500 динара, може и без позивања и саслушања окривљеног донети решење о прекршају и изрећи против њега новчану казну највише до 500 динара.

(2) Против решења о прекршају донетог по претходном ставу окривљени може у року од три дана од дана доставе поднети приговор.

(3) Ако окривљени у одређеном року поднесе приговор, судија за прекршаје ставиће ван снаге донето решење о прекршају и наставиће редован поступак.

(4) У поступку против малолетника решење о прекршају не може се донети без саслушања окривљеног.

11) Казне за повреду поступка

Члан 122

(1) Сведок или вештак који без оправданог разлога одбије да сведочи односно вештачи казниће се новчано до 1.000 динара.

(2) У случају да кажњено лице не плати новчану казну, судија за прекршаје може наредити да се она принудно наплати.

(3) Ако сведок и поред тога одбије да сведочи, судија за прекршаје може га лишити слободе. Ово лишење слободе не може трајати дуже од три дана. Лишење слободе престаје чим сведок пристане да сведочи, односно чим његово испитивање постане непотребно. Изречена новчана казна се у том случају, уколико није већ наплаћена, неће наплатити.

(4) Жалба на решење о новчаној казни и на решење о лишењу слободе не задржава решење од извршења.

(5) Према војним лицима и припадницима Народне милиције неће се изрицати лишење слободе него ће се о одбијању сведочења извести надлежна војна команда.

Члан 123

(1) Лице које се током поступка и поред опомене непристојно понаша или омета службени рад казниће се новчаном казном до 500 динара.

(2) Жалба на решење не задржава извршење решења.

(3) У случају да кажњено лице не плати ову казну, она ће се заменити затвором по члану 31 овог закона.

Члан 124

Износи наплаћених новчаних казни које су изречене по члановима 122 и 123 иду у корист фонда из члана 11 овог закона.

ГЛАВА VIII

РЕШЕЊЕ О ПРЕКРШАЈУ

1) Доношење решења

Члан 125

Административно-казнени поступак се завршава доношењем решења о прекршају.

Члан 126

Решење о прекршају садржи назив државног органа, предмет поступка, диспозитив, образложење и упутство о жалби, као и број, датум, потпис и печат органа који је донео решење.

Члан 127

У диспозитиву се решава да ли се окривљени кажњава за прекршај или се поступак против њега обуставља.

Члан 128

(1) Диспозитив решења којим се окривљени кажњава за прекршај садржи:

- а) чињенични опис прекршаја за који се окривљени кажњава и пропис којим је прекршај предвиђен;
- б) казну која се изриче против окривљеног;
- в) заштитне мере које се изричу против окривљеног, ако се такве мере примењују;
- г) одлуку о захтеву оштећеног на накнаду штете.
- д) одлуку о трошковима поступка;

(2) Ако је против окривљеног изречена новчана казна, решењем ће се одредити у ком року се ова мора платити и навешће се да ће се новчана казна, ако је окривљени у одређеном року не плати, заменити казном затвора у одређеном трајању, односно да ће се наплатити принудним путем.

(3) У случају да је окривљени пре доношења решења о прекршају био задржан, решењем ће се одлучити и о урачунавању задржавања у изречену казну.

(4) Ако је изречена заштитна мера одузимања предмета, у решењу ће се одредити и како ће се са одузетим предметима поступити. Кад изреченом мером одузимања предмета нису обухваћени предмети привремено одузети по члану 119 овог закона, решењем ће се одредити да се такви предмети имају вратити сопственику.

Члан 129

Решење којим се поступак обуставља донеће се када у току поступка окривљени умре, када наступи застарелост гоњења или се на основу спроведеног поступка установи да дело није прекршај, или нема доказа да је прекршај учинио окривљени, или да постоје основи који искључују одговорност за прекршај.

Члан 130

У образложењу се укратко наводи утврђено чињенично стање уз навођење доказа на основу којих се поједине чињенице сматрају доказаним, као и правни прописи на којима се заснива одговорност окривљеног, односно одлука о обустављању поступка.

Члан 131

У упутству о жалби странка се поучава да против решења о прекршају има право жалбе, коме се државном органу она изјављује и коме се предаје, у ком року, као и то да се жалба може поднети писмено или изјавити усмено у записник.

Члан 132

(1) Грешке у писању или бројевима, као и друге очигледне нетачности у решењу о прекршају може исправити по службеној дужности или на предлог странке државни орган који је донео решење.

(2) О исправкама извршеним после отправљања решења странкама обавестиће се странке.

2) Одлучивање о накнади штете

Члан 133

(1) Оштећени може до доношења решења о прекршају поднети захтев за накнаду штете причињене прекршајем.

(2) О захтеву оштећеног одлучиће се у решењу о прекршају. Ако се висина штете не може утврдити или ако би се расправљањем о штети ометао брз ток поступка, оштећени ће се упутити да своје потраживање остварује код надлежног суда. Ако оштећени тражи већу накнаду од оне која му се може признати према утврђеним околностима, одредиће му се накнада према утврђеним околностима, а за остатак ће се упутити да своје потраживање остварује код надлежног суда.

(3) У случају обустављања поступка оштећени ће се упутити да своје потраживање на накнаду штете остварује код надлежног суда.

(4) Против одлуке о захтеву на накнаду штете оштећени нема право жалбе, али уколико је том одлуком незадовољан, може остваривати свој захтев тужбом код редовног суда.

3) Трошкови поступка

Члан 134

(1) Трошкови поступка обухватају стварно учињене издатке за правилно вођење поступка.

(2) Трошкови поступка падају на терет лица које је кажњено за прекршај.

(3) Трошкове поступка за прекршај по коме је поступак обустављен сноси држава.

(4) У решењу о прекршају одредиће се ко сноси трошкове и у ком износу. Ако за утврђивање величине трошкова нема довољно података, могу се они одредити и накнадним решењем.

ГЛАВА IX

ПРАВНА СРЕДСТВА

1) Жалба

Члан 135

(1) Против решења о прекршају окривљени има право жалбе надлежном другостепеном органу (члан 58).

(2) Жалбу у корист окривљеног малолетника може изјавити и његов законски заступник.

(3) Право жалбе имају и лица кажњена по члановима 122 и 123 овог закона. Ова жалба изјављује се такође надлежном другостепеном органу.

Члан 136

(1) Жалба се подноси у року од осам дана од дана доставе решења.

(2) Рок за жалбу на решење које је странкама усмено саопштено почиње тећи даном саопштавања, ако странка није затражила да јој се достави препис решења (члан 81 ст. 3).

(3) Жалба се предаје писмено или се даје у записник код органа који је донео решење о прекршају.

Члан 137

Жалба се не мора посебно образложити, већ је довољно навести у чему је жалилац незадовољан решењем.

Члан 138

(1) Неблаговремену или недопуштену жалбу одбацаће првостепени орган коме је жалба предата.

(2) Против решења о одбацивању неблаговремене или недопуштене жалбе жалилац има право жалбе надлежном другостепеном органу.

(3) Благовремену жалбу првостепени орган дужан је без одлагања доставити надлежном другостепеном органу.

Члан 139

(1) Решавајући о жалби, другостепени орган може решење о прекршају потврдити, поништити или преиначити.

(2) Другостепени орган ће укинути решење по прекршају кад утврди да га је донео стварно ненадлежан орган и предмет ће упутити стварно надлежном органу.

(3) Другостепени орган ће поништити решење о прекршају и кад нађе да је потребно допунити поступак или спровести нов поступак, и вратиће га са списима првостепеном органу да донесе ново решење.

(4) Ако другостепени орган при решавању о жалби примети да је пропис народног одбора којим је прекршај предвиђен противан закону или другим општим прописима виших државних органа, дужан је, пошто донесе решење о жалби, да о томе обавести президијум народне скупштине народне републике.

(5) Поводом жалбе окривљеног решење о прекршају не може бити измењено на његову штету.

(6) Сходно одредбама претходних ставова решаваће се и о жалбама против других решења донетих у административно-казненом поступку.

2) Укидање и поништавање правоснажног решења о прекршају по праву надзора

Члан 140

(1) Веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике може и по својој иницијативи укинути или поништити незаконито или неправилно правоснажно решење о прекршају које је донео судија за прекршаје или комисија за прекршаје месног народног одбора (народног одбора насеља или града у саставу среза) на њиховом подручју.

(2) Веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике може укинути или поништити правоснажно решење о прекршају и у случају кад се по правоснажности решења докаже да је оно засновано на лажном исказу сведока, вештака или на лажној исправи, или да је до решења дошло услед кривичног дела судије за прекршаје или другог службеног лица које је учествовало у вођењу административно-казненог поступка.

(3) Иста права укидања и поништавања има у погледу незаконитих или неправилних правоснажних решења о прекршајима која су донела већа за прекршаје при Министарству унутрашњих послова

ФНРЈ, а у погледу незаконитих или неправилних правоснажних решења о прекршајима која су донели други органи управе (чл. 54 ст. 4) — државни органи виши од тих органа.

(4) У случају поништаја правоснажног решења престају правне последице изазване решењем о прекршају.

Члан 141

Право укидања и поништаја правоснажног решења о прекршају може се вршити само у року од шест месеци, а у случају из чл. 140 ст. 2 у року од три године, рачунајући од дана правоснажности решења о прекршају.

ГЛАВА X

НАПЛАТА НОВЧАНЕ КАЗНЕ НА ЛИЦУ МЕСТА

Члан 142

(1) За прекршаје за које је прописана само новчана казна у утврђеном износу до 100 динара државни орган може прописима којима је прекршај предвиђен овластити припаднике Народне милиције да на лицу места наплаћују од лица која затекну у извршењу прекршаја новчану казну.

(2) Прописима о прекршају може се дати исто овлашћење и другим службеним лицима.

(3) Изузетно од одредбе чл. 62 ст. 1 овог закона органи овлашћени за наплаћивање новчане казне на лицу места могу ову казну наплатити и од војних лица.

(4) О наплаћеној казни издаје се потврда.

(5) Против наплате новчане казне на лицу места нема места жалби.

(6) Ако се не примени наплата казне на лицу места, или ако лице које је учинило прекршај одбије да плати казну одмах, поднеће се пријава судији за прекршаје.

(7) Наплата новчане казне на лицу места не примењује се према малолетнику који није навршио четрнаест година.

ГЛАВА XI

НАКНАДА ИМОВИНСКЕ ШТЕТЕ ЗБОГ НЕОПРАВДАНОГ КАЖЊАВАЊА

Члан 143

(1) Лице кажњено у административно-казненом поступку затвором има право да од државе захтева накнаду имовинске штете коју је претрпело услед неоправданог кажњавања, ако је у случају поништаја

правоснажног решења или у поступку спроведеном у случају укидања правоснажног решења (члан 140) поступак против њега правоснажно обустављен услед тога што је установљено да дело није прекршај, или што нема доказа да је учинио прекршај, или што постоје основи који искључују одговорност учиниоца за прекршај.

(2) Накнади нема места ако кажњени против решења о прекршају није употребио жалбу, као ни онда ако је својим лажним признањем или иначе својим држањем у административно-казненом поступку проузроковао раније кажњавање.

(3) Право на тражење накнаде штете престаје по истеку тридесет дана од дана правоснажности решења о обустављању поступка.

(4) Захтев за накнаду штете подноси се министарству финансија народне републике.

(5) Ако је решењем министарства финансија народне републике захтев тражиоца у целости или делимично одбијен, или у року од два месеца не буде донето решење по захтеву, тражилац може остваривати свој захтев код суда.

ТРЕЋИ ДЕО

ГЛАВА XII

ИЗВРШЕЊЕ РЕШЕЊА У АДМИНИСТРАТИВНО-КАЗНеном ПОСТУПКУ

Члан 144

(1) Решење о прекршају извршује се кад постане правоснажно.

(2) Решење којим је правоснажно изречена новчана казна или досуђена накнада штете извршује се кад истекне у њему предвиђени рок за плаћање казне односно накнаде штете. Ако је против решења о прекршају била изјављена жалба, тај се рок рачуна од дана кад је кажњеном саопштено решење другостепеног органа.

(3) Ако кажњени не може да докаже свој идентитет или нема сталног боравишта, државни орган који је у првом степену донео решење о прекршају, уколико нађе да кажњени може осујетити извршење решења, може одредити у решењу да се оно изврши одмах без обзира на жалбу. У таквом случају жалба се у року 24 часа мора доставити надлежном другостепеном органу, који је дужан донети решење по жалби у року од 24 часа од пријема списка.

Члан 145

(1) Казне правоснажно изречене у административно-казненом поступку извршују:

а) казну затвора повереништво унутрашњих послова среског (градског, рејонског) народног одбора надлежно по месту пребивалишта односно боравишта кажњеног;

б) новчану казну и заштитну меру одузимања предмета (члан 42) које је изрекао судија за прекршаје или веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике, судија за прекршаје који је у првом степену донео решење о прекршају, односно на чијем подручју борава кажњени;

в) новчану казну и заштитну меру одузимања предмета (члан 42) које је изрекла комисија за прекршаје месног народног одбора (народног одбора насеља или града у саставу среза) извршује тај народни одбор.

г) новчану казну и заштитну меру одузимања предмета (члан 42) које су изrekli други државни органи, орган који је донео решење, уколико посебним прописима није друкчије одређено.

(2) Судија за прекршаје извршује новчану казну преко извршних службеника свог народног одбора.

Члан 146

(1) Казна затвора извршује се у затворима.

(2) Мушка лица издржавају казну затвора одвојена од женских.

(3) Лица кажњена због прекршаја затвором, за време издржавања ове казне биће смештена одвојено од лица осуђених на казну затвора због кривичних дела.

Члан 147

(1) Лица кажњена затвором могу се одредити на рад само ако на то пристану.

(2) Радно време не може трајати дуже од 8 часова дневно.

Члан 148

(1) Лицима кажњеним затвором ако раде обезбеђује се награда за рад, један дан одмора у недељи, бесплатна здравствена заштита и право на социјално осигурање у случају несреће на послу.

(2) Лица кажњена затвором могу се слободно дописивати и примати пошिल्ке. Она имају право на примање посета према кућном реду, у ком погледу се на њих примењује блажи режим него на лица осуђена на казну затвора због кривичних дела.

(3) Лица кажњена затвором могу употребљавати постељину и примати храну која се за њих спрема ван затвора.

Члан 149

Казну затвора правоснажно изречену против војних лица или против лица која су после правоснажности решења о прекршају постала

војна лица извршују органи који су по закону о извршењу казни надлежни за извршење кривичне казне затвора против војних лица.

Члан 150

(1) Извршење казне затвора одложиће се у случају теже болести кажњеног, а може се одложити и ако постоје други нарочито оправдани разлози.

(2) Извршење ове казне не може се почети за време од три месеца пре и шест месеци после порођаја.

(3) Решење о одлагању казне затвора доноси на молбу кажњеног орган надлежан за извршење казне.

Члан 151

(1) Кад се наплата новчане казне врши принудним путем, она се наплаћује путем административног извршења из покретне имовине кажњеног.

(2) Принудно се могу наплаћивати из непокретности само новчане казне изречене за девизне, царинске, пореске и сличне прекршаје.

(3) Наплату новчане казне из непокретности врши срески суд.

(4) По смрти кажњеног лица новчана казна неће се извршити.

Члан 152

Ако правоснажно решење о прекршају на основу кога је од кажњеног наплаћена новчана казна буде поништено по члану 140 овога закона или ако у поступку спроведеном у случају укидања правоснажног решења о прекршају (члан 140) поступак против кажњеног буде правоснажно обустављен услед тога што је установљено да дело није прекршај или што нема доказа да је учињен прекршај, или што постоје основи који искључују одговорност учиниоца за прекршај, кажњеном ће се вратити од њега наплаћена новчана казна.

Члан 153

(1) Казна затвора извршује се о трошку државе.

(2) Трошкови извршења новчане казне наплаћују се принудним путем од кажњеног.

Члан 154

(1) Решење о прекршају у погледу трошкова поступка и накнаде штете извршује државни орган који је у првом степену донео решење о прекршају, а ако је решење у првом степену донело веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике, онда судија за прекршаје надлежан по месту пребивалишта односно боравишта кажњеног.

(2) Принудна наплата трошкова поступка у корист државе врши се по службеној дужности.

(3) Принудна наплата накнаде штете, као и трошкова поступка у корист приватних лица и друштвених организација, врши се по њиховом захтеву.

(4) Приватна лица и друштвене организације дужни су предујмити трошкове извршења.

(5) Трошкови поступка не могу се принудно наплаћивати из непокретности.

(6) Принудну наплату накнаде штете из непокретности врши надлежан срески суд.

ЧЕТВРТИ ДЕО

ГЛАВА XIII

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 155

Посебни прописи о прекршајима који су у важности на дан ступања на снагу овог закона остају на снази, али у року од шест месеци морају бити доведени у сагласност са одредбама овог закона.

Члан 156

(1) Од дана кад Народна скупштина ФНРЈ изгласа овај закон не могу се више изрицати административне казне опомене и поправног рада.

(2) Док посебни прописи о прекршајима који су у важности на дан ступања на снагу овог закона не буду доведени у сагласност са одредбама овог закона, место казне поправног рада која је за одређени прекршај предвиђена као једина казна изрицаће се казна затвора која не може бити већа од једне трећине највише прописане мере казне поправног рада ни мања од једног дана затвора.

Члан 157

Док посебни прописи о прекршајима који су у важности на дан ступања на снагу овог закона не буду доведени у сагласност са одредбама овог закона, даном његовог ступања на снагу ти прописи ће се примењивати са следећим отступањима:

а) место казне лишења слободе изрицаће се казна затвора која не сме прећи највишу прописану границу казне лишења слободе, а ни у ком случају не сме прећи тридесет дана затвора;

б) место казне одузимања предмета којим је учињен прекршај изрицаће се заштитна мера одузимања предмета (члан 42).

Члан 158

(1) Одредбе првог дела овог закона примењиваће се и на прекршаје учињене до дана његовог ступања на снагу по којима поступак није правоснажно окончан.

(2) Одредбе другог дела овог закона примењиваће се и на све несвршене предмете прекршаја. У случају да је првостепено решење донесено пре дана ступања на снагу овог закона, по жалби против таквог решења одлучиваће у другом степену орган који је за то био надлежан по досадашњим прописима.

Члан 159

(1) Административне казне које су правоснажно изречене до дана ступања на снагу овог закона извршиће се по досадашњим прописима.

(2) Изузетно од одредбе претходног става, казна поправног рада која је правоснажно изречена до дана ступања на снагу овог закона, уколико није издржана, претвара се у казну затвора, и то тако да се један дан затвора рачуна за три дана поправног рада.

Члан 160

До доношења нових закона о буџетима и о платном фонду привредних предузећа, за вођење административно-казненог поступка по прекршајима који су као финансиски прекршаји означени у чл. 1 Уредбе о финансиским прекршајима („Службени лист ФНРЈ“ бр. 8/49 и 90/49) биће надлежни органи одређени том уредбом.

Члан 161

Овлашћује се Министар унутрашњих послова ФНРЈ да пропише пословник за административно-казнени поступак и ближе одредбе за извршење овог закона, а нарочито о трошковима поступка, о дисциплинској одговорности судија за прекршаје и претседника и чланова већа за прекршаје, као и о тексту заклетве коју полажу судије за прекршаје, као и претседници и судије већа за прекршаје.

Члан 162

У току од две године по ступању на снагу овог закона могу се за судије за прекршаје постављати и лица која немају свршен правни факултет или вишу школу Министарства унутрашњих послова ФНРЈ.

Члан 163

Овај закон ступа на снагу по истеку тридесет дана од дана објављивања у „Службеном листу ФНРЈ“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ПРЕКРШАЈИМА

I

Основни закон о прекршајима, који је Народна скупштина ФНРЈ донела децембра 1947 године, поставио је основе нашег позитивног система прекршаја регулишући на јединствен начин основна питања у погледу овлашћења државних органа за одређивање прекршаја, затим врста и мера административних казни, одговорности и кажњавања за прекршаје, као и административно-казненог поступка. Попуњавајући крупну празнину у нашем дотадашњем законодавству и уклањајући шаренило и велику разноликост у прописима о прекршајима који су важили на територији ФНРЈ и у појединим народним републикама, тај закон је уједно претстављао чврсту правну подлогу на којој су се даље изграђивали посебни прописи о прекршајима које су доносили савезни, републички и локални органи у појединим областима државног и друштвеног живота. Иако су досада у два маха вршене измене и допуне тога закона („Службени лист ФНРЈ“ бр. 47/48 и 11/50), оне нису дирале у битне принципе закона већ су се углавном кретале у оквиру тих принципа.

Међутим, промене које су настале у развоју наше државе и друштвеном развоју наше земље у правцу даљег јачања социјалистичке демократије и законитости, затим измене извршене у нашем кривичном законодавству доношењем новог Кривичног законика у коме је нарочито дошла до изражаја заштита и учвршћење права грађана, као и досадашње вишегодишње искуство у примени Основног закона о прекршајима изазивају потребу за дубљим и темељитијим изменама у том закону и за усавршавањем нашег система прекршаја. Спровођење ових измена поставља се као задатак и сагласно одлукама IV пленума Централног комитета КПЈ у којима се нарочито истиче потреба учвршћења права грађана и јачања социјалистичке законитости уопште.

Због њихове обимности ове се измене и допуне врше у виду новог, пречишћеног текста закона.

Доношење новог Кривичног законика, а нарочито чињеница да су извесна дела која су раније била предвиђена као прекршаји, тим законом инкриминисана као кривична дела, намеће потребу да се повуче јасна граница између прекршаја с једне и кривичних дела с друге стране. Новелираном одредбом става 2 чл. 1 досадашњег закона према којој су прекршаји и дела која, иако садрже обележје кривичног дела одређеног у закону, претстављају незнатну друштвену опасност због

очигледно малог значаја и због незнатности или отсутности штетних последица, може се рећи да је ова граница била скоро потпуно избрисана. Неодређености ове границе доприносила је и чињеница што су као прекршаји била угрожена и извесна дела (као на пр. прекршаји у вези са откупом и ценама) која по свом значају и друштвеној опасности уствари претстављају кривична дела.

Отуда се појављује потреба да се појам прекршаја ограничи само на повреде правних прописа које су мањег значаја, тј. углавном на повреде правила друштвене дисциплине од стране грађана. Предлог не даје материјалну дефиницију прекршаја него само формално дефинише прекршаје као повреде прописа за које се законом и другим прописима прописују административне казне и заштитне мере, тј. за које се противу учинилаца прекршаја примењује посебна категорија санкција различитих од кривичних санкција. Друго битно обележје које одваја прекршаје од кривичних дела јесте надлежност посебних органа одређених овим законом за вођење административно-казненог поступка.

Овакво схватање прекршаја као повреда правних прописа које су мањег значаја, као и потреба да се врсте и мере административних казни одреде у сагласности са степеном нужности њихове репресије, изискује да се досадашњи систем административних казни доведе у склад са значајем и суштином прекршаја. Због тога се овим Предлогом врше важне измене у систему административних казни. Пошто је казна поправног рада укинута као кривична казна, а с обзиром да се у пракси ова казна показала нецелисходном и као административна казна, нарочито зато што због тешкоћа око организовања њеног извршења често није било могуће извршити је без фактичког ограничења слободе кажњеног лица, у Предлогу се више не предвиђа казна поправног рада. Исто тако изостављена је и казна опомене, пошто она уопште нема карактер казне.

Полазећи од поменутог значаја прекршаја и имајући у виду да су теже повреде правног поретка које су раније биле предвиђене као прекршаји сада инкриминисане новим Кривичним закоником као кривична дела, казна затвора, према Предлогу, може се прописивати највише до тридесет дана, јер прописивање ове казне у дужем трајању не би било у складу са значајем прекршаја. Из истих разлога Предлог предвиђа да новчана казна за прекршаје по правилу не може прећи 10.000 динара, пошто је за највећи број прекршаја та граница довољна да се постигне сврха казне. Међутим, у погледу највише границе новчане казне Предлог садржи две врсте изузетака. Први претстављају девизни, царински, порески и други прекршаји учињени из материјалне заинтересованости, пошто због саме природе тих прекршаја новчана казна до 10.000 динара не би била довољно ефикасна. Због тога се предвиђа да се законом и

уредбом за те прекршаје може прописивати новчана казна и преко 10.000 динара или у сразмерном или у сличном односу (на пр. у одређеном постотку). Други изузетак односи се на новчане казне које се изричу против правних лица. Да би ове казне биле ефикасне, одређује се да се законом и уредбом, може против правних лица прописивати новчана казна и преко 10.000 динара.

У Предлогу је знатно упрошћен систем административних казни. Уместо седам врста казни које су постојале у садашњем закону, предвиђене су само две: новчана казна и казна затвора. Поред ових двеју казни постоји и казна укора, али се она разликује од раније казне укора утолико што се она у случајевима предвиђеним законом може изрицати учиниоцу прекршаја уместо прописане новчане казне или казне затвора, али не може се прописивати као посебна казна. Ово је учињено стога што казна укора, ако би као таква била унапред прописана, не делује довољно у правцу спречавања прекршаја, али с друге стране као санкција која се у одређеним случајевима може изрећи место других прописаних радњи она претставља нужну казнену меру која систему казни даје већу ширину и гипкост и омогућује да се казна одмери према посебним околностима сваког конкретног случаја.

Поред административних казни, Предлог предвиђа као другу врсту мера које се могу применити према учиниоцу прекршаја — заштитне мере. Ове мере немају карактер казне и њихов је циљ првенствено да заштите друштво од могућности вршења или понављања прекршаја. Према предлогу, законом и уредбом може се прописивати заштитна мера одузимања предмета који су употребљени за извршење прекршаја, прибављени прекршајем или који су настали извршењем прекршаја. Ова мера одговара досадашњој казни одузимања предмета којим је учињен прекршај. Како међутим врсте заштитних мера које се могу применити према учиниоцу прекршаја зависе првенствено од природе самих прекршаја, то се у нацрту одређује да се посебним законом и уредбом могу прописивати и друге заштитне мере.

Другу важну измену нацрт доноси у погледу надлежности органа за вођење административно-казненог поступка. Према одредбама садашњег закона административно-казнени поступак воде у првом степеноу по правилу извршни одбори средских односно градских (рејонских) народних одбора, односно њихове комисије за прекршаје. Ове комисије састављене су од повереника унутрашњих послова и друга два члана извршног одбора од којих је један повереник у чији делокруг спада посао на који се односи прекршај. Једино за прекршаје прописане јавном реду и миру и саобраћају на јавним местима надлежно је повереништво унутрашњих послова средског односно градског (рејон-

ског) народног одбора. Досадашње искуство показало је међутим да ове комисије нису могле брзо и експедитивно да решавају прекршаје услед чега се код њих све више повећавао број несвршених предмета. Поред тога, решавање од стране комисије само формално је било колективно, док је уствари фактички одлучивао надлежни повереник. Искуство је такође показало да орган који доноси решења у административно-казненом поступку по правилу не треба да буде онај исти орган који је надлежан за оперативно извршење задатака, јер се он руководи скоро искључиво потребом извршења задатка, а не води довољно рачуна о правима грађана и правилној примени закона. Надлежност тих органа има такође за последицу да они занемарују организационе и политичке припреме за извршење појединих мера и задатака.

Због свега тога Предлог, имајући у виду и претстојећу реорганизацију народних одбора, полази од тога да решавање у прекршајима треба да буде у рукама једног органа, и то судије за прекршаје средског (градског, рејонског) народног одбора, који би по правилу решавао у првом степену о свим прекршајима, док би у другом степену по жалби решавало веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике. У исто време предвиђа се да се посебним законом може прописати да по одређеним прекршајима решење доноси у првом степену веће за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике, у ком случају у другом степену решава веће за прекршаје при Министарству унутрашњих послова ФНРЈ. Да би се обезбедила законитост и самосталност судије за прекршаје и већа за прекршаје у решавању прекршаја, њима се Предлогом даје потребан статус. То се изражава углавном у томе што судију за прекршаје бира и разрешава пленум народног одбора уз сагласност министра унутрашњих послова народне републике а претседника и судије већа за прекршаје при министарствима унутрашњих послова народних република поставља министар унутрашњих послова народне републике, а претседника и судије већа за прекршаје при Министарству унутрашњих послова ФНРЈ Министар унутрашњих послова ФНРЈ. Поред тога, судије за прекршаје, као и претседници и судије већа за прекршаје могу се разрешити само у случајевима предвиђеним законом. Исто тако посебно се регулише дисциплинска одговорност судија за прекршаје као и претседника и судија већа за прекршаје.

Посебан значај одредаба нацрта у погледу надлежности органа за административно казнени поступак јесте у томе што се поступак у свим прекршајима по правилу усредсређује код судије за прекршаје и већа за прекршаје, чиме се уклања велико шаренило које је до сада у том погледу постојало будући да је знатан број прекршаја био изузет из

надлежности комисија за прекршаје и дат у надлежност другим државним органима. Међутим, с обзиром на специфичан карактер појединих врста прекршаја, који захтевају посебну стручност органа за вођење административно-казненог поступка, Предлог допушта да се само законом за извесне специфичне врсте прекршаја може одредити надлежност других органа управе.

Важна карактеристика Предлога је тежња да се пружи што пунија заштита права грађана. То долази до изражаја пре свега у утврђивању начела легалитета прекршаја по коме се за прекршај може казнити само ако је, пре него што је учињен, био предвиђен прописима и за њега била прописана казна. То се даље огледа у томе што се казна затвора, као тежа казна, као и мера одузимања предмета може прописивати само законом и уредбом. Са гледишта заштите права грађана од посебног је значаја одредба да у административно-казненом поступку окривљени не може бити стављен у притвор. Међутим, с обзиром на потребу да се у случајевима предвиђеним законом обезбеди присуство окривљеног Предлог предвиђа да у тим случајевима окривљени може бити задржан. Ово задржавање може се наредити само ако се не може утврдити идентитет окривљеног или ако он нема сталног боравишта а постоје основи сумње да је учинио прекршај и да ће побећи. Такво задржавање не може трајати дуже од 24 часа од момента кад је окривљени задржан. У том року мора бити донето решење о прекршају или се окривљени има пустити на слободу. Поред тога прецизније су него до сада одређени услови под којима се може задржати лице у пијаном стању које се затекне у вршењу прекршаја, с тим да ово задржавање не може трајати дуже од 12 часова. Даљу гаранцију права грађана садржи одредба да се пре доношења решења о прекршају окривљени мора саслушати о предмету због кога се против њега води поступак, тј. да му се мора пружити могућност да наведе све што има у своју одбрану. Поред тога Предлогом се тачно одређује који су органи и под којим условима овлашћени да нареде привремено одузимање ствари. Важно је исто тако истаћи да се у нацрту лицу кажњеном у административно-казненом поступку казном затвора признаје право на накнаду имовинске штете коју је претрпело услед неоправданог кажњавања, ако је поступак против њега накнадно обустављен.

Посебан значај у погледу заштите права грађана имају и одредбе о извршењу казне затвора изречене у административно-казненом поступку. Тим одредбама се за лица кажњена затвором установљава блажи режим него за лица кажњена истом казном због кривичних дела. Тај се блажи режим изражава нарочито у томе што се лица кажњена затвором могу одредити на рад само по њиховом пристанку.

Предлог задржава углавном исту основну поделу као и садашњи закон, тако да први део сачињавају материјално-правне одредбе, други део одредбе по административно-казненом поступку, а трећи део одредбе о извршењу казни и заштитних мера, с том раздиком што прелазне завршне одредбе сачињавају посебан, четврти део закона. Међутим обим и важност измена извршених у појединим деловима нацрта налагали су и извесне измене у систематици и распореду материјала у оквиру појединих делова закона.

II

Поред наведених измена принципијелног значаја, потребно је указати и на следеће новине и друге важније измене у Предлогу:

1) С обзиром на извршену реорганизацију савезне и републичких влада и општу расподелу надлежности између савета с једне стране и претседника савета с друге стране, као и с обзиром на чињеницу да министарства по правилу врше управно-регулаторне делатности, у члану 3 тачка 3 Предлога се одређује да прекршаје могу прописивати, поред претседника владе и министара који стоје на челу министарстава, још и савети влада, а претседници савета само на основу посебног овлашћења датог законом или уредбом.

2) Полазећи од значаја прекршаја поставља се правило да се за прекршаје кажњава само ако је учињен на територији ФНРЈ. Уколико за одређене прекршаје посебним законом не би друкчије било прописано. При томе се прописује да ће се прописи о прекршајима који важе на целој територији ФНРЈ применити и на сваког ко учини прекршај ван територије ФНРЈ на домаћем броду или ваздухоплову.

3) Према новелираном члану 10 садашњег закона износи од наплаћених новчаних казни иду у корист буџета оног државног органа који је казну изрекао, док су према ранијем тексту тога члана ти износи ишли у корист буџета оног државног органа који је казну прописао. Избегавајући незгодне стране оба досадашња система, а с обзиром да је одредба садашњег члана 10 могла стварати материјални интерес код органа надлежних за изрицање казне да на тај начин повећају своја буџетска средства, Предлог прописује да износи од наплаћених новчаних казни иду у корист посебних фондова за социјалне установе који се оснивају у свим народним републикама. Уједно се међутим предвиђа да се посебним законом може одредити да новчане казне изречене за одређене врсте прекршаја (на пр. за девизне и царинске прекршаје) иду у корист савезног буџета. Чињеница да износи од наплаћених новчаних казни иду по правилу у корист посебног фонда за со-

цијалне установе не значи да ће народни одбори бити лишени средстава која би могли добити од новчаних казни изречених за прекршаје одређених њиховим прописима, јер ће се средства тога фонда трошити и на социјалне установе које су у надлежности народних одбора.

4) Одговорност малолетника за прекршаје нормира се на делимично друкчијој основи од оне у садашњем закону. Разлика се састоји углавном у томе што, у циљу упрошћавања система с обзиром на значај и природу прекршаја, Предлог полази од тога да малолетници који су навршили 14 година одговарају за прекршај, али у исто време орган надлежан за поступак овлашћује се да с обзиром на природу прекршаја и личне особине малолетника може обуставити поступак против њега и само га опоменути да у будуће не чини прекршај. У случају обуставе поступка надлежан орган дужан је о томе обавестити родитеље малолетника, односно орган старатељства и школску установу у којој се малолетник школује, ради примене васпитних и дисциплинских мера.

Предлог осим тога садржи одредбу да се према малолетнику казна затвора може применити само изузетно ако се утврди да је с обзиром на природу прекршаја и личне особине малолетника потребно применити ову казну.

5) У Предлогу се даље поставља принцип да је за одговорност за прекршај довољан нехат учиниоца, уколико прописом којим је одређен прекршај није прописано да ће се казнити само за умишљај. Овај принцип има свој основ у томе што се знатан број прекршаја врши из нехата и што потребе друштвене дисциплине захтевају кажњавање прекршаја и кад се учини из нехата.

6) Предлог остаје при принципу постављеном у садашњем закону да се за прекршаје могу казнити и правна лица. Стојећи међутим на становишту да је кажњавање правних лица као таквих оправдано само код одређених прекршаја, за разлику од садашњег закона прописује се да ће се правно лице казнити за прекршај кад је то предвиђено прописом којим је прекршај одређен. Уједно Предлог садржи и одредбу да ће се, поред правних лица, казнити прописаном казном и претставник односно службеник правног лица који је учинио прекршај вршећи радњу у име правног лица или пропуштајући извршење радње.

7) Предлог отступа од садашњег закона у томе што прописује да се казна затвора може изрицати не само на пуне дане него и на часове, при чему се одређује да затвор не може бити краћи од 6 часова. На тај начин пружа се шира могућност за одмеравање казне према тежини самог прекршаја и степену одговорности учиниоца.

8) С обзиром на суштину и карактер прекршаја, као и с обзиром на то да кажњавање за прекршаје може бити ефикасно само ако је

поступак брз и кратак, Предлогом се скраћују рокови застарелости за покретање административно-казненог поступка и застарелости права на извршење казне предвиђени у садашњем закону. Тако се рок застарелости за покретање административно-казненог поступка скраћује од годину дана на шест месеци, а у истој сразмери се скраћује и рок застарелости права на извршење казне. Међутим, с обзиром на то да се извесне врсте прекршаја могу открити тек после дужег времена, предвиђа се да се за одређене прекршаје посебним законом могу одредити дужи рокови застарелости.

9) У интересу веће брзине поступка и смањења трошкова поступка Предлог предвиђа, поред наплате новчане казне на лицу места (мандатни поступак), и једну другу врсту скраћеног административно-казненог поступка код лакших прекршаја. Наиме, судија за прекршаје овлашћен је да код прекршаја за које је прописана само новчана казна у случају кад се пријавом службеног лица поднетом на основу личног запажања довољно утврђује прекршај и одговорност окривљеног, може и без саслушања учиниоца изрећи против њега новчану казну највише до 500 динара. Али против тако донетог решења о казни окривљени може у року од три дана уложити приговор, у ком случају се решење о казни ставља ван снаге и води редован поступак у коме се окривљени мора саслушати.

У погледу наплате новчане казне на лицу места, која је била предвиђена садашњим законом, Предлог садржи новину утолико што предвиђа да се на лицу места може наплатити новчана казна у утврђеном износу највише до 100 динара, док је до сада на тај начин могла бити наплаћена новчана казна само до 50 динара.

10) Остајући при принципу да оштећени може у адхезионом поступку остваривати свој захтев за накнаду штете проузроковане прекршајем, Предлог отступа од садашњег закона утолико што прописује да против одлуке о захтеву за накнаду штете оштећени нема права жалбе. Ово је учињено из разлога што се овде уствари ради о једном имовинском спору чије решавање спада у надлежност редовног суда. Иако је у интересу брзог окончања спора да се то питање може решавати и у административно-казненом поступку, донета одлука о захтеву за накнаду штете не може се сматрати коначном, па се зато предвиђа, да се оштећени, ако је незадовољан том одлуком, може са својим захтевом обратити редовном суду.

11) У циљу што потпунијег остварења принципа законитости а с обзиром на могућност да првостепено решење о прекршају може постати правоснажно због тога што окривљени није изјавио жалбу, Предлогом се даје право већу за прекршаје при министарству унутра-

шњих послова народне републике да може и по својој иницијативи укинути или поништити незаконито или неправилно правоснажно решење судије за прекршаје или комисије за прекршаје месног народног одбора. Кад је за вођење административно-казненог поступка посебним законом одређена надлежност већа за прекршаје при министарству унутрашњих послова народне републике или других органа управе право укидања и поништавања правоснажног решења може вршити веће за прекршаје при Министарству унутрашњих послова ФНРЈ, односно државни органи виши од органа који је донео правоснажно решење.

12) Важност измена и допуна које се овим Предлогом врше у Основном закону о прекршајима налаже потребу да се сви постојећи посебни прописи о прекршајима доведу у склад са одредбама новог закона. Ради тога прелазним одредбама предлога се прописује да се то саглашавање има извршити у року од шест месеци по ступању на снагу закона.

С обзиром да су Предлогом укинуте казне поправног рада и опомене, прелазним одредбама се одређује да се од дана када Народна скупштина ФНРЈ изгласа овај закон не могу више примењивати те казне и уједно се регулише које се казне односно мере изричу уместо укинутих казни.

13) Пошто се одредба Предлога према којој се за судије за прекршаје могу бирати само лица која имају свршен правни факултет или вишу школу Министарства унутрашњих послова ФНРЈ, услед недостатка довољног броја кадрова са таквим квалитетима, неће моћи одмах да спроведе у свим народним републикама то се у члану 161 Предлога допушта да се у року од две године по ступању на снагу овог закона може од тога отступити у оним народним републикама где је то објективно оправдано.

Предлог овог закона претставља значајан корак у правцу даљег учвршћења законитости, као и развијања и усавршавања напредних принципа административно-казненог поступка који обезбеђује заштиту права грађана и садрже реалне гаранције тих права. После новог Кривичног законика он значи нови демократски акт у развоју нашег законодавства.

На крају, потребно је посебно подвући да су у изради овог Предлога пружили своју сарадњу и својим предлозима и примедбама допринели правилном формулисању његових одредаба многобројне установе и појединци, у чему су нарочито имали важан удео, поред савезних савета и министарстава, републички савети за законодавство и изградњу народне власти, републичка министарства унутрашњих послова као и поједини народни посланици и професори правних факултета.

IZVEŠTAJ

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA O PREDLOGU ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA OSNOVNOG ZAKONA O PREKRŠAJIMA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Zakonodavni odbor

Br. 89

26 septembra 1951 god.

Beograd

SAVEZNOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ na svojim sednicama od 19 do 26 septembra 1951 godine pretresao je Predlog zakona o izmenama i dopunama Osnovnog zakona o prekršajima dostavljen mu od Predsednika Saveznog veća, a koji je na osnovu člana 63 Ustava Vlada FNRJ podnela Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Na osnovu pretresa ovog zakonskog predloga, Zakonodavni odbor podnosi Veću sledeći izveštaj:

I

Predlog zakona koji je podnela Vlada i obrazloženje koje je dato uz sam predlog su u potpunom skladu sa društvenim razvitkom naše zemlje i jačanjem socijalističke demokratije i zakonitosti.

Promene koje je Vlada predložila kao i one, i ako neznatne, koje su uneli zakonodavni odbori, usmerene su na to da na području materije prekršaja uopšte, a posebno u pitanjima postupka o prekršajima, organizacije za vođenje administrativno kaznenog postupka, primeni sankcija, unaprede zakonitost u radu uprave i da je stvarno ojačaju kao i da odstrane sve praznine koje su se pokazale u Osnovnom zakonu o prekršajima koristeći, pritom, dosadašnje iskustvo i praksu.

Zakon o prekršajima sa ovim izmenama koje se predlažu postavlja je solidne osnove i u najdemokratskijoj formi štiti društvenu disciplinu od nesavesnih pojedinaca, a s druge strane, štiti građane od samovolje pojedinaca i pojedinih organa od nezakonitosti.

Iako su dela koja se gone po ovom zakonu, po pravilu, društveno manje opasna njegov je značaj vrlo veliki. To utoliko pre što su ona česta i što bi svako odstupanje od primene ovog zakona štetilo potrebnoj društvenoj disciplini. Jednostavan i brz postupak omogućava da se blagovremeno obezbedi primena ovog zakona.

Predlog zakona o izmenama i dopunama Osnovnog zakona o prekršajima, osim više izmena manjeg značaja, koje u krajnjoj liniji imaju za cilj da dalje učvrste našu zakonitost i da još više zaštite prava građana, sadrži dve izmene po kojima se on suštinski razlikuje od dosadašnjeg Osnovnog zakona o prekršajima. Prva izmena tiče se sistema administrativnih kazni (vrste i veličine ovih kazni), a druga se odnosi na organe kojima je povereno vođenje administrativno-kaznog postupka i izricanje administrativnih kazni.

1. Dosadašnji Osnovni zakon o prekršajima predviđao je da se za prekršaje mogu propisivati kazna lišenja slobode i kazna popravnog rada do 3 meseca, a novčana kazna do 50.000 dinara. Osim toga, za prekršaje mogla je biti propisana i kazna opomene i ukora. Pošto u vreme donošenja Osnovnog zakona o prekršajima još nije bio donet Posebni deo Krivičnog zakonika, bilo je tada potrebno odrediti da se za prekršaje mogu propisivati u ovim granicama administrativne kazne. Novi krivični zakonik predvideo je dela koja predstavljaju veću društvenu opasnost i za njih propisao krivično-pravnu sankciju. Među ova dela obuhvaćena su i neka od onih koja su ranije bila prekršaji. Dela koja nisu inkriminisana Krivičnim zakonikom smatraju se kao povrede pravnog poretka manjeg značaja, kao povrede pravila društvene discipline. Ovakva dela ustvari predstavljaju prekršaj. Ovakvo shvatanje prekršaja iziskuje da se dosadašnji sistem administrativnih kazni dovede u sklad sa značajem i suštinom prekršaja, kao i sa stepenom nužnosti njegove represije. Radi toga zakonski predlog predviđa samo dve vrste kazni za prekršaje: kaznu zatvora i novčanu kaznu. Kazna zatvora može se za prekršaje propisivati najviše do 30 dana, a novčana kazna, po pravilu, ne može prelaziti iznos od 10.000 dinara. Za prekršaje deviznih, carinskih i poreskih propisa, kao i za druge prekršaje učinjene iz materijalne zainteresovanosti novčana kazna može prelaziti iznos od 10.000 dinara, pošto prema prirodi samih ovih prekršaja novčana kazna od 10.000 dinara ne bi bila dovoljno efikasna. Iz istih razloga novčana kazna veća od 10.000 dinara može biti propisana i za prekršaje koje učine pravna lica.

U cilju daljeg učvršćenja naše socijalističke zakonitosti i zaštite prava građana zakonski predlog izrično određuje koji državni organi mogu određivati prekršaje u svojim propisima i do koje granice mogu propisivati administrativne kazne. Pored zakona, prekršaje mogu propisivati samo najviši organi državne uprave, Narodna skupština Autonomne Pokrajine Vojvodine i narodni odbori. Ali svaki od ovih organa može određivati prekršaje samo za povredu onih propisa koje je ovlašćen da donosi u okviru svoje nadležnosti utvrđene Ustavom, zakonima i drugim opštim propisima. Dalje je u predlogu postavljeno ograničenje u pogledu vrsta i veličine administrativnih kazni koje mogu propisivati

ovi organi: kazna zakona može se propisivati samo zakonom i uredbom, a novčanu kaznu mogu propisivati svi navedeni organi, ali je postavljena skala prema kojoj niži organi mogu za povredu svojih propisa određivati manju, a viši organi veću novčanu kaznu.

2. Drugo osnovno pitanje koje reguliše ovaj zakonski predlog jeste pitanje organa kome se poverava vođenje administrativno-kaznenog postupka i izvršenje administrativnih kazni. Po sadašnjem zakonu administrativno-kazneni postupak, po pravilu, su vodili u prvom stepenu izvršni odbori sreskih i gradskih (rejonskih) narodnih odbora, odnosno njihove komisije za prekršaje sastavljene od tri člana. Dosadašnje iskustvo pokazalo je da su komisije za prekršaje bile neekspeditivne i da je kolegijalno rešavanje postojalo samo formalno, a da je o prekršajima stvarno odlučivao nadležni poverenik, dok su ostali članovi komisije samo potpisivali već gotove odluke o kazni. S obzirom na ovo iskustvo i reorganizaciju narodnih odbora koja je već izvršena i koja pretstoji, vođenje administrativno-kaznenog postupka nije se moglo ostaviti i dalje u nadležnosti izvršnog odbora, odnosno njegove komisije za prekršaje, već se ono moralo poveriti drugom organu.

Ako se imaju u vidu bitna obeležja administrativne kazne, tj. da se ona primenjuje ili kao mera prevencije ili kao administrativno-prinudna mera u cilju ostvarenja zadataka koje vrše organi državne uprave, vođenje administrativno-kaznenog postupka moglo bi se poveriti onim organima državne uprave koji se brinu za ostvarenje odnosnih upravnih zadataka. Na ovom stanovištu stoji znatan broj država i vođenje administrativno-kaznenog postupka poverava upravo tim organima. Iskustvo je, međutim, pokazalo da organ koji donosi rešenje u administrativno-kaznenom postupku ne treba da bude onaj isti organ koji je nadležan za operativno izvršenje zadataka, jer se on kod izvršenja kazne rukovodi isključivo potrebom izvršenja tog zadatka, a ne objektivnim razlozima za odmeravanje administrativne kazne. S druge strane, vođenje administrativno-kaznenog postupka nije moglo biti povereno ni sudu, jer on iz organizacionih razloga ne bi bio u mogućnosti da ekspeditivno vodi taj postupak, pored toga što protiv ovakvog rešenja problema govore i drugi razlozi, kao što je, na pr., nedovoljno poznavanje potreba uprave za čije je operativno delovanje vezano vođenje administrativno-kaznenog postupka. Stoga zakonski predlog vođenja administrativno-kaznenog postupka u prvom stepenu poverava posebnom organu — sudiji za prekršaje sreskog odnosno gradskog narodnog odbora, koji je organizaciono u sklopu organa državne uprave. Za rešavanje o prekršajima u drugom stepenu postoji veće za prekršaje pri ministarstvu unutrašnjih poslova narodne republike. Način izbora i smenjivanja sudija za prekršaje narodnih odbora i sudija veća za prekršaje, kao i odredbe o disciplinskoj odgovornosti ovih sudija,

daju dovoljno garancije da će se odluke o prekršajima donositi samo na osnovu zakona i drugih pravnih propisa, što se u zakonskom predlogu i izrečno normira, iako je ovaj organ organizaciono u sklopu organa državne uprave.

Ovakvim rešenjem problema postignuto je to, da se, pored zaštite prava građana i učvršćenja zakonitosti, jednovremeno zaštititi i opšti interes pravilnog, brzog i efikasnog primenjivanja administrativno-pridnih mera u onom cilju radi koga se one propisuju.

Razume se da rešenje stvari ne treba gledati u samoj instituciji nego u tome u koliko ćemo meri uspeti da razvijemo tu ustanovu, da podignemo autoritet rešenja i odluka o prekršajima, da obezbedimo da preko sudije o prekršajima unesemo više reda u politiku prekršaja, da jednom rečju preko te ustanove doprinesemo jačanju zakonitosti.

3. Od drugih znatnijih izmena u sadašnjem zakonu treba naglasiti da se prema ovom zakonskom predlogu učinioci prekršaja ne mogu pritvarati. Samo u slučaju ako se ne može utvrditi identitet prekršaja ili ako nema stalnog boravišta, a postoji sumnja da će pobeći, može se zadržati dok se ne donese rešenje o prekršaju. Ovo zadržavanje može trajati najduže 24 časa, a naređuje ga sudija za prekršaje.

Zakonski predlog osim toga, za razliku od sadašnjeg zakona, priznaje pravo na naknadu štete u slučaju neopravdanog kažnjavanja na kaznu zatvora. Isto tako u slučaju neopravdanog kažnjavanja na novčanu kaznu kažnjenom licu priznaje se pravo na povraćaj plaćene novčane kazne.

Zakonodavni odbor učinio je veći broj sitnijih izmena u zakonskom predlogu, ali se te izmene uglavnom odnose na preciznije izražavanje principa koje je on već postavio. Značajnije izmene su sledeće:

a) U članu 22 data je nova formulacija, koja shodno principima međunarodnog prava određuje da se administrativno-kazneni postupak neće voditi niti će se izricati kazna za prekršaj protiv lica koja uživaju diplomatski imunitet.

b) U Vladinom predlogu bilo je predviđeno da administrativno-kazneni postupak protiv vojnih lica vode, po pravilu, vojni organi. Zakonodavni odbor izmenio je ovu postavku tako, da su i za vođenje postupka protiv vojnih lica, po pravilu, nadležne sudije za prekršaje. Samo u slučaju kada sudija za prekršaje nađe da bi protiv vojnog lica trebalo izreći kaznu zatvora, predmet ustupa nadležnom vojnom organu na rešenje.

v) Zakonodavni odbor učinio je izmenu u čl. 57 predloga (sada čl. 54) i preciznije odredio uslove pod kojima se može razrešiti sudija za prekršaje, kao i nadležnost organa za razrešenje.

g) Dopunjen je čl. 61 predloga (sada čl. 58) i propisan tekst zakletve koju polažu sudija za prekršaje i sudije veća za prekršaje kao i pred kime se ta zakletva polaže.

d) Dopunjen je i čl. 120 predloga (sada čl. 119) time da usmena rasprava, kada se održava, mora, po pravilu, biti javna, osim ako se postupak vodi protiv maloletnika.

II

Saglasno istaknutom i na osnovu pretresa svakog člana ovog zakonskog predloga, a po postignutoj saglasnosti redakcione komisije oba veća, Zakonodavni odbor predlaže Saveznom veću sledeće izmene i dopune navedenog zakonskog predloga:

Čl. 1. U stavu prvom, prvi red, umesto »s« staviti »su«, a u drugom redu mesto »propisuju« staviti »propisane«.

Čl. 2. U prvom stavu, drugi red, iza reči »bio« staviti »zakonom ili drugim«.

Čl. 3. Menja se i glasi:

»Propisi o prekršajima mogu se donositi:

a) zakonom;

b) uredbama i naredbama Vlade FNRJ i vlada narodnih republika;

v) pravilnicima i naredbama Predsednika Vlade FNRJ i predsednika vlada narodnih republika, saveta Vlade FNRJ i saveta vlada narodnih republika i ministara koji stoje na čelu ministarstava Vlade FNRJ i vlada narodnih republika;

g) pravilnicima i naredbama predsednika saveta Vlade FNRJ i predsednika saveta vlada narodnih republika, na osnovu posebnog ovlašćenja datog zakonom ili uredbom;

d) odredbama narodne skupštine autonomne pokrajine, odlukama narodnog odbora autonomne oblasti i naredbama glavnog izvršnog odbora narodne skupštine autonomne pokrajine;

d) odlukama narodnih odbora (mesnih, narodnih odbora naselja, gradskih, sreskih i oblasnih).«

Čl. 5 briše se.

Čl. 6 postaje čl. 5.

Čl. 8 postaje čl. 6. U prvom stavu iza reči »zatvor« staviti tačku i ostale reči brisati. U trećem stavu, prvi red, mesto »(37)« staviti »(35)«.

Čl. 9 postaje čl. 7. Prvi stav menja se i glasi: »Novčane kazne ne mogu se propisati u iznosu manjem od dvadeset dinara ni većem od 10.000 dinara.« Čl. 10 postaje čl. 8. U drugom stavu, posle »Z« staviti »ovog zakona« a mesto cifre »9« staviti »7«.

Čl. 11 postaje čl. 9. Čl. 12 postaje čl. 10. Na početku stava dodati »(1)«. Dodaje se nov drugi stav, koji glasi:

»(2) Kazna zatvora ne može biti kraća od šest časova ni duža od trideset dana, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno (čl. 29 i 38).«

Čl. 13 postaje čl. 11. U stavu prvom, treći red, ispred reči »pri-bavljeni« staviti »ili su« a posle reči »ili« brisati reč »koji«.

Čl. 14 postaje čl. 12. Čl. 15 postaje čl. 13. Čl. 16 postaje čl. 14. U drugom redu mesto »7« staviti »15«.

Čl. 7 postaje čl. 15. U prvom stavu, drugi red, reč »FNRJ« ispi-sati. Stav drugi, prvi red, reč »FNRJ« ispisati a umesto »tu« staviti »na toj teritoriji«. U drugom redu, iza reči »radio« i »radi« staviti zapetu, a posle reči »posledica« dodati reči »na njoj«, iza reči »na-stupila« staviti tačku i brisati tekst do kraja stava. Stav treći, prvi red, reč »FNRJ« ispisati a u drugom redu ispred reči »teritorije« staviti »njene« a reč »FNRJ« brisati.

Čl. 17 postaje čl. 16. U prvom stavu, prvi red, umesto »nije odgo-voran ko učini prekršaj« staviti »nije odgovorno lice koje učini pre-kršaj«.

Čl. 18 postaje čl. 17. Čl. 19 postaje čl. 18. Čl. 20 postaje čl. 19. U drugom redu, umesto »učini kakav prekršaj« staviti »taj prekršaj učini«.

Čl. 21 postaje čl. 20. Čl. 22 postaje čl. 21. U prvom stavu, prvi i drugi red, brisati tekst u zagradi, a u drugom redu, umesto »će se kazniti« staviti »kazniće se«. U četvrtom stavu, brisati reči »pored pravnog lica kazniće se« a reč »propisanom« pisati velikim slovom »P«, a u drugom redu, iza reči »kaznom« dodati reči »kazniće se«.

Čl. 23 postaje čl. 22, menja se i glasi: »Administrativno-kazneni postupak neće se voditi niti će se izricati kazna za prekršaj protiv lica koja uživaju diplomatski imunitet.«

Čl. 24 postaje čl. 23. U trećem redu, iza reči »nuždi« staviti za-petu, a u četvrtom redu, iza reči »zabludi« brisati zapetu.

Čl. 25 postaje čl. 24, menja se i glasi: »Nepoznavanje propisa kojim je prekršaj predviđen ne izvinjava.«

Čl. 26 postaje čl. 25. U trećem stavu, iza reči »nije« brisati reč »ni«.

Naslov Glave III menja se i glasi: »PRIMENA ADMINISTRA-TIVNIH KAZNI I ZAŠTITNIH MERA«.

Podnaslov »1) opšte odredbe« briše se.

Čl. 27 briše se.

Čl. 28 postaje čl. 26. Stavlja se na kraju Druge glave i u prvome redu, reč »učinilac« briše se.

Podnaslov »2) Primena i odmeravanje kazne« briše se.

Čl. 29 postaje čl. 27. Prvi stav briše se. Stav dva postaje stav jedan i u prvom redu ispred reči »u rešenju« dodati »pri izricanju novčane kazne«. Stav tri postaje stav dva.

Čl. 30 postaje čl. 28. Čl. 31 postaje čl. 29. U drugom stavu prvi red, mesto reči »stava 1 u slučaju« staviti reč »prethodnog stava«. U drugom redu, mesto »9« staviti »7«.

Čl. 32 postaje čl. 30 prvi stav se briše. Briše se i oznaka stava »(2)«. Ceo novi član glasi: »Kad se kazna zatvora primenjuje u trajanju dužem od jednog dana, izriče se na pune dane.«

Čl. 33 postaje čl. 31. Čl. 34 postaje čl. 32. Čl. 35 postaje čl. 33. Čl. 36 postaje čl. 34. U produženju teksta dodati: »Ovako ublažena kazna ne može ići ispod opšteg zakonskog minimuma odnosno vrste kazne.«

Čl. 37 postaje čl. 35. U drugom redu, posle reči »značaja« staviti zapetu, a u šestom redu, posle »izricanja« dodati »propisane«.

Čl. 38 briše se.

Čl. 39 postaje čl. 36. Čl. 40 postaje čl. 37. U drugom redu, posle reči »kazni« staviti tačku i brisati tekst do kraja.

Čl. 41 postaje čl. 38. Briše se oznaka prvog stava, a u drugom redu, posle reči »rešenje« brisati zapetu i dodati »a postupak se vodi pred jednim državnim organom«. Na kraju stava, posle »kazni« briše se tačka i stavlja zapeta i dodaje »s tim da ukupna kazna zatvora ne može preći dva meseca.« Drugi stav briše se.

Podnaslov ispred člana 42 briše se.

Čl. 42 postaje čl. 39. U prvom stavu, drugi red, posle »prekršaja« briše se zapeta i dodaje »ili su«, a reč »koji« briše se. U trećem redu, iza reči »prekršaja« staviti zapetu. U trećem stavu, poslednji red, mesto »sličnoj« staviti »odgovarajućoj«. U petom stavu, mesto »11« staviti u oba slučaja »9«.

Čl. 43 postaje čl. 40. U stavu drugom, prvi red, mesto »zastarelost« staviti »zastarevanje«.

Čl. 44 postaje čl. 41. U drugom stavu, prvi red, mesto »Zastarelost« staviti »Zastarevanje«.

Čl. 45 postaje čl. 42. Čl. 46 postaje čl. 43. Čl. 47 postaje čl. 44. U prvom stavu, četvrti red, posle reči »okrivljenog« staviti zapetu.

Čl. 48 postaje čl. 45. U stavu trećem, mesto »121« staviti »120«.

Čl. 49 postaje čl. 46. Čl. 50 postaje čl. 47. Čl. 51 postaje čl. 48. U poslednjem redu, mesto »98 i 99« staviti »96 i 97«.

Čl. 52 postaje čl. 49. Čl. 53 postaje čl. 50.

Naslov Glave VI menja se i glasi: »OPŠTE ODREDBE POSTUPKA«

Čl. 54 postaje čl. 51. Čl. 55 postaje čl. 52. U prvom stavu, prvi red, briše se »i razrešava«.

Čl. 56 postaje čl. 53.

Čl. 57 postaje čl. 54. Dodaje se novi stav prvi koji glasi: »(1) Sudiju za prekršaje razrešava narodni odbor koji ga je izabrao.«

Stav prvi postaje stav drugi. Stav drugi postaje stav treći. U prvom redu, posle »razrešiti« brisati: »na predlog veća za prekršaje pri ministarstvu unutrašnjih poslova narodne republike«. Tač. b) briše se Tač. v. postaje tač. b).

Dodaje se nov stav četvrti, koji glasi: »(4) Narodni odbor razrešice sudiju za prekršaje ako utvrdi da nije sposoban ili dostojan za vršenje dužnosti sudije za prekršaje. Predlog za razrešenje podnosi veće za prekršaje pri ministarstvu unutrašnjih poslova narodne republike po saslušanju sudije za prekršaje.«

Čl. 58 postaje čl. 55. U drugom stavu, poslednji red, posle »prekršaje« mesto zapete staviti tačku, a brisati »sa posebnim sedištem«. U četvrtom stavu, prvi red, brisati »poseban«, a u drugom redu brisati reči u zagradi.

Čl. 59 postaje čl. 56. U drugom stavu, treći red, mesto »većima« staviti »sastavu«, a u četvrtom stavu, mesto »57 st. 2« staviti »54 stav 3 i 4«.

Čl. 60 postaje čl. 57. Čl. 61 postaje čl. 58. Na kraju drugog stava, posle reči »zakletvu« brisati tačku i dodati »koja glasi: »Ja (porodično i rodeno ime) zaklinjem se svojom čašću da ću svoju dužnost savesno i nepristrasno vršiti po zakonu i drugim pravnim propisima zasnovanim na zakonu.«

Dodaje se nov treći stav, koji glasi: »(3) Sudija za prekršaje polaže zakletvu pred predsednikom narodnog odbora a predsednik i sudije veća za prekršaje pred ministrom unutrašnjih poslova narodne republike odnosno pred Ministrom unutrašnjih poslova FNRJ.«

Čl. 62 postaje čl. 59 menja se i glasi: »(1) O pokretanju administrativno-kaznenog postupka protiv vojnog lica organ nadležan za vođenje postupka (čl. 51) obavestiće vojnu jedinicu odnosno ustanovu kojoj ono pripada.

(2) Ako nadležni državni organ smatra da bi vojnom licu za učinjeni prekršaj trebalo izreći kaznu zatvora, ustupiće predmet vojnom organu nadležnom za disciplinski postupak protiv vojnog lica koji donosi rešenje o prekršaju.

(3) Ako kažnjeno vojno lice ili lice koje je posle pravosnažnosti rešenja o prekršaju postalo vojno lice ne plati u određenom roku novčanu kaznu, rešenje o izvršenju kazne zatvora mesto novčane kazne donosi vojni organ koji je nadležan za disciplinski postupak protiv njega.«

Dodaje se novi čl. 60 koji glasi: »(1) Izuzetno od odredaba člana 51 i 55 ovog zakona, vojna lica za prekršaje koje učine na mestu koje je pod kontrolom vojnih organa odgovaraju pred nadležnim vojnim organima po vojnim propisima.

(2) U mobilnom i ratnom stanju vojna lica odgovaraju za sve prekršaje pred nadležnim vojnim organima po vojnim propisima.«

Čl. 63 postaje čl. 61. U drugom stavu, treći red, mesto »54« staviti »51«.

Čl. 64 postaje čl. 62. Čl. 65 postaje čl. 63. Čl. 66 postaje čl. 64. U prvom redu, mesto »64 i 65« staviti »62 i 63«.

Čl. 67 postaje čl. 65. U drugom stavu, drugi red, mesto »Ali kad« staviti »Kad«. Treći stav menja se i glasi »(3) Kad za isti prekršaj odgovaraju kao saizvršioци ili saučesnici građanska i vojna lica, pa su za postupak protiv vojnih lica nadležni vojni organi (čl. 59 stav 2 i čl. 60), postupak protiv građanskih lica vodi se odvojeno od postupka protiv vojnih lica.«

Čl. 68 postaje čl. 66. Čl. 69 postaje čl. 67. Čl. 70 postaje čl. 68. U prvom stavu, sedmi red, mesto »državnih organa« staviti »organa uprave«.

Čl. 71 postaje čl. 69. U prvom stavu, tač. a) posle »koje je« dodati »oštećeno ili je«.

Čl. 72 postaje čl. 70. Čl. 73 postaje čl. 71. Čl. 74 postaje čl. 72. Čl. 75 postaje čl. 73. Čl. 76 postaje čl. 74. Čl. 77 postaje čl. 75. U drugom stavu, tač g) mesto »obavljanja« staviti »obavljene«.

Čl. 78 postaje čl. 76. U drugom stavu, na kraju brisati tačku pa staviti zapeu i dodati: »a potpisao ga i saslušano lice.« Treći stav se briše. Stav četvrti postaje stav treći, stav peti postaje stav četvrti.

Čl. 79 postaje čl. 77. Čl. 80 postaje čl. 78. Čl. 81 postaje čl. 79. U četvrtom stavu, drugi red, mesto »U« staviti »I u«.

Čl. 82 postaje čl. 80. Čl. 83 postaje čl. 81. U prvom stavu na kraju mesto tačke staviti zapeu i dodati »onome kome je pismo upućeno.«

Čl. 84 postaje čl. 82. Čl. 85 postaje čl. 83. Čl. 86 postaje čl. 84. Čl. 87 postaje čl. 85.

Čl. 88 postaje čl. 86, menja se i glasi: »Vojnim licima koja stanuju u kasarni, ili kojima je nepoznato mesto stanovanja, dostavljanje se vrši preko njihove jedinice ili ustanove odnosno komande garnizona. Pripadnicima Narodne milicije u takvim slučajevima dostavljanje se vrši preko nadležne uprave milicije odnosno jedinice.«

Čl. 89 postaje čl. 87. U prvom stavu, prvi red, mesto »da lično« staviti »lično da«. U drugom stavu, četvrti red, posle reči »upozoriti da« dodati »će«. U petom redu, brisati reč »može« a posle reči »pri-

vodenje» staviti tačku i brisati tekst do kraja stava a mesto toga dodati: »Okrivljeni će se ujedno upozoriti da se u slučaju neodazivanja pozivu rešenje o prekršaju može doneti i bez njegovog saslušanja.«

Čl. 90 postaje čl. 88. U stavu šestom, drugi red, reč »neposredno« brisati. U istom članu dodaje se novi stav osmi, koji glasi:

»(8) Privodenje vojnih lica može vršiti samo ovlašćeni vojni organ.«

Čl. 91 postaje čl. 89. U trećem stavu, drugi red, mesto »spada« staviti »pada«.

Čl. 92 postaje čl. 90. U drugom stavu, drugi red, mesto »Dan« staviti »U ovim slučajevima dan«.

Čl. 93 postaje čl. 91. Čl. 94 postaje čl. 92. U drugom redu, mesto »predaju žalbe« staviti »predaje žalba«.

Čl. 95 postaje čl. 93.

Naslov Glave VII menja se i glasi: »POKRETANJE I TOK POSTUPKA«

Čl. 96 postaje čl. 94. Čl. 97 postaje čl. 95. Čl. 98 postaje čl. 96. U prvom stavu, drugi red, posle »prekršaju« brisati zapetu i dodati »samo u slučaju«.

Čl. 99 postaje čl. 97. U prvom stavu, prvi red, mesto »prekršaj« staviti »prekršaje«. U drugom stavu, treći red, posle reči »sudije« dodati »za prekršaje«.

Dodaje se nov član 98 koji glasi: »Kad postoje uslovi iz člana 96 i 97 ovog zakona za zadržavanje vojnog lica, zadržavanje će na zahtev nadležnog sudije za prekršaje izvršiti najbliža vojna komanda«.

Čl. 100 postaje čl. 99. Čl. 101 postaje čl. 100. Čl. 102 postaje čl. 101. Čl. 103 postaje čl. 102. Prvi stav menja se i glasi: »(1) Svedoci će se saslušati ako je to za utvrđivanje činjenica potrebno«.

Čl. 104 postaje čl. 103. Čl. 105 postaje čl. 104. Čl. 106 postaje čl. 105. Čl. 107 postaje čl. 106. U stavu četvrtom, drugi red, mesto »102« staviti »101«.

Čl. 108 postaje čl. 107. Čl. 109 postaje čl. 108. Čl. 110 postaje čl. 109. U prvom stavu, mesto »potrebna« staviti »neophodna« a u drugom stavu, mesto »veštake« staviti »veštaka«.

Čl. 111 postaje čl. 110. U prvom stavu, prvi red, iza »nalaz« brisati »i mišljenje« a ispred »može« dodati »mišljenje se«. U drugom redu, brisati rečcu »se« a mesto »koje« staviti »koji«.

Čl. 112 postaje čl. 111. U drugom redu, mesto »onda« staviti »kod težih prekršaja«, a u četvrtom redu, posle reči »od« dodati »bitne«.

Čl. 113 postaje čl. 112. Dodaje se nov drugi stav, koji glasi:

»(2) Pretresanje stana i drugih prostorija vojnih lica kao i pretresanje vojnih lica može vršiti samo ovlašćeni vojni organi«.

Dosadašnji stav drugi postaje stav treći.

Čl. 114 postaje čl. 113. U drugom stavu, prvi red, mesto »opasnosti« staviti »opasnošću«.

Čl. 115 postaje čl. 114. Ispred »pretresanje« dodati oznaku stava prvog »(1)« a poslednja rečenica postaje stav drugi »(2)«.

Čl. 116 postaje čl. 115. Četvrti stav menja se i glasi: »(4) Pretresanje u vojnim ustanovama može vršiti samo ovlašćeni vojni organ.«

Dodaje se nov stav peti, koji glasi: »(5) Pretresanje u ustanovama koje uživaju eksteritorijalnost nije dopušteno.«

Čl. 117 postaje čl. 116. Čl. 118 postaje čl. 117. U drugom stavu na kraju, mesto tačke staviti zapetu i dodati: »kao i razlog odbijanja«.

Čl. 119 postaje čl. 118. U prvom stavu, prvi red, mesto »42« staviti »39«. U trećem stavu, prvi red, mesto »kojima se određuje prekršaj« staviti »prekršajima« a u četvrtom redu, mesto »42« staviti »39«.

Čl. 120 postaje čl. 119. Dodaje se nov stav četvrti, koji glasi: »(4) Usmena rasprava je javna. Sudija za prekršaje može odlučiti da se cela rasprava ili jedan njen deo održi bez prisustva javnosti ako to zahtevaju opšti interesi ili razlozi morala. Ako se postupak vodi samo protivu maloletnika usmena rasprava će se uvek držati bez prisustva javnosti.«

Čl. 121 postaje čl. 120. U prvom stavu, drugi red, mesto »prekršaj« staviti »prekršaje«.

Čl. 122 postaje čl. 121. U drugom stavu, prvi red, posle »lice« dodati »iz prethodnog stava«. Na kraju petog stava brisati tačku a staviti zapetu i dodati: »odnosno uprava milicije«.

Čl. 123 postaje čl. 122. U trećem stavu, drugi red, umesto »31« staviti »29«.

Čl. 124 postaje čl. 123. U drugom redu, mesto »122 i 123« staviti »121 i 122 ovog zakona« a mesto »11« staviti »9«.

Čl. 125 postaje čl. 124. Mesto »se završava« staviti »završava se«.

Čl. 126 postaje čl. 125. U prvom redu, posle reči »organa« brisati zapetu i dodati: »koji je doneo rešenje«, a u trećem redu, mesto »organa« staviti »istog organa« i brisati »koji je doneo rešenje«.

Čl. 127 postaje čl. 126. Čl. 128 postaje čl. 127. U prvom stavu tač. d) mesto tačke i zapete na kraju staviti tačku, a u stavu četvrtom, četvrti red, mesto »119« staviti »118«.

Čl. 129 postaje čl. 128. U prvom i drugom redu, mesto »kada« staviti »kad« a u četvrtom redu ispred »nema« dodati »da«.

Čl. 130 postaje čl. 129. Čl. 131 postaje čl. 130. Čl. 132 postaje čl. 131. Čl. 133 postaje čl. 132. U drugom stavu, četvrti red, i sedmi red, u trećem stavu, drugi red, brisati reč »nadležnog« a u četvrtom stavu, treći red, brisati reč »redovnog«.

Čl. 134 postaje čl. 133. Dodaje se nov peti stav, koji glasi:

»(5) Ako je postupak obustavljen zbog neistinitog predloga oštećenog, troškove postupka snosi oštećeni.«

Čl. 135 postaje čl. 134. U prvom stavu, drugi red, mesto »58« staviti »55« a u trećem stavu, prvi red, mesto »122 i 123« staviti »121 i 122«.

Čl. 136 postaje čl. 135. U drugom stavu, drugi red, mesto »saopštavanja« staviti »saopštenja« a u trećem redu, mesto »81« staviti »79«.

Čl. 137 postaje čl. 136. Čl. 138 postaje čl. 137. Čl. 139 postaje čl. 138. U drugom stavu, prvi red, mesto »ukinuti rešenje po« staviti »poništiti rešenje o«.

U podnaslovu ispred člana 140 brisati »po pravu nadzora«

Čl. 140 postaje čl. 139, menja se i glasi:

»(1) Veće za prekršaje pri ministarstvu unutrašnjih poslova narodne republike može i po svojoj inicijativi ukinuti ili poništiti nezakonito ili nepravilno pravosnažno rešenje o prekršaju koje je doneo sudija za prekršaje ili komisija za prekršaje mesnog narodnog odbora (narodnog odbora naselja ili grada u sastavu sreza) na njegovom području.

(2) Ista prava ukidanja i poništavanja ima u pogledu nezakonitih ili nepravilnih pravosnažnih rešenja o prekršajima koja su donela veća za prekršaje pri ministarstvima unutrašnjih poslova narodnih republika veće za prekršaje pri Ministarstvu unutrašnjih poslova FNRJ, a u pogledu nezakonitih ili nepravilnih pravosnažnih rešenja o prekršajima koja su doneli drugi organi uprave državni organi viši od tih organa.

(3) U slučaju poništaja pravosnažnog rešenja prestaju pravne posledice izazvane rešenjem o prekršaju.

(4) Pravo ukidanja i poništavanja pravosnažnog rešenja o prekršaju može se vršiti samo u roku od šest meseci od dana pravosnažnog rešenja o prekršaju«.

Dodaje se novi čl. 140, koji glasi:

»(1) Veće za prekršaje pri ministarstvu unutrašnjih poslova narodne republike može ukinuti ili poništiti pravosnažno rešenje o prekršaju u korist okrivljenog i u slučaju kad se po pravosnažnosti rešenja dokaže da je ono zasnovano na lažnom iskazu svedoka, veštaka ili na lažnoj ispravi, ili da je do rešenja došlo usled krivičnog dela sudije za prekršaje ili drugog službenog lica koje je učestvovalo u vođenju administrativno-kaznenog postupka.

(2) Pravo ukidanja i poništavanja po prethodnom stavu ima u pogledu pravosnažnih rešenja o prekršajima koja su donela veća za prekršaje pri ministarstvima unutrašnjih poslova narodnih republika veće za prekršaje pri Ministarstvu unutrašnjih poslova FNRJ, a u

po gledu pravosnažnih rešenja o prekršajima koja su doneli drugi organi uprave državni organi viši od tih organa.

(3) Pravo ukidanja i poništavanja pravosnažnog rešenja o prekršaju po prethodnim stavovima može se vršiti samo u roku od godine dana od dana pravosnažnosti rešenja o prekršaju.

Čl. 141 briše se.

Čl. 142 postaje čl. 141. U prvom stavu, četvrti red, posle »naplaćuju« dodati »novčanu kaznu« a posle »prekršaja« staviti tačku i brisati »novčanu kaznu«.

Stav treći briše se.

Stav četvrti, peti, šesti i sedmi, postaju stav treći, četvrti, peti i šesti.

Čl. 143 postaje čl. 142. U stavu prvom, četvrti red, brisati »u postupku sprovedenom« i dodati »ako je« a u petom redu, brisati »(čl. 140)«. Na kraju petog stava, posle »suda« brisati tačku i dodati: »u roku od trideset dana računajući od dana saopštenja rešenja, odnosno po proteku pomenutog roka od dva meseca«.

Čl. 144 postaje čl. 143. Čl. 145 postaje čl. 144. U stavu prvom, tačka b) drugi red, tačka v) drugi red, i tačka g) drugi red, mesto »42« staviti »39«.

Čl. 146 postaje čl. 145. Čl. 147 postaje čl. 146. Čl. 148 postaje čl. 147. Čl. 149 postaje čl. 148, menja se i glasi:

»(1) Kaznu zatvora koju su protiv vojnih lica pravosnažno izrekli vojni organi ili kojom je tim licima zamenjena novčana kazna izvršuju nadležni vojni organi.

(2) Odredba prethodnog stava primenjuje se i na izvršenje kazne zatvora nad licima koja su posle pravosnažnosti rešenja o prekršaju postala vojna lica«.

Čl. 150 postaje čl. 149.

Dodaje se novi čl. 150, koji glasi:

»(1) Započeto izvršenje kazne zatvora može se prekinuti najduže za deset dana ako slučaj smrti roditelja, bračnog druga, dece ili drugi opravdani razlozi to iziskuju. Rešenje o tome donosi državni organ koji izvršuje ovu kaznu.

(2) Vreme prekida ne računa se u izvršenje kazne«.

Čl. 151. U stavu drugom, drugi red, mesto »slične prekršaje« staviti »druge prekršaje učinjene iz materijalne zainteresovanosti«.

Čl. 152. Menja se i glasi:

»(1) Ako pravosnažno rešenje o prekršaju na osnovu koga je od kažnjenog naplaćena novčana kazna bude poništeno ili ako u slučaju ukidanja pravosnažnog rešenja o prekršaju postupak protiv kažnjenog bude pravosnažno obustavljen kažnjenom će se vratiti od njega naplaćena novčana kazna.

(2) Pravo na traženje povraćaja novčane kazne prestaje po isteku dve godine od dana pravosnažnosti rešenja o obustavi postupka.

Čl. 154. Stav treći menja se i glasi: »(3) Prinudna naplata naknade štete vrši se po zahtevu oštećenog«.

Čl. 157. Na kraju tač. b) mesto »42« staviti »39«.

Čl. 160. U prvom i drugom redu, mesto »o platnom fondu pri- vrednih preduzeća« staviti »o društvenom doprinosu i porezima«.

Čl. 161. U trećem redu, posle »naročito« brisati tekst do kraja a dodati »o radu komisija za prekršaje mesnih narodnih odbora i o troškovima postupka«.

Čl. 163. Reč »FNRJ« ispisati.

Podnoseći Saveznom veću ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga u celosti izvoli usvojiti.

Za izvestioca je određen Veljko Zeković.

Sekretar

dr Jerko Radmilović, s. r.

Predsednik

Zakonodavnog odbora

dr Josip Hrnčević, s. r.

Članovi:

dr Metod Mikuž, s. r., dr Ivo Sunarić, s. r., Vladimir Simić, s. r.,
dr Maks Šnuderl, s. r., Boško Šiljegović, s. r., Veljko Zeković, s. r.,
Mara Naceva, s. r., Milan Popović, s. r., Mehmed Hodža, s. r., dr Mi-
lorad Vlajković, s. r., Isa Jovanović, s. r., Edhem Čamo, s. r., Živorad
Ljubičić, s. r., Dušan Kveder, s. r., Lajčo Jaramazović, s. r.

IZVEŠTAJ

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA O PREDLOGU ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA OSNOVNOG ZAKONA O PREKRŠAJIMA

NARODNA SKUPSTINA FNRJ

VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 82

26 septembra 1951 god.

Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda Narodne skupštine FNRJ, na svojim sednicama održanim 20 do 26 septembra 1951 godine, pretresao je Predlog zakona o izmenama i dopunama Osnovnog zakona o pre-

kršajima dostavljen mu od Predsednika Veća naroda, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava Vlada FNRJ uputila Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Saglasno Poslovniku Veća naroda, a na osnovu pretresa zakonskog predloga, Zakonodavni odbor podnosi Veću naroda ovaj izveštaj:

I

Nužnost izmena i dopuna Osnovnog zakona o prekršajima, koji je donet 1947 godine, proizlazi iz više značajnih razloga. U prvome redu, u vezi sa daljim razvojem socijalističke demokratije u našoj zemlji, neophodno je izmeniti neka načela postojećeg zakona, a posebno ona koja se odnose na vođenje postupka o prekršajima, izricanje kazni i vrste kazni, da bi se, s jedne strane, još više proširila i zaštitila prava građana, a s druge strane, i ubuduće obezbedilo izvršavanje i poštovanje pravila društvene discipline. U drugom redu, neophodnost izmena i dopuna proizlaze iz potrebe da se i s pravne strane Osnovni zakon o prekršajima dovede potpuno u saglasnost s novim razvojem našeg zakonodavstva, a naročito da se izvrši preciznije razgraničenje prekršaja od krivičnih dela koja su inkriminisana našim novim Krivičnim zakonikom.

U vezi gornjeg, značajnu novinu u predlogu koji se podnosi Narodnoj skupštini predstavlja uvođenje novog instituta sudija za prekršaje sreskog odnosno gradskog (rejonskog) narodnog odbora, veća za prekršaje pri ministarstvu unutrašnjih poslova narodnih republika i veća za prekršaje pri Ministarstvu unutrašnjih poslova FNRJ. Ovim načelno prestaje nadležnost organa koji se staraju o operativnom izvršenju zadataka za vođenje administrativno-kaznenog postupka i vođenje ovog postupka i izricanje kazni, po pravilu, prelazi na posebne organe koji u osnovnim načelima imaju status sudija i za koje postoji puna garancija, kako u pogledu stručnog kvaliteta sudovanja, tako i u pogledu nezavisnosti i nepristrasnosti.

Dosadašnjih sedam vrsta kazni predviđenih starim zakonom zamenjuju se sa svega dve kazne: novčanom kaznom i kaznom zatvora. Umesto ovih kazni dozvoljava se u lakim slučajevima izricanje i kazne ukora, ali se ova kazna ne može propisivati kao posebna kazna u zakonima niti drugim pravnim propisima. Na ovaj način uprošćava se sistem kazni i daje veća garancija u pogledu istovetnosti kažnjavanja za iste ili slične prekršaje. Važno je spomenuti ukidanje kazne popravnog rada koja ne odgovara našoj socijalističkoj stvarnosti, kao i to da se kazna zatvora može propisivati samo zakonom ili uredbom, a ne i drugim propisima.

U predlogu zakona usvojeno je u potpunosti načelo legaliteta po kome se učinilac ne može kazniti za prekršaj za delo koje u zakonu ili drugom propisu nije bilo predviđeno kao prekršaj pre nego što je delo učinjeno, niti se može kazniti kaznom koja u ovom i drugim zakonima i propisima nije bila predviđena. Isto se odnosi i na primenu zaštitnih mera.

U predlogu ovog zakona naročito se vodilo računa o ekspeditivnosti administrativno-kaznenog postupka, što je došlo do izražaja kako u načelima i određivanju radnji samog postupka, tako i u rokovima zastare i drugim rokovima koji su u vezi s pokretanjem postupka i izricanjem kazne. Tako se i s ove strane sprečava odugovlačenje postupka i nagomilavanje predmeta, što bi očito bilo u suprotnosti sa samom prirodom prekršaja.

S obzirom na krupne izmene u postojećem Osnovnom zakonu o prekršajima, novi predlog zakona izrađen je kao prečišćeni tekst tako da praktički bolje posluži namenjenoj svrsi.

II

Zakonodavni odbor, pretresajući predlog zakona, a po postignutoj saglasnosti redakcione komisije oba veća, učinio je u predlogu sledeće izmene:

(Dalji tekst izveštaja Zakonodavnog odbora Veća naroda identičan je sa tekstom izveštaja Zakonodavnog odbora Saveznog veća na str. 182).

III

Od navedenih izmena koje je učinio Zakonodavni odbor važno je spomenuti i obrazložiti sledeće:

1) u slučajevima u kojima se utvrđuje nesposobnost ili nedostojnost sudije za prekršaje predviđeno je i lično saslušanje sudije. Ovim se proširuje nezavisnost sudija i sprečava neosnovano smenjivanje.

2) Propisi o prekršajima prošireni su u mirno vreme na vojna lica ne samo za devizne, carinske i poreske prekršaje i prekršaje u oblasti javnog saobraćaja, kako je bilo predviđeno u predlogu, nego i na sve ostale prekršaje. Ovo je potpuno u saglasnosti s ulogom i strukturom naših oružanih snaga i statusom vojnih lica koja su ne samo u pravima nego i u dužnostima izjednačena s drugim građanima. Iznimno, radi same prirode vojne organizacije predviđeno je da u slučaju kad treba izreći kaznu zatvora istu izriču i izvršavaju nadležni vojni organi, a takode ti organi vrše zadržavanje, privođenje i pretresanje vojnih lica, kad bi se to pokazalo potrebnim. Ovim načelnim pravnim i praktičkim izjednačavanjem vojnih lica s drugim građanima mi nesumnjivo

idemo dalje od gotovo svih drugih zemalja, što je svakako rezultat našeg demokratskog socijalističkog razvoja uopšte, a posebno narodnog karaktera naših oružanih snaga.

3) Pretresanje stana i drugih prostorija i pretresanje lica predviđeno je samo za slučajeve težih prekršaja i samo onda kad bi mogli biti pronađeni predmeti ili tragovi od bitne važnosti za administrativno-kazneni postupak.

4) Određeno je da usmena rasprava koja je predviđena predlogom, po pravilu, treba da bude javna rasprava.

5) Preciziran je institut poništaja i ukidanja rešenja o prekršaju.

6) Data je mogućnost u naročito opravdanim slučajevima da se može prekinuti izdržavanje kazne zatvora.

7) U zakon je unet tekst zakletve koju polažu sudije za prekršaje odnosno predsednici i sudije veća za prekršaje, čime se podvlači značaj rada sudija u duhu date zakletve, odnosno u saglasnosti sa zakonom i drugim pravnim propisima.

Ostale izmene koje su učinjene manjeg su značaja i odnose se uglavnom na preciznije formulisanje pojedinih članova ili proizlaze iz gore navedenih izmena.

Podnoseći Veću naroda ovaj izveštaj, a u vezi datog obrazloženja, Zakonodavni odbor predlaže Veću da ga u celosti izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je Bogdan Oreščanin.

Sekretar

Bogdan Oreščanin, s. r.

Predsednik

Zakonodavnog odbora

Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Ninko Petrović, s. r., Radovan Mijušković, s. r., Sulejman Filipović, s. r., Ida Sabo, s. r., Ante Vrkljan, s. r., Tode Nošpal, s. r., Gojko Garčević, s. r., Jože Lampret, s. r., Josip Rus, s. r., Leo Mates, s. r., Miloš Carević, s. r., Ladislav Ambrožić, s. r., Slobodan Marjanović, s. r.

DOKUMENTACIJA

UZ PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA OSNOVNOG ZAKONA O PREKRŠAJIMA

Do 25 juna 1946 godine, kada je stupio na snagu Opšti zakon o narodnim odborima od 25 maja 1946, nije bilo pozitivnih propisa koji bi na opšti način regulisali pitanje administrativno-kaznenog postupka, osim relativno neznatnog broja propisa o prekršajima i kazne za njih.

Prekršaji su u narodnim republikama različito rešavani, ali uglavnom na osnovu pravnih pravila bivše Jugoslavije i na osnovu jednog unutrašnjeg uputstva koje je izdalo savezno Ministarstvo unutrašnjih poslova, a kojim je bilo određeno da administrativno-kazneni postupak vode u prvom stepenu izvršni odbori sreskih odnosno gradskih (rejon-skih) narodnih odbora.

Tek Opštim zakonom o narodnim odborima vođenje administrativno-kaznenog postupka stavljeno je u nadležnost narodnih odbora, ali sve do donošenja sadašnjeg Osnovnog zakona o prekršajima nije bilo opštih propisa o administrativno-kaznenom postupku.

Stupanjem na snagu Osnovnog zakona o prekršajima (17 januara 1948 godine) prvi put je na jedinstven način rešeno pitanje vođenja postupka i određena je nadležnost organa za vođenje postupka i donošenje rešenja o prekršajima. Tim zakonom je regulisano i pitanje sistema administrativnih kazni i mera, kao i ovlašćenja za određivanje prekršaja.

Po tom zakonu administrativno-kazneni postupak po prekršajima vode u prvom stepenu i donose rešenja u prvom stepenu, po pravilu, izvršni odbori sreskih i gradskih (rejon-skih) narodnih odbora, odnosno komisije za prekršaje koje izvršni odbor odredi. Komisija je sastavljena od dva člana izvršnog odbora i poverenika unutrašnjih poslova. Jedan od dvojice članova izvršnog odbora mora biti poverenik u čiji delokrug spada posao na koji se odnosi prekršaj, a drugoga bira izvršni odbor.

Iako komisije za prekršaje imaju po zakonu opštu nadležnost za vođenje administrativno-kaznenog postupka, za postupak po određenim prekršajima nadležni su:

- 1) povereništva unutrašnjih poslova sreskih (gradskih, rejon-skih) narodnih odbora po prekršajima propisa o javnom redu i miru i saobraćaju na javnim mestima, zatim po prekršajima koje određuju sreski ili gradski narodni odbori ukoliko odlukom narodnog odbora nije određena nadležnost drugog organa narodnog odbora ili mesnog narodnog odbora, kao i po prekršajima predviđenim posebnim zakonima (zakoni o matičnim knjigama, o udruženjima, zborovima i drugim javnim skupovima, o kretanju na granici, o ličnim imenima i drugim);

- 2) poverenici sreskih (gradskih, rejon-skih) narodnih odbora po prekršajima koje određuju ti odbori a po kojima je vođenje postupka izričito dato u njihovu nadležnost;

- 3) izvršni odbori mesnih narodnih odbora po prekršajima koje određuju mesni narodni odbori i onima koji su im dati u nadležnost propisima viših organa;

- 4) resorni ministri Savezne vlade i vlada narodnih republika za finansijske prekršaje koje učine službenici njihovog resora, odnosno

finansiski organi (Ministar finansija FNRJ, ministri finansija narodnih republika i poverenici za finansije) za finansiske prekršaje koje oni utvrde (Uredba o finansiskim prekršajima — »Službeni list FNRJ« br. 8/49);

5) Ministarstvo finansija FNRJ za devizne prekršaje (Zakon o regulisanju platnog prometa sa inostranstvom Devizni zakon;

6) poverenici za finansije sreskih (gradskih) narodnih odbora za poreske neurednosti (Zakon o porezima);

7) carinarnice za carinske prekršaje (Carinski zakon);

8) organi u resoru saobraćaja (kapetanije pristaništa ili organ viši od kapetanije koga odredi ministar saobraćaja) — za prekršaje plovidbenih propisa i propisa bezbednosti unutrašnje plovidbe (Uredba o nadležnosti za vođenje postupka o pomorskim prekršajima — »Službeni list FNRJ« br. 52/49);

9) Organi ministarstva pomorstva (rukovodilac lučke kapetanije, direkcije luka) — za prekršaje koji predstavljaju povredu propisa kojim se uređuju odnosi na moru, brodovima, obalama i lukama u vezi sa pomorskim saobraćajem;

10) Predsednik Saveta za energetiku i ekstraktivnu industriju Vlade FNRJ za prekršaje propisa o elektro-energetskoj inspekciji i propisa o elektroenergetskoj dispečerskoj službi.

Rešenje u drugom stepenu donosi neposredno viši državni organ, ukoliko zakonom ili uredbom nije drukčije određeno. Saglasno tome po žalbi protiv rešenja o prekršaju koje donose u prvom stepenu komisije za prekršaje sreskih i gradskih narodnih odbora rešavaju u drugom stepenu izvršni odbori oblasnih narodnih odbora odnosno njihova komisija za prekršaje, a u narodnim republikama koje nemaju oblasne narodne odbore rešava nadležni ministar narodne republike.

*

*

*

U svrhu sprovođenja u život Osnovnog zakona o prekršajima, a posebno u svrhu organizacije i pravilnog poslovanja komisija za prekršaje i ostalih organa nadležnih za vođenje administrativno-kaznenog postupka, raniji Komitet za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ izdao je uputstvo o radu organa nadležnih za vođenje administrativno-kaznenog postupka (»Službeni list FNRJ« br. 89/49).

Ovo uputstvo je detaljnije regulisalo organizaciju komisija, vođenje izvidaja, donošenje i izradu rešenja, kao i postupak kod ostalih organa državne uprave koji su nadležni za rešavanje po prekršajima.

Po ovom uputstvu komisije za prekršaje imaju, po pravilu, po jednog službenika za obavljanje sekretarskih i drugih administrativnih

poslova u komisiji. Izviđaje vode povereništva izvršnog odbora u čiji delokrug spada prekršaj. U ovu svrhu u povereništvu je određen jedan ili više službenika, koji pod rukovodstvom poverenika vode izviđaj. Po završenim izviđajima poverenik podnosi predlog komisiji za prekršaje u kome se nalaze svi podaci o izvršiocu i prekršaju kao i predlog za kaznu. Komisija donosi rešenje na sednici i o tome sastavlja zapisnik.

Pored ovoga uputstvo je predvidelo obrazovanje republičkih i sa vezne koordinacione komisije za prekršaje. Njihov je zadatak da analiziraju prikupljene statističke podatke o prekršajima i da na osnovu štvorenih zaključaka predlažu nadležnim državnim organima preduzimanje odgovarajućih mera da bi se rad na terenu po pitanju prekršaja uskladio sa politikom Vlade FNRJ. U ovu svrhu uputstvo je propisalo način vođenja evidencija po prekršajima, podatke koja ona obuhvata i način dostavljanja tih podataka.

*
* *

Statističkim podacima po svim prekršajima uopšte i o radu svih organa nadležnih za vođenje administrativno-kaznenog postupka raspolazemo samo za vreme počev od 1950 godine pa nadalje. Niže dajemo pregled statističkih podataka za 1950 godinu i za prvo tromesečje 1951 godine. Potrebno je međutim napomenuti da ovi podaci nisu potpuni usled toga što rezultati koje smo dobili od republičkih saveta za zakonodavstvo nisu uvek sadržavali podatke sa cele teritorije narodne republike pošto neke sreske komisije za prekršaje nisu na vreme dostavile podatke za svoje područje.

1950 GODINA

Podaci za 1950 godinu pružaju sledeću sliku:

I. Podaci o radu organa

1) Broj prekršaja na radu

Ukupno je za 1950 godinu primljeno kod organa nadležnih za vođenje administrativno-kaznenog postupka predmeta — — — — — 437.413
(ne računajući prekršaje koji su preneti iz 1949 godine a kojih je bilo 26.259).

Od ovog broja rešeno je u toku 1950 godine:

u I stepenu — — — — — 400.707 ili 92%
u II stepenu — — — — — 216.998 ili 49%

Komisije za prekršaje primile su 338.623 ili 77%.

Ove komisije su rešile:

u I stepenu — — — — — 305.959 ili 92%

u II stepenu — — — — — 155.153 ili 43%

Organi Ministarstva unutrašnjih poslova primili su 99.790 ili 23%

Ovi organi su rešili:

u I stepenu — — — — — 94.748 ili 95%

u II stepenu — — — — — 61.845 ili 62%

Na kraju 1950 godine ostalo je nerešenih predmeta 62.965, i to:

kod komisije za prekršaje — — — 50.389

kod organa Min. unutr. poslova — — 12.576

2) Odnos broja žalbi prema broju rešenja

Na 400.707 prvostepenih rešenja podneseno je 60.928 žalbi ili 15% i to:

na rešenja koja su u svojoj nadležnosti donele komisije za prekršaje 17%,

na rešenja koja su doneli organi Ministarstva unutrašnjih poslova 9%.

Od broja podnesenih žalbi odbačeno je (zbog neblagovremenosti ili nedopuštenosti) 2.837 ili 4,5%.

3) Odnos broja rešenih prema broju podnesenih žalbi

Drugostepeni organi rešili su od podnetih žalbi 43.273 (kod komisija 72%, kod organa Ministarstva unutrašnjih poslova 87%).

4) Način rešavanja u drugom stepenu

Od ukupnog broja donetih drugostepenih rešenja (43.273):

— osnaženo je prvostepenih rešenja a žalba odbačena kao neosnovana 19.313 ili 44,5% (kod komisija 15.619 ili 43%, kod organa Ministarstva unutrašnjih poslova 3.794 ili 51%);

— preinačeno prvostepenih rešenja 15.395 ili 35,5% (kod komisija 13.210 ili 46,5%, kod organa Ministarstva unutrašnjih poslova 2.185 ili 25%);

— poništeno je prvostepenih rešenja 8.571 ili 19,5% (kod komisija 7.130 ili 20,5%, kod organa Ministarstva unutrašnjih poslova 1.441 ili 19%).

5) Rešavanje po pravu nadzora

Po pravu nadzora od strane viših državnih organa prema 216.998 pravosnažno izrečenih rešenja o prekršajima doneto je svega 1.039 rešenja, što znači 0,5% (kod komisija 0,5%, kod organa Ministarstva unutrašnjih poslova 0,3%).

II. Podaci o pravosnažno donetim rešenjima o prekršajima

Iz ovih podataka vidi se:

1) da je u toku 1950 godine pravosnažno rešeno svega prekršaja 216.998 i to:

komisije za prekršaje — — — —	155.153 ili 71%
organi Min. unutr. poslova — — —	61.845 ili 29%

(rešeno je u prvom tromesečju 24.730, u drugom tromesečju 39.128, u trećem tromesečju 41.709, a u četvrtom tromesečju 49.494 prekršaja);

2) od 216.998 prekršaja koji su pravosnažno rešeni pada na:

— prekršaj iz oblasti poretka 61.845 ili 28,8%:

(u prvom tromesečju — — — —	17.494
u drugom tromesečju — — — —	16.742
u trećem tromesečju — — — —	16.716 a
u četvrtom tromesečju — — — —	18.015);

— prekršaje propisa o otkupu 38.333 ili 17,8%. Ovi su se prekršaji, počev od meseca februara kretali linijom opadanja do meseca juna. Meseca jula njihov broj raste i stalno se penje do meseca decembra kad je rešeno 5.640 prekršaja, prema 2.490 koliko ih je zabeleženo meseca januara;

— šumske prekršaje 37.413 ili 17%. Ovi se prekršaji počev od meseca januara (kada je zabeleženo svega 674 prekršaja) osetno kreću linijom porasta i u decembru mesecu dostižu 4.398 prekršaja;

— prekršaje iz oblasti propisa radnih odnosa 30.799 ili 14% koji su bili u stalnom i osetnom porastu kroz celu godinu (meseca januara zabeleženo je 738 a meseca decembra 4.237 prekršaja);

— prekršaje »svih ostalih propisa koje su doneli savezni i republički organi« 30.738 ili 14%. Ovi prekršaji, počev od meseca januara (kada je zabeleženo 1.202 prekršaja), rastu do meseca avgusta kada dostižu 3.137, pa padaju do novembra na 2.296 a u decembru se opet penju na 3.815;

— prekršaje iz oblasti prometa robe 5.176 ili 2,3%. Ovi prekršaji počev od meseca januara do jula bili su u porastu, pa su padali do novembra kada su opet počeli rasti (januara meseca zabeleženo 425 a meseca decembra 533 prekršaja);

— prekršaje propisa o predvojničkoj obuci 3.876 ili 1,6%, koji počev od meseca marta, pokazuju porast i meseca juna dostižu broj 433 pa ovaj broj sa neznatnom razlikom zadržavaju sve do oktobra, kada je zabeleženo 453 slučajeva (meseca januara bilo je 140 a meseca decembra 302 prekršaja);

— prekršaje propisa koje donose narodni odbori 4.064 ili 1,8% koji, iz meseca u mesec, kad manje kad više ili padaju ili rastu (meseca januara 156 a meseca decembra 576);

— prekršaje finansijskih propisa 2.587 ili 1% koji su, počev od meseca februara u padu (februara 535, a decembra 129);

— prekršaje zdravstvenih propisa 2.167 ili 1% koji su od januara do aprila u porastu pa onda padaju (sa neznatnom promenom u avgustu i decembru dostižu 174);

3) da je u izvršenju 216.998 prekršaja učestvovalo 224.313 izvršilaca od kojih su:

maloletnici — — — — — 5.174 ili 2,3%

punoletni — — — — — 219.160 ili 97,7%

4) po zanimanju izvršioci su:

— radnici — — — — — 45.006 ili 21,8%

(na jednu hiljadu radnika dolazi 18,2% od njih koji su učinioci prekršaja);

— zemljoradnici — — — — — 111.496 ili 51%

(na jednu hiljadu ovih dolazi 10,35% onih koji su učinioci prekršaja i to: sitni 6,3%, srednji 20,1%, bogati 12,9% i zadrugari 3,51%);

— službenici i nameštenici — — — 25.455 ili 12%

(na hiljadu službenika i nameštenika dolazi 17,6%, onih koji su učinioci prekršaja);

— zanatlije — — — — — 9.191 ili 4,5%

(na hiljadu zanatlija dolazi 25,6% od njih koji su učinioci prekršaja);

— domaćice — — — — — 10.273 ili 5%

na sve ostale pada oko 5%.

5) Prema podacima za 1950 godinu (od ukupno izrečenih 221.495 kazni prema 224.314 učinilaca, što znači da ne raspolazemo podacima za 2.828 slučajeva) izrečene kazne su rasporedene ovako:

— opomena i ukor — — — — — 23.837 ili 10%

(kod komisija 9,8%, kod organa Ministarstva unutrašnjih poslova 12%);

— novčana kazna — — — — — 140.682 ili 62%

(kod komisija 79% kod organa Ministarstva unutrašnjih poslova 49%).

Ako se broj izrečenih kazni označuje sa 100 onda pada na kazne do 1.000 dinara 60%, od 1.000 do 5.000 27%, od 5.000 do 10.000 dinara 6%, od 10.000 do 20.000 dinara 3,7% a preko 20.000 3%. Visoke kazne — preko 10.000 dinara — uglavnom su izvršile komisije za prekršaje, i

to najviše kod prekršaja kod oblasti otkupa, radnih odnosa, šumskih prekršaja i prekršaja svih ostalih propisa koje donose savezni republički organi.

Prema podacima iz NR Hrvatske prosečne novčane kazne kretale su se po oblastima, za mesec avgust od 1.166 do 4.088, za mesec septembar od 1.180 do 9.066. (Podacima o proseku izrečenih kazni ne raspolažemo ni za jednu narodnu republiku);

— popravni rad — — — — — 37.235 ili 17%.

Prosečna kazna popravnog rada po narodnim republikama iznosila je: u Hrvatskoj 32 dana, u Sloveniji 31, u Bosni i Hercegovini 44 (a kretala se po mesecima između 23 i 69 dana), u Makedoniji 47 dana a u Crnoj Gori 22 dana (iz NR Srbije nemamo podataka usled čega nemamo podatke za celu FNRJ).

Kod prekršaja iz oblasti otkupa prosečna kazna popravnog rada iznela je 55 dana, a bilo je područja na kojima je prosečna kazna za po neke mesece dostizala 80 dana;

— kazna lišenja slobode — — — — — 12.102 ili 5,5%.

Ovu kaznu uglavnom su izricali organi Ministarstva unutrašnjih poslova (11.620 prema 482 koliko su izrekle komisije za prekršaje.

Prosečna kazna lišenja slobode kod komisija za prekršaje kretala se (po republikama) od 30 do 55 dana, a kod organa Ministarstva unutrašnjih poslova ona je iznosila 29 dana;

— proterivanje 694 ili 0,3% (kod komisija 159 a kod organa Ministarstva unutrašnjih poslova 526);

— oduzimanje predmeta 3.288 ili 1,5% (i to komisije 1.191 slučaj pretežno za prekršaje iz oblasti otkupa i po Zakonu o šumama, a organi Ministarstva unutrašnjih poslova 1.474).

*
*
*

Iz brojeanih i drugih podataka evidencije proizlazi:

1) da komisije za prekršaje kod narodnih odbora nisu blagovremeno obrazovane, usled čega je na izvesnim područjima, gde to nije urađeno, došlo do zastoja u vođenju administrativno-kaznenog postupka za po nekoliko meseci;

2) da komisije za prekršaje nisu imale svoj stalni administrativni aparat već je osoblje koje je bilo određeno da radi poslove u komisiji često od ovih poslova odvajano i upućivano na sasvim druge. Poslovi administrativno kaznenog postupka obavljani su, po pravilu, uzgredno, kampanjski i često površno. Isto tako povereništva nisu

imala stalnog službenika za vođenje izvidaja u administrativno-kaznenom postupku;

3) da su se komisije za prekršaje zbog svog kolektivnog načina rešavanja pokazale kao spore i neekspeditivne u obavljanju poslova administrativno-kaznenog postupka, usled čega je broj nesvršenih predmeta u celoj 1950 godini iz meseca u mesec rastao (meseca januara 1950 godine ostalo je nesvršenih predmeta 12.856 a meseca decembra 50.389).

4) da su komisije rad na prekršajima, uopšte uzevši smatrale sporednim i nisu mu pridavale potrebnu važnost;

5) da se kolektivno rešavanje svelo u najvećem broju slučajeva na običnu formalnost. Na sastancima komisija predmeti nisu pojedinačno raspravljani već se po pravilu samo potvrđuju rešenja koja su prethodno pripremljena od strane aparata. Tako se dešavalo da komisija na jednom sastanku reši po stotinu i više predmeta. Osim toga komisije su se neredovno sastajale i nisu bili retki slučajevi da se nisu ni sastajale, već su članovi komisija zapisnike i rešenja pojedinačno potpisivali.

6) zanemarivan je postupak po prekršajima u onim oblastima u kojima zadaci nisu imali prioritet (zdravstveni i komunalni prekršaji). Često puta administrativno-kaznena politika bila je jednostrano orijentisana — u jednoj oblasti izrečeno je za jedno tromesečje 405 kazni kod kojih na otkup žitarica pada 315 a na sve ostalo 90 %;

7) česti su slučajevi pogrešne primene materijalnog i formalnog zakona. Tako se može konstatovati:

a) kroz celu godinu su zabeleženi slučajevi izricanja kazni preko 5.000 dinara za prekršaje koje propisuju narodni odbori, a koji po odredbama osnovnog zakona o prekršajima su mogli biti propisani samo do 5.000 dinara;

b) bilo je i slučajeva nepotpunog saslušavanja okrivljenog, slabog proveravanja činjenica i okolnosti koje okrivljeni u svoju korist navodi; nesaopštavanja okrivljenom rešenja o obustavi postupka, kao i nesaopštavanja drugostepenog rešenja kada je prvostepeno rešenje poništeno (jer kod pojedinih organa postoji shvatanje da to ide na štetu ugleda organa koji je doneo presudu u prvom stepenu).

Nedostacima materijalno-pravne i formalno pravne prirode u administrativno-kaznenom postupku koji su vodile komisije za prekršaje, objašnjava se činjenicom da je u 1950 godini procenat preinačenih i poništenih presuda iznosio 65 % (na izvesnim područjima ovaj procenat dostigao je do 75 %).

I TROMESEČJE 1951 GODINE

U prvom tromesečju 1951 godine stanje je bilo sledeće:

I

U toku tromesečja primljeno je novih prekršaja 105.150 (prema 101.728 u istom tromesečju 1950 godine i to: komisije za prekršaje primile su 92.126 (prema 74.125), a organi Ministarstva unutrašnjih poslova 13.034 (prema 27.153).

Uzevši u obzir zaostale predmete iz prošle godine (57.409) ukupno je bilo na radu za ovo tromesečje 162.559.

Od ukupnog broja svršeno je u prvom stepenu 69 % (prema 40 % u istom tromesečju prošle godine).

U odnosu na broj primljenih predmeta (105.150) pravosnažno je rešeno 59.338 ili 57 % (prema 31 %).

Na 11.152 rešenja podneseno je 21.002 žalbi ili 18,8 % (prema 18 %).

Od broja rešenih žalbi pada na: osnažene 6.967 ili 45 % (prema 53 %); preinačene 37,7 % (prema 31 %); poništeno 17,8 % (prema 12 %).

Na ukupan broj 59.338 pravosnažnih prekršaja doneseno je 650 rešenja po pravu nadzora ili 1,09 % (prema 0,45 %).

II

Pravosnažno rešenih prekršaja bilo je 59.338 (prema 39.778 %).

Od ovih prekršaja padaju na:

- prekršaje propisa reda i poretka 13.159 (prema 16.742),
- prekršaje propisa o otkupu 9.996 (prema 8.184),
- šumske prekršaje 12.416 (prema 3.117),
- prekršaje propisa o radnim odnosima 6.315 (prema 2.762),
- prekršaje propisa o prometu robom 1.303 (prema 8.184),
- prekršaje zdravstvenih propisa 776 (prema 284),
- prekršaje finansiskih propisa 455 (prema 1.025),
- prekršaje predvojničke obuke 999 (prema 433),
- prekršaje propisa koje donose narodni odbori 1.510 (prema 569),
- prekršaje propisa (svih ostalih) koje donose savezni i republički organi 12.439 (prema 5.499).

III

Izvršioci su po zanimanju:

- radnici 20 % (prema 17 %),
- zemljoradnici 55 % (prema 58 %),
- državni službenici 7,5 % (prema 10 %),

- nameštenici 3% (prema 5%),
- zanatlije 5% (prema 3%),
- domaćice 5% (prema 3%).

IV

Od ukupnog broja izrečenih kazni pada na:

- opomenu i ukor 11% (prema 8%),
- novčanu kaznu 70% (prema 71%); o prosečnoj novčanoj kazni imamo podatke samo za područje NR Hrvatske i po svim podacima ona se kreće u mesecu januaru od 2.294 dinara do 714, februaru od 1.634 do 4.540, u mesecu martu od 920 do 1.519,
- popravni rad 11,6% (prema 16%). Prosečna kazna popravnog rada iznosi 29 dana (prema 40 dana),
- kaznu lišenja slobode 3,6% (prema 0,3%);
- proterivanje 0,3% (prema 0,2%),
- oduzimanje predmeta 1% (prema 0,7%).

Posle izdatog uputstva o uskladjivanju kazni u administrativno-kaznenom postupku sa Uvodnim zakonom za Krivični zakonik stanje se u pogledu visine izrečenih kazni poboljšalo. Nepotpuni izveštaj iz jedne republike ukazuje da je za mesec maj prosečna novčana kazna iznosila 652 dinara (mesto 1.451 koliko je bila za mesec februar iste godine), a prosečna kazna lišenja slobode 18 dana, mesto 44 koliko je bilo u mesecu februaru 1951 godine.

САВЕТ ЗА ЗАКОНОДАВСТВО И ИЗГРАДЊУ
НАРОДНЕ ВЛАСТИ ВЛАДЕ ФНРЈ

Бр. 2420

14 септембра 1951 године.

Београд

ПРЕТСЕДНИКУ САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ
и
ПРЕТСЕДНИКУ ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Достављам Вам Предлог закона о саглашавању посебних прописа о прекршајима у савезним законима са одредбама Основног закона о прекршајима који је Влада ФНРЈ прихватила на својој седници и молим Вас да овај предлог доставите Законодавном одбору свога Већа на даљи поступак.

Претседник Савета за законодавство
и изградњу народне власти Владе ФНРЈ

Едвард Кардељ, с. р.

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О САГЛАШАВАЊУ ПОСЕБНИХ ПРОПИСА О ПРЕКРШАЈИМА У САВЕЗНИМ ЗАКОНИМА СА ОДРЕДБАМА ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ПРЕКРШАЈИМА

Члан 1

Овај закон има за сврху да доведе у сагласност посебне прописе о прекршајима у постојећим савезним законима са одредбама Основног закона о прекршајима донесеног на ... заседању Народне скупштине ФНРЈ дана ... 1951 године и да изврши прецишћавање тих прописа.

Члан 2

У одредбама о прекршајима садржаним у појединим законима чине се ове измене:

I.

1) У Закону о попуни оружане силе Федеративне Народне Републике Југославије јахаћом, теглећом и товарном стоком и преносним средствима, од 25 маја 1946

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 45/46 и 4/50)

Члан 18 мења се и гласи:

„Сопственик стоке, преносних или превозних средстава која су утврђена као способна за службу у оружаним снагама, казниће се за прекршај новчаном казном до 3.000 динара:

(1) ако такву стоку, преносна или превозна средства не чува и не одржава у таквом стању да се у свако доба могу употребити за одређену војну службу;

(2) ако из ма ког разлога остане без такве стоке, преносних или превозних средстава или ова постану неспособна за службу

па о томе не обавести у року од петнаест дана месни односно градски (рејонски) народни одбор;

(3) сопственик стоке, преносних или превозних средстава који, пошто је наређен преглед по чл. 6 овога закона, ове отуђи па о томе не обавести у року од петнаест дана месни односно градски (рејонски) народни одбор.

Истом казном казниће се и лице које стоку, преносна или превозна средства који су утврђени као способни за службу у оружаним снагама набави па у року од петнаест дана не извести о томе месни односно градски (рејонски) народни одбор, као и одговорни службеник народног одбора који по пријему извештаја о насталој промени или набавци стоке, преносних или превозних средстава не извести о томе надлежни војно-територијални орган у року који пропише Министар народне одбране или војни орган кога он овласти.

Сопственик, који се, пошто је наређено приправно стање или мобилизација, не стара да се способност стоке, преносних или превозних средстава који су утврђени као способни за службу у оружаним снагама, одржи у таквом стању да се у свако доба могу употребити за ту сврху, казниће се за прекршај новчаном казном до 10.000 динара или затвором до тридесет дана."

2) У Закону о државним матичним књигама од 1 априла 1946 („Службени лист ФНРЈ", бр. 29/46, 4/49, 4/50 и 11/51)

а) Члан 45 мења се и гласи:

„Ко без оправданог разлога пропусти да у прописаном року изврши пријаву на коју је обавезан по члановима 23, 24, 26, 28, 37 и 38 овог закона казниће се новчаном казном до 1.000 динара.

Против учиниоца поступак се неће покретати ако је пријаву благовремено извршило друго лице."

б) Члан 45а мења се и гласи:

„Ко изврши крштење или одговарајући обред пре него што је поднета пријава рођеног имена детета за упис у матичну књигу казниће се новчаном казном до 2.000 динара.

Истом казном казниће се и ко без дозволе надлежног народног одбора изврши погреб или обред погребља пре пријаве смрти матичару.

Према лицу које у изузетним и хитним случајевима изврши крштење или одговарајући обред односно погреб или обред погребља пре него што је извршена пријава матичару или без одобрења надлежног народног одбора, неће се примењивати казне

одређене у претходним ставовима ако наведене случајеве пријави матичару у року од 48 сати од извршења крштења, погребња односно обреда.”

в) Члан 45б мења се и гласи:

„Верски претставник који изврши нове или накнадне уписе у матичне књиге из члана 48 овог закона које су закључене, казниће се новчаном казном до 10.000 динара.

Поред казне из претходног става матичне књиге могу се одузети од верског претставника и предати на чување надлежном матичару.”

г) Члан 45в мења се и гласи:

„Административно-казнени поступак по прекршајима из члана 45 овог закона води у првом степену комисија за прекршаје месног народног одбора, односно судија за прекршаје народног одбора.”

3) У Закону о „Партизанској споменици 1941”, од 25 маја 1946
(Службени лист ФНРЈ”, бр. 43/46 и 11/51)

Члан 8 мења се и гласи:

„Ко неовлашћено носи „Партизанску споменицу 1941”, казниће се новчаном казном до 10.000 динара или затвором до тридесет дана.”

4) У Закону о удружењима, зборовима и другим јавним скуповима, од 21 јуна 1946

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 51/46 и 11/51)

Члан 26 мења се и гласи:

„Ко противно прописима овога закона не пријави оснивање политичке странке или удружења, или не пријави одржавање збора или другог јавног скупа, као и ко учествује у раду удружења чије оснивање није дозвољено, казниће се новчаном казном до 10.000 динара или затвором до тридесет дана.”

5) У Закону о орденима и медаљама Федеративне Народне Републике Југославије, од 30 октобра 1946

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 88/46 и 11/51)

Члан 19 мења се и гласи:

„Ко неовлашћено носи орден или медаљу Федеративне Народне Републике Југославије, казниће се новчаном казном до 10.000 динара или затвором до тридесет дана.”

6) У Закону о кретању на граници, од 26 новембра 1947

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 101/47)

Члан 9 мења се и гласи:

„За прекршај одредаба чланова 1 и 6 и одредаба које на основу овлашћења из овог закона и међународних уговора буде донео Министар унутрашњих послова ФНРЈ, учинилац ће се казнити новчаном казном до 10.000 динара или казном затвора до тридесет дана.

Поред казне из претходног става може се против учиниоца изрећи и заштитна мера протеривања у одређено место у трајању до шест месеци.

Ако је учинилац прекршаја страни држављанин, место заштитне мере из претходног става може се против њега изрећи обавезно удаљење са територије ФНРЈ”.

7) У Закону о личним именима, од 1 децембра 1947

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 105/47, 106/49 и 4/51)

Члан 27 мења се и гласи:

„Употреба туђег имена или употреба сопственог имена противно одредбама овог закона, казниће се новчаном казном до 5.000 динара или казном затвора до петнаест дана.”

II.

8) У Закону о таксама, од 19 августа 1946

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 68/46, 38/47, 104/47 и 11/51)

а) Члан 18 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 2.000 динара казниће се:

(1) лица (лекари, ветеринари, инжењери и др.) која су посебним прописима овлашћена за издавање уверења која немају карактер јавне управе, у циљу употребе пред државним органима, ако ова уверења дају без наплате таксе;

(2) лице које употреби од таксе ослобођену исправу у другу сврху а не ону ради које је издата.”

б) Чланови 19 и 20 укидају се.

в) Члан 21 укида се.

9) У Закону о регулисању платног промета са иностранством (Девизни закон), од 23 октобра 1946

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 86/46 и 3/49)

а) Члан 15 мења се и гласи:

„Као девизни прекршај казниће се:

(1) изношење у иностранство свих врста средстава плаћања и хартија од вредности у домаћој и страниј валути ма у ком облику (ефектних валута, девиза, хартија од вредности, купона са хартија од вредности и слично) и то како непосредно тако и посредно

(преко других лица, поште и слично), без одобрења надлежног девизног органа прибављеног у смислу девизних прописа;

(2) неподношење народној банци на откуп и у прописаним роковима свих унетих страних девиза и валута из иностранства по било коме основу и на било који начин, уколико их уносе домаћа лица или су домаћа лица корисници;

(3) уношење ефективних динара из иностранства у количинама и на начин противан постојећим прописима;

(4) куповина и продаја динара у иностранству од стране наших држављана;

(5) непријављивање потраживања насталих у иностранству по било коме основу и у предвиђеним роковима а на начин како је то одређено постојећим прописима;

(6) неуношење у земљу потраживања насталих у иностранству по било ком основу и у предвиђеним роковима а на начин како је то одређено постојећим прописима;

(7) нагомилавање (тезаурирање) девиза и валута;

(8) невођење и неуредно вођење прописаних књига и евиденција у вези са девизним пословањем, недавање података као и давање неистинитих и нетачних података на тражење девизних органа;

(9) диспонирање потраживањима у иностранству без одобрења надлежног девизног органа;

(10) задужење домаћег лица према иностранству као и кредитирање иностранаца без одобрења надлежног девизног органа;

(11) непријављивање промене повериоца или дужника по робним или финансиским зајмовима у иностранству, као и сваке промене настале у вези с овим зајмовима (повећање, смањење, конверзија, потпис, промена каматне стопе, измена плана отплате итд.);

(12) полагање кауције и давање гаранције ма у ком облику за рачун иностранаца или иностранцима без одобрења надлежног девизног органа;

(13) примање на чување од иностранаца средстава плаћања и вредносних папира без одобрења надлежног девизног органа;

(14) давање без одобрења и чување код иностраних новчаних завода, свих врста средстава важења, вредносних папира и других потраживања по ма ком основу;

(15) неовлашћено обављање девизних послова за које је по девизним прописима потребно одобрење девизних органа;

(16) трошење девиза противно одређеној намени;

(17) прерада кованог злата без одобрења надлежног девизног органа;

(18) размена поштанских марака са иностранством противно постојећим прописима;

(19) плаћање увезене робе без одобрења за плаћање које издаје Министарство спољне трговине ФНРЈ односно Главна управа за извоз и увоз при влади народне републике;

(20) тражење страних средстава плаћања раније него што је потребно с обзиром на рок плаћања, или уплата страних средстава плаћања пре него што је коначно закључен уговор са иностранством;

(21) тражење већег износа страних средстава плаћања него што је дуговање по појединим дуговима (пословима) или уплата код Народне банке ФНРЈ већег износа страних средстава плаћања него што износи дуговање;

(22) неблаговремена или погрешна исплата фактуре и осталих облика рачуна услед чега је спречена благовремена уплата противвредности у страним средствима плаћања."

б) Члан 16 мења се и гласи:

Новчаном казном до 200.000 динара, а у нарочито тешким случајевима до 500.000 динара, казниће се учиниоци прекршаја из тачке (4), (7), (10), (11), (16), (19), (20), (21) и (22) члана 15 овога закона.

Новчаном казном до 200.000 динара, а у нарочито тешким случајевима до 500.000 динара, казниће се учиниоци прекршаја из тачке (4), (7), (10), (11), (16), (19), (20), (21) и (22) члана 15 овога закона.

Новчаном казном до 50.000 динара, а у нарочито тешким случајевима до 100.000 динара, казниће се учинилац прекршаја из тачке (8), (13), (14), (15) и (18) члана 15 овога закона.

Истом казном казниће се и лице које је вршење прекршаја са умишљајем започело али га није довршило.

За девизне прекршаје кажњавање се и правна лица. Поред правног лица казниће се прописаном казном и одговорно лице које је учинило прекршај радећи у име правног лица.

Код прекршаја из тачке (1), (2), (3), (7) и (17) члана 15 овога закона може се поред казне изрећи и одузимање ствари и вредности које су биле предмет девизног прекршаја, у целости или делимично.

Ако кажњени у одређеном року не плати новчану казну, она ће се наплатити принудним путем."

в) Члан 17 мења се и гласи:

„Девизни прекршаји застаревају за пет година од дана извршења.

Застарелост се прекида сваком радњом надлежног органа која је управљена на вођење административно-казненог поступка против учиниоца прекршаја. Са сваким прекидом застарелост почиње поново тећи али се административно-казнени поступак не може ни у ком случају предузети по истеку осам година од дана када је прекршај извршен.

Право на извршење казне застарева за пет година од дана када је решење о прекршају постало правоснажно.

Застарелост права на извршење казне прекида се сваком радњом надлежног органа која је управљена на извршење казне. Са сваким прекидом застарелост почиње поново тећи, али право на извршење казне застарева у сваком случају по истеку осам година од дана када је решење постало правоснажно."

г) После члана 17 уноси се нов члан 17а који гласи:

„Административно-казнени поступак по девизним прекршајима из члана 15 овога закона води и казне изриче Министар финансија ФНРЈ, односно по његовом овлашћењу министар финансија народне републике.

Против решења о прекршају које доноси министар финансија народне републике решава у другом степену Министар финансија ФНРЈ."

д) Члан 22 укида се.

е) Члан 23 мења се и гласи:

„Износи наплаћених новчаних казни по овом закону иду у корист савезног буџета."

10) У Царинском закону, од 16 октобра 1948

(„Службени лист ФНРЈ", бр. 90/48)

а) Члан 34 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 200.000 динара казниће се:

(1) ко унесе робу мимо одређеног места преко царинске линије или преко царинске линије изнесе неоцарињену робу;

(2) ко у обалном мору, а без знања царинарнице, предаје или прима робу доvezену из иностранства;

(3) ко у намери да неоцарињену робу изнесе из земље, ову робу носи странпутицом између царинарнице и царинске линије или ову робу на таквој странпутици утовари;

(4) ко робу уредно пренету преко царинске линије стави у слободан промет пре пријаве царинарници."

б) Члан 35 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 100.000 динара казниће се:

(1) ко робу за коју је поднет увозни лист стави у слободан промет пре предаје царинарници, или после предаје царинарници али пре извршенога прегледа по члану 20 овог закона;

(2) ко поднесе пријаву за царињење, па се приликом прегледа по чл. 20 овог закона нађе скривена роба;

(3) ко не пријави царинарници робу коју собом носи, а иста се пронађе личним претресом;

(4) ко у скривеним или тајним местима у преносном средству прикрије робу па се иста пронађе прегледом односно претресом;

(5) ко робу ослобођену потпуно или делимично од плаћања царинских дажбина употреби у друге сврхе, а не у оне због којих је ослобођена од плаћања царине;

(6) ко стави у слободан промет робу која је после извршеног прегледа упућена у иностранство превозном пропратником;

(7) ко бродом набављеним у иностранству врши саобраћај домаћом обалом пре пријаве царинарници;

(8) ко стави у слободан промет робу нађену у близини царинске линије, на обалном мору, граничним језерима и граничним рекама, или избачену на обале ових вода, као и робу избачену из авиона који долази из иностранства, уколико се не утврди њено домаће порекло."

в) Члан 36 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 10.000 динара казниће се:

(1) ко не пријави граничној царинарници превозно средство са робом или без робе одмах при прелазу царинске линије;

(2) ко у року из члана 13 овог закона не поднесе увозни лист првој граничној царинарници;

(3) ко поднесе царинарници увозни лист који није у сагласности са товарним исправама;

(4) ко уз пријаву за царињење поднесе рачун о вредности робе а прегледом се утврди да је вредност робе већа;

(5) ко робу после царинског прегледа а пре уплате дажбине стави у слободан промет;

(6) ко у одређеном року не преда робу излазној односно упутној царинарници;

(7) ко повреди царинска обележја којима је роба стављена под царински надзор;

(8) ко бродом пристане у луку затворену за саобраћај без одобрења царинарнице;

(9) ко бродом плови домаћим територијалним водама без прописних и уредних царинских исправа или ваздухопловом саобраћа са иностранством без манифеста;

(10) ко не унесе у манифест неку робу или не може да оправда разлику у тежини робе и тежине означене у манифесту (члан 11 овог закона);

(11) ко робу у домаћем саобраћају, подложну царинском надзору, истоварује, утоварује или претоварује, врши искрцавање или укрцавање путника и путничког пртљага, снабдева бродове или бродску посаду ма каквим предметима без претходне пријаве надлежном царинском органу;

(12) ко бродом који саобраћа са иностранством пристане у место где не постоји царинарница;

(13) ко на инострани брод прима на возидбу робу или лица у домаћем саобраћају;

(14) ко ваздухопловом прелети царинску линију ван одређеног места или на висини са које се не могу видети његови знаци распознавања, или се не придржава прописаног пута и слети односно узлети ван одређеног царинско-ваздухопловног пристаништа;

(15) ко домаћу робу превози из једног места у друго морем, Неретвом, граничним деловима река или граничним језерима без прописаних царинских исправа;

(16) ко омета царинског службеника у вршењу његове дужности."

г) Члан 37 остаје на снази и гласи:

„Лице које држи, чува или прикрива робу за коју зна да је њоме извршен прекршај из члана 34 или 35 овог закона казниће се као да је само извршило односни прекршај."

д) Члан 38 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 300.000 динара казниће се учинилац прекршаја из чл. 34 и 35, тач. (1), (2), (3), (4) и (8) овог закона:

(1) ако је ради извршења дела имао при себи оружје или опасно оруђе;

(2) ако је дело извршено ноћу, сем случаја прелаза царинске линије по ставу 2 чл. 9 овог закона."

ђ) Члан 39 мења се и гласи:

„Роба којом је извршен прекршај из чл. 34 и 35 тач. (1), (2), (3), (4) и (8) овог закона одузима се. Превозно средство одузима се само у случају ако је било намењено искључиво извршењу прекршаја из чл. 34 или 35 тач. (1) или (4) овог закона."

е) Члан 40 мења се и гласи:

„Ако се роба којом је извршен прекршај из чл. 34 или члана 35 овог закона не пронађе, а није могуће тачно утврдити њену количину, каквоћу и вредност, ово ће се приближно одредити на основу прикупљених података. Ако је то немогуће, онда ће се извршилац казнити новчано од 1.000 до 50.000 динара.”

ж) После члана 40 додаје се нов члан 40а који гласи:

„Ако кажњени у одређеном року не плати новчану казну по овом закону, она ће се наплатити принудним путем.”

з) Члан 41 мења се и гласи:

„Административно-казнени поступак по прекршајима из овога закона у првом степену воде царинарнице.

По жалби против решења царинарнице решава у другом степену Министар финансија ФНРЈ.

и) Члан 43 мења се и гласи:

„Царински прекршаји застаревају за годину дана од дана извршења.

Застарелост се прекида сваком радњом надлежног органа која је управљена на вођење административно-казненог поступка против учиниоца прекршаја. Са сваким прекидом застарелост почиње поново тећи, али се административно-казнени поступак не може ни у ком случају предузети по истеку две године од дана када је прекршај извршен.

Право на извршење казне застарева за годину дана од дана када је решење о прекршају постало правоснажно.

Застарелост права на извршење казне прекида се сваком радњом надлежног органа која је управљена на извршење казне. Са сваким прекидом застарелост почиње поново тећи, али право на извршење казне застарева у сваком случају по истеку две године од дана када је решење постало правоснажно.

Право кажњеног лица на повраћај новчане казне коју није било дужно платити застарева за две године од дана уплате.”

III.

11) У Закону о валоризацији, од 14 августа 1946

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 67/46 и 3/49)

Члан 9 укида се.

12) У Закону о уређењу и деловању кредитног система, од 21 августа 1946

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 68/46)

Члан 36 укида се.

13) У Закону о једнообразном рачуноводству, од 20 новембра 1946

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 94/46, 3/49 и 11/51)

Чланови 34, 35, 36 и 37 укидају се.

14) У Општем закону о заштити шума од пожара, од 1 априла 1947

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 29/47, 3/49, 106/49, 4/51 и 11/51)

а) Члан 27 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 5.000 динара или затвором до петнаест дана казниће се:

(1) ко у шуми или на одређеној удаљености од ивице шуме ложи ватру без дозволе надлежног органа шумарске службе;

(2) ко ложи ватру у шуми ван одређеног места и противно прописаном начину;

(3) ко у шуми или на одређеној удаљености од ивице шуме остави неугашену ватру или ко у шуми или на одређеној удаљености од ивице шуме нађе напуштену ватру па је не угаси;

(4) ко, без дозволе надлежног органа, у шуми или на одређеној удаљености од ивице шуме гради куће или стаје, пали дрвени угаљ (ћумур) или подиже пећи за печење креча, циглане или остала слична постројења;

(5) ко пали кору, грање, грмље, шибље или коров противно одредби члана 9 овог закона;

(6) ко се не покоравља наредбама руководиоца за гашење пожара или без његовог одобрења или без оправданог разлога напусти рад на гашењу пожара.”

б) Члан 28 укида се.

в) Члан 29 остаје на снази и гласи:

„Казниће се новчаном казном до 10.000 динара или затвором до 30 дана:

(1) ко у шуми, у време када је то ради јаких ветрова уопште забрањено, ложи отворено ватру или је ложи у затвореним просторијама без нарочите опрезности и надзора над ватром (члан 6);

(2) ко у брањевинама ложи или у њих уноси ватру или ко ложи ватру у кладама, шупљим стаблима и на пањевима;

(3) ко у времену сушног периода када је то забрањено ложи или уноси ватру у шуму, или ложи ватру на одређеном отстојању од ивице шуме (члан 11).”

г) Члан 31 остаје на снази и гласи:

„Поседник шуме који не поступи по прописима овога закона када мора да ради или који не предузме све потребне мере за заштиту шуме од пожара, казниће се новчаном казном до 10.000 динара или затвором до тридесет дана.”

15) У Општем закону о лову, од 3 децембра 1947

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 105/47 и 11/51)

Члан 18 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 5.000 динара или затвором до петнаест дана казниће се:

- (1) ко лови без дозволе за лов;
- (2) ко дозволу за лов другоме уступи;
- (3) ко лови на државном ловишту или лови код друге ловачке организације, ако за то нема дозволу;
- (4) ко намерно подноси нетачне податке о лову и стању дивљачи на ловишту.

Ако прекршај одређен у предњем ставу има тежих последица, може се учиниоцу одузети дозвола за лов за одређено време или трајно.”

16) У Општем закону о шумама, од 3 децембра 1947

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 106/47, 3/49, 106/49, 4/51 и 11/51)

а) Члан 42 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 5.000 динара или затвором до петнаест дана казниће се:

- (1) ко оштећује и уништава шумске вртове и расаднике;
- (2) ко не изврши пошумљавање у одређеном року;
- (3) ко не изврши прописане мере за сузбијање и отклањање опасности од штетних инсеката или заразних болести на шумском дрвећу;
- (4) ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист обори у шуми или изван шуме једно или више стабала и тиме нанесе штету која не прелази 2.000 динара;
- (5) ко оштећује шумске путеве, објекте и направе као и друге инсталације које су са овима у вези;
- (6) ко се не придржава прописаног шумско-уређајног елабората.”

б) Члан 43 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 3.000 динара казниће се:

- (1) ко врши пашу или жирење противно одредбама овога закона или другим прописима надлежних државних органа;
- (2) ко сече, прерађује или извози дрво из шуме после одређеног рока сечења.”

в) Члан 44 укида се.

17) У Општем закону о занатству, од 6 јуна 1949

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 49/49 и 4/51)

а) Члан 79 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 10.000 динара или казном затвора до тридесет дана, казниће се ко бесправно води занатску радњу или бесправно обавља занатску делатност.

Ако лице кажњено за прекршај из првог става, у року од шест месеци по издржаној или застарелој казни поново учини исти прекршај, може се против њега изрећи, поред казне из ст. 1 и заштитна мера одузимања алата, прибора и сировина којима је бесправно обављало занатске послове.”

б) Члан 80 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 5.000 динара казниће се:

(1) ко обавља послове који не спадају у струку заната за чије је обављање занатска радња односно радионица основана;

(2) сопственик приватне занатске радње, односно одговорно лице код државне занатске радње или радионице и занатске радионице задружне или друштвене организације, ако противно прописима из чл. 6 овог закона без оправданог разлога одбије да упусти занатског ученика.”

в) Члан 81 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 5.000 динара казниће се сопственик приватне занатске радње:

(1) ако у радњи запосли већи број помоћника и мајстора него што је прописано;

(2) ако среском односно градском народном одбору у року од петнаест дана не пријави сваку промену насталу у току рада која прелази оквир издате дозволе;

(3) ако у случајевима предвиђеним овим законом (члан 62 став 2 и члан 63 став 2) не постави пословођу за вођење радње;

(4) ако не води прописане пословне књиге, или на захтев надлежних државних органа не да прописане податке;

(5) ако без одобрења надлежног органа обустави вођење своје радње или претходно не пријави настављање вођења радње државном органу који му је одобрио привремену обуставу.

Истом казном казниће се удова односно старалац малолетне деце умрлог сопственика приватне занатске радње ако надлежном државном органу не пријави продужење вођења радње (члан 69 став 2).

18) У Општем закону о морском риболову, од 23 јануара 1950
(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 12/50, 4/51 и 11/51)

а) Члан 27 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 10.000 динара или затвором до тридесет дана казниће се ко бесправно врши риболов великим рибарским средствима. Улов и средства за риболов могу се одузети.

Ако је средство из претходног става рибарски брод, казном одређеном у том ставу казниће се и заповедник брода.

Ако је прекршај из става 1 овог члана извршен мањим рибарским средствима, учинилац ће се казнити новчаном казном до 5.000 динара или затвором до петнаест дана. Улов и средства за риболов могу се одузети.”

б) Члан 28 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 3.000 динара казниће се:

(1) ко врши риболов у забрањено време или у забрањеним риболовним рејонима или рибарским средствима забрањеним за одређену врсту риболова или за одређено време или за одређени риболовни рејон или преко дозвољене количине;

(2) ко без дозволе лови рибли млађ или мрест;

(3) ко на означеним местима где се налазе телеграфско-телефонски или електрични каблови, водоводне или друге цеви, врши риболов мрежама или другим рибарским средствима која се вуку по дну мора или на тим местима пусти сидро.”

IV.

19) У Закону о ученицима у привреди, од 1 априла 1946
(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 28/46, 3/49, 106/49 и 4/51)

Члан 21 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 3.000 динара казниће се послодавац односно стручни пословођа:

(1) који упусти ученика на послу који није у вези са учењем његове струке, на пример за обављање кућних или пољских послова и т. сл;

(2) који упусти ученика испод 16 година на радовима штетним по здравље;

(3) који држи више ученика него што је то у смислу чл. 9 овог закона допуштено;

(4) који без оправданог разлога одбије да упусти ученика, ма да је овог био дужан да упусти у смислу чл. 9 овог закона;

(5) који са учеником не закључи писмени уговор о учењу или га не закључи у року од 8 дана по пријему ученика;

(6) који закључени уговор о учењу не поднесе надлежном народном одбору ради овере и регистрације;

(7) који према ученику не изврши дужности (обавезе) одређене чланом 15 овог закона;

(8) који у року од три дана не пријави надлежном народном одбору престанак уговора о учењу и узрок престанка.”

20) У Закону о инспекцији рада, од 1 децембра 1948

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 108/48, 106/49 и 4/51)

а) Члан 28 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 10.000 динара или казном затвора до тридесет дана казниће се директор предузећа, руководилац, односно послодавац или друго одговорно лице које спречава органе инспекције рада у вршењу надзора.”

б) Члан 29 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 10.000 динара казниће се директор предузећа, руководилац, односно послодавац или друго одговорно лице:

(1) које омета органе инспекције рада у вршењу надзора;

(2) које у одређеном року без оправданог разлога не отклони утврђене недостатке и неправилности;

(3) које не затражи мишљење инспекције рада о пројекту изградње и преуређења предузећа, радионице и слично у смислу члана 17 овог закона;

(4) које не поднесе пријаву о смртном несрећном случају на послу и о тежем несрећном случају, о професионалним обољењима као и о сваком случају којим би могао изазвати штетне последице по живот и здравље радника;

(5) које не извести инспекцију рада о увођењу прековременог рада;

(6) које не поднесе извештај да су извршене мере ради отклањања недостатака и неправилности наређене на основу члана 21 овог закона;

(7) које се отрешу о прописе правилника о техничким и здравствено-техничким заштитним мерама при раду донетим на основу члана 32 овог закона.

За прекршаје из претходног става казниће се и правна лица.

За прекршаје из тачке (2) и тачке (4) (последња реченица) правна лица казниће се у тежим случајевима новчаном казном до 50.000 динара.”

21) У Закону о ратним војним инвалидима, од 24 јануара 1950
(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 14/50 и 4/51)

Члан 21 мења се и гласи:

„Сва државна, задружна и приватна предузећа дужна су да запосле ратне војне инвалиде, и то до 10% од укупног броја запосленог особља. Од ове обавезе могу бити ослобођена предузећа која због своје специјалности у интересу правилног рада или животне сигурности не могу примати ратне војне инвалиде.

Одлуку о ослобођењу доноси надлежни министар владе у сагласности са надлежним ресорним министром.

Руководилац и друго одговорно лице у предузећу и установи односно послодавац који без, основаног разлога одбије да запосли ратног војног инвалида у смислу става 1 овога члана казниће се за прекршај новчаном казном до 10.000 динара.”

22) У Закону о социјалном осигурању радника и службеника и њихових породица, од 21 јануара 1950

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 10/50, 4/51 и 11/51)

Члан 125 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 10.000 динара или затвором до тридесет дана казниће се за прекршај руководиоца односно старешина предузећа или установе, лекар или друго одговорно лице, односно приватни послодавац, који:

(1) не пружи хитну медицинску помоћ осигуранику који је претрпео несрећу на послу или не предузме мере за пружање те помоћи, или не поднесе у прописаном року пријаву о несрећном случају на послу;

(2) не указује осигуранику потребну медицинску помоћ иако је могао и био дужан да то учини;

(3) закључи уговор чије су одредбе у супротности с прописима о социјалном осигурању;

(4) не води или неуредно води прописане евиденције о осигураницима или не поднесе у одређеном року или неуредно поднесе прописане пријаве и податке;

(5) противправно ускрати органима надлежним за послове социјалног осигурања давање потребних података, или даје нетачне податке и обавештења о осигураницима, или спречи извиђај на лицу места, или преглед пословних књига или евиденције уколико се односе на послове у вези са социјалним осигурањем, или намерно чини друге сметње или препреке за правилно функционисање послова социјалног осигурања.”

V.

23) У Општем закону о спречавању и сузбијању заразних болести, од 30 априла 1948

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 37/48, 106/49 и 11/51)

Члан 24 мења се и гласи:

„Лекар који не пријави акутно заразно обољење или не упути оболело лице у болницу, или не предузме коју другу санитарно-епидемиолошку меру прописану овим законом, а дужан је био да то учини, казниће се новчаном казном до 5.000 динара или казном затвора до петнаест дана.

Истом казном казниће се и друго лице здравствене струке ако не предузме санитарно-епидемиолошку меру коју је било дужно да предузме по овом закону.

Ко спречава или омета вршење дезинфекције, упућивање у болницу, цељење или другу санитарно-епидемиолошку меру, казниће се новчаном казном до 10.000 динара или казном затвора до тридесет дана.”

24) У Основном закону о санитарној инспекцији, од 30 априла 1948

(„Службени лист ФНРЈ, бр. 37/48 и 106/49)

а) Члан 18 мења се и гласи:

„У случају неизвршења односно повреде санитарно-хигијенских прописа или извршења каквог другог прекршаја из области санитарно-хигијенске заштите, санитарни инспектор подноси предлог за кажњавање учиниоца прекршаја судији за прекршаје надлежног средског (градског, рејонског) народног одбора.”

б) Члан 19 мења се и гласи:

„Решењем о прекршају може се наредити извршење мере због чијег је пропуштања административно-казнени поступак вођен.

Право на подношење жалбе против решења о прекршају има и санитарни инспектор.”

в) Члан 21 укида се.

VI.

(„Службени лист ФНРЈ”, бр. 12/50, 4/51 и 11/51)

25) У Општем закону о државним архивама, од 23 јануара 1950

Члан 11 мења се и гласи:

„Новчаном казном до 10.000 динара или казном затвора до тридесет дана казниће се за прекршај одговорни руководилац,

односно друго одговорно лице у надлештвима, установама или организацијама, као и појединац који:

(1) не чува савесно историско-архивски материјал који се налази код њега, односно код надлештва, установа или организација или га не обезбеди од квара или уништења;

(2) омета овлашћене службенике државних архива у вршењу надзора над чувањем историско-архивског материјала;

(3) не обавести надлежну државну архиву о историско-архивском материјалу који се налази у његовим рукама;

(4) онемогућава органима државних архива да се служе историско-архивским материјалом који се код њега односно код надлештва, установе и организације налази;

(5) оштети историско-архивски материјал."

26) У Закону о опојним дрогама од 23 јануара 1950

(„Службени лист ФНРЈ” бр. 16/50, 4/51 и 11/51)

Члан 15 мења се и гласи:

„Као учинилац прекршаја казниће се новчаном казном до 10.000 динара руководиоца и одговорни службеник предузећа и установе из члана 12 овог закона, који не води посебне књиге о примању и издавању опојних дрога”.

Члан 3

Лице на условном отпусту које се настани у месту које му је одређено за пребивалиште (чл. 68 Закона о извршењу казни, мера безбедности и васпитно-поправних мера), или које без одобрења промени одређено пребивалиште, казниће се новчаном казном до 10.000 динара или казном затвора до петнаест дана.

Ако се такво лице по изреченој казни не врати у место које му је одређено за пребивалиште, биће принудно враћено у то место.

Члан 4

Лице кажњено забраном бављења одређеним занимањем, ако се бави тим занимањем док траје забрана, казниће се новчаном казном до 10.000 динара или казном затвора до петнаест дана.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 5

Док се не донесе Закон о друштвеном доприносу и порезима, остаје на снази члан 39 Закона о порезима од 26 децембра 1946 године („Службени лист ФНРЈ”, бр. 105/46), који гласи:

„Казниће се новчаном казном до 50.000 динара:

(1) лице које робу чији је промет ослобођен од плаћања пореза или на који је порез плаћен по нижој стопи, употреби у друге сврхе а не у сврху због које је промет ослобођен од пореза, односно због које је плаћен порез по нижој стопи;

(2) лице код кога се нађе роба без прописног обележја или потврде ако је прописано да обележје или потврда служи као доказ о плаћеном порезу;

(3) лице које приликом обављања промета, у случајевима у којима је прописано да се порез плаћа употребом пореских марка односно пореских хартија од вредности, не употреби пореске марке или пореске хартије од вредности, а не плати порез ни у готову.

Поред лица из става 1 овог члана истом казном казниће се и њихов заступник ако је сам учинио које од дела наведених у претходном ставу или је учествовао у њиховом извршењу.

Ако дела из става 1 овог члана изврше заступници лица под старатељством или под родитељском влашћу, казниће се предвиђеном казном једино ти заступници.

У нарочито тешким случајевима за дела из става 1 овог члана, учинилац ће се казнити новчаном казном до 200.000 динара.”

Чланови 41 и 42 Закона о порезима мењају се и гласе:

„Члан 41

Потврде прописа овога закона, осим члана 39, као и прописа донетих на основу њега уколико не претстављају кривична дела, казниће се новчаном казном до 50.000 динара или у постотку од разрезаног пореза а највише до 50.000 динара, а у нарочито тешким случајевима до 200.000 динара.”

„Члан 42

Одредбе члана 41 овога закона не примењују се на државна привредна предузећа, државне установе и државна надлештва.”

Члан 6

Даном ступања на снагу овог закона престају важити сви остали посебни прописи у савезним законима којима се одређују прекршаји и прописују казне за њих, уколико нису обухваћени у члану 2 овог закона.

Тим даном престају важити и сви прописи у савезним законима којима је одређена надлежност за вођење административно-казненог поступка, уколико овим законом нису остављени на снази.

Овај закон ступа на снагу даном ступања на снагу Основног закона о прекршајима.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О САГЛАШАВАЊУ ПОСЕБНИХ ПРОПИСА О ПРЕКРШАЈИМА У САВЕЗНИМ ЗАКОНИМА СА ОДРЕДБАМА ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ПРЕКРШАЈИМА

У Предлогу основног закона о прекршајима предвиђене су битне измене према садашњем закону нарочито у погледу система административних казни и органа надлежних за вођење административно-казненог поступка. Услед тога предлог тога закона одређује да се у одређеном року сви постојећи посебни прописи о прекршајима имају довести у сагласност са одредбама новог закона.

То оправдава потребу доношења закона којим ће се извршити саглашавање прописа о прекршајима у савезним законима са новим Основним законом о прекршајима.

Битне карактеристике предлога овог закона су следеће:

1) Врсте и мере административних казни предвиђене у постојећим законским прописима о прекршајима усклађене су са казнама одређеним у Предлогу новог основног закона о прекршајима.

Сагласно томе, укинута су оне казне које више нису предвиђене у систему казни садржаном у предлогу новог закона (поправни рад, спомена, одузимање предмета којим је учињен прекршај), а место њих су прописане одговарајуће казне затвора или новчана казна. Место досадашње казне лишења слободе предвиђена је казна затвора, а место раније казне протеривања предвиђена је заштитна мера протеривања.

Осим тога, у складу са Предлогом новог закона о прекршајима за прекршаје за које је досада била предвиђена казна лишења слободе преко 30 дана сада се предвиђа казна затвора највише до 30 дана. Извршено је и усклађивање прописаних граница новчане казне тако да ова казна по правилу не прелази 10.000 динара, са изузетком у погледу девизних, царинских и пореских прекршаја за које су прописане и новчане казне у вишем износу. Изузетак у погледу највише мере новчане казне учињен је и за прекршаје које учине правна лица.

2) Ради јаснијег одређивања обележја прекршаја извршене су извесне измене у самим инкриминацијама прекршаја. Исто тако укинute су одредбе по прекршајима за оне повреде прописа које не претстављају више кажњива дела.

3) У складу са Предлогом новог основног закона о прекршајима, који предвиђа судију за прекршаје 'среског односно градског (рејонског) народног одбора као општи орган за решавање о прекршајима, одређено је да престају важити све досадашње одредбе о надлежности за вођење административно-казненог поступка. Али због специфичне природе девизних и царинских прекршаја вођење административно-казненог поступка по тим прекршајима задржано је у надлежности посебних финансиских органа. Тако је одређено да за девизне прекршаје поступак води Министар финансија ФНРЈ, односно по његовом овлашћењу министар финансија народне републике, и да су за царинске прекршаје надлежне у првом степену царинарнице, а у другом степену Министар финансија ФНРЈ.

4) Предлог закона садржи и нове инкриминације којима се прописују административне казне за повреде прописа појединих закона које досада нису биле угрожене казном. Тако је у чл. 2 тач. 1 прописано да ће се казнити за прекршај ко повреди дужности предвиђене у Закону о попуни оружане силе Федеративне Народне Републике Југославије јахаћом, теглећом и товарном стоком и преносним средствима („Службени лист ФНРЈ”, бр. 45/46), а у члановима 3 и 4 одређено је како ће се казнити за повреде неких прописа новог Закона о извршењу казни, чији је предлог истовремено поднет Народној скупштини. Уношење ових нових инкриминација било је потребно да би се на ефикасан начин обезбедило извршење дужности одређених тим прописима.

Значај овог законског предлога, као што је истакнуто у члану 1, није само у саглашавању постојећих прописа о прекршајима са новим Основним законом о прекршајима, већ и у пречишћавању тих прописа. Сагласно томе, у нацрт су унесени, поред ових прописа о прекршајима који се мењају, и они прописи који остају на снази без икаквих измена. На тај начин, у овом нацрту су на једном месту сакупљени сви важећи прописи о прекршајима из савезних закона, чиме ће се знатно олакшати њихова примена од стране надлежних органа.

На крају, треба истаћи да је у тежњи да се олакша примена одредаба нацрта извршено груписање свих прописа о прекршајима који остају на снази по областима на које се они односе. Полазећи, међутим, са становишта да класификација прекршаја треба да буде предмет правне теорије, у предлогу нису означени прекр-

шаји појединих група у које су прекршаји сврстани, већ су прекршаји груписани по областима у шест група означених римским бројевима од I до VI. При груписању прекршаја полазило се углавном од следећих критеријума:

Под I. обухваћени су прекршаји прописа у области јавног реда и унутрашњег поретка;

под II. прекршаји прописа у области јавних финансија (дизе, царине и таксе);

под III. прекршаји прописа из области привредних односа;

под IV. прекршаји прописа у области радних односа;

под V. прекршаји прописа у области народног здравља; и

под VI. прекршаји прописа у области просвете и културе.

Овај закон ће претстављати значајну меру у јачању законитости и олакшати рад државних органа у области прекршаја. Али за потпуно остварење овог задатка биће потребно да се ускоро донесе уредба Савезне владе којом ће се извршити слично саглашавање свих других савезних прописа о прекршајима, као и закони и уредбе народних република у погледу саглашавања републичких прописа о прекршајима. Исто тако имало би се извршити и саглашавање прописа о прекршајима које су донели народни одбори.

IZVEŠTAJ

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA O PREDLOGU ZAKONA O SAGLAŠAVANJU POSEBNIH PROPISA O PREKRŠAJIMA U SAVEZNIM ZAKONIMA SA ODREDBAMA OSNOVNOG ZAKONA O PREKRŠAJIMA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Zakonodavni odbor

Br. 96.

26 septembra 1951 god.

Beograd

SAVEZNOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ, na svojim sednicama od 25 i 26 septembra 1951 godine, pretresao je Predlog zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima, dostavljen mu

od Predsednika Saveznog veća, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava Vlada FNRJ uputila je Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Saglasno Poslovníku Saveznog veća, a na osnovu pretresa Predloga zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima, Zakonodavni odbor podnosi Saveznom veću ovaj izveštaj:

I

Potreba za donošenje ovog zakona ukazala se s obzirom na donošenje novog Osnovnog zakona o prekršajima, kojim se menjaju izvesne odredbe o prekršajima propisane u drugim saveznim zakonima. Osnovni zakon o prekršajima propisuje bitne izmene ranijih propisa, naročito u pogledu sistema administrativnih kazni i organa nadležnog za vođenje administrativno-kaznenog postupka. Taj zakon propisuje da se u određenom roku svi postojeći posebni propisi o prekršajima imaju dovesti u saglasnost sa odredbama pomenutog zakona.

Ovaj Predlog zakona o saglašavanju sadrži izmene propisa o prekršajima u ukupno 28 zakona. Njime se vrste i mere administrativnih kazni, predviđene u postojećim zakonskim propisima o prekršajima uskladuju sa kaznama određenim u novom Osnovnom zakonu o prekršajima. Ali, značaj ovog zakonskog predloga nije samo u saglašavanju postojećih propisa o prekršajima sa propisima Osnovnog zakona o prekršajima, već i u prečišćavanju tih propisa. Zato su u predlog zakona uneseni, pored propisa o prekršajima koji se menjaju, i oni propisi koji ostaju na snazi bez ikakvih izmena. Time su u ovom zakonskom predlogu skupljeni na jednom mestu svi važeći propisi o prekršajima iz saveznih zakona, čime će se znatno olakšati njihova primena od strane nadležnih organa. Ovaj zakon predstavljaće značajnu meru u jačanju zakonitosti i olakšati rad državnih organa u oblasti prekršaja.

II

Na osnovu pretresa i svestranog proučavanja ovog zakonskog predloga, a po postignutoj saglasnosti redakcione komisije oba odbora, Zakonodavni odbor predlaže Saveznom veću sledeće izmene i dopune u tekstu navedenog zakonskog predloga:

Čl. 1 menja se i glasi: »Ovim zakonom dovode se posebni propisi o prekršajima u postojećim saveznim zakonima u saglasnost sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima donesenog na IV redovnom zasedanju Narodne skupštine FNRJ drugog saziva i vrši se prečišćavanje tih propisa.«

U čl. 2 pod I i tač. 1) — član 18 — prvi stav brišu se reči »koja su utvrđena kao sposobna za službu u oružanim snagama« — a mesto »3.000« staviti »5.000«. U tač. 1) prvi red, brisati reč »takvu« a posle »sredstava« dodati »koja su utvrđena kao sposobna za službu u oružanim snagama,«;

U tač. 2) mesto »iz ma« staviti »ma iz« a reč »takve« brisati. U drugom redu, posle »sredstava« dodati »iz prethodne tačke« a mesto »ova« staviti »ovi« i mesto »nesposobna« staviti »nesposobni«;

U tač. 3) u prvom redu — brisati »sopstvene stoke prenosnih ili prevoznih sredstava koji,« a staviti »ako,« a posle reči »zakona« brisati zapeću i »ove otuđi« pa dodati »stoku, prenosna ili prevozna sredstva otuđi« i na kraju tačke staviti tačku i zapeću;

Drugi stav postaje tač. 4) menja se i glasi: »ako stoku, prenosna ili prevozna sredstva koji su utvrđeni kao sposobni za službu u oružanim snagama nabavi pa u roku od petnaest dana ne izvesti o tome mesni odnosno gradski (rejonski) narodni odbor.«

U tač. 2) u naslovu, posle »knjigama« staviti zapeću.

U tač. 3) u članu 8. mesto »10.000« staviti »5.000« a mesto »trideset« staviti »petnaest«.

U tač. 5) — član 19 — u drugom i trećem redu, mesto »10.000« staviti »5.000« a mesto »trideset« staviti »petnaest«.

U tač. 6) — član 9 — u prvom stavu, prvi red, mesto »prekršaj« staviti »povredu« a mesto »1 i 6« staviti »1, 6 i 7 ovog zakona, kao«.

U drugom stavu, mesto »u određeno mesto« staviti »iz određenog mesta ili kraja«.

U trećem stavu, reč »obavezno« brisati a reč »FNRJ« ispisati.

Posle tač. 7) dodaje se nova tač. 8) koja glasi:

»(8) U Zakonu o izboru narodnih poslanika za Narodnu skupštinu FNRJ (Savezno veće i Veće naroda), od 26 januara 1950 godine (»Službeni list FNRJ« br. 6/50).

Član 83 menja se i glasi: »Novčanom kaznom do 5.000 dinara ili kaznom zatvora do petnaest dana kazniće se:

1) ko se pri glasanju nepristojno ponaša;

2) ko se pošto je glasao, odnosno pošto se utvrdi da nije uveden u stalni birački spisak, na opominu predsednika biračkog odbora ne ukloni sa birališta;

3) ko protivno članu 14 ovog zakona toči ili daje na kakav drugi način alkoholna pića.«

Dodaje se nova tačka 9 koja glasi:

»(9) U Zakonu o opozivu narodnih poslanika Narodne skupštine FNRJ (Saveznog veća i Veća naroda) od 2 jula 1950 godine (»Službeni list FNRJ« br. 43/50).

Član 37 menja se i glasi: »Novčanom kaznom do 5.000 dinara ili kaznom zatvora do petnaest dana kazniće se:

- 1) birač koji se pri glasanju nepristojno ponaša;
- 2) birač koji se pošto je glasao, odnosno pošto se utvrdi da nije uveden u stalni birački spisak, na opomenu predsednika biračkog odbora ne ukloni sa birališta.«

Dosadašnja tačka 8 (postaje tačka 10) — član 18 — U tač. 1) treći red, mesto »uprave« staviti »isprave« a u četvrtom redu, posle »uverenja« dodati »izdaju«.

- 1) Tač. b) menja se i glasi: »Članovi 19, 20 i 21 ukidaju se.
- Tač. v) briše se.

Tačka 9) postaje tač. 11) — a) član 15. U stavu prvom, tač. 1) četvrti red, posle zgrade staviti zapetu. U tač. 2) reč »narodnoj« pisati »Narodnoj« a mesto »i« staviti »ili nepodnošenje« a u trećem redu, mesto »kome« staviti »kom«. U tač. 3) posle »količinama« dodati »većim od propisanih« a u drugom redu, mesto »i« staviti »ili«. U tač. 4) prvi red, mesto »i« staviti »ili«. U tač. 5) drugi red, mesto »kome« staviti »kom« a mesto »i« staviti »ili neprijavljivanje takvih potraživanja«. U tač. 6) drugi red, mesto »i« staviti »ili neunošenje takvih potraživanja«. U tač. 8) prvi red, mesto »ne vođenje i« staviti »ne vođenje ili« a u drugom redu, mesto »kao i« staviti »ili«. U tač. 10) prvi red, mesto »kao i« staviti »ili« a u drugom redu, mesto »inostranaca« staviti »inostranca«. U tač. 11) u drugom redu posle »kao i« dodati »ne prijavljivanje« a u četvrtom redu, mesto »potpis« staviti »otpis«. U tač. 12) prvi red, posle »kaucije« mesto »i« staviti »ili« a u drugom redu, posle »inostrancima« staviti zapetu. U tač. 14) u prvom redu, mesto »i« staviti »nadležnog deviznog organa na« a u drugom redu, posle »zavoda« brisati zapetu, a u trećem redu mesto »ko ma« staviti »ma ko«. Tač. 19) menja se i glasi: »19) plaćanje uvezene robe bez odobrenja nadležnog organa za plaćanje;«. U tač. 21) ceo tekst menja se i glasi: »21) traženje većeg iznosa stranih sredstava plaćanja nego što je dugovanje u inostranstvu u vezi sa pojedinim poslovima, ili neuplata većeg iznosa stranih sredstava plaćanja nego što iznosi dugovanje;«. Tač. 22) menja se i glasi: »22) plaćanje troškova osiguranja, transporta i sl. bez odobrenja nadležnog organa;«.

Dodaju se nove tačke 23, 24, 25 i 26 koje glase:

»23) ne unošenje u predviđenim rokovima protivvrednosti za izvezenu robu;

24) neblagovremeno podnošenje ili podnošenje nepotpunih dokumenata za naplatu robe Narodnoj banci;

25) neopravdano odobravanje bonifikacija kod izvoza robe;

26) iznošenje u inostranstvo plemenitih metala u nepreradenom ili kovanom obliku.«

b) član 16

Prvi stav se menja i glasi: »Novčanom kaznom do 500.000 dinara, a u naročito teškim slučajevima do 1.000.000 dinara kazniće se učinioци prekršaja iz člana 15 tač. 1), 2), 3), 5), 6), 9), i 17) ovog zakona.«

U drugom stavu, posle »prekršaja iz« dodati »člana 15« a posle »21)«, brisati »i 22) člana 15« pa dodati »22), 23, 24), 25) i 26)«.

U trećem stavu, posle »prekršaja iz« dodati »člana 15« a posle »8)«, dodati »12)«, a posle »18)« brisati »člana 15«.

Stav 5) menja se i glasi: »Za prekršaje iz člana 15 ovog zakona kažnjavaju se i pravna lica. Propisanom kaznom kazniće se i odgovorno lice koje je učinilo prekršaj radeći u ime pravnog lica.«

Stav šesti briše se.

Dodaje se nov poslednji stav člana 16: »Organ koji donosi rešenje o prekršaju može dozvoliti da se novčana kazna izrečena za prekršaje iz ovog zakona isplati u otplatama, s tim da rok isplate ne može biti duži od dve godine.«

Posle člana 16. dodaje se novi član 16a koji glasi:

»v) član 16a: Kod prekršaja iz člana 15 tačke 1), 2), 3), 7) i 26) ovog zakona može se pored kazne izreći i oduzimanje stvari i vrednosti koje su bile predmet prekršaja iz ovog zakona, u celosti ili delimično.

Službena lica koja su ovlašćena za vršenje pregleda u cilju devizne kontrole, kada u vršenju službe saznaju za prekršaje iz prethodnog stava, mogu privremeno oduzeti stvari i vrednosti koje su bile predmet prekršaja. Oni su dužni ove stvari i vrednosti odmah predati organu nadležnom za vođenje administrativno-kaznenog postupka.«

Mesto »v) član 17 menja se i glasi:« staviti »g) član 17 menja se i glasi:«

g) član 17: Prvi stav menja se i glasi: »Administrativno-kazneni postupak za prekršaje iz ovog zakona ne može se preduzeti kad protekne pet godina od dana izvršenja prekršaja.« U dalji tekst ovog stava prvog ulazi dosadašnji stav drugi u kome u prvom i trećem redu, mesto »zastarelost« staviti »zastarevanje«. Dosadašnji stav treći postaje stav drugi menja se i glasi: »Izrečena kazna za prekršaje iz ovog zakona ne može se izvršiti kad protekne pet godina od dana pravosnažnosti rešenja o prekršaju. Zastarevanje se prekida svakom radnjom nadležnog organa koja je upravljena na izvršenje kazne. Sa svakim prekidom zastarevanje počinje ponovo teći ali zastarelost izvršenja kazne nastaje u svakom slučaju po isteku osam godina od dana pravosnažnosti rešenja.«

Dosadašnji stav četvrti se briše.

(Mesto »g) Posle člana 17 unosi se nov član 17a koji glasi:») staviti »d) posle člana 17 unosi se nov član 17a koji glasi:«

član 17a. U prvom stavu, prvi red, reč »deviznim« brisati i u drugom redu brisati »člana 15«.

U početku drugog stava umesto »Protiv« staviti »Po žalbi protiv«.

Mesto »d) član 22 ukida se« staviti »d) član 22 ukida se«.

e) član 23. U prvom redu, posle »kazni« dodati »kao i vrednost predmeta oduzetih«.

Tačka 10) postaje tačka 12) — a) član 34: U stavu prvom, tačka 1) posle »ko« brisati »unese robu« a posle »linije« dodati »unose robu«; u tač. 2) prvi red, posle »moru« brisati zapetu i rečcu »a« i posle »carinarnice« brisati zapetu; u tač. 3) drugi red, brisati reč »robu« a posle »ili« dodati »je«. U trećem redu brisati »ovu robu« a mesto »utovari« staviti »istovari«.

b) Član 35:

U prvom stavu, tačka treća, u prvom redu, umesto »ista« staviti »ova«; u tački 4) drugi red, mesto »ista« staviti »ova«; u tač. 5) drugi red, posle »svrhe« brisati zapetu a mesto »one« staviti »onu« i mesto »kojih« staviti »koje«.

v) Član 36:

U tački 4) drugi red, mesto »a pregledom se« staviti »pa se pregledom«; u tački 8) posle »ko« dodati »protivno postojećim propisima bez odobrenja carinarnice« a posle »saobraćaj« staviti tačku i zapetu i brisati »bez odobrenja carinarnice«; u tač. 10) drugi red, mesto »u težini« staviti »između težine«; u tač. 11) prvi red, posle »ko« brisati reč »robu« a posle »saobraćaju« brisati zapetu i dodati »bez prethodne prijave nadležnom carinskom organu robu«, a u drugom redu, posle »nadzoru« brisati zapetu a ispred »vrši« dodati »ili«, u trećem redu ispred »snabdeva« dodati »ili« a u četvrtom redu, posle »predmetima« staviti tačku i zapetu i brisati »bez prethodne prijave nadležnom carinskom organu«; tačka 13 menja se i glasi: »ko u domaćem saobraćaju prima na inostrani brod na prevoz robu ili lica«; u tač. 14) brisati »van određenog mesta ili na visini sa koje se ne mogu videti njegovi znaci raspoznavanja«, a dodati »na mestu ili na način protivan postojećim propisima«, a u četvrtom redu, mesto »i« staviti »ili« a mesto »carinsko-vazduhoplovno« staviti »carinskog-vazduhoplovnog«.

d) član 38)

U prvom stavu, drugi red, posle »35« brisati tačku.

Dodaje se nova tačka 1) koja glasi: »1) ako je za poslednje tri godine više od dva puta bio kažnjen za prekršaj iz ovog zakona;«

Tačka 1) postaje tačka 2) a tačka 2) postaje tačka 3) u drugom redu mesto »stavu 2 čl. 9« staviti »članu 9 stav 2«.

d) član 39:

U stavu prvom, posle »oduzima se.« dodati novu rečenicu koja glasi: »Ako se roba ne pronade, njena se vrednost naplaćuje od učionica prekršaja«.

e) član 40:

Stav prvi briše se.

Briše se »ž) Posle člana 40 dodaje se nov član 40a koji glasi:«

Tako da dosadašnji prvi stav novog 40a (koji se ne donosi) postaje prvi stav člana 40 i glasi: »Ako kažnjeni u određenom roku ne plati novčanu kaznu po ovom zakonu, ona će se naplatiti prinudnim putem. Organ koji donosi rešenje o prekršaju može dozvoliti da se novčana kazna izrečena za prekršaje iz ovog zakona isplati u otplatama, s tim da rok isplate ne može biti duži od dve godine.«

Mesto »z) član 41 menja se i glasi:« staviti »ž) član 41 menja se i glasi:«. U prvom stavu, drugi red, mesto »u prvom stepenu vode« staviti »vode u prvom stepenu«.

Mesto »i) član 43 menja se i glasi:« staviti »z) član 43 menja se i glasi:«

»Administrativno-kazneni postupak za prekršaje iz ovog zakona ne može se preduzeti kad protekne godina dana od dana izvršenja prekršaja. Za isto vreme zastareva pravo na naplatu redovnih dažbina. Zastarevanje se prekida svakom radnjom nadležnog organa koja je upravljena na vođenje administrativno-kaznenog postupka protiv učionica prekršaja ili na naplatu redovnih dažbina. Sa svakim prekidom zastarevanje počinje ponovo teći, ali se administrativno-kazneni postupak ne može ni u kom slučaju preduzeti niti se može izvršiti naplata redovnih dažbina po isteku dve godine od dana kada je prekršaj izvršen.

Izrečena kazna za prekršaje iz ovog zakona ne može se izvršiti kad protekne godina dana od dana kada je rešenje o prekršaju postalo pravosnažno. Zastarevanje izvršenja kazne prekida se svakom radnjom nadležnog organa koja je upravljena na izvršenje. Sa svakim prekidom zastarevanje počinje ponovo teći. Zastarelost izvršenja kazne nastaje u svakom slučaju po isteku dve godine od dana kada je rešenje postalo pravosnažno.

Pravo kažnjenog lica na povraćaj novčane kazne koju nije bilo dužno platiti zastareva za dve godine od dana uplate.«

Dosadašnji štampani tekst člana 43 pod z) briše se.

Pod III tačka 11) postaje tačka 13) a tačka 12) postaje tačka 14), a tačka 13) postaje tačka 15).

Tačka 14) postaje tačka 16). Član 28.

Mesto »b) član 28 ukida se« staviti »b) član 28 menja se i glasi: Novčanom kaznom do 2.000 dinara ili kaznom zatvora do 10 dana kazniće se svako lice koje se ogreši o naređenja nadležnih organa izdata na osnovu ovog zakona u cilju sprovođenja njegovih odredaba, ukoliko ovim zakonom za pojedine slučajeve nije predviđena posebna kazna.«

Mesto »v) član 29 ostaje na snazi i glasi:« staviti »v) član 29 menja se i glasi:«.

Mesto »g) član 31 ostaje na snazi i glasi:« staviti »g) član 31 menja se i glasi:«

Član 31:

U stavu prvom, drugi red, mesto »kada« staviti »kad«.

Tačka 15) postaje tačka 17). Tačka 16) postaje tačka 18).

b) član 43:

U tač. 2) na kraju, umesto »sečenja« staviti »za seču«.

Tačka 17) postaje tačka 19).

a) član 79:

U drugom stavu, prvi red, mesto »prvog stava« staviti »prethodnog stava« a u trećem redu, mesto »st. 1« staviti »prethodnog stava«.

Tačka 18) postaje tačka 20).

a) član 27:

U prvom stavu, prvi red, mesto »zatvorom« staviti »kaznom zatvora« i u trećem stavu, treći red, mesto »zatvorom« staviti »kaznom zatvora«.

b) član 28:

U prvom stavu, mesto »3.000« staviti »5.000« a u drugoj tački mesto »riblji« staviti »riblju«.

Pod IV Tačka 19) postaje tačka 21).

Mesto »član 21 menja se i glasi:« staviti »a) član 26 menja se i glasi:«

U prvom stavu, mesto »3.000« staviti »5.000« a posle »dinara« dodati »ili kaznom zatvora do petnaest dana«; u drugom redu brisati reč »stručni«. U tački 1) treći red, mesto »i t. sl.« staviti »i sl.«. Na kraju tačke druge staviti tačku a posle ovoga dodati:

»b) Posle člana 26) dodaje se novi član 26a koji glasi: Novčanom kaznom do 3.000 dinara kazniće se poslodavac odnosno poslovođa:«

Posle ovoga dosadašnja tačka 3), 4), 5), 6), 7), 8), člana 26 postaje tačka 1), 2), 3), 4), 5), 6), ovog novog člana 26a.

Tačka 20) postaje tačka 22).

b) član 29:

U prvom stavu tačka 4 posle »slučaju« u prvom redu, brisati »na poslu i« i dodati »ili« a u drugom redu, posle »slučaju« dodati »na poslu« a u trećem redu, mesto »kojim« staviti »koji«.

U stavu 3) istog člana, u prvom redu brisati »(poslednja rečenica)«.
Tačka 21) postaje tačka 23).

Član 21:

U prvom stavu, četvrti red, posle »specijalnosti« i u petom redu, posle »sigurnosti« staviti zapetu.

Tačka 22) postaje tačka 24).

Član 125:

U prvom stavu, prvi red, mesto »zatvorom« staviti »kaznom zatvora« a u tački prvoj treći red posle »pomoći« staviti tačku i zapetu i brisati ostatak teksta; a u tački drugoj istog stava, mesto »ne ukazuje« staviti »ne ukaže« a u tački 5) treći red, mesto »spreči« staviti »sprečava«.

Pod III Tačka 23) postaje tačka 25).

Član 24:

U prvom stavu, drugi red, mesto »obolelo lice u bolnici« staviti »u bolnicu lice obolelo od takve bolesti«.

Tačka 24) postaje tačka 26).

Umesto »v) član 21 ukida se.« staviti »v) član 20 ukida se.«

Pod VI Tačka 25) postaje tačka 27).

Član 11:

U prvom stavu, prvi red, mesto »10.000« staviti »5.000« a u drugom redu, mesto »trideset« staviti »petnaest«. U istom stavu tačka 1, mesto »ustanova ili organizacija« staviti »ustanove ili organizacije« a u tački 4) treći red, mesto »i« staviti »ili«.

Tačka 26) postaje tačka 28).

Član 3:

U prvom stavu, prvi red, mesto »nastani« staviti »ne nastani« a u drugom redu, mesto »66« staviti »69« i u petom redu, mesto »10.000« staviti »5.000«.

Član 4:

U trećem redu, mesto »10.000« staviti »5.000«.

Član 5:

Ispred početka teksta, ispred rečice »Dok« staviti »a)«.

Na kraju ovoga člana brisati »Članovi 41 i 42 Zakona o porezima menjaju se i glase:« a mesto toga staviti:

»b) Dok se ne donese Zakon o društvenom doprinosu i porezima, članovi 41 i 42 Zakona o porezima menjaju se i glase:«

Brisati na sredini oznaku »Član 41« a u tekstu mesto »Potvrde« staviti »Član 41. Povrede« a u istom redu, posle »i« dodati »povrede« a u drugom redu, posle »njega« staviti zapetu.

Brisati na sredini oznaku »Član 42« a mesto toga u tekstu ispred »Odredbe« staviti »Član 42.«

Član 6

U prvom stavu, četvrti red, posle »2« dodati »i 5«.

Član 7

Menja se i glasi: »Ovaj zakon stupa na snagu po isteku trideset dana od dana objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

III

Podnoseći ovaj svoj izveštaj Saveznom veću, Zakonodavni odbor predlaže da ga Veće u celosti usvoji.

Zakonodavni odbor odredio je za svog izvestioca dr Milorada Vlajkovića.

Sekretar

dr Jerko Radmilović, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora

dr Josip Hrnčević, s. r.

Članovi:

dr Metod Mikuž, s. r., dr Ivo Sunarić, s. r., Vladimir Simić, s. r.,
dr Maks Šnuderl, s. r., Boško Šiljegović, s. r., Veljko Zeković, s. r.,
Mara Naceva, s. r., Milan Popović, s. r., Mehmed Hodža, s. r., dr Mi-
lorad Vlajković, s. r., Isa Jovanović, s. r., Edhem Čamo, s. r., Živorad
Ljubičić, s. r., Dušan Kveder, s. r., Lajčo Jaramazović, s. r.

IZVEŠTAJ

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA O PREDLOGU ZAKONA O SAGLAŠAVANJU POSEBNIH PROPISA O PREKR- ŠAJIMA U SAVEZNIM ZAKONIMA SA ODREDBAMA OŠNOV- NOG ZAKONA O PREKRŠAJIMA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 83.

26 septembra 1951 god.

Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda Narodne skupštine FNRJ, na svojim sednicama od 24 i 26 septembra 1951 godine, pretresao je Predlog zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim

zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima, dostavljen mu od Predsednika Veća naroda, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava Vlada FNRJ uputila Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Saglasno Poslovniku Veća naroda, a na osnovu pretresa Predloga zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima, Zakonodavni odbor podnosi Veću naroda ovaj izveštaj:

I

Na ovom zasedanju ova Skupština donela je Osnovni zakon o prekršajima kojim je materija prekršaja regulisana bitno drukčije od dosada važećih zakona. U ovom zakonu primenjen je naročito drukčiji sistem administrativnih kazni i nadležnost organa za vođenje administrativno-kaznenog postupka. Usled toga ovim se zakonom izrično predviđa da se u određenom roku imaju saglasiti svi posebni propisi o prekršajima sa odredbama novog Osnovnog zakona o prekršajima.

Predlogom zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima udovoljava se toj potrebi u odnosu na savezne zakone. Ovim zakonskim predlogom obuhvaćeni su svi posebni propisi o prekršajima sadržanim u svim važećim saveznim zakonima, koje je do sada donela ova Skupština, uskladujući ih sa propisima Osnovnog zakona o prekršajima, a naročito u pogledu vrste i veličine kazne. Ovim zakonskim predlogom takođe je izvršeno i prečišćavanje posebnih propisa o prekršajima stavljanjem van snage odredaba koje su izgubile svoju važnost, menjanjem pojedinih odredaba i unošenjem novih kojima se inkriminišu pojedine radnje koje su se ipak pokazale nužne za zaštitu izvesnog javnog ili društvenog interesa.

Predlog ovoga zakona sadrži prečišćene tekstove svih propisa o prekršajima iz pojedinih saveznih zakona, tako da se njime kodifikuju propisi o prekršajima iz svih saveznih zakona koji sadrže ovakve odredbe, čime će se znatno olakšati njihova primena od strane nadležnih državnih organa.

II

Saglasno istaknutim načelima i na osnovu pretresa svakog člana Predloga zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima, a po postignutoj saglasnosti redakcione komisije oba veća, Zakonodavni odbor predlaže Veću naroda sledeće izmene i dopune u tekstu navedenog zakonskog predloga:

(Dalji tekst izveštaja Zakonodavnog odbora Veća naroda identičan je sa tekstom izveštaja Zakonodavnog odbora Saveznog veća na str. 228).

III

Podnoseći ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor predlaže Veću naroda da ga u celosti usvoji.

Za izvestioca određen je Gojko Garčević.

Sekretar

Bogdan Oreščanin, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora
Moša Pijade, s. r.

Članovi:

**Ninko Petrović, s. r., Radovan Mijušković, s. r., Sulejman Filipović, s. r.,
Ida Sabo, s. r., Ante Vrkljan, s. r., Tode Nošpal, s. r., Gojko Garčević,
s. r., Jože Lampret, s. r., Josip Rus, s. r., Leo Mates, s. r., Miloš
Carević, s. r., Ladislav Ambrožič, s. r., Slobodan Marjanović, s. r.**

САВЕТ ЗА ЗАКОНОДАВСТВО И ИЗГРАДЊУ
НАРОДНЕ ВЛАСТИ ВЛАДЕ ФНРЈ

Бр. 2422

14 септембра 1951 године

Београд

ПРЕТСЕДНИКУ САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

и

ПРЕТСЕДНИКУ ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Достављам Вам Предлог закона о овлашћењу Владе ФНРЈ за увођење новог платног система и других привредних мера у циљу припремања новог планског и финансиског система који је Влада ФНРЈ прихватила на својој седници и молим Вас да овај предлог доставите Законодавном одбору свога Већа на даљи поступак.

Претседник Савета за законодавство
и изградњу народне власти Владе ФНРЈ

Едвард Кардељ, с. р.

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О ОВЛАШЋЕЊУ ВЛАДЕ ФНРЈ ЗА УВОЂЕЊЕ НОВОГ ПЛАТНОГ СИСТЕМА И ДРУГИХ ПРИВРЕДНИХ МЕРА У ЦИЉУ ПРИПРЕМАЊА НОВОГ ПЛАНСКОГ И ФИНАНСИСКОГ СИСТЕМА

Члан 1

До доношења нових закона о планском и финансиском систему, овлашћује се Влада ФНРЈ да може доносити уредбе за увођење новог платног система и других привредних мера у циљу припремања новог планског и финансиског система, као и да тим уредбама може отступати од појединих одредаба постојећих закона.

Члан 2

Уредбе донете по претходном члану подносе се на потврду Народној скупштини ФНРЈ на њеном првом наредном заседању, а најдоцније до 1 јануара 1952 године.

Члан 3

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ОВЛАШЋЕЊУ ВЛАДЕ ФНРЈ ЗА УВОЂЕЊЕ НОВОГ ПЛАТНОГ СИСТЕМА И ДРУГИХ ПРИВРЕДНИХ МЕРА У ЦИЉУ ПРИПРЕМАЊА НОВОГ ПЛАНСКОГ И ФИНАНСИСКОГ СИСТЕМА

Предаја привредних предузећа на управљање непосредним произвођачима на основу Основног закона о управљању држав-

ним привредним предузећима и вишим привредним удружењима од стране радних колектива, изазвала је потребу да се постепено изврше промене у планском и финансијском систему. Промене које су у том погледу досада извршене кретале су се у оквиру важећих прописа. Међутим, даље развијање радничког управљања привредним предузећима захтева доношење низа нових закона као и измене у неким важећим законима. То је разумљиво, јер је низ наших закона у овим областима учвршћивао систем у коме држава преко својих органа непосредно управља привредом, док нови систем треба да утврди односе између државе и привреде који се заснивају на самосталности привредних предузећа како у погледу доношења планова тако и у погледу њиховог финансијског пословања. Као последица самосталног управљања привредним предузећима од стране радних колектива намећу се и промене у погледу радних и службеничких односа, као и у погледу плата радника и службеника. Међутим, Закон о државним службеницима претставља извесне сметње за увођење новог платног система у коме би раднички савети имали одлучујућу улогу.

Све то захтева доношење нових или измену постојећих закона. Преднацрти основних економских закона који регулишу нови плански и финансијски систем су објављени. Они се још не подносе Народној скупштини због тога да би привредна предузећа и друге економске организације и наша јавност могли да претресу сва питања тог новог система пре изношења предлога закона пред Народну скупштину. Међутим, увођење новог платног система и других економских и социјалних мера не може се без штете за заједницу одлагати, као што се њихово увођење не може извршити без одговарајућих промена у извесним постојећим законима. Отуда Влада ФНРЈ предлаже Народној скупштини овај законски предлог по коме би Влада добила овлашћење да, до доношења нових закона, може уредбама уводити нови платни систем и друге привредне мере у циљу припремања новог планског и финансијског система. Ове уредбе Влада ФНРЈ би накнадно поднела на потврду Народној скупштини ФНРЈ на њеном првом наредном заседању а најдоцније до 1 јануара 1952 године, докле ће предложити и доношење нових закона о планском и финансијском систему.

IZVEŠTAJ

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA O PREDLOGU ZAKONA O OVLAŠĆENJU VLADE FNRJ ZA UVOĐENJE NOVOG PLATNOG SISTEMA I DRUGIH PRIVREDNIH MERA U CILJU PRIPREMANJA NOVOG PLANSKOG I FINANSISKOG SISTEMA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Zakonodavni odbor

Br. 91

26 septembra 1951 god.

Beograd

SAVEZNOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ na svojim sednicama 25 i 26 septembra 1951 godine, pretresao je Predlog zakona o ovlašćenju Vlade FNRJ za uvođenje novog platnog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansiskog sistema, dostavljen mu od Pretsednika Saveznog veća, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava Vlada FNRJ podnela Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Razmatrajući ovaj zakonski predlog kao i obrazloženje koje je uz njega dala Vlada FNRJ, Zakonodavni odbor ga je u celosti usvojio bez izmena.

Saglasno istaknutom i na osnovu pretresa svakog člana Predloga zakona o ovlašćenju Vlade FNRJ za uvođenje novog platnog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansiskog sistema, a po postignutoj saglasnosti redakcione komisije zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor je slobodan da Saveznom veću predloži da se u predlogu zakona izvrši sledeća izmena:

U čl. 2, prvi red, mesto »podnose« treba staviti »podneće«.

Podnoseći ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor predlaže Saveznom veću da ga u celosti usvoji.

Zakonodavni odbor odredio je za svog izvestioca Milana Popovića.

Sekretar:

dr Jerko Radmilović, s. r.

Pretsednik

Zakonodavnog odbora

dr Josip Hrnčević, s. r.

Članovi:

dr Metod Mikuž, s. r., dr Ivo Sunarić, s. r., Vladimir Simić, s. r.,
dr Maks Šnuderl, s. r., Boško Šiljegović, s. r., Veljko Zeković, s. r.,
Mara Naceva, s. r., Milan Popović, s. r., Mehmed Hodža, s. r., dr Mi-
lorad Vlajković, s. r., Isa Jovanović, s. r., Edhem Čamo, s. r., Živorad
Ljubičić, s. r., Dušan Kveder, s. r., Lajčo Jaramazović, s. r.

IZVEŠTAJ

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA O PREDLOGU ZAKONA O OVLAŠĆENJU VLADE FNRJ ZA UVOĐENJE NOVOG PLATNOG SISTEMA I DRUGIH PRIVREDNIH MERA U CILJU PRIPREMANJA NOVOG PLANSKOG I FINANSISKOG SISTEMA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ
VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 87.

26 septembra 1951 god.
Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda Narodne skupštine FNRJ, na svojoj sednici od 25 septembra 1951 godine, pretresao je Predlog zakona o ovlašćenju Vlade FNRJ za uvođenje novog platnog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansiskog sistema, dostavljen mu od Predsednika Veća narodâ, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava Vlada FNRJ dostavila Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Saglasno Poslovniku Veća naroda, a na osnovu pretresa Predloga zakona o ovlašćenju Vlade FNRJ za uvođenje novog platnog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansiskog sistema, Zakonodavni odbor podnosi Veću naroda ovaj izveštaj:

I

U vremenu ovako revolucionarnog razvoja naše demokratije i u ovoj etapi društvenog, političkog i ekonomskog razvitka kada se na mnogim poljima našeg društvenog života vrši decentralizacija, potrebno je otkloniti sve što bi moglo smetati daljem razvitku privrednog i političkog života. Zakonom o upravljanju privrednih preduzeća od strane radnih kolektiva privredna preduzeća predata su na upravljanje neposredno proizvođačima. Pretvaranje državne socijalističke imovine u opštenarodnu imovinu iziskuje bitne promene u načinu planiranja i finansiskog poslovanja privrednih preduzeća. Treba da se isključi svako birokratsko mešanje vlasti u proizvodnju da bi se privredna preduzeća to više osamostalila radeći jasno u interesu naše socijalističke izgradnje. Dosadašnji sistem planiranja i finansiski sistem su zastareli i postali kočnica daljem pravilnom razvitku naše privrede.

Današnji razvoj iziskuje i promene dosadašnjeg platnog sistema. Mi se nalazimo već u mogućnosti da se ukinu tačkice i bonovi i da putem novog platnog sistema obezbedimo da standard života radnog čoveka ne opada. A i posledica upravljanja privredom od strane radnih kolektiva iziskuje promene u pogledu radnih i službeničkih odnosa i u pogledu plata radnika i službenika.

U našoj širokoj javnosti, pred radnim kolektivima već se nalaze na diskusiji nacrti privrednih zakona koji treba da postanu osnov novog planskog i finansiskog sistema. Zato ovaj zakon ima privremeni karakter, ali naš revolucionarni razvoj zahteva što hitnije rešenje pojedinih pitanja da zastareli ekonomski i finansiski sistem ne bi štetno se odrazio na našu privredu i ceo društveni život. Uvođenje novog platnog sistema i drugih ekonomskih mera ne može se odlagati do donošenja novih privrednih zakona.

Imajući sve ovo u vidu, Zakonodavni odbor jednoglasno je usvojio Predlog zakona o ovlašćenju Vlade FNRJ za uvođenje novog platnog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansiskog sistema, s tim, da se u čl. 2, prvi red, umesto »podnose« stavi »podneće«.

Zakonodavni odbor predlaže Veću da primi ovaj zakonski predlog u celini.

Za izvestioca Zakonodavni odbor je odredio Idu Sabo.

Sekretar:

Bogdan Oreščanin, s. r.

Pretsednik

Zakonodavnog odbora

Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Ninko Petrović, s. r., **Radovan Mijušković**, s. r., **Sulejman Filipović**, s. r., **Ida Sabo**, s. r., **Ante Vrkljan**, s. r., **Tode Nošpal**, s. r., **Gojko Garčević**, s. r., **Jože Lampret**, s. r., **Josip Rus**, s. r., **Leo Mates**, s. r., **Miloš Carević**, s. r., **Ladislav Ambrožič**, s. r., **Slobodan Marjanović**, s. r.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА ФНРЈ

Бр. 18637

13 септембра 1951 године

Београд

ПРЕТСЕДНИКУ САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

и

ПРЕТСЕДНИКУ ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Достављам Вам Предлог закона о изменама Царинског закона који је Влада ФНРЈ прихватила на својој седници и молим Вас да овај предлог доставите Законодавном одбору свога Већа на даљи поступак.

Министар финансија ФНРЈ

Добривоје Радосављевић, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЦАРИНСКОГ ЗАКОНА

Члан 1

У Царинском закону место речи „Министар спољне трговине“ стављају се речи „Министар финансија ФНРЈ“, а место речи „Министарство спољне трговине“ стављају се речи „Министарство финансија ФНРЈ“.

Члан 2

Став 2 члана 19 мења се и гласи:

„За робу до утврђене вредности коју путници преносе, Министар финансија ФНРЈ у споразуму с Министром спољне трговине ФНРЈ прописује посебан поступак за царинење“.

Члан 3

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЦАРИНСКОГ ЗАКОНА

По одредбама Царинског закона („Службени лист ФНРЈ“, бр. 90/48) послови царинске службе дати су у надлежност Министарству спољне трговине ФНРЈ, које ову службу врши преко својих органа. У финансиском систему ФНРЈ који данас постоји, царине не претстављају неки нарочито важан чинилац ни са економског ни са финансиског становишта. То долази отуда што се увоз доскора вршио по посебном режиму који није довољно водио рачуна о односу цена у земљи и цена у иностранству.

У новом финансиском систему, који је у припреми, царине постају економско-финансиска мера од велике важности. Нови финансиски систем предвиђа као апсолутну потребу за правилно формирање нивоа

домаћих цена да се води рачуна о привредним променама и збивањима у иностранству и о томе како та збивања и те промене утичу на наше привредне прилике. У крајњој линији то значи да се у пракси домаће цене повремено морају прилагођавати нивоу цена у иностранству. Важно средство којим се то усклађивање може постићи јесу царине, које су у досадашњем финансијском систему запостављене, због чега је данас потребно да оне постану јак економско-финансијски чинилац који може вршити утицај на формирање домаћих цена. Да би се заштитиле домаће цене, држава се мора борити путем царина против нерационалног увоза, тј. против тога да се увози ма шта и без обзира на цену коштања увезених артикала у земљи, која може бити чак и нижа од иностране. На тај начин путем царина постиже се стварна заштита домаћег тржишта од непосредног деловања иностраног тржишта.

Непосредна веза царина и цена као једног од главних инструмената новог финансијског система захтева да се царине ставе под руководство Министарства финансија ФНРЈ исто онако као што му је новим финансијским системом поверено и руковођење питањима цена. Зато се предлогом овог закона послови царинске службе преносе из надлежности Министарства спољне трговине ФНРЈ у надлежност Министарства финансија ФНРЈ.

Предлогом се врши и измена у чл. 19 ст.2 садашњег закона у том смислу да посебан поступак за царинење робе из тога става прописује Министар финансија ФНРЈ у споразуму са Министром спољне трговине ФНРЈ. Ово је учињено са разлога што је прописима који ће се по том ставу донети потребно дати ослобођење и од прибављања увозног одобрења, па се због тога предвиђа сагласност Министра спољне трговине ФНРЈ за доношење тих прописа.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЦАРИНСКОГ ЗАКОНА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 93

26 септембра 1951 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ, на својим седницама 25 и 26 септембра 1951 године, претресао је

Предлог закона о изменама Царинског закона, достављен му од Претседника Савезног већа, а који је на основу чл. 63 Устава Влада ФНРЈ поднела Народној скупштини ФНРЈ на решавање.

I

Потреба повезивања царина и цена као једног од главних инструмената новог финансиског система, како се подвлачи у образложењу закона, изискује да се царине ставе под руководство Министарства финансија ФНРЈ.

Разматрајући овај предлог закона Законодавни одбор га је усвојио у целини без измена.

II

Сагласно истакнутом и на основу претреса сваког члана Предлога закона о изменама Царинског закона, а по постигнутој сагласности редакционе комисије оба одбора, Законодавни одбор је слободан да предложи Савезном већу следећи текст закона:

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЦАРИНСКОГ ЗАКОНА

Члан 1

У Царинском закону место речи „Министар спољне трговине“ стављају се речи „Министар финансија ФНРЈ“, а место речи „Министарство спољне трговине“ стављају се речи „Министарство финансија ФНРЈ“.

Члан 2

Став 2 члана 19 мења се и гласи:

„За робу до утврђене вредности коју путници преносе, Министар финансија ФНРЈ у споразуму с Министром спољне трговине ФНРЈ прописује посебан поступак за царинење“.

Члан 3

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

III

Подносећи овај свој извештај, Законодавни одбор предлаже Савезном већу да га у целости усвоји.

Законодавни одбор одредио је за свог известиоца Милана Поповића.

Секретар,

Претседник,
Законодавног одбора

др Јерко Радмиловић, с. р. др Јосип Хрччевић, с. р.

Чланови:

др Метод Микуж, с. р., др Иво Сунарић, с. р., Владимир Симић, с. р.
др Макс Шнудерл, с. р., Бошко Шиљеговић, с. р., Вељко Зековић,
с. р., Мара Нацева, с. р., Милан Поповић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р.,
др Милорад Влајковић, с. р., Иса Јовановић, с. р., Едхем Чамо, с. р.,
Живорад Љубичић, с. р., Душан Кведер, с. р., Лајчо Јарама-
зовић, с. р.

IZVEŠTAJ

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA O PREDLOGU ZAKONA O IZMENAMA CARINSKOG ZAKONA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ
VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor
Br. 84.

26 septembra 1951 god.
Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda Narodne skupštine FNRJ, na svojoj sednici od 25 septembra 1951 godine, pretresao je Predlog zakona o izmenama Carinskog zakona, dostavljen mu od Pretsednika Veća naroda, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava Vlada FNRJ dostavila Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

I

S obzirom da je redovni carinski postupak za robu koja dolazi iz inostranstva ili se izvozi u inostranstvo skopčan sa dugim carinskim postupkom koji se ne može primeniti na male količine koje putnici nose

u putničkom prtljagu, bilo je potrebno propisati poseban kraći postupak za manje količine carinske robe koju putnici nose sa sobom.

Vrednost robe koja se jedino može uzeti kao merilo da li će se roba cariniti po kratkom ili po redovnom postupku, nestabilna je zbog promjenljivih cena robe u svetu, te da bi se carinski postupak mogao prilagoditi promjenljivosti cena, bilo je potrebno dati ovlašćenje Ministru finansija da sam povremeno određuje visinu vrednosti carinske robe koja se kao putnički prtljag može po skraćenom postupku cariniti.

II

S obzirom na ove razloge Zakonodavni odbor je usvojio bez izmena sva tri člana ovoga zakonskog predloga kako su predloženi od strane Vlade.

III

Zakonodavni odbor predlaže Veću da ovaj zakonski predlog usvoji u predloženom tekstu od strane Vlade.

Za izvestioca Zakonodavni odbor je odredio Ninka Petrovića.

Sekretar

Bogdan Oreščanin, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora

Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Ninko Petrović, s. r., Radovan Mijušković, s. r., Sulejman Filipović, s. r.,
Ida Sabo, s. r., Ante Vrkljan, s. r., Tode Nošpal, s. r., Gojko Garčević,
s. r., Jože Lampret, s. r., Josip Rus, s. r., Leo Mates, s. r., Miloš
Carević, s. r., Ladislav Ambrožič, s. r., Slobodan Marjanović, s. r.

МИНИСТАРСТВО ПРАВОСУЂА ФНРЈ

Бр. 4231

13 септембра 1951 године

Београд

ПРЕТСЕДНИКУ САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

и

ПРЕТСЕДНИКУ ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Достављам Вам Предлог закона о измени Основног закона о браку који је Влада ФНРЈ прихватила на својој седници и молим Вас да овај предлог доставите Законодавном одбору свога Већа на даљи поступак.

Министар правосуђа ФНРЈ

Фране Фрол, с. р.

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О ИЗМЕНИ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О БРАКУ

Члан 1

Укида се члан 24а Основног закона о браку.

Члан 2

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ИЗМЕНИ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О БРАКУ

Законом о допуни Основног закона о браку од 28 априла 1948 године („Службени лист ФНРЈ“, бр. 36/48) у Основни закон о браку унесена је одредба према којој је забрањен брак између нашег држављанина и странца који привремено пословно, службено или приватно живи у нашој земљи, а с друге стране одређено је да се брак између нашег и страног држављанина који не спада у напред наведену категорију страних држављана може на територији ФНРЈ закључити само уз претходну дозволу Министра правосуђа ФНРЈ.

Ова одредба је била условљена приликама које су настале после Другог светског рата и имала је привремени карактер. Пошто је, међутим, од свршетка рата протекло више од пет година, а у садашњим условима нема више разлога за прописивање посебних услова за закључење брака између наших и страних држављана, предлогом се одредба члана 24а садашњег закона укида.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ИЗМЕНИ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О БРАКУ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 94

26 септембра 1951 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ, на својим седницама 25 и 26 септембра 1951. године, претресао је Предлог закона о измени Основног закона о браку, достављен му од Претседника Савезног већа а који је на основу чл. 63 Устава. Влада ФНРЈ поднела Народној скупштини ФНРЈ на решавање.

I

Разматрајући овај предлог закона, Законодавни одбор се сагласио са разложима у образложењу Министра правосуђа ФНРЈ и стао на гледиште да је оправдано укидање чл. 24а Основног закона о браку и усвојио у целини предлог закона.

II

Сагласно истакнутом и на основу претреса сваког члана Предлога закона о измени Основног закона о браку, а по постигнутој сагласности редакционе комисије оба одбора, Законодавни одбор је слободан да Савезном већу предложи следећи текст закона:

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О ИЗМЕНИ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О БРАКУ

Члан 1

Укида се члан 24а Основног закона о браку.

Члан 2

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

III

Подносећи овај свој извештај, Законодавни одбор предлаже Савезном већу да га у целости усвоји.

Законодавни одбор одредио је за свог известиоца Милана Поповића.

Секретар,

др Јерко Радмиловић, с. р.

Претседник,
Законодавног одбора

др Јосип Хрнчевић, с. р.

Чланови:

др Метод Микуж, с. р., др Иво Сунарић, с. р., Владимир Симић, с. р.
др Макс Шнудерл, с. р., Бошко Шиљековић, с. р., Вељко Зековић,
с. р., Мара Нацева, с. р., Милан Поповић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р.,
др Милорад Влајковић, с. р., Иса Јовановић, с. р., Едхем Чамо, с. р.,
Живорад Љубичић, с. р., Душан Кведер, с. р., Лајчо Јараман-
зовић, с. р.

IZVEŠTAJ

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA O PREDLOGU ZAKONA O IZMENI OSNOVNOG ZAKONA O BRAKU

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ
VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor
Br. 85.

26 septembra 1951 god.
Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda Narodne skupštine FNRJ na svojoj sednici održanoj 25 septembra 1951 godine, pretresao je Predlog zakona o izmeni Osnovnog zakona o braku, dostavljen mu od Pretsednika Veća naroda, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava Vlada FNRJ uputila Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Zakonodavni odbor se složio sa radovima koji su rukovodili Vladu da ovaj predlog podnese, tj. da su razlozi, koji su uslovljavali ograničenja za sklapanje braka između naših i stranih državljana koji se privremeno bave na našoj teritoriji, prestali te da član 24a ovoga zakona, kao privremenu meru treba ukinuti.

Isto tako je Zakonodavni odbor usvojio predloženi tekst obadva člana ovog zakonskog predloga.

Prema tome, Zakonodavni odbor predlaže Veću da ovaj zakonski predlog primi.

Za izvestioca Zakonodavni odbor je odredio Ninka Petrovića.

Sekretar

Bogdan Oreščanin, s. r.

Pretsednik

Zakonodavnog odbora

Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Ninko Petrović, s. r., Radovan Mijušković, s. r., Sulejman Filipović, s. r.,
Ida Sabo, s. r., Ante Vrkljan, s. r., Tode Nošpal, s. r., Gojko Garčević,
s. r., Jože Lampret, s. r., Josip Rus, s. r., Leo Mates, s. r., Miloš
Carević, s. r., Ladislav Ambrožič, s. r., Slobodan Marjanović, s. r.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ФНРЈ

Бр. 27763

13 септембра 1951. године

Београд

ПРЕТСЕДНИКУ САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

и

ПРЕТСЕДНИКУ ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Достављам Вам Предлог закона о укидању Закона о шумској народној милицији који је Влада ФНРЈ прихватила на својој седници.

Министар унутрашњих послова ФНРЈ

Александар Ранковић, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О УКИДАЊУ ЗАКОНА О ШУМСКОЈ НАРОДНОЈ МИЛИЦИЈИ

Члан 1

Закон о шумској народној милицији од 29 априла 1948 године укида се.

Члан 2

Послове чувања и безбедности шума вршиће органи одређени Општим законом о шумама.

Члан 3

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О УКИДАЊУ ЗАКОНА О ШУМСКОЈ НАРОДНОЈ МИЛИЦИЈИ

Закон о шумској народној милицији од 29.IV.1948 године („Службени лист ФНРЈ“ број 36/48) основана је шумска народна милиција са задатком да предузима мере предвиђене у Општем закону о шумама и другим прописима ради чувања шума од штете коју наносе људи и стока, да се стара о заштити шума од пожара, да спречава вршење кривичних дела и прекршаја предвиђених у прописима и заштити шума и лова и да указује помоћ државним органима за шумарство и шумским газдинствима, као и да врши послове опште народне милиције на шумском подручју. Шумска милиција организована је као посебна грана опште народне милиције и стога је организационо укључена у општу народну милицију, тако да принципи постављени у Закону о народној милицији у погледу организације опште народне милиције у свему важе и за шумску милицију.

Пре образовања шумске милиције чување шума било је поверено шумском техничком особљу, а у првом реду лугарима. После образовања шумске народне милиције морало је делимично бити задржано и техничко шумско особље, пошто је оно раније вршило и друге послове које није могла преузети шумска народна милиција, као пошумљавање, чишћење, проређивање, сакупљање семена, подизање расадника и сл. Ради тога, иако је шумска милиција преузела чување шума, задржано је и бројно техничко шумарско особље, коме је било поверено чување шума пре образовања шумске народне милиције. Тако данас стварно постоје два посебна организована апарата за чување шума са посебним задацима.

Шумска милиција основана је с обзиром на стање безбедности шума у времену кад је донесен Закон о шумској народној милицији. Услед превеликог пустошења шума било је тада потребно чување шума ставити на чвршће организационе основе.

У међувремену стање безбедности шума измењено је, тако да више не постоји потреба да се чување шума и даље врши преко апарата који је организован на принципима о организацији опште народне милиције којом се руководи из једног центра. Данашње стање безбедности шума допушта да се шумска милиција укине и да се чување шума у целини повери техничком особљу шумске управе. Тиме се међутим не дира у општу надлежност органа народне милиције, која ће и даље вршити задатке опште безбедности у шумама.

Укидање шумске милиције је једна у низу мера у правцу смањења државног апарата. Ово смањење апарата изазваће уштеду у буџету, пошто ће постојеће шумско — техничко особље моћи углавном да преузме чување шума у целини.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О УКИДАЊУ ЗАКОНА О ШУМСКОЈ НАРОДНОЈ МИЛИЦИЈИ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 95

26 септембра 1951 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ,
на својим седницама 25 и 26 септембра 1951 године, претресао је

Предлог закона о укидању Закона о шумској народној милицији, достављен му од Претседника Савезног већа, а који је на основу чл. 63. Устава Влада ФНРЈ поднела Народној скупштини ФНРЈ на решавање.

I

Како се из образложења уз овај предлог закона јасно види да данашње стање безбедности шума не захтева више и посебан вид обезбеђења помоћу шумске народне милиције, Законодавни одбор, разматрајући Предлог закона о укидању Закона о шумској народној милицији усвојио га је у целини и без измена.

II

Сагласно истакнутом и на основу претреса сваког члана Предлога закона о укидању Закона о шумској народној милицији, а по постигнутој сагласности редакционе комисије оба одбора, Законодавни одбор је слободан да Савезном већу предложи следећи текст закона:

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О УКИДАЊУ ЗАКОНА О ШУМСКОЈ НАРОДНОЈ МИЛИЦИЈИ

Члан 1

Закон о шумској народној милицији од 29 априла 1948 године укида се.

Члан 2

Послове чувања и безбедности шума вршиће органи одређени Општим законом о шумама.

Члан 3

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

III

Подносећи свај свој извештај, Законодавни одбор предлаже Савезном већу да га у целости усвоји.

Законодавни одбор одредио је за свог известиоца Милана Поповића.

Секретар,

Претседник,
Законодавног одбора

др Јерко Радмиловић, с. р. др Јосип Хрнчевић, с. р.

Чланови:

др Метод Микуж, с. р., др Иво Сунарић, с. р., Владимир Симић, с. р.
др Макс Шнудерл, с. р., Бошко Шиљековић, с. р., Вељко Зековић,
с. р., Мара Нацева, с. р., Милан Поповић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р.,
др Милорад Влајковић, с. р., Иса Јовановић, с. р., Едхем Чамо, с. р.,
Живорад Љубичић, с. р., Душан Кведер, с. р., Лајчо Јарама-
зовић, с. р.

IZVEŠTAJ

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA O PREDLOGU ZAKONA O UKIDANJU ZAKONA O ŠUMSKOJ NARODNOJ MILICIJI

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ
VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 86

26 septembra 1951 god.
Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda Narodne skupštine FNRJ, na svojoj sednici od 25 septembra 1951 godine, pretresao je Predlog zakona o ukidanju Zakona o šumskoj narodnoj miliciji, dostavljen mu od Pretsednika Veća naroda, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava Vlada FNRJ uputila Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Saglasno Poslovniku Saveznog veća, a na osnovu pretresa Predloga zakona o ukidanju Zakona o šumskoj narodnoj miliciji, Zakonodavni odbor podnosi Veću naroda ovaj izveštaj:

Zakonodavni odbor se složio sa razlozima iznetim u obrazloženju koja je uz ovaj zakonski predlog izneo u ime Vlade Ministar unutrašnjih poslova FNRJ pa predlaže Veću da ovaj zakonski predlog usvoji.

Isto tako Zakonodavni odbor je usvojio i predloženi tekst ovoga zakonskog predloga.

Na osnovu ovoga Zakonodavni odbor predlaže Veću da ovaj zakonski predlog primi u predloženom tekstu.

Za izvestioca Zakonodavni odbor odredio je Ninka Petrovića.

Sekretar

Bogdan Oreščanin, s. r.

Predsednik
Zakonodavnog odbora

Moša Pijade, s. r.

Članovi:

**Ninko Petrović, s. r., Radovan Mijušković, s. r., Sulejman Filipović, s. r.,
Ida Sabo, s. r., Ante Vrkljan, s. r., Tode Nošpal, s. r., Gojko Garčević,
s. r., Jože Lampret, s. r., Josip Rus, s. r., Leo Mates, s. r., Miloš
Carević, s. r., Ladislav Ambrožič, s. r., Slobodan Marjanović, s. r.**

PRETSEDNIŠTVO VLADE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE
IV Pov.Br. 667
29-IX-1951 god.
Beograd

PRETSEDNIKU SAVEZNOG VEĆA
NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE

Beograd

Na osnovu čl. 2 Zakona o ovlašćenju Vladi FNRJ za donošenje uređaba po pitanjima iz narodne privrede podnosim u prilogu spisak uređaba koje je Vlada FNRJ, u smislu čl. 1 toga zakona donela u vremenu od 28 februara 1951 god. do zaključno 15 avgusta 1951 god., s molbom da Savezno veće Narodne skupštine FNRJ potvrdi uređbe koje je Vlada FNRJ u označenom vremenu donela.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Pretsednik Vlade FNRJ
i Ministar narodne odbrane,
Maršal Jugoslavije
J. B. Tito, s. r.

SPISAK

UREDABA KOJE JE VLADA FNRJ DONELA U VREMENU OD 28
FEBRUARA 1951 GODINE DO ZAKLJUČNO 15 AVGUSTA 1951
GODINE, NA OSNOVU ČL. 1 ZAKONA O OVLAŠĆENJU VLADI
FNRJ ZA DONOŠENJE UREDABA PO PITANJIMA IZ NARODNE
PRIVREDE

- 1) Uredba o izmenama i dopunama Uredbe o lučkim naknadama
(»Službeni list FNRJ« br. 12/51);
- 2) Uredba o izvršenju plana građevinskih objekata u 1951 godini
(»Službeni list FNRJ« br. 14/51);

3) Uredba o jugoslovenskim standardima, saveznim propisima kvaliteta proizvoda i proizvođačkim specifikacijama (»Službeni list FNRJ« br. 17/51);

4) Uredba o izmenama i dopunama Uredbe o putnim i selidbenim troškovima državnih službenika (»Službeni list FNRJ« br. 17/51);

5) Uredba o ukidanju obaveznog otkupa mesa, mršavih svinja, mleka, krompira, variva i stočne hrane (»Službeni list FNRJ« br. 22/51);

6) Uredba o plaćanju u privredi (»Službeni list FNRJ« br. 22/51);

7) Uredba o prikupljanju i prometu otpadaka (»Službeni list FNRJ« br. 22/51);

8) Uredba o stavljanju van snage Uredbe o kreditiranju i snabdevanju seljačkih radnih zadruga i zadružnih ekonomija (»Službeni list FNRJ« br. 22/51);

9) Uredba o ukidanju Uredbe o finansiranju i finansiskoj kontroli investicija saveznog, republikanskog i lokalnog značaja i o izmeni Uredbe o organizaciji i poslovanju Državne investicione banke (»Službeni list FNRJ« br. 22/51);

10) Uredba o izgradnji stanbenih zgrada radnika i službenika (»Službeni list FNRJ« br. 23/51);

11) Uredba o poslovanju privrednih preduzeća koja obavljaju promet poljoprivrednim proizvodima kao i o platama osoblja zaposlenog u tim preduzećima (»Službeni list FNRJ« br. 23/51);

12) Uredba o primopredaji dužnosti službenika državnih privrednih preduzeća (»Službeni list FNRJ« br. 23/51);

13) Uredba o upisu pomorskih brodova i čamaca FNRJ (»Službeni list FNRJ« br. 25/51);

14) Uredba o izmenama i dopunama Uredbe o obavezi polaganja stručnih ispita državnih službenika (»Službeni list FNRJ« br. 26/51);

15) Uredba o izgradnji investicionih objekata seljačkih radnih zadruga i o oslobodenju seljačkih radnih zadruga investicionih dugova (»Službeni list FNRJ« br. 35/51);

16) Uredba o izmeni Uredbe o otkupu životinjskih dlaka (»Službeni list FNRJ« br. 87/51);

17) Osnovna uredba o otkupu poljoprivrednih proizvoda (»Službeni list FNRJ« br. 38/51);

18) Uredba o naplati dospelih obaveza prema budžetu i opštedržavnom amortizacionom fondu (»Službeni list FNRJ« br. 38/51);

19) Naredba o dopuni Naredbe o merama za štednju artikala široke potrošnje (»Službeni list FNRJ« br. 14/51).

PREZIDIJUM NARODNE SKUPŠTINE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Бр. 1646/51

26 septembra 1951 godine

Beograd

PRETSEDNIKU SAVEZNOG VEĆA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Na osnovu čl. 74 tač. 6, 12, 13 i 15 Ustava FNRJ, čl. 6 tač. 4 i 7 Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ i čl. 3 Poslovnika Narodne skupštine FNRJ za zajedničke sednice Saveznog veća i Veća naroda, Prezidijum Narodne skupštine FNRJ podnosi na potvrdu Narodnoj skupštini FNRJ sledeće:

1) Ukaz o reorganizaciji Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije U Br. 509 od 6 aprila 1951 godine;

2) Ukaz o rekonstrukciji Vlade FNRJ; U Br. 510 od 6 aprila 1951 godine;

3) Ukaz o ukidanju ratnog stanja sa Nemačkom; U Br. 1164 od 21 jula 1951 godine;

4) Ukaz o postavljanju zamenika Ministra-Pretsednika Saveta za promet robom Vlade FNRJ; U Br. 475 od 31 marta 1951 godine;

5) Ukaz o postavljanju zamenika Ministra-Pretsednika Saveta; U Br. 520 od 9 aprila 1951 godine;

6) Ukaz o postavljanju zamenika Ministra Narodne odbrane; U Br. 521 od 9 aprila 1951 godine;

7) Ukaz o postavljanju direktora: Glavne uprave za plan, Glavne uprave za turizam i ugostiteljstvo, Glavne direkcije Jugoslovenskih železnica, Glavne direkcije rečnog saobraćaja, Glavne direkcije Jugoslovenskog Aero-transporta i Glavne direkcije pošta; U Br. 522 od 9 aprila 1951 godine;

8) Ukaz o postavljanju zamenika Ministra inostranih poslova FNRJ; U Br. 647 od 4 maja 1951 godine;

9) Odluka o razrešenju Javnog tužioca FNRJ i njegovog zamenika i o imenovanju Javnog tužioca FNRJ; U. br. 947 od 21 juna 1951 godine;

10) Odluka o razrešenju Pretsednika Vrhovnog suda FNRJ i sudija Vrhovnog suda FNRJ i o imenovanju Pretsednika Vrhovnog suda FNRJ i sudija Vrhovnog suda FNRJ; U. Br. 948 od 21 juna 1951 godine.

Sekretar,

M. Peruničić, s. r.

Na osnovu tačaka 6 i 15 člana 74 Ustava FNRJ, a na predlog Pretsednika Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdaje

U K A Z

O REORGANIZACIJI VLADE FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

I.

Od dana stupanja na snagu ovog ukaza Vlada Federativne Narodne Republike Jugoslavije sastojace se iz sledećih ministarstava i saveta:

- Pretsedništvo Vlade
- Ministarstvo inostranih poslova
- Ministarstvo unutrašnjih poslova
- Ministarstvo narodne odbrane
- Ministarstvo finansija
- Ministarstvo pravosuda
- Savet za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti
- Savet za nauku i kulturu
- Savet za narodno zdravlje i socijalnu politiku
- Privredni savet — sa Glavnom upravom za plan i Saveznim zavodom za statistiku i evidenciju, kao njegovim organima
- Ministarstvo spoljne trgovine
- Savet za energetiku i ekstraktivnu industriju
- Savet za mašingradnju
- Savet za prerađivačku industriju
- Savet za građevinske poslove
- Savet za poljoprivredu i šumarstvo
- Savet za promet robom — sa Glavnom upravom za turizam i ugostiteljstvo, kao samostalnim organom

Savet za saobraćaj i veze — sa Glavnom direkcijom jugoslovenskih železnica, Glavnom direkcijom rečnog saobraćaja, Glavnom direkcijom Jugoslovenskog aero-transporta i Glavnom direkcijom pošta, kao samostalnim organima i

Ministarstvo pomorstva.

II.

Ukidaju se dosadašnji organi Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije:

Savezna planska komisija

Ministarstvo rada

Ministarstvo za novooslobodene krajeve

Ministarstvo železnica

Ministarstvo saobraćaja

Ministarstvo pošta

Generalna direkcija mašingradnje

Generalna direkcija crne metalurgije

Generalna direkcija metalurgije

Generalna direkcija za proizvodnju i preradu nafte

Komitet za zaštitu narodnog zdravlja

Komitet za socijalno staranje

Komitet za kinematografiju

Komitet za lokalnu privredu i komunalne poslove

Komitet za turizam i ugostiteljstvo i

Komitet za vodoprivredu.

Poslovi ukinutih organa prenose se na sledeće organe Vlade, odnosno na organe koji se nalaze u sastavu saveta:

poslovi Savezne planske komisije na Privredni savet i na Glavnu upravu za plan,

poslovi Komiteta za vodoprivredu na Glavnu upravu za plan,

poslovi Ministarstva rada na Glavnu upravu za plan i na Savet za narodno zdravlje i socijalnu politiku — prema raspodeli nadležnosti koju će odrediti Vlada,

poslovi Ministarstva železnica na Savet za saobraćaj i veze i na Glavnu direkciju jugoslovenskih železnica — prema raspodeli nadležnosti koju će odrediti Vlada,

poslovi Ministarstva saobraćaja na Savet za građevinske poslove, na Ministarstvo unutrašnjih poslova u pogledu regulisanja saobraćaja i na Savet za promet robom u pogledu raspodele pogonskog materijala i delova za odgovarajuća prevozna sredstva,

poslovi Ministarstva pošta na Savet za saobraćaj i veze i na Glavnu direkciju pošta prema raspodeli nadležnosti koju će odrediti Vlada,

poslovi Komiteta za zaštitu narodnog zdravlja i Komiteta za socijalno staranje na Savet za narodno zdravlje i socijalnu politiku,

komunalni poslovi iz nadležnosti Komiteta za lokalnu privredu i komunalne poslove na Savet za građevinske poslove, a poslovi lokalne industrije i zanatstva iz nadležnosti toga komiteta na Savet za prerađivačku industriju,

poslovi Komiteta za turizam i ugostiteljstvo na Glavnu upravu za turizam i ugostiteljstvo,

poslovi Komiteta za kinematografiju na Savet za nauku i kulturu.

Poslovi Ministarstva za novooslobođene krajeve prenose se iz savezne nadležnosti u nadležnost Narodne Republike Hrvatske odnosno Narodne Republike Slovenije.

III.

1) Na čelu saveta i ministarstava stoje ministri — članovi vlade. Na čelu glavnih uprava stoje direktori, koje imenuje i razrešava Prezidijum na predlog Predsednika Vlade.

Na čelu glavnih direkcija stoje direktori koje imenuje i razrešava Prezidijum na predlog Predsednika Vlade.

2) Savet za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti sačinjavaju Predsednik saveta i kao članovi ministri i druga lica koje odredi Vlada.

Savet za nauku i kulturu sačinjavaju Predsednik saveta i kao članovi predsednici republičkih saveta za prosvetu i kulturu,

Savet za narodno zdravlje i socijalnu politiku sačinjavaju Predsednik saveta i kao članovi predsednici republičkih saveta za narodno zdravlje i socijalnu politiku.

Privredni savet sačinjavaju Predsednik saveta i kao članovi predsednici Saveta za energetiku i ekstraktivnu industriju, Saveta za mašingradnju, Saveta za prerađivačku industriju, Saveta za građevinske poslove, Saveta za poljoprivredu i šumarstvo, Saveta za promet robom i Saveta za saobraćaj i veze, Ministar finansija FNRJ, Ministar spoljne trgovine FNRJ, Direktor Glavne uprave za plan i Zamenik ministra narodne odbrane.

Savet za energetiku i ekstraktivnu industriju sačinjavaju Predsednik saveta i kao članovi predsednici republičkih saveta za energetiku i ekstraktivnu industriju.

Savet za mašingradnju sačinjavaju Predsednik saveta i kao članovi ministri vlada narodnih republika nadležni za poslove mašingradnje.

Savet za prerađivačku industriju sačinjavaju Predsednik saveta i kao članovi predsednici republičkih saveta za prerađivačku industriju.

Savet za građevinske poslove sačinjavaju Predsednik saveta i kao članovi predsednici republičkih saveta za građevinske i komunalne poslove.

Savet za poljoprivredu i šumarstvo sačinjavaju Predsednik saveta i kao članovi predsednici republičkih saveta za poljoprivredu i šumarstvo.

Savet za promet robom sačinjavaju Predsednik saveta i kao članovi Direktor Glavne uprave za turizam i ugostiteljstvo i predsednici republičkih saveta za promet robom.

Savet za saobraćaj i veze sačinjavaju Predsednik saveta i kao članovi Ministar pomorstva, direktori Glavne direkcije jugoslovenskih železnica, Glavne direkcije rečnog saobraćaja, Glavne direkcije Jugoslovenskog aero-transporta i Glavne direkcije pošta i ministri saobraćaja i pomorstva vlada narodnih republika.

IV.

Savet u određenoj grani privrede ili u drugoj oblasti društvene delatnosti rešava o svim poslovima iz savezne nadležnosti koji su Ustavom, saveznim zakonima i propisima Vlade stavljeni u njegovu nadležnost.

Savet rešava u sednici o pravilnicima, naredbama i drugim opštim propisima za koje je nadležan, kao i o propisima koje predlaže Vladi. Pored toga savet u sednici rešava o utvrđivanju predloga predračuna i predloga plana, o opštim smernicama u pogledu ostvarivanja delatnosti u svojoj grani privrede ili oblasti društvenih delatnosti, o drugim načelnim pitanjima koja se odnose na tu granu privrede ili oblast društvene delatnosti, kao i o poništavanju i ukidanju akata odgovarajućeg republičkog saveta koji su u suprotnosti sa postojećim saveznim propisima.

Predsednik saveta predsedava sednicama saveta, sprovodi i izvršava zaključke saveta; donosi na osnovu ovlašćenja zakona, propisa Vlade i saveta opšte propise; preduzima mere za izvršenje propisa viših državnih organa; koordinira rad glavnih uprava i drugih ustanova u sastavu saveta; donosi rešenja u administrativnom postupku i rešava u drugom stepenu po žalbama protiv rešenja direktora glavnih uprava; donosi saglasno postojećim propisima sva rešenja o službeničkim odnosima i vrši druga prava određena zakonima i propisima Vlade, a Predsednik Saveta za saobraćaj i veze i poništava, ukida i menja akte direktora glavnih direkcija koji su u suprotnosti sa zakonima i drugim propisima kao i sa zaključcima saveta.

Glavne uprave vrše sve poslove iz savezne nadležnosti u određenoj grani privrede, odnosno u oblasti određenih privrednih delatnosti, uko-

liko ti poslovi nisu po stavu prvom i drugom ili posebnim propisima stavljeni u nadležnost samog saveta, a naročito vrše ove poslove: izdaju uputstva i naređenja za rad područnih organa na osnovu zakona, propisa Vlade i saveta; organizuju, vode evidenciju i proveravaju izvršenje plana; preduzimaju mere radi obezbeđenja izvršenja plana i donose rešenja u prvom i drugom stepenu u administrativnom postupku. Direktor glavne uprave odgovara za svoj rad savetu.

Savet kao plansko-kontrolni i koordinativni organ vrši u odnosu na glavne direkcije određene planske, kontrolne i druge upravne poslove, saglasno odredbama Osnovnog zakona o upravljanju državnim privrednim preduzećima i višim privrednim udruženjima od strane radnih kolektiva, i drugim propisima.

V.

Ovaj ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

U. br. 509

6 aprila 1951 godine
Beograd

Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije

Sekretar,

Mile Peruničić, s. r.

Pretsednik,

dr Ivan Ribar, s. r.

Na osnovu tač. 6 i tač. 13 člana 74 Ustava FNRJ, a na predlog Pretsednika Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine FNRJ izdaje

U K A Z

O REKONSTRUKCIJI VLADE FNRJ

I.

Razrešavaju se dužnosti ministara u Vladi FNRJ:

Ministar-Pretsednik Komiteta za zaštitu narodnog zdravlja —
dr Pavle Gregorić;

Ministar-Pretsednik Saveta za saobraćaj i veze — Božidar Maslarić;

Ministar rada i Ministar za novooslobodene krajeve — Većeslav Holjevac;

Ministar željeznica — Todor Vujasinović;
Ministar pomorstva — Vicko Krstulović;
Ministar saobraćaja — Vlada Zečević;
Ministar pošta — dr Zaim Šarac;
Ministar-Pretsednik Komiteta za turizam i ugostiteljstvo — Stanoje Simić;
Ministar-Pretsednik Komiteta za vodoprivredu — dr Vaso Čubrilović;
Ministar-Generalni direktor za mašinogradnju — inž. Nikola Petrović;
Ministar-Generalni direktor metalurgije — Veljko Mićunović;
Ministar-Generalni direktor za crnu metalurgiju — Strahil Gigov;
Ministar-Generalni direktor za proizvodnju i preradu nafte — Milka Minić;
Ministar-Pretsednik Privrednog saveta i Pretsednik Savezne planske komisije — Boris Kidrič, razrešava se dužnosti Pretsednika Savezne planske komisije.

II.

Postavljaju se za ministre Vlade FNRJ:
Za Ministra — Stanoje Simić;
Za Ministra — Vlada Zečević;
Za Ministra-Pretsednika Saveta za narodno zdravlje i socijalnu politiku — dr Pavle Gregorić;
Za Ministra-Pretsednika Saveta za saobraćaj i veze — Todor Vujasinović;
Za Ministra pomorstva — Maks Baće.

III.

Pretsednik Vlade FNRJ izvršiće ovaj ukaz.

IV.

Ovaj ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

U. br. 510

6 aprila 1951 godine

Beograd

Prezidijum Narodne skupštine
Federativne Narodne Republike Jugoslavije

Sekretar,
Mile Peruničić, s. r.

Pretsednik,
dr Ivan Ribar, s. r.

Na osnovu čl. 74 tač. 12 Ustava FNRJ, a na predlog Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdaje

U K A Z

O UKIDANJU RATNOG STANJA SA NEMAČKOM

S obzirom da je proteklo 6 godina od završetka rata (1941—1945) i da više nema osnova za dalje održavanje ratnog stanja između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Nemačke, utvrđuje se

I

Od dana stupanja na snagu ovog ukaza neće se na Nemačku i nemačke državljane primenjivati pravni propisi Federativne Narodne Republike Jugoslavije koji su proistekli iz ratnog stanja sa Nemačkom ili su izdati za slučaj ratnog stanja Federativne Narodne Republike Jugoslavije sa nekom stranom silom.

II

Odredbe ovog ukaza predstavljaju unutrašnju meru i ne prejudiciraju ni u čemu rešenja koja bude sadržavao ugovor o miru sa Nemačkom i ne odnose se na pitanja koja proističu iz postojećih međunarodnih ugovora o posleratnoj Nemačkoj.

III

Odredbe ovog ukaza odnose se na Nemačku kao celinu i na sve nemačke državljane.

IV

Vlada FNRJ izvršiće ovaj ukaz.

V

Ovaj ukaz stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

U. br. 1164

21 jula 1951 godine

Beograd

Prezidijum Narodne skupštine
Federativne Narodne Republike Jugoslavije

Sekretar,

Mile Peruničić, s. r.,

Preседnik,

dr Ivan Ribar, s. r.

Na osnovu člana 6 tačka 7 Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ, a na predlog Predsednika Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdaje

U K A Z

**O POSTAVLJANJU LJUBA BABIĆA ZA ZAMENIKA MINISTRA-
PRETSEDNIKA SAVETA ZA PROMET ROBOM VLADE FNRJ**

Ljubo Babić pomoćnik Predsednika Privrednog saveta Vlade FNRJ postavlja se za zamenika Ministra-Predsednika Saveta za promet robom Vlade FNRJ.

U. br. 475

31 marta 1951. godine

Beograd

**Prezidijum Narodne skupštine
Federativne Narodne Republike Jugoslavije**

Sekretar,

Mile Peruničić, s. r.

Predsednik,

dr Ivan Ribar, s. r.

Na osnovu člana 6 tačka 7 Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ, a na predlog Predsednika Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije donosi

U K A Z

**O POSTAVLJANJU ZAMENIKA MINISTARA-PRETSEDNIKA
SAVETA**

Postavljaju se:

Vladislav Ribnikar — za zamenika Ministra-Predsednika Saveta za nauku i kulturu;

Većeslav Holjevac — za zamenika Ministra-Predsednika Saveta za energetiku i ekstraktivnu industriju;

Nikola Petrović — za zamenika Ministra-Predsednika Saveta za mašingradnju.

Predsednik Vlade FNRJ izvršiće ovaj ukaz.

U. br. 520

9 aprila 1951. godine

Beograd

**Prezidijum Narodne skupštine
Federativne Narodne Republike Jugoslavije**

Sekretar,

Mile Peruničić, s. r.

Predsednik,

dr Ivan Ribar, s. r.

Na osnovu člana 6 tačka 7 Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ, a na predlog Predsednika Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije donosi

U K A Z

O POSTAVLJANJU IVANA GOŠNJAKA, GENERAL-PUKOVNIKA ZA ZAMENIKA MINISTRA NARODNE ODBRANE

Ivan Gošnjak, general-pukovnik, postavlja se za zamenika Ministra narodne odbrane.

Predsednik Vlade FNRJ izvršiće ovaj ukaz.

U. br. 521

9 aprila 1951. godine

Beograd

Prezidijum Narodne skupštine
Federativne Narodne Republike Jugoslavije

Sekretar,

Mile Peruničić, s. r.

Predsednik,

dr Ivan Ribar, s. r.

Na osnovu člana 6 tačka 7 Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ, a na predlog Predsednika Vlade FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije donosi

U K A Z

O POSTAVLJANJU DIREKTORA: GLAVNE UPRAVE ZA PLAN, GLAVNE UPRAVE ZA TURIZAM I UGOSTITELJSTVO, GLAVNE DIREKCIJE JUGOSLOVENSKIH ŽELEZNICA, GLAVNE DIREKCIJE REČNOG SAOBRAĆAJA, GLAVNE DIREKCIJE JUGOSLOVENSKOG AERO-TRANSPORTA I GLAVNE DIREKCIJE POŠTA

Postavljaju se:

Vlajko Begović — za direktora Glavne uprave za plan;

Milan Apih — za direktora Glavne uprave za turizam i ugostiteljstvo;

Blagoje Bogavac — za direktora Glavne direkcije jugoslovenskih železnica;

Ministar Vlada Zečević — za direktora Glavne direkcije rečnog saobraćaja;

Jovan Božović — za direktora Glavne direkcije Jugoslovenskog
aero-transporta;

Nikola Milanović — za direktora Glavne direkcije pošta.

Predsednik Vlade FNRJ izvršiće ovaj ukaz.

U. br. 522

9 aprila 1951. godine

Beograd

**Prezidium Narodne skupštine
Federativne Narodne Republike Jugoslavije**

Sekretar,

Mile Peruničić, s. r.

Predsednik,

dr Ivan Ribar, s. r.

Na osnovu člana 6 tačke 7 Zakona o Prezidiumu Narodne skupštine FNRJ a na predlog Predsednika Vlade FNRJ, Prezidium Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije izdaje

U K A Z

**O POSTAVLJENJU ZAMENIKA MINISTRA INOSTRANIH
POSLOVA FNRJ**

Veljko Vlahović, Predsednik Saveta za spoljnu politiku postavlja se za zamenika Ministra inostranih poslova FNRJ.

Predsednik Vlade FNRJ izvršiće ovaj ukaz.

U. br. 647

4 maja 1951. godine

Beograd

**Prezidium Narodne skupštine
Federativne Narodne Republike Jugoslavije**

Sekretar,

Mile Peruničić, s. r.

Predsednik,

dr Ivan Ribar, s. r.

O D L U K A

O RAZREŠENJU JAVNOG TUŽIOCA FNRJ I NJEGOVOG ZAMENIKA I O IMENOVANJU JAVNOG TUŽIOCA FNRJ

Na osnovu čl. 6 tač. 4 Zakona o Prezidiumu Narodne skupštine FNRJ, a po ukazanoj potrebi, Prezidium Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije odlučuje:

I

Dr Josip Hrnčević, razrešava se dužnosti Javnog tužioca FNRJ i stavlja na raspoloženje Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ;

Josif Malović, razrešava se dužnosti zamenika Javnog tužioca FNRJ i stavlja na raspoloženje Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ.

II

Imenuje se:

Za Javnog tužioca FNRJ Branko Jevremović, pomoćnik Ministra-Pretsednika Saveta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ.

Br. 947

21 juna 1951 godine

Beograd

Prezidijum Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije

Sekretar,

Mile Peruničić, s. r.

Pretsednik,

dr Ivan Ribar, s. r.

O D L U K A

O RAZREŠENJU PRETSEDNIKA VRHOVNOG SUDA FNRJ I SUDIJA VRHOVNOG SUDA FNRJ I O IMENOVANJU PRETSEDNIKA VRHOVNOG SUDA FNRJ I SUDIJA VRHOVNOG SUDA FNRJ

S obzirom na ukazanu potrebu da Vrhovni sud FNRJ dobije puni broj sudija i da njegov sastav zadovolji zahteve koji se postavljaju najvišem organu pravosuda Federativne Narodne Republike Jugoslavije, Prezidijum Narodne skupštine FNRJ na osnovu čl. 6 tač. 4 Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine FNRJ donosi sledeću odluku:

I

Vitomir Petrović, predsednik Vrhovnog suda FNRJ, razrešava se dužnosti predsednika Vrhovnog suda;

dr Marijan Derenčin, Milovan Krdžić i dr Ivan Grgić, sudije Vrhovnog suda FNRJ razrešavaju se dužnosti sudija Vrhovnog suda, s tim da budu stavljeni u penziju.

Aleksandar Todorović, sudija Vrhovnog suda FNRJ razrešava se dužnosti sudije Vrhovnog suda i stavlja na raspoloženje Prezidijumu Narodne skupštine Narodne Republike Srbije.

Petar Piruze, sudija Vrhovnog suda FNRJ, razrešava se dužnosti zato što je stavljen pod krivičnu istragu.

II

Imenuju se:

Za Pretsednika Vrhovnog suda FNRJ:

dr Josip Hrnčević, dosadašnji Javni tužilac FNRJ;

Za sudije Vrhovnog suda FNRJ:

Vitomir Petrović, dosadašnji pretsednik Vrhovnog suda FNRJ,

Mihailo Đorđević, bivši pretsednik Vrhovnog suda Narodne Republike Srbije,

Dimče Acev Janeski, dosadašnji sudija Vrhovnog suda Narodne Republike Makedonije,

dr Vladimir Kalember, dosadašnji pomoćnik Ministra pravosuda Vlade FNRJ,

dr Ludvik Gruden, dosadašnji arbitar Savezne državne arbitraže, Nedeljka Radosavljević, pravnik, drugi sekretar Saveza boraca Narodnooslobodilačkog rata,

Josif Malović, dosadašnji zamenik Javnog tužioca FNRJ,

dr Dražen Sesardić, načelnik Odeljenja Saveta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ,

dr Fedor Bazala, načelnik Organizaciono-pravnog odeljenja Pretsedništva Vlade FNRJ.

Br. 948

21 juna 1951 godine

Beograd

**Prezidium Narodne skupštine
Federativne Narodne Republike Jugoslavije**

Sekretar,

Mile Peruničić, s. r.

Pretsednik,

dr Ivan Ribar, s. r.

SAVEZNO VEĆE NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

(DRUGOG SAZIVA)

PRETSEDNIŠTVO SAVEZNOG VEĆA

Pretsednik

Vladimir Sv. Simić

Potpretsednici:

Franjo Gaži

Krsto Popivoda

Sekretari:

Momčilo Marković

Vida Tomšić

Naum Naumovski

STALNI ODBORI SAVEZNOG VEĆA

ZAKONODAVNI ODBOR

(Izabran na I sednici Prvog redovnog zasedanja 26-IV-1950 g.)

Pretsednik

dr Josip Hrnčević

Potpretsednik

Vladimir Simić

Sekretar

dr Jerko Radmilović

Članovi:

Vančo Burzevski, dr Edhem Čamo, Dušan Diminić, Mehmed Hodža, Lajčo Jaramazović, Isa Jovanović, Velibor Ljujić, Mara Naceva, Živorad Ljubičić, Milan Popović, Đuro Salaj, Dušan Kveder, dr Ivo Sunarić, Boško Šiljegović, dr Maks Šnuderl, dr Metod Mikuž, dr Milorad Vlajković, Veljko Zeković

Zamenici:

Miloš Minić, Marin Cetinić, Krume Naumovski, Miško Kranjec, Dušan Grk

ODBOR ZA PRIVREDNI PLAN I FINANSIJE

(Izabran na I sednici Prvog redovnog zasjedanja 26-IV-1950 g.)

Pretsednik

Jovan Veselinov

Potpretsednik

Marko Belinić

Sekretar

Blagoja Taleski

Članovi:

Risto Antunović, Ljubo Babić, Dušan Brkić, Hasan Brkić, Komnen Cerović, Dušan Čalić, Ljubodrag Đurić, Tone Fajfar, Janez Hribar, Avdo Humo, Sergej Krajger, Filip Lakuš, Voja Leković, Miloš Minić, Nikola Minčev, Đoka Pajković, Paško Romac, Dobrosav Tomašević

Zamenici:

Zoran Polić, Pašaga Mandžić, Strašo Hristov, Tomo Čiković, Branislav Stojanović

MANDATNO-IMUNITETSKI ODBOR

(Izabran na I sednici Prvog redovnog zasjedanja 26-IV-1950 g.)

Pretsednik

Petar Komadina

Potpretsednik

Bogoja Fotev

Sekretar

Gruja Novaković

Članovi:

Božidar Tomić, Radomir Medojević, Franc Simonić, Sait Zatrić

Zamenici:

Vid Radiković, Ilija Tepavac, Boris Aleksoski

ADMINISTRATIVNI ODBOR

(Izabran na I sednici Prvog redovnog zasedanja 26-IV-1950 g.)

Pretsednik

Stanka Veselinov

Potpretsednik

Šefket Maglajlić

Sekretar

Živorad Ljubičić

Članovi:

Ivica Gretić, Jože Borštnar, Spasoje Šarac, Boris Aleksoski

Zamenici:

Josip Zmaić, Slavoljub Petrović, Živko Brajkovski

ODBOR ZA MOLBE I ŽALBE

(Izabran na I sednici Prvog redovnog zasedanja 26-IV-1950 g.)

Pretsednik

Pavle Jovičević

Potpretsednik

Ante Roje

Sekretar

Velibor Ljujić

Članovi:

Anton Zagorlšek, Kemal Sejfula, Svetolik Gospić, Jožef Nad

Zamenici:

Ivan Šibl, Mara Naceva, Božidarka Damnjanović

NARODNI POSLANICI SAVEZNOG VEĆA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

(DRUGOG SAZIVA)

Abramović Anto
Agbaba Milka
Ajtić Predrag
Aleksievski Dimitar
Aleksovski Boris
Antunović Risto
Apostolski Mihailo
Arsov Ljubčo
Avbelj Viktor

Brecelj dr Marijan
Brkić Hasan
Brkić Zvonko
Brnčić Josip
Bročić Radenko
Brović Andrej
Broz Josip Tito
Budovalčev Arsa
Buljan Vice
Burić Haso
Burzevski Vančo
Butozan dr Vaso

Danilović Uglješa
Debeljak Stjepan
Devedžić Dušan
Dikić Bora
Diminić Dušan
Doronjski Stevan
Došen Ilija
Draušnik Jurica
Dudić Zorka
Dugonjić Rato
Dukić Milan
Dulkan Stanislav

Babić Antun
Babić Ljubo
Babović Spasenija
Baće Makso
Bajalski Risto
Bakarić dr Vladimir
Bakrač Jozo
Banina Ante
Batanović Milovan
Begić Drago
Begić Muhidin
Belinić Marko
Belovuković Milan
Beljanski Jovan
Benčić Dragomir
Biber Antun

Cazi Josip
Cegledi Mačas
Čerović Komnen
Cetinić Marin
Crnobrnja Bogdan
Crvenkovski Krste
Čvejić Živorad
Čvetić Bosa
Čvjetić Nikola
Čosić Dobrica
Čurčić Živojin
Čuruvija Tode

Dakonović Nikola
Đorđević Aleksandar
Đukić Pane
Đurašković Milutin
Đurđić Dušan
Đurić Ljubodrag
Fajfar Tone
Farkaš Nandor
Fijan Jakob
Frntić Elizabeta

Bijedić Džemal
Bjelica Rako
Blašković Slavko
Blažević Jakov
Bojanić Vladan
Borić Dušan
Borčić Čedo
Borštinar Jože
Bošković Dobrivoje
Bošković Đorđe
Bošković Radomir
Božičević Ivan
Brajkovski Živko

Čakić Boško
Čalić Dušan
Čamo dr Edhem
Čavušević Ivan
Čengić Esad
Čerkez Ibrahim
Čiković Tomo
Čolak Petar
Čolaković Rodoljub
Čomić Mladen
Čvorović Vitomir

Gaši Aljuš
Gaži Franjo
Gigov Strahil
Gizdić Drago
Golub Mijo
Gospić Svetolik
Granda Ivan
Gregorić dr Pavle
Gretić Ivica
Grgurić dr Jakov
Grk Dušan
Grujić Radovan

Damnjanović Božidarka

Hasanagić Hilmiya
Hasani Sinan

Hercegovac Adem	Karaivanov Ivan	Maglajlić Šefket
Hodža Mehmed	Karapandžin Stanko	Maleski Vlado
Holjevac Većeslav	Kekić Danilo	Maležić Matija
Horvat Ivan	Kirčanski Dragoljub	Mandžić Pašaga
Hotić Mesud	Kidrič Boris	Marinko Miha
Hribar Janez	Kiš Jan	Marinović Jovan
Hristov Strašo	Klausberger Petar	Marković Milorad
Hrnčević dr Josip	Knežević Đura	Marković Momčilo
Hukić Mehmedalija	Koco Dimče	Marković Stjepan
Humo Avdo	Kočevar Franc	Martinović Milan
	Kodra Džafer	Masaroto Đusto
Ilić Pavle	Koharović dr Aleksandar	Mastilović Novak
Ilić Radojko	Koljak Rudi	Matić Đorđe
Ilić Sava	Koliševski Lazar	Medojević Radomir
Ilijevski Vlado	Komadina Petar	Medo Tomo
Ivić Stjepan	Komar Slavko	Medugorac Mile
Ivković Ljubomir	Komlenić Simo	Mesić Milan
	Kosorić Pero	Mihailović Rista
Jadrešin Bogde	Kovačević Dušanka	Mihajlovski Kiril
Jakšić Nikola	Kovačević Veljko	Mijatović Cvijetin
Jakšić Rade	Krajačić Ivan	Mikuž dr Metod
Janić Vlado	Krajačić Soka	Miladinović Timotije
Janičijević Milovan	Krajger Boris	Milaković Miloš
Janković Dragoljub	Krajger Sergej	Milatović Milorad
Jaramazović Lajčo	Kranjec Miško	Milojević Janko
Jelenković Vojislav	Krce Pavao	Milojević Miloje
Jerkić Ivo	Krstić Boško	Minčev Nikola
Jojkić Đurica	Krstić Ratko	Minderović Čedomir
Joksimović Savo	Krstulović Vicko	Minić Miloš
Josipović Srboljub	Kufrin Milka	Mirković Iko
Jovanović Blažo	Kundadžija Dušan	Mitevski Metodi
Jovanović Branko	Kuzmanovski Boge	Mitić Vladimir
Jovanović Dragoljub	Kveder Dušan	Mitrović Milorad
Jovanović Đura		Morača Milutin
Jovanović Isa	Lakuš Filip	Mrazović Karlo
Jovanović Petar	Lalić Đuro	Mrkoci Marko
Jovanović Radoš	Lekić Doka	Mugoša Dušan
Jovičević Pavle	Leković Voja	Mundrić Petar
Jovović Desimir	Leskošek Franc	Mustafa Ašim
Jurinić Niko	Lošić Asim	
	Lozo Pavao	Naceva Mara
Kapetanović Hajro	Lukić Vojin	Nad Jožef
Kapor Momir	Ljubičić Živorad	Nad Kosta
Karabegović Osman	Ljujić Velibor	Narančić Dušan

Naumovski Krume
 Naumovski Naum
 Nedeljković Radisav
 Nefat Franjo
 Neoričić Milijan
 Nešković dr Blagoje
 Nikezić Marko
 Nikodijević Tihomir
 Nikolić Dragomir
 Nikolić Živojin
 Nikšić Đorđe
 Nimanji Đavit
 Novak Franc
 Novak Ivan
 Novaković Grujo

Obad Tomo
 Ocvirk Ivan
 Olbina Dane
 Ostović Adam

Pahić Luka
 Pajković Đoko
 Pantić Milan
 Papić Radovan
 Paunović Svetomir
 Pavelić Marijan
 Pavlačić Mika
 Pavleković Mirko
 Penezić Slobodan
 Peričin Marko
 Perkušić Ivan
 Petković Čedomir
 Petrović Dušan
 Petrović Slavoljub
 Petrovski Stanko
 Počuča Mile
 Podgorac Stojan
 Polić Zoran
 Polović Marko
 Popit Franc
 Popivoda Krsto
 Popović Koča
 Popović Milan

Popović Stevo
 Potrč dr Jože
 Pozderac Hakija
 Pracać Dragutin
 Prodanović Milan
 Prvčić Stjepan
 Puvalić Stevo
 Račun Nikola
 Radić Vojislav
 Radičević Žarko
 Radiković Vid
 Radosavljević Dobrivoje
 Radmilović dr Jerko
 Radojković Živorad
 Radovanović Milija
 Rakidžić Radoslav
 Ranković Aleksandar
 Raos Ante
 Redžović Abdula
 Regent Ivan
 Relić Petar
 Ribar dr Ivan
 Rikanović Ilja
 Ristić Dušan
 Roje Ante
 Romac Paško
 Ropret Viktor
 Rudolf Janko
 Rumbak Ivan

Salaj Đuro
 Sejfula Kemal
 Sekulić Nikola
 Simeonović Janko
 Simić Vladimir
 Simonić Franc
 Sirotanović Alija
 Skender Maksut
 Skerlovnik Ivo
 Smilevski Vidoe
 Sofijanić Ratko
 Sremec dr Zlatan
 Stakolić Jože

Stambolić Petar
 Stamenković Dragi
 Stanić Mile
 Stanilović Anton
 Stanković Miodrag
 Stanojević Svetislav
 Stante Petar
 Stefanović Svetislav
 Stojanov Sima
 Stojanov Boža
 Stojanović Branislav
 Stojanović Luka
 Stojanović Sreten
 Stojiljković Miodrag
 Stojković Stojadin
 Sudžuković Milan
 Sunarić dr Ivo

Šaćiri Ismet
 Šakić Jovan
 Šakiri Reis
 Šarac Spasoje
 Šarac dr Zaim
 Šegrt Vlado
 Šehović Ahmet
 Šibl Ivan
 Šiljegović Boško
 Šimunov Josip
 Škipić Milorad
 Šnuderl dr Maks
 Šoti Pal
 Špiljak Mika
 Šprljan Gušte
 Štruel Peter
 Šturm Anton

Taleski Blagoja
 Temelkoski Borko
 Tepavac Ilja
 Tikvićki Geza
 Todorović Mijalko
 Todorović Simo
 Tomašević Dobrosav
 Tomić Božidar

Tomšič Vida	Veselinov Stanka	Zarić Aljuš
Trajković Josip	Vidić Dobrivoje	Zatrić Sait
Treneski Ljube	Vipotnik Janez	Zečiri Adem
Trifu Aurel	Vlajković dr Milorad	Zečević Slavko
Trifunović Svetislav	Vlatković Nemanja	Zečević Vlado
Trnavci Brahim	Vojinović Petar	Zekić Miloš
Tucman Josip	Vojnović Nikola	Zeković Veljko
Tujić Matija	Vrbanac Josip	Zlatić Dina
Turković Ivan	Vrhovac Milan	Zmaić Josip
	Vujasinović Todor	Zorić Milorad
Uzunovski Cvetko	Vukadinović Đuro	
	Vukasović Milan	Žaki Jožef
Vasiljević Živan	Zagorišek Anton	Žeželj Milan
Veselinov Jovan		Živanović Milosav

Napomena:

Odlukom Saveznog veća izdati su sudu, u smislu čl. 33 Poslovnika Saveznog veća, sledeći narodni poslanici: Dušan Brkić, Stanko Opačić-Čanica, Aleksandar Trajković i Rade Žigić.

VEĆE NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

(DRUGOG SAŽIVA)

PRETSEDNIŠTVO VEĆA NARODA

Pretsednik

Josip Vidmar

Potpretsednici:

Mitra Mitrović

Veljko Vlahović

Sekretari:

Skender Kulenović

Joža Horvat

Krste Markovski

STALNI ODBORI VEĆA NARODA

ZAKONODAVNI ODBOR

(Izabran na I sednici Prvog redovnog zasjedanja 26-IV-1950 g.)

Pretsednik

Moša Pijade

Potpretsednik

Ninko Petrović

Sekretar

Bogdan Oreščanin

Članovi:

Ladislav Ambrožić, Dimitrije Bajalica, Miloš Carević, Sulejman Filipović, Gojko Garčević, Fadil Hodža, Grga Jankez, dr Hinko Krizman, Leo Mates, Slobodan Marjanović, Radovan Mijušković, dr Miloš Moskovljević, Tode Nošpal, Josip Rus, Ida Sabo, dr Joža Vilfan, Sreten Vukosavljević, Jože Lampret

Zamenici:

Aleksandar Šević, Sedat Veli, Ante Vrkljan, Josip Jeras, Jovan Četković

ODBOR ZA PRIVREDNI PLAN I FINANSIJE
(Izabran na I sednici Prvog redovnog zasjedanja 26-IV-1950 g.)

Pretsednik

Ivan Gošnjak

Potpredsednik

Vlajko Begović

Sekretar

Vojislav Srzentić

Članovi:

Nisim Albahari, Anka Berus, Vasil Gjorgov, Rade Hamović, Radivoj Davidović, Josip Jeras, Beno Kotnik, Vladimir Krivic, Milosav Milosavljević, Kiril Miljovski, Milija Kovačević, Radisav Nedeljković, Mile Peruničić, Dragutin Saili, Kosan Pavlović, Aleksa Tomić, Aleksandar Šević, Josip Šestan

Zamenici:

Radivoje Jovanović, Tone Dolinšek, dr Fran Tučan, Jašar Aljilji, Ilija Materić

MANDATNO-IMUNITETSKI ODBOR

(Izabran na I sednici Prvog redovnog zasjedanja 26-IV-1950 g.)

Pretsednik

Aleksa Tomić

Potpredsednik

Anton Šušteršič

Sekretar

Vuko Radović

Članovi:

Dragutin Saili, Nikola Martinoski, Katarina Patrnogić, Radivoj Davidović

Zamenici:

Dušan Popović, Boro Čaušev, Ibrahim Šator

ADMINISTRATIVNI ODBOR

(Izabran na I sednici Prvog redovnog zasjedanja 26-IV-1950 g.)

Pretsednik

Milan Smiljanić

Potpredsednik

Puniša Perović

Sekretar

Krsto Filipović

Članovi:

Bogdan Oreščanin, Nikola Kotle, Franc Rakef, Muća Kerima

Zamenici:

dr Svetozar Ritig, Blaže Koneski, Vlado Vujović

ODBOR ZA MOLBE I ŽALBE

(Izabran na I sednici Prvog redovnog zasjedanja 26-IV-1950 g.)

Pretsednik

Marko Vujačić

Potpredsednik

Luka Mrkšić

Sekretar

Radisav Nedeljković

Članovi:

Grga Jankez, dr Pavel Lunaček, Risto Mijatović, Nikola Pešev

Zamenici:

Antun Augustinčić, Risto Džunov, Florijan Sučić

NARODNI POSLANICI
VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ
(DRUGOG SAZIVA)

Aceva Vera	Dragašević Vuko	Jakovljević dr Stevan
Albahari Nisim	Dragić Kristina	Jankez Grga
Aljilji Jašar		Jelčić Jozo
Ambrožič Ladislav	Daković Spasoje	Jeras Josip
Andrić Ivo	Derda Josip	Jevremović Branko
Angelkovski Blagoja	Đermanović Života	Jovanović Radivoje
Atanasovski Duško	Đilas Milovan	
Augustinčić Antun	Đurić Goja	Kapor Čedo
		Kardelj Edvard
Babić Radomir	Džambaz Dare	Kavčič Stane
Bačlija Marko	Džunov Risto	Kiš Vilmoš
Bajalica Dimitrije		Kocbek Edvard
Bakić Mitar	Filipović Krsto	Koneski Blaže
Balan Živa	Filipović Sulejman	Kosanović Sava
Barjaktari Murat	Frol Frane	Kotle Nikola
Bebler dr Aleš		Kotnik Beno
Begović Vlačko	Galamboš Ištvan	Kovačević Adem
Berus Anka	Garčević Gojko	Kovačević Milija
Bevk France	Geršković dr Leon	Kovačević Nikola
Bilanović Danilo	Ginoski Lazar	Kreačić Otmar
Boričić Milo	Gjorgov Vasil	Krivic Vladimir
Bratić dr Dušan	Gošnjak Ivan	Krizman dr Hinko
Brinić Jovanka	Grbić Čedo	Kulenović Skender
Brković Savo	Grujoski Taško	Kuprešanin Milan
Budimir Franjo	Grulović Nikola	Kurt Husnija
Carević Miloš	Hajrulai Kemal	Lampret Jože
	Hamović Rade	Lendvaj Klara
Četković Jovan	Hamza Dževdet	Leši Aćif
Čopić Branko	Herljević Franjo	Lubej France
	Hočevar Janez	Lunaček dr Pavel
Čapko Đura	Hodža Fadil	
Čaušev Boro	Horvat Joža	Ljatif Asim
Čubrilović dr Vaso	Hoti Šaban	
Čurić Ahmed		Maček Ivan
	Icević Aleksandar	Mamut Ramadan
Dapčević Peko	Ilić Dragoljub	Mandić Gligoriје
Davidović Radivoj	Iveković dr Mladen	Manojlović Radmila
Dedijer Vladimir		Marjanović Slobodan
Dika Irfan	Jakac Božidar	Markovski Krste
Dolinšek Tone	Jakopić Albert	Martinoski Nikola

Maslarić Božidar
 Materić Ilija
 Mates Leo
 Matić Petar
 Medan Savo
 Melvinger dr Ivan
 Mićunović Veljko
 Mijatović Risto
 Mijušković Radovan
 Milivojević Joza
 Milosavljević Ljubinka
 Milosavljević Milosav
 Miljković Mito
 Miljovski Kiril
 Minić Milka
 Mitrović Grgur
 Mitrović Mitra
 Mojsav Lazar
 Moskovljević dr Miloš
 Mrkšić Luka
 Muća Kerima
 Mugoša Andrija
 Mustafa Sadik

 Nastić Lazar
 Nazim Firuz
 Nedeljković Radisav
 Nikoliš dr Gojko
 Nošpal Tode

 Ojdanić Dobriša
 Olajoš Mihalj
 Oreščanin Bogdan

 Patrnogić Katarina
 Pavlović Kosan
 Pavlovski Vasil
 Pehaček Rado
 Pejnović Kata
 Perović Puniša

Peruničić Mile
 Pešev Nikola
 Petrović Mato
 Petrović Ninko
 Pijade Moša
 Pilavdžić Senija
 Polak Bojan
 Popović Dušan
 Popović Goroljub
 Popović Jovan
 Popović Milentije
 Popović Vladimir
 Pribićević dr Rade
 Pucar Đuro

 Radović Vuko
 Radulović Milorad
 Rakef Franc
 Rauter Marija
 Redžepagić Mustafa
 Rehak Laslo
 Ribnikar Vladislav
 Ritig dr Svetozar
 Rukavina Ivan
 Rus Josip

 Sabo Ida
 Saili Dragutin
 Savić Pavle
 Simić Stanoje
 Simonović Lakić
 Smiljanić Milan
 Spevak Juraj
 Srzentić Vojislav
 Stanković dr Siniša
 Stilinoić Marijan
 Stojnić Velimir
 Sučić Florijan
 Sulejmani Hivzija

Sulejmani Šemsi
 Svetek France

Šarki Ćamil
 Šator Ibrahim
 Šćepanović Jevto
 Šentjure Lidiša
 Šestan Josip
 Šević Aleksandar
 Šopov Aco
 Šukri Ali
 Šušteršić Anton

Tadić Ruža
 Tavčar dr Igor
 Tomić Aleksa
 Tučan dr Fran

Uлага Franc

Veli Sedat
 Veslievski Naum
 Vidmar Josip
 Vilfan dr Joža
 Vlahov Dimitar
 Vlahović Veljko
 Vojvodić Todor
 Vreva Suljo
 Vrkljan Ante
 Vujačić Marko
 Vujović Luka
 Vujović Vlado
 Vukmanović Svetozar
 Vukosavljević Sreten

Zakić Svetozar
 Zihel Boris

Žanko dr Miloš
 Žižić Živko

STALNI ODBORI NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

(DRUGOG SAZIVA)

ODBOR ZA INOSTRANE POSLOVE

(Izabran na drugoj zajedničkoj sednici I redovnog zasjedanja 27 aprila 1950 godine a dopunjen na petoj zajedničkoj sednici I vanrednog zasjedanja 27 juna 1950 godine)

Pretsednik

Petar Stambolić

Potpretsednik

Dimitar Vlahov

Sekretar

Vladimir Dedijer

Članovi:

Iz Saveznog veća:

Maks Baće, dr Vladimir Bakarić, Bogdan Crnobrnja, dr Josip Hrnčević, Mehmed Hodža, Blažo Jovanović, Lazar Koliševski, Miha Marinko, Đusto Masaroto, Milijan Neoričić, Slobodan Penezić, Ivan Regent, Đuro Salaj, Vladimir Simić, Vidoe Smilovski, Dobrosav Tomašević, Vida Tomšić, Avdo Humo, Ivan Karaivanov, Stevan Doronjski, Marko Nikezić, Slavko Komar, Boško Šiljegović, Kemal Sejfula, Vlado Maleski

Iz Veća naroda:

Ivo Andrić, Mitar Bakić, France Bevk, Milan Kuprešanin, Otmar Kreačić, Leo Mates, Ljubinka Milosavljević, Lazar Mojsov, Đuro Pucar, Josip Rus, Pavle Savić, dr Siniša Stanković, Lidija Šentjurs, Ilija Materić, Aco Šopov, dr Fran Tućan, Josip Vidmar, Veljko Vlahović, Miloš Carević, Branko Jevremović, Vladislav Ribnikar, dr Gojko Nikoliš, Boris Zihrel, Velimir Stojnić

ODBOR ZA NARODNU ODBRANU

(Izabran na drugoj zajedničkoj sednici Prvog redovnog zasjedanja
27 aprila 1950 godine)

Pretsednik

Ivan Gošnjak

Potpretsednik

Risto Antunović

Sekretar

Rado Pehaček

Članovi:

Iz Saveznog veća:

Mihailo Apostolski, Boško Šiljegović, Uglješa Danilović, Franjo Gaži, Mehmed Hodža, Borko Temelkoski, Matija Maležić, Kosta Nad, Dušan Petrović, Koča Popović, Ante Raos, Vlado Šegrt, Pal Šoti

Iz Veća naroda:

Peko Dapčević, Lazar Ginoski, Nikola Grulović, Dare Džambaz, Rade Hamović, Fadil Hodža, Stane Kavčič, Čedo Kapor, Ivan Maček, Risto Mijatović, Ljubinka Milosavljević, dr Rade Pribičević, Aleksa Tomić

ODBOR ZA NARODNU VLAST

(Izabran na drugoj zajedničkoj sednici Prvog redovnog zasjedanja
27 aprila 1950 godine)

Pretsednik

Velimir Stojnić

Potpretsednik

Marko Nikezić

Sekretar

dr Leon Geršković

Članovi:

Iz Saveznog veća:

Viktor Avbelj, Dragomir Benčić, dr Marijan Brecelj, Zvonko Brkić, Ilija Došen, Đura Jovanović, Hajro Kapetanović, Boge

Kuzmanovski, Jovan Veselinov, Radomir Medojević, Iko Mirko-
vić, Metodi Mitevski, Mile Počuča, Krsto Popivoda, Ismet Šaćiri,
Dobrivoje Vidić, Džafer Kodra, dr Milorad Vlajković, Dina Zlatić,
Cvijetin Mijatović

Iz Veća naroda:

Vera Aceva, Milo Boričić, Risto Džunov, Krsto Filipović, Janez
Hočevar, Mamut Ramadan, Branko Jevremović, Adem Kovačević,
France Lubej, dr Ivan Melvinger, Slobodan Marjanović, Joza Mi-
livojević, Radivoje Jovanović, Andrija Mugoša, Mile Peruničić,
Laslo Rehak, dr Siniša Stanković, Albert Jakopič, dr Miloš Žanko

KOMISIJE ZA UTVRĐIVANJE AUTENTIČNIH TEKSTOVA ZAKONA

(Izabrane na drugoj zajedničkoj sednici Saveznog veća i Veća naroda
od 27 aprila 1950 g.)

Iz Saveznog veća:

Iz Veća naroda:

za srpski jezik

Vladimir Simić
dr Milorad Vlajković
Miloš Minić

Moša Pijade
dr Siniša Stanković
Miloš Carević

za hrvatski jezik

dr Josip Hrnčević
dr Jerko Radmilović
Đuro Salaj

dr Leon Geršković
Grga Jankez
Leo Mates

za slovenački jezik

dr Maks Šnuderl
dr Metod Mikuž
Miško Kranjec

France Bevk
Josip Jeras
Jože Lampret

za makedonski jezik

Nikola Minčev
Vančo Burzevski
Vlado Maleski

Lazar Mojsov
Aco Šopov
Kiril Miljovski

ANKENTNI ODBORI NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

(DRUGOG SAZIVA)

ANKETNI ODBOR ZA ISPITIVANJE STANJA SNABDEVANJA U FNRJ

(Izabran na drugoj zajedničkoj sednici Prvog redovnog zasedanja
27 aprila 1950 godine)

Pretsednik

Ivan Božičević (Hrvatska)

Sekretar

Danilo Kekić (Vojvodina)

Članovi:

Iz Saveznog veća:

**Desimir Jovović (Srbija), Janko Rudolf (Slovenija), Simo Komle-
nić (B. i H.), Boris Aleksoski (Makedonija), Milan Vukasović
(Crna Gora), Sait Zatrić (Kosmet)**

Iz Veća naroda:

**Vladislav Ribnikar (Srbija), Bogdan Oreščanin (Hrvatska), Ma-
rija Rauter (Slovenija), Franjo Budimir (B. i H.), Kiril Miljevski
(Makedonija), Luka Vujović (Crna Gora), Ruža Tadić (Vojvo-
dina), Milija Kovačević (Kosmet)**

ANKETNI ODBOR ZA ISPITIVANJE OTKUPNOG SISTEMA U FNRJ

(Izabran na drugoj zajedničkoj sednici Prvog redovnog zasedanja
27 aprila 1950 godine)

Pretsednik

Momčilo Marković (Srbija)

Sekretar

Dimitrije Bajalica (B. i H.)

Članovi:

Iz Saveznog veća:

**Dragutin Pracać (Hrvatska), Vlado Šegrt (B. i H.), Viktor Ropret
(Slovenija), Vančo Burzevski (Makedonija), Komnen Cerović
(Crna Gora), Isa Jovanović (Vojvodina), Pavle Jovićević (Kosmet)**

Iz Veća naroda:

**Branko Jevremović (Srbija), Josip Šestan (Hrvatska), Nikola Ko-
vačević (Crna Gora), Franc Ulaga (Slovenija), Risto Džunov
(Makedonija), Luka Mrkšić (Vojvodina), Goroljub Popović
(Kosmet)**

PREZIDIJUM NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

(DRUGOG SAZIVA)

Pretsednik

dr Ivan Ribar

Potpretsednici:

Moša Pijade
Filip Lakuš

Josip Rus
Đuro Pucar

Dimitar Vlahov
Marko Vujačić

Sekretar

Mile Peruničić

Članovi:

Aleksandar Ranković, Aleksa Tomić, Avdo Humo, dr Blagoje Nešković, Blažo Jovanović, Boris Kidrič, Cvetko Uzunovski, Dobrosav Tomašević, Dušan Petrović, Đavit Nimani, Edvard Kardelj, Frane Frol, Ivan Gošnjak, Ivan Regent, Jovan Veselinov, Josip Broz-Tito, Josip Vidmar, Lazar Koliševski, Milovan Đilas, Nikola Petrović, Petar Stambolić, Rodoljub Čolaković, Rudi Kolak, Sava Kosanović, dr Siniša Stanković, Vlada Zečević, dr Vladimir Bakarić, Vlado Šegrt, dr Zlatan Sremec

Vrhovni komandant Jugoslovenske armije

Maršal Jugoslavije

Josip Broz Tito

V L A D A

FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Pretsednik Vlade FNRJ i Ministar narodne odbrane Maršal Jugoslavije **Josip Broz Tito;**

Potpredsednik Vlade FNRJ, Ministar inostranih poslova i Predsednik Saveta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti **Edvard Kardelj;**

Potpredsednik Vlade FNRJ i Ministar unutrašnjih poslova **Aleksandar Ranković;**

Potpredsednik Vlade FNRJ dr **Blagoje Nešković;**

Ministar Vlade FNRJ **Milovan Đilas;**

Ministar Vlade FNRJ **Vlada Zečević;**

Ministar Vlade FNRJ **Sava Kosanović;**

Ministar Vlade FNRJ **Stanoje Simić;**

Ministar finansija **Dobrivoje Radosavljević;**

Ministar pravosuđa **Frane Frol;**

Ministar Vlade FNRJ — Predsednik Saveta za nauku i kulturu **Rodoljub Čolaković;**

Ministar Vlade FNRJ — Predsednik Saveta za narodno zdravlje i socijalnu politiku dr **Pavle Gregorić;**

Ministar Vlade FNRJ — Predsednik Privrednog saveta **Boris Kidrič;**

Ministar spoljne trgovine inž. **Milentije Popović;**

Ministar Vlade FNRJ — Predsednik Saveta za energetiku i ekstraktivnu industriju **Svetozar Vukmanović;**

Ministar Vlade FNRJ — Predsednik Saveta za mašinogradnju **Franc Leskošek;**

Ministar Vlade FNRJ — Predsednik Saveta za prerađivačku industriju **Rato Dugonjić;**

Ministar Vlade FNRJ — Predsednik Saveta za građevinske poslove **Ljubčo Arsov;**

Ministar Vlade FNRJ — Predsednik Saveta za poljoprivredu i šumarstvo inž. **Mijalko Todorović;**

Ministar Vlade FNRJ — Predsednik Saveta za promet robom **Osman Karabegović;**

Ministar Vlade FNRJ — Predsednik Saveta za saobraćaj i veze **Todor Vujasinović;**

Ministar pomorstva **Maks Baće;**

Ministar Vlade FNRJ — Generalni sekretar Vlade FNRJ **Ljubodrag Đurić;**

VRHOVNI SUD FNRJ

Pretsednik

• dr Josip Hrnčević

Članovi:

Vitomir Petrović, Mihajlo Đorđević, Dimče Acev-Janeski, dr Vladimir Kalember, dr Ludvig Gruden, Nedeljka Radosavljević, Josif Malović, dr Dražen Sesardić, dr Fedor Bazala

JAVNO TUŽIOŠTVO FNRJ

Javni tužilac FNRJ

Branko Jevremović

Zamenik:

Marjan Vivoda

S a d r ž a j

OSMA SEDNICA SAVEZNOG VEĆA — 28 SEPTEMBRA 1951

Pre dnevnog reda:

	Strana
1 — Čitanje Ukaza Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ o sa- zivu Narodne skupštine FNRJ u četvrto redovno zasjedanje za 28 sep- tembar 1951 godine — — — — —	3
2 — Saopštenje o podnesenim zakonskim predlozima i odborskim izveštajima — — — — —	4
3 — Saopštenje da je Vlada FNRJ podnela Saveznom veću na potvrdu uredbe donesene u vremenu između Trećeg i Četvrtog redovnog zasjedanja na osnovu člana 1 Zakona o ovlašćenju Vladi FNRJ za do- nošenje uredaba po pitanjima iz narodne privrede — — — — —	4
4 — Saopštenje da je Prezidijum Narodne skupštine FNRJ do- stavio Saveznom veću na potvrdu ukaze izdate u vremenu između Tre- ćeg i Četvrtog redovnog zasjedanja — — — — —	4
5 — Otsustva narodnih poslanika — — — — —	4

Dnevni red:

1 — Utvrđivanje dnevnog reda — — — — —	4—5
--	-----

OSMA SEDNICA VEĆA NARODA — 28 SEPTEMBRA 1951

Pre dnevnog reda:

1 — Čitanje Ukaza Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ o sa- zivu Narodne skupštine FNRJ u četvrto redovno zasjedanje za 28 septembar 1951 godine — — — — —	6
2 — Saopštenje o podnesenim zakonskim predlozima i odbor- skim izveštajima — — — — —	7
3 — Saopštenje da je Prezidijum Narodne skupštine FNRJ do- stavio Veću naroda na potvrdu ukaze izdate u vremenu između Trećeg i Četvrtog redovnog zasjedanja — — — — —	7
4 — Saopštenje da je Vlada FNRJ podnela Veću naroda na po- tvrdu uredbe donesene u vremenu između Trećeg i Četvrtog redovnog zasjedanja na osnovu člana 1 Zakona o ovlašćenju Vladi FNRJ za dono- šenje uredaba po pitanjima iz narodne privrede — — — — —	7
5 — Otsustva narodnih poslanika — — — — —	7

Dnevni red:

1 — Utvrđivanje dnevnog reda — — — — —

7—8

DEVETA SEDNICA SAVEZNOG VEĆA — 28 SEPTEMBRA 1951

Pre dnevnog reda:

1 — Čitanje i usvajanje zapisnika osme sednice od 28 septembra 1951. godine — — — — —

9

2 — Čitanje i usvajanje izveštaja Administrativnog odbora o redovnom pregledu kase i celokupnog računsko-blagajničkog poslovanja po budžetu Saveznog veća za period januar—mart 1951. godine — — — — —

9—10

Govornici: izvestilac Živorad Ljubičić — — — — —

10

3 — Saopštenje o pitanju, narodnog poslanika Riste Mihailovića upućenom Ministru inostranih poslova — — — — —

10—11

Dnevni red:

Donošenje prethodne odluke, u smislu člana 72 Ustava, da se može pristupiti pretresu Predloga zakona o ovlašćenju narodnih republika za ostupanja od saveznih opštih zakona — — — — —

11

1 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o ovlašćenju narodnih republika za ostupanja od saveznih opštih zakona — — — — —

11—12

Govornici: izvestilac Milan Popović — — — — —

11

2 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera — — — — —

12—28

Govornici: izvestilac Boško Šiljegović — — — — —

12

dr Jerko Radmilović — — — — —

12

Svetislav Stefanović — — — — —

16

3 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmenama i dopunama Osnovnog zakona o prekršajima — — — — —

28—34

Govornici: izvestilac Veljko Zeković — — — — —

28, 29

Boris Krajger — — — — —

30

4 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima — — — — —

34

Govornici: izvestilac, dr Milorad Vlačković — — — — —

34

5 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o ovlašćenju Vlade FNRJ za uvođenje novog platnog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansijskog sistema — — — — —

34—41

Govornici: izvestilac Milan Popović — — — — —

35

Predsednik Privrednog saveta Boris Kidrič — — — — —

35

6 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmenama Carinskog zakona — — — — —

41

Govornici: izvestilac Milan Popović — — — — —

41

7 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmenama Osnovnog zakona o braku — — — — —

41

Govornici: izvestilac Milan Popović — — — — —

41

8 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o ukidanju Zakona o šumskoj narodnoj miliciji — — — — —	41—42
Govornici: izvestilac Milan Popović — — — — —	42
9 — Pretres i usvajanje Predloga odluke o potvrdi uredaba Viade FNRJ donesenih u vremenu od 28 februara do zaključno 15 avgusta 1951 godine — — — — —	42
Usvajanje definitivnih tekstova zakonskih predloga — — — — —	43

DEVETA SEDNICA VEĆA NARODA — 28. SEPTEMBRA 1951

Pre dnevnog reda:

1 — Čitanje i usvajanje zapisnika osme sednice od 28 septembra 1951 godine — — — — —	44
2 — Čitanje i usvajanje izveštaja Administrativnog odbora o redovnom pregledu kase i celokupnog računsko-blagajničkog poslovanja po budžetu Veća naroda za period januar—mart 1951 godine — — — — —	44—45
Govornici: izvestilac Milan Smiljanić — — — — —	44
3 — Čitanje i usvajanje izveštaja Mandatno-imunitetskog odbora o doasku za narodnog poslanika Svetozara Zakića na mesto Nikole Petrovića, koji je podneo ostavku — — — — —	45—46
Govornici: izvestilac Radivoje Davidović — — — — —	45
4 — Saopštenje o pitanju narodnog poslanika Josipa Jerasa upućenom Ministru inostranih poslova — — — — —	46

Dnevni red:

Donošenje prethodne odluke, u smislu člana 72 Ustava, da se može pristupiti pretresu Predloga zakona o ovlašćenju narodnih republika za otstupanja od saveznih opštih zakona — — — — —	46
1 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o ovlašćenju narodnih republika za otstupanja od saveznih opštih zakona — — — — —	46—47
Govornici: izvestilac Moša Pijade — — — — —	47
2 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera — — — — —	47
Govornici: izvestilac Miloš Carević — — — — —	47
3 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmenama i dopunama Osnovnog zakona o prekršajima — — — — —	47—49
Govornici: sekretar Skender Kulenović — — — — —	47
izvestilac Bogdan Oreščanin — — — — —	49
4 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima — — — — —	49
Govornici: izvestilac Gojko Garčević — — — — —	49
5 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o ovlašćenju Vlade FNRJ za uvođenje novog planog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansijskog sistema — — — — —	49—50
Govornici: izvestilac Ida Sabo — — — — —	50
6 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmenama Carinskog zakona — — — — —	50
Govornici: izvestilac Ninko Petrović — — — — —	50

	Strana
7 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o ukidanju Zakona o šumskoj narodnoj miliciji — — — — —	50—51
Govornici: izvestilac Ninko Petrović — — — — —	50
8 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmeni Osnovnog zakona o braku — — — — —	51
Govornici: izvestilac Ninko Petrović — — — — —	51
9 — Pretres i usvajanje Predloga odluke o potvrdi uredbi Vlade FNRJ donesenih u vremenu od 28 februara do zaključno 15 avgusta 1951 godine — — — — —	51
Usvajanje definitivnih tekstova zakonskih predloga — — — — —	52

JEDANAESTA ZAJEDNIČKA SEDNICA — 29 SEPTEMBRA 1951

Pre dnevnog reda:

1 — Utvrđivanje dnevnog reda — — — — —	53
--	----

Dnevni red:

1 — Odgovor Ministra inostranih poslova na poslanička pitanja Govornici: Potpredsednik Vlade FNRJ i Ministar inostranih poslova Edvard Kardelj — — — — —	53—58 54
2 — Pretres i usvajanje Predloga odluke o proglašenju Zakona o ovlašćenju narodnih republika za ostupanja od saveznih opštih zakona Govornici: sekretar Joža Horvat — — — — —	58—59 58
3 — Pretres i usvajanje Predloga odluke o potvrdi ukaza i odluka Prezidijske Narodne skupštine FNRJ donesenih u vremenu između III i IV redovnog zasedanja Narodne skupštine FNRJ (drugog saziva) saglasno čl. 74 tač. 6, 12, 13 i 15 Ustava FNRJ — — — — —	59—61 60
Govornici: sekretar Joža Horvat — — — — —	60
Saopštenje da će se posle zajedničke sednice održati sednica Saveznog veća — — — — —	61
Saopštenje o zajedničkoj sednici administrativnih odbora oba veća — — — — —	61

DESETA SEDNICA SAVEZNOG VEĆA — 29 SEPTEMBRA 1951

Pre dnevnog reda:

1 — Čitanje i usvajanje zapisnika devete sednice od 28 septembra 1951 godine — — — — —	62
2 — Utvrđivanje dnevnog reda — — — — —	62

Dnevni red:

1 — Čitanje i usvajanje izveštaja Mandatno-imunitetskog odbora o dolasku za narodnog poslanika Stojana Podgorca na mesto umnog Gojka Rodića; o dolasku za narodnog poslanika Jovana Marinovića na mesto Rodoljuba Stojanovića, koji je podneo ostavku; i o dolasku za narodnog poslanika Jovana Šakića na mesto Nikole Lakića, koji je podneo ostavku — — — — —	62—65
Govornici: izvestilac Božidar Tomić — — — — —	62

SPISAK PRILOGA

	Strana
1 — Propratno pismo Predsednika Saveta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ uz Predlog zakona o ovlašćenju narodnih republika za otstupanja od saveznih opštih zakona — — — — —	69
Predlog zakona o ovlašćenju narodnih republika za otstupanja od saveznih opštih zakona — — — — —	70
Obrazloženje — — — — —	70
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — — —	72
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — — —	74
2 — Propratno pismo Ministra unutrašnjih poslova FNRJ uz Predlog zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera — — — — —	78
Predlog zakona o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera — — — — —	79
Obrazloženje — — — — —	111
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — — —	118
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — — —	125
3 — Propratno pismo Ministra unutrašnjih poslova FNRJ uz Predlog zakona o izmenama i dopunama Osnovnog zakona o prekršajima — — — — —	128
Predlog zakona o izmenama i dopunama Osnovnog zakona o prekršajima — — — — —	129
Obrazloženje — — — — —	169
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — — —	178
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — — —	191
Dokumentacija uz Predlog zakona o izmenama i dopunama Osnovnog zakona o prekršajima — — — — —	194
4 — Propratno pismo Predsednika Saveta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ uz Predlog zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima — — — — —	205
Predlog zakona o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima u saveznim zakonima sa odredbama Osnovnog zakona o prekršajima — — — — —	206
Obrazloženje — — — — —	225
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — — —	227
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — — —	236
5 — Propratno pismo Predsednika Saveta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti Vlade FNRJ uz Predlog zakona o ovlašćenju Vlade FNRJ za uvođenje novog platnog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansijskog sistema — — — — —	239

Predlog zakona o ovlašćenju Vlade FNRJ za uvođenje novog platnog sistema i drugih privrednih mera u cilju pripremanja novog planskog i finansiskog sistema	240
Obrazloženje	240
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća	242
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda	243
6 — Propratno pismo Ministra finansija FNRJ uz Predlog zakona o izmenama Carinskog zakona	245
Predlog zakona o izmenama Carinskog zakona	246
Obrazloženje	246
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća	247
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda	249
7 — Propratno pismo Ministra pravosuđa FNRJ uz Predlog zakona o izmeni Osnovnog zakona o braku	251
Predlog zakona o izmeni Osnovnog zakona o braku	252
Obrazloženje	252
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća	253
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda	254
8 — Propratno pismo Ministra unutrašnjih poslova FNRJ uz Predlog zakona o ukidanju Zakona o šumskoj narodnoj miliciji	256
Predlog zakona o ukidanju Zakona o šumskoj narodnoj miliciji	257
Obrazloženje	257
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća	258
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda	260
9 — Spisak uređaba koje je Vlada FNRJ donela u vremenu od 28 februara 1951 godine do zaključno 15 avgusta 1951 godine, na osnovu čl. 1 Zakona o ovlašćenju Vladi FNRJ za donošenje uređaba po pitanjima iz narodne privrede	262
10 — Ukazi Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ izdati u vremenu između Trećeg i Četvrtog redovnog zasedanja Narodne skupštine FNRJ	264
11 — Predsedništvo Saveznog veća	277
Stalni odbori Saveznog veća	277
Narodni poslanici	280
12 — Predsedništvo Veća naroda	284
Stalni odbori Veća naroda	284
Narodni poslanici	287
13 — Stalni odbori Narodne skupštine FNRJ	289
14 — Komisije za utvrđivanje autentičnih tekstova zakona	291
15 — Anketni odbori Narodne skupštine FNRJ	292
16 — Prezidijum Narodne skupštine FNRJ	293
17 — Vrhovni komandant Jugoslovenske armije	294
18 — Vlada FNRJ	295
19 — Vrhovni sud FNRJ	296
20 — Javno tužništvo FNRJ	296

REGISTAR GOVORNIKA

Carević Miloš	47
Davidović Radivoj	45—46
Garčević Gojko	49
Horvat Joža	58—60
Jeras Josip	58
Kardelj Edvard	54—58
Kidrič Boris	35—41
Krajger Boris	30—34
Kulenović Skender	44, 47—49
Ljubičić Živorad	10
Mihailović Rista	58
Naumovski Naum	62
Oreščanin Bogdan	49
Petrović Ninko	50, 51
Pijade Moša	47, 61
Popović Milan	11, 35, 41, 42
Radmilović dr Jerko	12—16
Sabo Ida	50
Simić Vladimir	3—5, 9—12, 16, 28—30, 34—35, 41—43, 62, 65
Smiljanić Milan	44—45
Stefanović Svetislav	16—28
Šiljegović Boško	12
Tomić Božidar	62—64
Tomšić Vida	9, 42
Vidmar Josip	6—8, 44—47, 49—53, 58—59, 61
Vlajković dr Milorad	34
Zeković Veljko	28, 29

